༡༧

༄༅། །ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ་ལས། པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་། པོད་གསུམ་པ་བཞུགས།

དཔལ་བརྩེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

ISBN 978-7-80057-846-5

9 787800 578465 >

ISBN 978-7-80057-846-5/B · 12

定价：24.00 元

༄། །ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ་ལས་
ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་
གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ་

དཔལ་བརྩེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

出 版 人:周华
责任编辑:聪博
封面设计:多吉

图书在版编目(CIP)数据
萨迦五祖全集对勘本. 藏文
百慈藏文古籍研究室编 北京.中国藏学出版社,2007.2
(先哲遗书.17)ISBN 978-7 80057-846-5
Ⅰ.萨… Ⅱ.百… Ⅲ.萨迦派-古籍-汇编-藏语 Ⅳ.B946.6
中国版本图书馆CIP数据核字(2007)第019039号

先哲遗书 (十七)
萨迦五祖全集对勘本
(15/25)

萨班更噶坚赞 著

*

百慈藏文古籍研究室编辑整理
中国藏学出版社出版发行
北京墨人彩色印刷有限公司印刷
开本 880×1230毫米1/16 印张 14
2007年1月第1版 2007年4月第1次印刷
印数.0001—1500册
书号 ISBN978—7—80057—846—5/B 12
定价:24.00元

དཔེ་སྐྲུན་པ། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ།
དཔེ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་པ། ཚངས་པོ།
མདུན་ཤོག་མཛེས་འགོད་པ། འགྲོ་འདུལ་རྡོ་རྗེ།

[illegible]

དེབ་བཅུ་བདུན་པ།

༄༅། །ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ་ལས་ས་པཎ་ ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་ པོད་གསུམ་པ་བཞུགས་སོ། །

(༡༥/༢༥)

ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བརྩམས།

*

དཔལ་བརྩེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྒྲིགས།
ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་བསྐྲུན་ཏེ་བཀྲམ།
པེ་ཅིན་མི་རིགས་ཚོན་ཁྲ་པར་འདེབས་ཀུང་སིས་དཔར་བཏབ།
སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་བཞི་པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་བཞི་པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།
དཔར་གྲངས། ༠༠༠༡—༡༥༠༠
ISBN978—7—80057—846—5/B.12
དེབ་རེར་སྒོར། ༢༩.༠༠

སྔོན་འགྲོའི་ཞུ་ཚིག

དེ་ལ་འདིར་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་འདིར་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་དང་༑ ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་སོགས་ཀྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་དང་བཀའ་སྲོལ་མཐའ་དག་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སུམ་རྟགས་སྙན་ངག མངོན་བརྗོད་སྡེབ་སྦྱོར། སྐར་རྩིས་འབྱུང་རྩིས༑ སྨྲ་ཚད་བཟོ་གསོ་སོགས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་འཆད་ཉན་འགྱུར་གསུམ་དང་། བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོག་མར་སྲོལ་བཏོད། བར་དུ་གཏན་ལ་ཕབ། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བཏང་བ་སོགས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བདག་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་བཞུགས་སོ་ཅོག་གི་གླེགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྡུད་ན་རི་རབ་ལྷུན་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་ཞིང་། ཆོས་ཚན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཧི་སྙེད་ཡོད་པ་གྲངས་སུ་བགྲངས་ན་ནམ་མཁའི་གཟའ་སྐར་ཚོགས་ཀྱང་སྐྱེངས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད༑ རྒྱ་བལ་ཧོར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུའང་དར་ཁྱབ་ཆེ།

ད་ལྟའི་ཆར་བོད་རིག་པའམ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅེས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་དག་ཏུའང་མཆེད་དེ། དཔེར་ན། ཨོཀ་སི་ཕོར་ཌི

དང་། ཧར་ཤིད་ལྷ་བུ་ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་རི་སོགས་སུ་གྲགས་ཆེན་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་སྡེ་ཚན་དང་སློབ་མའང་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

ད་ནི་གོང་དུ་སྨོས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པ་དེ་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་ངོ་སྤྲོད་མདོ་ཙམ་ཞུ་ན། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཆོས་བློན་ཐོན་མི་བཻ་རོ་སྐ་ཅོག་ཞང་། །གནུབས་ཆེན་རིན་བཟང་རྔོག་ལོ་ས་སྐྱ་པ། །བུ་སྟོན་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ།། ཞེས་དང་། བོད་ཡུལ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །རྙིང་མ་བཀའ་གདམས་ལམ་འབྲས་བཀའ་བརྒྱུད་པ། །ཤངས་པ་ཞི་བྱེད་སྦྱོར་དྲུག་བསྙེན་སྒྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་ཁྱད་དང་འཆད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ཁྱད་པར་དང་མན་ངག་གི་དབྱེ་བས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་དེ། བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཞིག བདག་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་པའི་ལུས་སྲོག་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཕངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། ཕྱི་རབས་རང་རེའི་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ལ་འཕྲལ་ཡུན་ཕན་བདེའི་དཔལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས།

དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བཅུའི་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཇིག་པ་དང་། སེམས་ལྡན་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས

ལྷུར་ལགས། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མཇུག་སྒྲིལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག ཏང་གི་ཡང་དག་པའི་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་ཉི་འོད་སླར་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་དང་རྒྱ་འཛུགས་གནང་ནས། དཔེ་རྙིང་འཐོར་བསྡུ་དང་། ལེགས་སྒྲིག དཔེ་སྐྲུན། སྤྱིར་སྤེལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱ་བར་སོ་སོའི་འབོས་བསྟུན་གྱི་སྲི་ཞུ་སྒྲུབ་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར། རང་རེའི་ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཕ་ནོར་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་དེད་ཅག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཅེས་སྲུས་ཆེན་པོས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་མེས་རྒྱལ་གྱིས་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་ཟད། འུ་ཅག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གསོའི་བྱ་བར་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་མཁན་གྱི་རྒན་དར་གཞོན་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་མཚོན་ན། རང་རེའི་ཕྲག་པར་བབ་པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་གཟི་འོད་བླ་ན་འབར་བའི་འོས་འགན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན། ཕྱོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷུགས་རྩོམ་གནང་བའི་གསུང་རབ། བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་རྟ་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གྲུབ་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་གདན་རབས། རྣམ་ཐར་དང་གསན་ཡིག བརྡ་སྤྲོད་དང་སྙན་ངག རྩིས་དང་གསོ་རིག་སོགས་དཔེ་དཀོན་འཐོར་བ་རྣམས་བསྡུས། ཆད་པ་རྣམས་བསབ། ཉམས་པ་རྣམས་གསོས། འཁྲུགས་པ་རྣམས་བསྒྲིགས་ཏེ་དཔེ་ཚོགས་འགའ་རིམ་པ་བཀར་ཆགས་སུ་པར་དུ་བསྐྲུན་པ་དང་བསྐྲུན་རྩིས་ལས།

ད་ལན་འདིར་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྐྲུན་མ་དང་། ཁ་སྐོང་ བཅས་དེབ་ ཉེར་ལྔ་ མེས་ པོའི་ ཤུལ་ བཞག་ ཅེས་ པའི་ དཔེ་ ཚོགས་ རིང་ མོ་ འདིའི་ནང་རིམ་ པ་ བསྐར་ ཆགས་ སུ་རྒྱ་ ཆེའི་ གཟིགས་ པ་ པོ་ རྣམས་ ཀྱི་ སྤྱན་ ཟུར་ ཡངས་པའི་འབབ་སྟེགས་སུ་འབུལ་རྩིས་ཡིན།

འབྲུང་ཆར་ང་ཚོའི་དཔེ་ཚོགས་དཔར་སྐྲུན་ཞུ་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་ལྷག་བསམ་ལྡན་ཞིང་ མཁྱེན་ སྤྱན་ ཡངས་ པའི་ མཁས་ དབང་ རྣམས་ ཀྱིས་ དགོངས་ འཆར་ གྱི་ བཀའ་ སློབ་སྟོལ་གནང་དང་། དཔེ་དཀོན་གྱི་མ་ཕྱི་གཡར་གནང་གི་སྐྱབས་འཇུག་ཡོང་བ་ མཁྱེན་མཁྱེན། །

ཞོར་འཕྲོས་གསལ་འདེབས་ཞུ་བ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ལུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཤིང་ ; སེམས་ ཀྱི་ བློ་ གྲོས་ བཀྲ་ བའི་ གཞོན་ སྐྱེས་ རྣམས་ ལ་ མཆོན་ ན། སྙིང་ པོས་ དབེན་ པའི་ ཁ་ ཕོ་ འདོན་ པ་ ལས། ཟོལ་ མེད་ ཀྱི་ ལྷག་ བསམ་ དཀར་ པོ་ སྙིང་ ལ་ འཆང་ ; དོན་ ལྡན་ གྱི་ རྣམ་ དཀར་ བྱ་ བ་ དང་ དུ་ ལེན། ལྷད་ མེད་ ཀྱི་ ཆོས་ དང་ རིག་ གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད། འཕོས་བསྟུན་གྱི་སྲི་ཞུའི་ལས་ཀ་ཙུང་ཟད་རེ་སྒྲུབ་ནུས་ན། མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་ཏོག་འགྲུབ། རང་རིགས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་ ལ་ རྒྱ་ མངོན་ ཐུབ་ པ་ ཞིག་ ཀྱང་ འོང་ བ་ ནི་ མཐོང་ ཆོས་ མངོན་ གྱུར་ ལགས་ པས། དེ་ བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སུ་ཆུབ་པར་ཞུའོ། །

ཕྲན་འབྲོག་ཀྲན་འཁྲུམས་པོ་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མས།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༨པའི་ཟླ་ཆེས་ལ་གུས་ཕུལ།

དཔེ་བསྐྲུར་གསལ་བཤད།

༢༠༠༣ལོའི་ཟླ་༦པའི་ནང་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་རྩ་བའི་བླ་མ་དཔལ་ས་སྐྱའི་༧ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་མཆོག་དང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ། མཁན་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སྟོན་ཐྲོན་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་སྙིང་ཁག་མང་པོ་ཞིག་རྩ་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ལ་དམིགས་ཏེ། ནེ་སྒོར་འབུམ་བཞི་གནང་ནས་དེ་རྣམས་མྱུར་སྐྱོབ་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པ་ལ། གུས་པ་ཤེས་འཛིན་དམན་པ་དང་ཉམས་མྱོང་ཞན་པ་བཅས་ཀྱིས་བྱ་བ་དེ་སྒྲུབ་ཐུབ་པའི་སྤོབས་པ་བྲལ་ཏེ། ཐེངས་མང་པོར་དགོངས་པ་ཞུས་ཀྱང་དགོངས་ཁྲོལ་མ་བྱུང་། གནས་ཚུལ་དེ་རྣམས་རྫོང་གསར་བློ་གྲོས་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཞུས་པར་ཁོང་ནས། དཔེ་སྙིང་འཚོལ་བསྡུ་ལ་ཉམས་མྱོང་ཟབ་པ་རྒན་ཀུན་བདེ་ལེགས་མཆོག་ངོ་སྤྲོད་མཛད་པ་མ་ཟད་ལས་ཀའི་སློབ་སྟོན་ཀྱང་གནང་བྱུང་། དེ་དུས་རྒན་ཀུན་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་ཞལ་བཀོད་བཞིན། སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བའི་གསུང་འབུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ས་སྐྱའི་དཔེ་དཀོན་རྣམས་འཚོལ་བསྡུ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་སྐབས་ཁེལ། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཀྱང་ས་སྐྱའི་གསུང་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་མོལ་གནང་བྱུང་བར། དགའ་སྤྲོ་ཚད་མེད་བྱུང་ཡང་ལས

འགན་དེ་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བས་༧བདག་ཁྲི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་བཀའ་བརྟག་ཞུས་པ་ཡིན། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་བརྟག་པ་ཡང་བཟང་པོ་འདུག་ལ་བྱ་བ་དེ་ངེས་པར་དུ་འབད་པས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བཀའ་སྩལ་ཡང་ཡང་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་དཔེ་ཞར་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་པོ་སྐལ་ལྡན་ཚེ་རིང་རྣམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་། ཀུན་གཟིགས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཇི་བཞིན་ས་སྐྱའི་དཔེ་དགོན་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིག་ཐུབ་པ་ཞིག་འོང་བར་ཁྱེད་ཀྱིས་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་པ་སོགས་ཀྱིས། ས་སྐྱའི་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིག་བྱ་རྒྱུར་གཏན་ཁེལ་ཏེ། ༢༠༠༩ལོའི་ཟླ་བ་༡པར་ལས་གཞི་དངོས་སུ་མགོ་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ད་ལྟ་༢༠༠༨ལོའི་ཟླ་བ་༡༢པར་སྐག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བའི་གསུང་འབུམ་པོ་ཏི་བདུན་ཞུ་དག་ཟིན་པ་དང་། ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གསུང་འབུམ་ཞུ་དག་བྱེད་བཞིན་པ། གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་སྡེ་དགེའི་པར་མ་པོ་ཏི་བཅོ་ལྔ་དང་། མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མ་ཕྱི་གསར་རྙེད་པོ་ཏི་གསུམ། ཞ་ལུ་དགོན་ན་བཞུགས་པ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་བྲིས་མ་པོ་ཏི་བཅུ་བདུན་དང་། ལུ་ཕུ་དགོན་ན་བཞུགས་པ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་བྲིས་མ་པོ་ཏི་བཅུ་སོགས་ཁམས་དབུས་ས་གནས་མང་པོ་ནས་རྙེད་པའི་བྲིས་མ་རྙིང་པ་རྣམས་ལ། དཔེ་བསྡུར་བྱས་པའི་ལས་ཀ་ད་ལྟ་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་གློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་པར་བསྐྲུན་ཞུས་པ་ཡིན། །

༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་༡ཚེས་༣ལ་ཧྲ་མགྲིན་རྡོ་རྗེས་ལྷ་ས་ནས།

དཀར་ཆག

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་བ་བཞུགས། ······ (1)

ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ། ··············· (47)

རབ་བྱེད་དང་པོའི་འགྲེལ་པ། ··················· (48)

རབ་བྱེད་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ། ·················· (66)

རབ་བྱེད་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ། ·················· (82)

རབ་བྱེད་བཞི་པའི་འགྲེལ་པ། ··················· (94)

རབ་བྱེད་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པ། ··················· (127)

རབ་བྱེད་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པ། ·················· (141)

རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ། ·················· (188)

རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ། ·················· (200)

རབ་བྱེད་དགུ་པའི་འགྲེལ་པ། ··················· (263)

རབ་བྱེད་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ··················· (306)

རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་པ། ················ (387)

༄༅། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། པྲ་མཱ་(《ལུ》མ་)ཎ་ཡུཀྟི་ནི་དྷི། བོད་སྐད་དུ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པ། །འགྲོ་ཀུན་དགེ་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །བསམ་ཡས་ཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྟོབས་མངའ་བ། །འཇམ་མགོན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ། །བློ་གྲོས་སྤྱི་གཙུག་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། །བདེན་གཉིས་རོ་འཛིན་སྟོང་ཉིད་ཕུད་སྦྲའི་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིང་། །མཁྱེན་བརྩེའི་ལྷ་ཟེར་ཕས་རྒོལ་སྐྱེ་བོས་མི་བཟོད་པ། །བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་གྱུར་དཔལ་ལྡན་ཀླུ་དབང་རྒྱལ། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་པའི་རྒྱུ་སྐར་བྱེ་བ་བརྒྱས། །དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པདྨོ་ཁ་(《ཞ》《ལུ》རབ་)ཕྱེ་མོད། །གང་བློའི་ཉི་འོད་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་དེ་སྲིད་དུ། །གཞུང་ལུགས་དགོངས་དོན་གེ་སར་སྙིང་པོ་གསལ་མ་ནུས། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་ཇི་ལྟ་བར། །བློ་གྲོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཤེས་ལྡན་གཟུ་བོར་གནས་པ་དོན་གཉེར་བ། །གཞན་ལ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་འདི་བཤད་དོ། །ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་བྱ། །དོན་སྤྱི་དང་ནི་མེད་སྣང་གཉིས། ། ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་འཛིན་གྱི། །ཤེས་པ་གཉིས་པོ་འཁྲུལ་པར་འགལ། །ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ། །སྦྲུལ་འཛིན་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་ཞེ་ན། ཁྲར་འཛིན་ཡུལ་ཡོད་

ཕྱིར་མ་འཁྲུལ། །ཡུལ་མེད་པས་ན་སྦྲུལ་འཛིན་འཁྲུལ། །སྣང་ཡུལ་གཉིས་པོ་ཤེས་པ་ལས། །ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡུལ་རུང་བར། །གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་༑ ༑མཐོང་འགྱུར་བུམ་པ་ལ་སོགས་བཞིན། །དོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ནང་༑ ༑མི་མཐོང་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་སྣང་གཉིས། །བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར༑ ༑གཞན་གྱི་རྟོགས་པ་མེད་ཅེ་ན། །ནང་གི་ལུས་ནི་ཡུལ་རུང་མིན། །དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་། །རང་དང་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ན། །གཉིས་པོའང་ཡུལ་རུང་མིན་ཞེ་ན། །རང་བློ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ཕྱིར། །བརྗོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་འགྱུར། །རང་རང་བློ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །བརྗོད་པས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན།། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན། །སོ་སོ་ཡིན་ཕྱིར་སྦྱོར་མི་ནུས། །གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་འདྲ་བས། །འདྲ་བ་(《ཞ》 《ལུ》 ལ་)གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལ། །ཐ་སྙད་སྦྱོར་ཕྱིར་མི་འགལ་ན། །རང་ལ་ཤར་ན་རང་ཡུལ་ཡིན། །མ་ཤར་ན་ནི་དེ་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་ཐ་དད་གཟུང་བ་ལ། །གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ག་ལ་སྲིད། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ། །འཁྲུལ་བའི་བློ་ནས་འཛིན་ཞེ་ན། །གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། །གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། །རིགས་པས་བརྟགས་ན་མེད་བཞིན་དུ། །ད་དུང་ཐལ་ཆེར་ཡུལ་དུ་ཞེན༑ ༑སོར་མོའི་རྩེ་མོས་བསྟན་པ་ན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་བླུན་པོ་འཁྲུལ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཁོ་ན། །ཡུལ་གཉིས་བཞེད་པས་གནོད་ཅེ་ན། །འདུག་ཚུལ་བློ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས། །མེད་པའང་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཤེ་ན། །དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་དགོས་ནུས་མེད། །སྒྲ་སོགས་སྣང་བ་བློ་(《ལུ》 ཡུལ་)ཉིད་ཡིན། །སྒྲར་སྣང་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །དེ་ནི་དངོས་

པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། །རྟོག་པས་དཔྱོད་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན། །དངོས་མེད་གཉིས་པོ་རང་རིག་གི །ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་བསལ་ཞེ་ན། །འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡུལ་མེད་ཅིང་། །རང་རིག་གིས་ནི་མྱོང་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །མེད་པ་འཛིན་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན། །རང་མཚན་མིན་པའི་ཡུལ་མེད་ན། །དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་ཞེ་ན། །དགག་བྱ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། །སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་མེད། །ཕྱི་ཡི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པས་བཀག །ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་འདིར་མི་སྲིད། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། །མི་འཐད་ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །ངོ་བོ་ཉིད་དང་དབང་ཕྱུག་དང་། །གཙོ་བོ་རྡུལ་དང་རྣམ་རིག་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ། །ཐ་དད་རང་གཞན་སྡེ་པ་འདོད།།

ཚོད་པ་མིན་ (《ཞ》 《ལུ》 ཡིན་) ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་མིན། །དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལྟ་བྱེད་ལོ། །བེམས་པོ་ཡིན་ཕྱིར་ལྟ་བྱེད་མིན། །དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། །ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་ནི། །གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་གདངས་ཅན་པ། །དུས་མཉམ་ཕྱིར་ན་འབྲེལ་བ་མེད། །རྒྱུ་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་འགལ། །སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་རྒྱུ་ཡིན། །དུས་མཉམ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། །ཡུལ་ལས་སྐྱེས་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གྲུབ། །དེ་ལ་དུས་མཉམ་དགོས་པ་མེད། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད། །དེ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམ་ཤེས་ཡིན། །ཟས་སོགས་བུ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། །ཕ་མའི་གཟུགས་བཞིན་ཡུལ་འདྲར་སྐྱེ། །དེས་ན་ཡུལ་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས། །བློ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པར་འདོད། གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །དོན་མེད་དེས་ན་རྣམ་པའང་མེད། །ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལ། །བརྟེན་ན་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འགལ། །གསལ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་འགྲུབ། །ལྷན་ཅིག་

དམིགས་ལ་གཞན་མི་སྲིད། །རྗེས་གཞན་ཡིན་ན་རྟགས་མི་སྲིད། །བློ་གཉིས་སྣང་བཞིན་སྒྲོ་འཛིན་ཡང་། །གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ཁེགས། །སེམས་རྒྱུན་ཡན་ལག་ཅན་དང་མཚུངས། །སྐད་ཅིག་རྡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་བཞིན། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་ཕྱིར། །གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་ཞེས་ཟེར། །སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། །སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ན། །གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས། །རགས་པ་ཅིག་ཅར་བསྐོར་བས་ན། །དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་བཅས་འགྱུར། །དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བས། །ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན། །དོན་དུ་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། །སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ན་མེད། །བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །བདེན་དང་བརྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད། །ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ། །དེ་སྲིད་རྒྱུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར༑ ༑ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དང་པོའོ།། །།

བློ་ཡི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །ཡུལ་སོགས་སྒོ་ནས་དུ་མར་འགྱུར། །ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་གཅིག །ཡིད་དཔྱོད་སྣང་ལ་མ་ངེས་དང་། །དཔྱད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་ལྔ། །ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་གཏན་མི་ལྟོས། །དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། །རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་ཡང་དག་གམ། །ལྟར་སྣང་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། །ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཞི་པར་འགྱུར། །ཡིད་དཔྱོད་ལྟར་སྣང་མ་ཡིན་ན། །ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་འགྱུར། །བདེན་པ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མིན་ན། །

རྗེས་སུ་དཔག་པའང་མིན་པར་འགྱུར། །ངེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་ན། །
གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར། །ངེས་པ་མེད་ཀྱང་བདེན་བརྟན་དང་། །
སོམ་ཉིའི་བློ་གསུམ་མི་འགལ་ན། །ངེས་པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས། །གཉིས་སུ་
འགྱུར་ན་ཐེ་ཚོམ་དཀའ། །ཡང་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟར། །ལོག་པའི་ཡིད་
དཔྱོད་ཅེས་མི་འཐད། །འདོད་ན་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས། །མིན་ན་སྔ་མའང་
མིན་པར་མཚུངས། །གཉིས་ཀར་དོགས་ན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་སྲིད་ན་
གྲངས་ངེས་འཇིག །ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་། །ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་
མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཡི། །ཡིད་དཔྱོད་བདེན་ན་ཀུན་
བདེན་འགྱུར། གལ་ཏེ་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན། །ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་གཞུང་དང་
འགལ༑ ༑རང་གཞན་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་རྟོགས། །བློ་རིགས་བཞིར་འདུས་ཡིད་
དཔྱོད་མིན། །གལ་ཏེ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ། །ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་སུམ་ཀུན། །ཚད་
མ་མིན་འགྱུར་མངོན་སུམ་ལ། །ངེས་པ་ཉིད་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ། །བཅད་ཤེས་
རིགས་པས་མཐའ་བཅད་ན། །མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་དང་། །ཡང་ན་ཚད་མ་
ཉིད་གྱུར་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་མི་སྲིད། །མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་ལྟར་བ།།
བཅད་ཤེས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན། །ཡུལ་དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ལ། །གཞི་
མཐུན་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད། །རིགས་རྒྱུན་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་སྟེ། །རྗེས་ཤེས་བཅད་
ཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། །རིགས་ནི་མངོན་སུམ་ཡུལ་མ་ཡིན། །མཐོང་བའི་དོན་ལ་རྗེས་
ཤེས་མེད། །འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཞི་མཐུན་མེད། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་དྲན་པ་
མིན༑ ༑རིགས་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་འགལ། །མཐོང་བ་སྔ་ཕྱིའི་ཁྱད་པར་མེད། །
ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན། །འདྲ་བར་འཛིན་པ་རྟོག་པ་ཡིན། །དེས་ན་

མངོན་སུམ་དཔྱད་ཤེས་དང་། །གཞི་མཐུན་རིགས་པ་ཤེས་པས་བཀག །ཅེས་བྱ་
བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ། །
ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་ཀྱིས། །སྐྱོང་བའི་རྣམ་ཤེས་གང་བསྐྱེད་པ། །སོ་སོ་
སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན། །གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ། །རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
བྱས་པ་ཡིན། །ནང་གི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་
བཞེད། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །མི་སླུ་མ་གྲུབ་ཚད་མ་མིན། །མ་
རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །ཚད་མའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པ་གསུམ། །འཇུག་ཚུལ་
སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་གཅིག །དེ་དང་དེ་མིན་འཛིན་པས་
སྟོང་། །མ་རྟོགས་པ་ཡིན་དབྱེ་ན་གསུམ། །མ་ཞུགས་པ་དང་མ་རྫོགས་དང་། །
རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་མ་ངེས་པའོ། །དེར་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱིས། །གནོད་པ་
ལོག་ཤེས་དབྱེ་ན་གཉིས། །རྟོག་པ་དང་ནི་རྟོག་མེད་དེ། །སོ་སོར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་
ལྔ། །དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད། །ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཡིན་དབྱེ་ན་གཉིས་(《ཞ》
《ལྔ》བཞི)། །མངོན་དུ་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ། །ཆ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་
འཛིན། །ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། །རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས། །
ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་པོ་ཡང་། །མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་
བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བློ་བརྟག་པའི་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ།། །།

རང་མཚན་འཛིན་པ་རྟོག་མེད་དེ། །སྤྱི་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན། །དེ་ལ་
རང་མཚན་དངོས་པོ་སྟེ། །སྤྱི་ནི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད། །རྗེས་དང་ལྡོག་པ་སྤྱི་བྱེ་
བྲག །སྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ་རྟོག་མི་རྟོག །གཞན་དག་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ

འཆད་། ཁོ་བོ་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད། །རྗེས་དཔག་དངོས་པོར་མི་འཛིན་པས་། །དེ་ལ་རྫས་ཆོས་འཐད་མ་ཡིན། །སེལ་བ་ཡིན་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ནི། །ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་བཞེད། །གཞན་དང་རང་གི་དངོས་པོ་ལས། །ལྡོག་པར་བྱེད་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག །ཐད་ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་། །ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་རྫས་ཐ་དད། །གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག །ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །ཐ་དད་སྣང་རུང་མེད་པས་ཁེགས། : ཁ་ཅིག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །(《ཉ》《ལུ》–ཁ་ཅིག་……ཞེས་ཟེར། །) རྫས་གཅིག་ན་ཡང་སྣང་རུང་མིན། །ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་སྤྱི་གཅིག་དང་འབྲེལ་ན། །སྤྱི་འཇིག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །མིན་ན་གཅིག་ལ་ཆ་གཉིས་འགལ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ན། །ཡན་ལག་ཅན་ཡང་ཇི་ལྟར་དགག །དབང་པོའང་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་ཐལ། །འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་འགྱུར། །བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་བའི། །སྤྱི་ཡང་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་ན། །མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། །རྣམ་པར་བཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར། །མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་། །བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ལོ། །མཚུངས་པ་རྟོག་པས་སྒྲོར་བ་ཡིན། །རྟོག་པའི་བློ་ཆོས་དོན་ལ་མེད། །དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི། །སྔོན་མེད་མཐོང་ནའང་འདྲ་བར་འགྱུར། །མཚུངས་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་མི་སྲིད། །གཅིག་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་སྒྲ་མེད། །བློ་ལ་སྤྱི་གཅིག་མ་ཤར་ན། །མཚུངས་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྦྱོར་མི་རུང་། །ཕྱོགས་རེ་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད། །རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ་ཡི། །རྣམ་གཞག་དང་ཡང་འགལ་བར་སྣང་། །དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པ། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གྲུབ་པ་དེ། །སེལ་བའི་སྤྱི་

ཡིན་རང་མཚན་དུ། །འབྲེལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །གལ་ཏེ་དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ན། །གཞན་སེལ་སྒྲོ་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། །གྲུབ་ཀྱང་དོན་དང་མ་འབྲེལ་ཕྱིར། །ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། །དོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འབྲེལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཙམ། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད་པ་ཡིན། །ཐ་དད་སྤྱི་འདོད་ལུག་ཕྲུག་པ། །རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ། །གངས་ཅན་པ་རྣམས་དེ་རྗེས་འབྲང་། །སེལ་བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་ལུགས། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ།། །།

རྟོག་མེད་སྣང་བའི་བློ་ནས་འཇུག །སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཡིན།། དེ་དག་འབྲེལ་དང་མ་འབྲེལ་བའི། །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས། །གཅིག་ལ་དུ་མ་མི་སྲིད་ཅིང་། །དུ་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྲིད། །གཅིག་ལ་གསལ་དང་མི་གསལ་མེད། །མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དོན་བཞིན་སྣང་། །གཅིག་ལ་ཐ་དད་སྣང་བ་མེད། །ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྣང་མི་སྲིད། །སྣང་བས་འཇུག་ལ་རེས་འཇོག་མེད། །ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡི། །སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པས་ན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བློ་དོན་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བ་མེད། །དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་། །རྟོག་མེད་ཡིན་ཕྱིར་ངེས་མི་དགོས། །མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། །དེ་འམ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །ངེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །སྔོན་པོའི་ལྡོག་པ་ངེས་པ་ནི། །རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། །འབྲེལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ། །ནང་དུ་རང་རིག་ཚད་མར་འདོད། །

གང་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས། །སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེས། །རིགས་པ་མཁྱེན་པས་གསུངས་པ་ཡིན། །སྒྲ་རྟོག་སྣང་བས་འཇལ་ན་ནི། །དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཆར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །གཅིག་ལ་དུ་མར་བཏགས་ན་ཡང་། །རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་མིན། །ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བ་ལ། །དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། །དེ་ལ་སྣང་བར (《ལུ》 བས) ནོར་པ་འཁྲུལ། །དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད། །བརྟགས་ཕྱིར་སེལ་བ་དངོས་ཡུལ་མེད། །འཁྲུལ་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན། །རང་མཚན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ། །སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་མུ་བཞི་སྲིད། །བྱ་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ལ། །བག་ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ། །ཐ་དད་མཚུངས་ལ་འབྲས་བུའི་བློ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་འགལ་ཞེ་ན། །རྣམ་ཤེས་དང་ནི་སྣན་བཞིན་དུ། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད། །ཐ་དད་རྣམས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། །བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། །གཞན་སེལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པས། །གཅིག་ལའང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་རུང་། །སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར། །དོན་ལ་ཐ་དད་ཉིད་དུ་ཞེན། །གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་གཏོགས (《ན》 《ལུ》 རྟོགས) པ། །རྟོགས་པར་བྱ་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབྱེ། །ཡོད་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་གཞན་སེལ་རྣམ་པ་གཉིས། །སྒྲ་དང་བློ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཡོད་མེད་དེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །གཞན་སེལ་བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། །ཁམས་པོའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད། །དོན་གྱི་གཞན་སེལ་རང་མཚན་ཕྱིར། །སྣང་ཡུལ་འགྱུར་གྱི་སེལ་བ་ཉམས། །སྣང་བའང་དོན་ལ་ཡོད་པར་མཚུངས། །འདོད་ན

འཕོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར། །དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་གཅོད། །སྣང་བ་དང་ནི་མི་སྣང་བ། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས། །རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ལ། ། རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྙེད་པ། སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཕྱེ་བས་ན། །སེལ་བ་ཆ་ཡི་ཡུལ་དུ་འགྱུར༑ ༑རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྣང་བ། །རྟགས་ལ་ལྟོས་པའམ་མ་ལྟོས་ཀྱང་། ། སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས། །ངེས་པ་དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན། །བདེན་དང་མི་བདེན་མཐའ་གཉིས་པ། །རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ། །མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡོད་པ་གཅོད། །དགག་བྱ་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་སེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡོད་མིན་པས། །ངོ་བོ་མེད་པས་ཤེས་བྱ་མིན།། དེས་ན་དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ། །དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་པར་ཟད། །དངོས་པོ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་ནི། །དངོས་པོ་མེད་ལ་ལྟོས་མི་དགོས། །དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་པས། །དངོས་པོ་བཀག་ནས་བློ་ངོར་སྒྲུབ། །རི་བོང་རྭ་སོགས་མེད་མོད་ཀྱི༑ ༑འདུས་མ་བྱས་དང་འབྲུལ་ཡུལ་གཉིས། །དེར་སྣང་བ་ཡི་སྟོབས་ཉིད་ལས།། དེ་ཡུལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེ་ན། །དེར་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཕྱིར་འདོད་ཚད་མས་གཞལ་མི་ནུས། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། །འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་མེད། །ནམ་མཁའ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། །བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་འགལ་ཞེ་ན། །རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །འབྲེལ་བ་མེད་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མེད། །དེས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་དོ་ཞེས། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ཚད་མ་མེད། ། སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཁ་དོག་ཡིན། །བུ་ག་གཟུགས་མ་མཐོང་བ་ཡིན། །དེས་ན་རྒྱུན་དང་བུ་ག་ཡི། །ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་མ་གྲུབ་ན། །རྟག་པར་བཤད་པ་འགལ་ཞེ་ན། །མུ་སྟེགས་བྱེད་དང

ཉན་ཐོས་ཀྱི། ། རྟག་སྨྲ་གཉིས་པོ་རྟག་པར་འདོད། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མི་རྟག་
པ། །ཡོག་ལ་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས། །དབང་ཤེས་ལྐུགས་པ་མིག་ཅན་འདྲ།
།རྟོག་པ་ཡོང་བ་སྨྲ་མཁས་འདྲ། །རང་རིག་དབང་པོ་ཚང་བ་ཡིས། །གཉིས་པོ་དེ་
ཡི་བརྡ་སྤྲོད་བྱེད། ། ཅེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །སྤྱི་མེད་
ཕྱིར་ན་དེ་ཡི་སྒྲ། །རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། །བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། །སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན།
།བརྗོད་པ་དོན་མེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ལ། །བརྗོད་འདོད་
སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར།། དངོས་འགལ་གཏོད་པ་གཞན་སེལ་སྒྲ། །དེ་ནི་
ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ། གཅིག་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་མེད། །དེས་ན་གཞན་
སེལ་མི་སྲིད་ལོ། །ཁྱེད་ཀྱང་དངོས་འགལ་མི་གཏོད་ན། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མི་
སྲིད། །གཏོད་ན་འགལ་ཟླ་མ་རྟོགས་པས། །ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར།
།དངོས་འགལ་བསལ་ནས་དངོས་པོ་དེ། །མི་སྒྲུབ་འོན་ཀྱང་གཅིག་མ་ཐོང་བས།
།དེ་ལ་བརྡ་བྱེད་ཐ་སྙད་ཀྱི།། དུས་ནའང་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། །བརྡ་ཡི་དུས་ན་
ཤིང་མ་ཡིན། །མ་བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྲུབ། །གལ་ཏེ་བཀག་ན་ཤིང་འགྲུབ་
མོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན༑ ༑ཡལ་ག་ལོ་མ་ལྡན་ (《ཉ》 སྡོན་) མཐོང་
ནས། །དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་བྱེད་པས (《ཉ》ལ)། །བརྡ་དེ་རིགས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད།
།རིགས་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན༑ ༑གཞན་ལས་བཟློག་ནས་དེར་འཇུག་
ཕྱིར། །ཚིག་ཀུན་ངེས་བཟུང་སྙིང་པོ་ཅན༑ ༑ཤེས་བྱ་སོགས་སྒྲ་གཅད་བྱ་མེད།
།དེ་ལ་རྣམ་གཅད་འགལ་ཞེ་ན། །དེ་ལས་གཞན་དངོས་མེད་ན་ཡང་། །བརྟགས་
པའི་བློ་ནས་རྣམ་གཅད་ཡོད། །གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྡོག (《ལུ》 ལོག་) པ་དེ། །དངོས་

པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དང་མཚུངས། །དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགོས་ནུས་མེད། །དེས་ན་ལྡོག
པ་མི་དགོས་སོ། །འདི་ལ་བོད་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ནི། །དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས
པོར་འདོད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡི་སྐྱོན༑ ༑བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པ་དཀའ།
།ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་དངོས་པོ་དེ། ། ཤ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཤིང་མིན། །གཞན
ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་མིན། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས
པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག །ནགས་ལ
གནས་པའི་སྤྲེའུ་དག །ལྡོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་འཐོར། །ཞེས་བྱ་བ་བར
སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། །བློ་ཡི
འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ན། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཞན་སེལ་ལ་ནི
སྐྱོན་འདི་མེད། །དེས་ན་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང་།། དགག་སྒྲུབ་ནུས་པ་རྣམ
གཉིས་ཡོད། །ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། །ལྡོག་པ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས།
།ལྡོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན (《ཞ》 《ལུ》 ནི)། །ལྡོག (《ཞ》 《ལུ》
ལོག) པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས། །ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྤྱི་མེད་ན༑ ༑ཨུཏྤལ
སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི། །ཆོས་རྣམས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས། །གཞི་མཐུན་མེད
པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །སྔོ་ལས་ཨུཏྤལ་གཞན་མིན་ཡང་། །སེལ་བའི་དབྱེ་བསྡུས་རྟོག
པའི་ངོར། །གཞི་མཐུན་ཉིད་འགྱུར་རང་མཚན་ལ། །འཇུག་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྤྱོད
ཡུལ་མིན། །སྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ་རྣམ་དག་གི །མིག་དང་བློ་གྲོས་གསལ་ལྡན་པ།
།རྟོག་གེ་པ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི། །དེ་ཉིད་ལྟ་བ་ཀུན་མཁྱེན་འདྲ།། ཅེས་བྱ་བ་བར
སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་
གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཞི་པའོ།། ༎

བུམ་པ་ལ་སོགས་དོན་རང་མཚན། །བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྨྲ། ། རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། །མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་བརྡ་མི་ནུས། །ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་། །དང་པོའི་རང་མཚན་རྙེད་པར་དཀའ། །འདས་དང་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མིན། །དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ཡི་རང་མཚན་ཉིད་བརྗོད་ན།། མིག་དབང་ལ་སོགས་དགོས་མེད་འགྱུར། །དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ། དབང་པོས་འབྲེལ་བ་འཛིན་མི་སྲིད། །དེ་ཡིས་འདི་ཞེས་སྦྲེལ་བ་ནི། །དཔྱོད་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། །དང་པོ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ན་ཡང་། །བརྡ་ནི་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་འདོགས་ཕྱིར་རོ། ། དབང་པོས་སྒྲ་དང་འདྲེས་པའི་དོན། །འཛིན་ན་བརྡ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་འགྱུར། ། དབང་པོའི་སྒོ་ལ་རྗེས་འབྲང་ཡིད། །མཐོང་སྦྱོར་འདྲེས་པ་རྟོག་མེད་འདྲ། །གཞན་དུ་མཐོང་རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད། །ཡིན་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་མི་སྲིད་ལོ། །རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འཇུག །རིམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་མྱུར་བ་ལ། །བླུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན༑ ༑དེས་ན་དེ་ལ་བརྡར་མི་རུང་། །སྒྲ་ཡིས་གསལ་བ་མི་བརྗོད་ཀྱི། །རིགས་སྤྱི་བརྗོད་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ན། །དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་ལ་སྦྱར་བ་དགོས་ནུས་མེད། །སྤྱི་དང་འབྲེལ་པའི་རང་མཚན་ལ། །སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན། ། དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་ (《ཤ》《ལུ》ཉིད་) ལ་སྦྱོར༑ ༑གལ་ཏེ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་ཕྱིར། །མི་ནུས་ཤེ་ན་འདི་ལའང་མཚུངས༑ ༑གངས་ཅན་པ་དང་ཉན་ཐོས་གཉིས། །སྒྲ་དོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད༑ ༑མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་སྦྱར་བས། །འབྲེལ་མེད་གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟར

རྟོགས། །ཐུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །འབྲེལ་མེད་བ་ལང་མི་རྟོགས་བཞིན།། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལ། །འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། །འདྲ་བས་འཁྲུལ་ན་ཡུལ་དང་དུས། །རེས་འགའ་འཁྲུལ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་མིན། །འདི་ནི་རྟག་ཏུ་འཁྲུལ་འགྱུར་བས། །འདྲ་བའི་བློ་ནས་འཁྲུལ་པ་མིན། །བརྡ་ལས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན། །འཆད་དང་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པས་ཐོབ། །དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན། །སྤྱི་འདོད་གཉིས་པོ་མེད་པ་ཡིན། །དེ་བཞི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་མེད། །རྟོག་པ་ངོ་བོས་འཁྲུལ་པ་ལ། །སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན། །དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱར་བཏགས། །འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིན། །བརྡ་ཡི་དུས་ན་བསྲེས་ནས་སྦྱར། །ཐ་སྙད་དུས་ན་འང་དེ་ལྟར་གོ །དེ་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཡང་བདེན་པར་འཐད། །སྒྲ་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་ན་ནི། །དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ཞེ་ན། །དམ་པའི་དོན་ལ་མི་ལྡོག་ཀྱང་། །ལྡོག་པར་སྣང་བ་འཁྲུལ་པ་ཡིན། །སྤྱི་ནི་འཁྲུལ་པར་མི་འདོད་པས། །དེས་ན་དེ་དག་ག་ལ་མཚུངས། །རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་ན་ནི། །ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ཞེ་ན། །རང་མཚན་ལྡོག་པ་བརྗོད་བྱ་མིན། །འཁྲུལ་པས་བཏགས་པ་དངོས་མེད་ཡིན། །དེས་ན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ། །འཇིག་རྟེན་གཞུག་ཕྱིར་སྦྱར་བར་ཟད། །སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ན། །ལྡན་པ་མིན་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། །དོན་སྤྱི་གལ་ཏེ་རྫས་གྲུབ་ན། ཁྱེད་བདེན་འོན་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སེལ་བ་ཡུལ་མེད་ཅེས། །ཤེས་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད། །བརྗོད་བྱ་མེད་ན་འཁྲུལ་པ་བསྒོག །ཡིན་ཕྱིར་ཐ་སྙད་

འཇིག་ཅེ་ན། །འཁྲུལ་པའི་བློ་ནས་རང་མཚན་ལ། །འཇུག་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན༑ ༑ཚད་བྱས་འབྲེལ་པ་གོ་བ་ལ། །འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་ལོ། །རང་མཚན་དང་ནི་དོན་སྤྱི་དང་། །གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ ：པ་སྟེ（《ཞ》པས་ཏེ）༑ ༑གསུམ་པོ་གང་ལ་ཚད་བྱས་ཀྱང་། །འཁྲུལ་པ་མེད་ན་བརྡ་མི་འགྲོར། །འདིར་ནི་རང་མཚན་གཟུགས་བརྙན་གཉིས། །གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར༑ ༑རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྡ་ཚད་བྱས། །འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར༑ ༑སྒྲ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད། །ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན་ཡིན། །འབྲེལ་བ་འཁྲུལ་པས་བྱས་ན་ཡང་། །འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་བསླུ་བ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་པའོ།། ༎

དགག་དང་སྒྲུབ་པ་ཇི་སྙེད་པ། །འགལ་འབྲེལ་གཉིས་ལ་ལྟོས་པས་ན། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཡི། །སྔོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་དཔྱད་པར་བྱ། །ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། །གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད་ཡིན། །དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་འབྲེལ་ནི། །ཡོད་ཅེས་བླུན་པོ་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ༑ ༑འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་དངོས་པོར་འགྱུར། །ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ།། འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་ཏེ། །དངོས་པོ་འདྲེ་བ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་ཕྱིར་མེད། །བདག་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་མེད། །ཆོས་གཉིས་མེད་ལ་འབྲེལ་མི་སྲིད། །དེས་ན་བྱས་དང་མི་རྟག་པ། །དོན་གྱི་སྟེང་ན་འབྲེལ་བ་མེད། །གལ་ཏེ་བྱས་དང་མི་རྟག་པའི། །ལྡོག་པ་བློ་ལ་མ་གྲུབ་ན། །ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་

མི་སྲིད་པས། །དོན་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཞེ་ན། །རྫས་གཅིག་དོན་མཐུན་ལྡོག་པ་རྣམས། །དོན་ལ་ཡོད་ན་ལྡོག་པ་ནང་། །མ་འབྲེལ་རྟགས་མིན་འབྲེལ་ན་ཡང་།། རྣམ་གྲངས་པའམ་འབྲས་བུར་འགྱུར། །སྔ་ཕྱི་མིན་ལ་དེ་བྱུང་མེད། །སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་གང་རུང་མེད། །དེས་ན་དངོས་དང་དངོས་མེད་ལ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད༑ ༑འགགས་པ་དང་ནི་སྐྱེས་པ་ལ། །སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། །སྦྱོར་འབྲེལ་རྟག་ན་དངོས་པོ་མིན། །མི་རྟག་ན་ནི་ཐུག་མེད་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི། །མི་དུད་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། །རྐྱང་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་། །གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་འགྱུར། །རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཕན། །འདོགས་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་མི་འགལ་ན། །རྒྱུ་འབྲས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ལ། །ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་འཐད་པ་དཀའ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲེལ་ཡིན་ན། །གཡས་གཡོན་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་འགྱུར། །དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི། །འབྲེལ་བ་རྫས་ལྡོག་བཏགས་པས་ཁེགས། །རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་། །རྒྱུ་འབྲས་རིགས་ལ་འབྲེལ་ཞེ་ན། །རིགས་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། །སྔར་གྱི་སྐྱོན་ལས་འདས་པ་མེད། །དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་ན། །སྤྱི་ཡི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ༑ ༑འདི་ནི་ལྡན་དང་འདུ་བ་དང་། །ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །བྱེད་དང་ཕྲད་པ་ལ་སོགས་པ། །འབྲེལ་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། །ཁབར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན། །དེ་ནི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར། །རྟག་པའི་རྟེན་ལ་མི་རྟག་པ།། འབྲེལ་བ་འཕྲོད་པ་འདུ་ཞེས་གྲགས། །བྱས་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་ཞེས་སྨྲ། །ཐ་དད་གཞན་གྱིས་གཞན་གོ་བ། །ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འབྲེལ་ཞེས་འདོད། །འགགས་པའི་རྒྱུ་དང་ད་ལྟར་གྱི། །འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་སྦྱོར་

འབྲེལ་ལོ། །བདག་དང་བྱ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ། །བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ལོ། །མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ། །ཕྲད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །རྡེ་ཁོལ་ཕྱེ་ཤུག་ལ་སོགས་ཀྱང་། །འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་རྨོངས་པ་སྨྲ། །དོན་ལ་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པས་ཁེགས། །ལྡན་པ་སོགས་ལའང་གཞན་སེལ་གྱིས། །སྦྲེལ་ན་གོ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། །ལྡན་པ་ཅན་སོགས་གནོད་བྱེད་ཡོད། །གནོད་བྱེད་མེད་ན་གཉིས་པོར་འདུས། ། : ཇི་ལྟར་གནོད་པ་ཡོད་ཅེ་ན།། གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་འདོད་པ་ཡི། །ལྕགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ། །འདྲེས་པ་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅེ་ན། །(《ཞ》《ལུ》–ཇི་ལྟར……ཅེ་ན། །)ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་པོར་བ་ཡི། །ངན་རྟོག་ཕལ་ཆེར་བླུན་པོ་ལེན། །སྐྱུགས་སྨན་བཏང་ནས་སྐྱུགས་པ་ལ། ཕྱི་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་ཟ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །རྣམ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་དབྱེ་བསྡུ་དང་། །སྒྲ་ཕྱི་རྟོག་པས་སྦྲེལ་བ་ཡིས། །འཇུག་ཡུལ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་འབྲེལ་བར་འཐད། །བྱས་དང་མི་རྟག་བློས་སྦྲེལ་བ། །དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་འབྲེལ་ཡིན། །དོན་ལ་དེ་དག་མ་གྲུབ་ན། །དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན། །བརྟགས་པ་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། །མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། །འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན། །འབྲེལ་བ་ཉིད་དེ་(《ཞ》《ལུ》དུ)གཅིག་ཤོས་མིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་དུ་བ་ལ། །མེད་ན་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། །ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡི། །འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། །དོན་གྱི་དུ་བ་མེ་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །སྒྲ་ཕྱི་བཟུང་ནས་སྦྲེལ་བ་ནི། །རྟོག་པ་མིན་པས་སྦྲེལ་མི་ནུས། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་བྱ་དང་། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་འབྲེལ་བ་ཡང་། །འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །བརྟགས་པས

འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །གང་ཡོད་དེ་འཇིག་བུམ་པ་བཞིན། །སྒྲ་ཡང་ཡོད་ཅེས་རང་བཞིན་རྟགས། །སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན། །དེ་ལ་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས༏ ༏འཇིག་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །ལྟོས་མེད་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། །འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། །ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །འཇིག་པའི་སྒྲ་དོན་འཇུག་མོད་ཀྱི། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མི་དགོས། །བུམ་འཇིག་དངོས་མེད་རྒྱུ་མི་ལྟོས། །དགོས་(《ཞ》《ལུ》དངོས་)ནའང་རང་གྲུབ་རྒྱུ་ཅི་དགོས། །གཞན་རྒྱུས་བྱས་པས་དེ་མི་འཇིག །དེས་ན་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་གྲུབ། །འཇིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱུས་བྱེད་ཅེས། །སྨྲ་ན་ལྟོས་མེད་ཤུགས་ལས་གྲུབ། །དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་བྱེད་པ་དང་། །རྒྱུ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ། །དོན་མཚུངས་དཔེར་ན་མེད་པ་ལ། །ལྟ་དང་བལྟ་རྒྱུ་མེད་པ་བཞིན། །ཚོགས་པ་ཚང་ཡང་མྱུ་གུ་བཞིན། །ལྟོས་མེད་འདི་ཡང་མ་ངེས་ལོ། །ཚོགས་པ་དེ་དག་འགྱུར་བ་ལ། །ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་མིན།། བྱས་པའང་དུས་ལ་ལྟོས་ཤེ་ན། །དུས་ལ་ལྟོས་ན་བྱས་པ་དེ། །འགྱུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ། །མི་འགྱུར་སྔར་བཞིན་འཇིག་མེད་གནས། །ཚོགས་པ་འགྱུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། །ཚོགས་པས་ཕྱི་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར། །གཅིག་ཕྱིར་དང་པོ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་གེགས་ཡོད་ཕྱིར། །མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པར་མི་ངེས་ན། །གེགས་ཅན་གེགས་མེད་ཐ་དད་ཕྱིར༏ ༏གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །ནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་སཱ་ལུ་ཡི། །མྱུ་གུ་བསྐྱེད་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱང་། །སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པས། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་ངེས་ལོ། །སཱ་ལུའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ༏ ༏བྱས་ཡོད་སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་མིན། །འཇིག་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཤེ་ན། །མྱུ་གུ་

རང་རང་རྒྱུ་ལ་ལྟོས། །དངོས་འཛིན་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས། །འཛིན་པ་དངོས་མེད་རྒྱུ་མི་དགོས། །དེས་ན་འཛིན་བྱེད་གཞན་མི་དགོས། །དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འཐད་དང་། །ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་མཚུངས་པ་ཡི། །ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་འགོག (《ཉ》 《ལུ》 གནོད།) །བྱ་རོག་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར། །དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་འགལ་ཟེར། །རྟག་དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན། །དངོས་མེད་ཡིན་ཕྱིར་དོན་ལ་མཐུན། །ནུས་དེ་འགྱུར་ན་རྟག་པ་ཉམས༑ ༑འགྱུར་བ་མེད་ན་བྱེད་པ་འགལ། །གང་གང་བྱེད་མིན་དེ་དངོས་མེད། ། མཁའ་བཞིན་རྟག་པའང་བྱེད་པས་སྟོང་། །ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན།། དངོས་པོ་བཀག་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། །ཕྱོགས་ཆོས་མཐོང་སྲུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟེར།། དགག་བྱ་འཛིན་པ་སྐྱེ་མི་དགོས། །ལ་ལ་རྟོག་སྒྲུང་གཅིག་ཡིན་ལོ། །ལོག་རྟོག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་འགྱུར། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་ལ། །དོན་བྱེད་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ། །རང་བཞིན་རྟག་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྣམས། །འགྱུར་ཕྱིར་དོན་བྱེད་འཐད་ཅེ་ན། །གཉིས་པོ་གཅིག་ན་ཆོས་གཉིས་འགལ། །ཐ་དད་ཡིན་ན་བྱེད་པ་འགལ། །སྐད་ཅིག་འཛིག་པ་མེད་ན་ཡང་། །རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེ་ན༑ ༑དང་པོ་སྐད་ཅིག་མི་འཛིག་ན། །རགས་པའི་འགྱུར་བ་ག་ལ་སྲིད། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀག་པ་ལ། །དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ། །གནོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲོང་དུ། །ལྟོས་མེད་འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན། །དེས་ན་ལོག་རྟོག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །གཉེན་པོར་གཏན་ཚིགས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །རྒྱུ་འབྲས་ཕྱུགས་ལྟས་ངེས་ཞེས་ཟེར། །ཏ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། །རྒྱུ་འབྲས་ཕན་འདོགས་བྱ་བྱེད་ཡིན། །རྒྱུ་ཡང་ཉེར་ལེན་ལྷན་ཅིག་བྱེད། །དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི།

སྒོ་ནས་ཕྱུགས་གསུམ་རྣམ་པ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཏ་ཙང་ཐལ། ། གཞན་དུ་འཁྲུལ་པས་འདིར་མི་གནོད། །གང་དག་རྒྱུ་མིན་ལས་སྐྱེས་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མིན། །རྣམ་པ་འདྲ་བས་འཁྲུལ་པ་ལ། །དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། །རྡོ་དང་ཤིང་སོགས་མེ་རྒྱུ་མིན། །མེ་རྒྱུ་མེ་ཡི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན། །རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ། །རྡོ་ཤིང་སོགས་ཡིན་དཔང་པོ་བཞིན། །ཡང་ན་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་ཡི། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་ཡོད། །མེ་དང་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡི། ། འབྲས་བུ་དུ་བའི་ཁྱད་པར་བཞིན། །རང་མཚན་དང་ནི་སྒྲ་དོན་གཉིས། །འབྲེལ་པའི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་པས། །སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འཁྲུལ་པའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན། །བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དཔྱོད་པ་ཡིས། །འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་གྲག །ཉི་འོག་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིས། །འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད༏ ༏ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན༏ ༏འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །རྟོག་དཔྱོད་དེ་ཡིས་འབྲེལ་བ་ངེས༏ ༏དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། །འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱང་ (《ཉ》 《ལུ》 ཀ) སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། །སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འཁྲུལ་པས་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་སྐྱེ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དྲུག་པའོ༎ ༎

ཆོས་གང་གང་ལ་གནོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་ཟླ་ཡིན། །འགལ་ཟླ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དག་དང་། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་སུ་བཞེད། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་གནོད་བྱེད་དུ། །འདོད་པ་དཔྱད་ན་འ། ད་མ་ཡིན། །དེས་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད

གཉིས༔ །རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཡིན། །གང་གིས་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དུ། །
བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་གནོད་བྱེད་ཟེར། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཇི་སྙེད་པ། །དངོས་པོ་
གནོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འཇུག །དེ་ཡང་རྒྱུན་མིན་（《ཞ》《ལུ》ཡིན་）སྐད་ཅིག་མིན།།
བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མི་འགལ་རྒྱུན་མ་གྲུབ། །དེས་ན་
འགལ་འདི་མི་འཐད་ཡོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས། །སྔོན་མེད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ།།
དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ（《ལུ》པས）། །ཟློག་པར་བྱེད་ལ་ཉེས་པ་མེད། །རྡུལ་
ཕྲན་འགལ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། །མི་གནས་ན་
ནི་གཅིག་བཅོམ་པས། །རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་འགྱུར་ཞེ་ན། །ལ་ལ་ཉེ་བར་ཞ
བར་འདོད། །ཁ་ཅིག་ཕྲད་ནས་བསྒྱུར་བར་འདོད། །འགའ་ཞིག་ཕྲད་པ་མེད་པར་
འདོད༔ །ཏག་སླ་དེ་དག་འཕྲུལ་པ་ཡིན། །ལྷན་ཅིག་གནས་ན་འགལ་བ་ཉམས།།
བསྒྱུར་ན་རྟག་པར་འདོད་པ་འགལ། །དེས་ན་རྡུལ་ཕྲན་ལས་རྡུལ་ཕྲན། །ནུས་
མེད་སྐྱེ་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། །ལ་ལ་བྱ་རྫོགས་སྐད་ཅིག་གསུམ། །འགའ་ཞིག་
ཡུན་རིང་འགྲོགས་ཞེས་ཟེར། །ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །མི་གནས་
པ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཕྲད་དང་ནུས་མེད་སྐྱེས་པ་དེ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་དོན་
འགལ་ལྡོག །ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིས། །མི་སྐྱེ་བ་ནི་བློ་ཡི་ཡིན། །སྐད་
ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་མེད་ན། །རགས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །ཆ་ཤས་
ཡོད་ན་ཐུག་མེད་པས། །གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་དཀའ་ཞེ་ན། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་
མེད༔ །རྒྱུན་ཡང་སྐད་ཅིག་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན། །རྡུལ་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཚུངས་
པས༔ །གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྡོག་པ་ཡིན། །གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེས། །ནུས་
ཅན་བསྐྱེད་དམ་ནུས་མེད་བསྐྱེད། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཚ་རེག་ལ། །དགོས་ནུས་

མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་
ཉེར་ལེན་ཡིན། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གང་དང་གང་། །ཕྲད་པ་དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་
འབྱིན༑ ༑སྤྲང་བུའི་ཪྫོ་བོའམ་ས་བོན་སྦྱོང་། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་ཟེར།།
ས་བོན་སྦྱོང་བའི་གཉེན་པོའང་ཡོད། །ངེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་མིན། །
འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་། །དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །རྣམ་པར་
རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག །སྣང་དང་མི་སྣང་
མ་གཏོགས་པ། །འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མིན། །གྲང་རེག་འགོག་ལ་མེ་
ཙམ་ནི། །མ་ངེས་སྟོབས་ལྡན་མི་འགྲུབ་ལོ། །ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོག་ཅེས་
ཟེར༑ ༑རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཙམ་ཡིན། །ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དཔེན་པ། །ཕན་
ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། །
བརྒྱུད་འགལ་ལ་ཡང་རྣམ་གཉིས་འདོད། །རྫས་དང་ལྡོག་པ་འགལ་བ་ཡི། །སྒོ་
ནས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་དྲུག །ཆོས་གཞན་དཔེན་པ་འགལ་ཡིན་ན། །འབྲེལ་
བ་རྣམས་ཀུང་འགལ་བར་འགྱུར། །འདོད་ན་འགལ་བ་འགོག་པ་དང་། །འབྲེལ་
ན་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་འཇིག །ཐ་དད་འབྲེལ་ལམ་མ་འབྲེལ་ཡང་། །ངོ་བོ་ཡིན་
པ་འགོག་ཅེ་ན། །འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་པའི་ཕྱིར། །སྣང་རུང་མེད་པ་
ནུས་མེད་འགྱུར། །ཐ་དད་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི། །བཏགས་པ་བ་ཡིན་
འབྲེལ་བ་བཞིན། །རྒྱུ་དང་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡི། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་བཞག་
བྱེད༑ ༑ཐ་དད་ཕན་གནོད་འབྲེལ་དང་འགལ། །གཉིས་ཀ་མིན་ན་ཐ་དད་ཙམ། །
རང་མིན་འགོག་པ་དངོས་འགལ་ཡིན། །བརྒྱུད་འགལ་རང་མིན་ཁྱབ་བྱེད་འགོག།
སྤྱི་སོགས་འགལ་གཉིས་མིན་མི་ཁེགས། །ཤེ་ན་སྤྱངས་ཡིན་འགལ་བ་མིན། །

ཕན་ཚུན་སྤྲངས་འགལ་གཅིག་པ་བཀག །དེ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་གྱིས་འགོག །ཕན་ཚུན་སྤྲངས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས། །ཡིན་པ་སྣང་རུང་མེད་པས་ཁེགས། །བསྡུ་བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་པའོ།། །།

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས། །ཁྱབ་ཕྱིར་དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་བཤད། །མཚན་ཉིད་གོ་བྱེད་དོན་གྱི་ཆོས། །མཚོན་བྱ་གོ་བྱ་བློ་ཡི་ཆོས། །མཚན་གཞི་གོ་བྱ་རྟེན་གྱི་ཆོས། །དེ་དག་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་ཡིན། །ཆོས་གསུམ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དགོས། །མེད་ན་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར། །མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད། །མི་དགོས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་ཟེར། །ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། །ཐ་སྙད་ལ་དགོས་གཞན་དག་ནི། །དོན་ལའང་དགོས་ཟེར་མཚོན་བྱ་ཡང་།།དེ་འདྲ་རྟགས་བཞིན་ཐུག་མེད་ཟེར། །རྣམ་འཇོག་རྒྱུ་ནི་མ་ངེས་པར། །རྣམ་གཞག་འབྲས་བུ་ངེས་ན་ནི། །མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །མ་ངེས་ན་ནི་ཐུག་མེད་འཇིག །རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན། །སྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་སྐྱོན་མེད་ན། །ཚུལ་གསུམ་ཕྱོག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང་། །ཁྲུས་དང་དཀར་ཟལ་ངེས་ཙམ་གྱིས། །མི་རྟག་བ་ལང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཐ་སྙད་ལ་ཡང་ཞེན་རུང་ཞིག །མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། །ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཁྱི་མ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་འདོད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡལ་ག་ལའང་། །ཡལ་ག་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན།།ཡལ་ག་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་ཡང་། །མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཡལ་ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཞན། །མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །ཙནྡ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ།།སྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་མི་དགོས་ན། །ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་། །ཐ་སྙད་དེ

ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། །ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ག་ལ་དགོས། །བརྡ་དོན་འབྲེལ་བར་ནམ་རྟོགས་པ། །དེ་ཡི་ཚེ་ན་ཐ་སྙད་འགྲུབ། །རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །གཉིས་ཀའང་སྦྱོར་བ་གསུམ་པར་ཐུག །བཞི་པ་ཕན་ཆད་དགོས་ནུས་མེད། །ཚུལ་གསུམ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ན་རྟགས། །མི་འགྱུར་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་ཡོ། །ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས། །དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་ཆོས་གཞན་མེད། །འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ། །ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན། །ལ་ལ་མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་ཟེར། །གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་མིན། །འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད། །མཚོན་བྱ་ལྟོས་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། །དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན། །མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་བསྡུ་ན། །གསུམ་ཞེས་བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་འདོད། །སྦྱོར་བར་བཀོད་ནས་སྐྱོན་རྩི་ན། །དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་མེད་པར་འགྱུར། །མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་སྦྱོར་ན། །མཚན་གཞི་མི་གནས་དོན་མེད་འགྱུར།། འདི་དག་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་ནི། །མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཅེས་མི་བཞེད། །མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྤྱི་སྐྱོན་ཡིན། །སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་གཅོད་ཀུན། །གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། །མཚན་གཞིར་བཀོད་དང་མ་བཀོད་དང་། །མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཡི་གཞིར། །མཚོན་བྱ་ཁེགས་དང་མི་ཁེགས་ཞེས། །རྩོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདིར་མི་གནོད། །ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་ཟེར། །ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད། །མཚོན་བྱ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ། །བྱས་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡི། །དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་། །དོན་སྒྲུབ་རྫས་ཡོད་དག་ཏུའང་འགྱུར། །བརྡ་ལ་(《ཞ》《ལུ》ལས་)འཇུག་

པ་ཐ་སྙད་དུ། །གསུངས་ཕྱིར་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་ནི། །མཚོན་བྱ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་གཞི། །རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་སྒོ་གསུམ་ནི། །འཇུག་པ་དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཡིན། །དོན་ལ་ལྟོས་པའི་མིང་ཡིན་པས། །བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་དངོས་པོ་ལ། །མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། །མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། །རང་བཞིན་རྟགས་སུ་མི་འཐད་ཡོ། །སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འཁྲུལ་པས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་ནི། །འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་མི་སླུའི་ཕྱིར། །གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ག་ལ་འགལ། །མཚན་ཉིད་རྟེན་པ་མཚན་གཞི་ཡིན། །མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་གཉིས། །འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་རང་ལྡོག་ནི། །རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་རུང་ཟེར། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཆོས་གསུམ་པོ། །རྟོག་མེད་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེས་ན་སྣང་བའི་ལྡོག་པ་ནི། །ཆོས་གསུམ་ཉིད་མིན་སེལ་བ་ཡི། །ཆོས་གསུམ་གྱི་ནི་རང་ལྡོག་ལ། །སྒྲུབ་དང་དགག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད། །མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན། །མཚན་གཞི་ཕལ་ཆེར་གནས་སྐབས་འབྲེལ། །འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད། །སྦྱོང་བས་མཚན་མཚོན་འབྲེལ་བ་འགྲུབ། །མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི། །འབྲེལ་བ་མཁས་པས་མཐོང་བས་དྲན། །རྨོངས་པ་ལ་ནི་བརྡ་དྲན་པའི། །ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས། །གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་ནི། །སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་གཉིས་གཉིས་དྲུག །བཀློག་ལའང་དྲུག་ལས་མཚན་ཉིད་དང་། །མཚན་གཞིའི་ཆ་གཉིས་སྐྱོན་མི་སྲིད། །སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་མཚན་ཉིད་དེ། །གཞི་མཚོན་གཉིས་ལ་ཁེགས་ན་ནི། །མཚན་གཞི་ལྐོག་ཤལ་ཁེགས་པར་འགྱུར། །མ་ཁེགས་ན་ནི་ཁྱབ་ཆེས་ཟེར། །དོན་ལྡོག་ལ་ཁྱབ་རང་ལྡོག་ལ། །མ་ཁྱབ་པས་ན་ཉེས་པ་མེད། །

མཚོན་བྱ་འགལ་དང་ཐ་སྙད་ཁེགས། །དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་རྟོད་པ་མེད། །
དེས་ན་ལ་ལར་འགལ་བ་དང་། །མཚུངས་པར་མཐོན་པའི་སྐྱོར་བ་སྲིད། །མཚན་
མཚོན་གྲངས་མཉམ་ངོ་བོ་གཅིག །རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས། །མཚན་
མཚོན་དོན་ལ་གཅིག་པ་དང་། །ཐ་དད་གྲངས་མི་མཉམ་པ་འཁྲུལ། །དེ་དག་ཕན་
ཚུན་བཟློག་པ་ཡི། །རྣམ་པར་བཞག་པས་འདིར་མི་གནོད། །མི་སླུ་མི་ཤེས་དོན་
གསལ་གཉིས། །རྣམ་གྲངས་པའམ་ཕྱེ་སྟེ་སླ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཇོག་ན་
ནི། །མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །མཚན་མཚོན་གཉིས་སུ་འདོད་ན་
ཡང་། །སྤྱི་མཚན་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། །མ་ཁྱབ་གཅོད་ (《ཞ》 《ལུ》 སྤྱོད་)
ཚུལ་འདིར་མི་འཐད། །གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགོངས་པ་མིན། །མི་དགོས་མ་ཁྱབ་
མི་སྲིད་གསུམ། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་འདོད་ན་ཡོད། །མི་སླུ་མི་ཤེས་དོན་
གསལ་གཉིས། །རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན། །ཐ་སྙད་པ་དང་དོན་དམ་
པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཉིས་པོ་འཇུག །མི་སླུ་ལས་དང་བྱེད་པོ་དང་། །བྱ་བ་
གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །དངོས་མེད་འཇལ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་། །ཉེ་བར་བརླང་
ལ་ཁྱབ་ཆེས་ལོ། །རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་ཕྱིར་འཐད། །ཉེ་བར་བརླང་པ་
བསླུ་བར་བཤད། །ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན། །ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་
འདོགས་ཡིན། །དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་གནས་ལུགས་ལས། །མ་ཐའ་གཞན་དུ་རྟོག
དབྱེ་ན་གཉིས། །རྟོག་པ་ (《ཞ》 ལ་) ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་མོ། །མ་རྟོགས་པ་ལས་གློ་
བུར་དུ། །རྟོགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་ལོ། །རྗེས་དཔག་སྣང་བས་མི་འཇུག
པས། །སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཡུལ། །མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་སྤྲ །
འཛིན་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་བཞེད། །ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས། །

ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དུས་གསུམ་ལ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པ་ཡི། །རྩོད་པ་གསུམ་
གྱིས་འདིར་མི་གནོད། །ངེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག །ཞེན་སྣང་ཐ་
དད་ཕྱིར་ན་སེལ། །ཚད་མ་མིན་ལ་ཡང་དག་བཀག །ཡང་དག་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་
འཁྲུལ། །དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་དབྱེ་གཞིར་འཐད། །
དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གཉིས། །དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག །ཚད་
མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་གཅིག་པ་བཀག་པ་མིན། །ཡུལ་གཅིག་པ་
དང་ཐ་དད་ལ། །ལྟོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་མིན། །དེས་ན་བློ་ཡི་ངོ་བོར་གཅིག།
ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན། །རྗེས་དཔག་ཡུལ་མིན་རང་རིག་དང་། །གཅིག་
ཕྱིར་བརྟུད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །དེ་
ལས་གྲངས་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ། །མིང་ལ་བཤད་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས། །དེ་ལ་
བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང་། །མི་འགལ་འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བའི། །རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི། །དེ་དག་མིང་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གཉིས་སུ་ཕྱེ། །ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འཁྲུལ་པའི་ཆ། །མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་
ཡོད། །རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །རྟགས་ལས་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་
སྲིད། །ཁ་དོག་འཛིན་པ་རིག་བྱ་ལ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྨྲ། །སྐྱེ་མཆེད་
རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས། །རྒྱུ་ཆོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཁྲུལ། །རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་
རྣམ་པ་ལ། །འཁྲུལ་པས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་ཟེར། །རྟོག་པ་འཁྲུལ་ཡང་
དབང་ཤེས་ལ། །མི་སྒྲིབ་སྒོ་འཛིན་ཚད་མ་བཞིན། །འགའ་ཞིག་ཡིན་མིན་
མཚུངས་ཞེས་ཟེར། །མཚུངས་མིན་ཡུལ་ཐ་དད་ཕྱིར་རོ། །ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་
བུ་ཉིད། །རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་མིན་ཞེ་ན། །སྣ་ལུའི་སྦུ་གུས་སྣ་ལུ་སོགས། །

འབྲས་ རྟགས་ ཕལ་ ཆེར་ འཁྲུལ་ པར་ འགྱུར། །རྟགས་ དང་ བསྒྲུབ་ བྱ་ འཁྲུལ་ ན་ ཡང་༑ ༑དོན་དང་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཟེར། །དེ་ལྟའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད། །གྲུབ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད། །ཚད་མ་དེ་དག་ངེས་པ་ནི། །རང་གཞན་གང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། །ལ་ལ་རང་ལས་ངེས་པར་འདོད། །འགའ་ཞིག་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར། །དེ་དག་གཉིས་ཀས་རིགས་པ་དང་། །རིགས་པར་སྨྲ་བའི་བཞེད་པ་དོར༑ ༑དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་རང་ལས་ངེས། ། དང་པོ་པ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས། །དོན་བྱེད་པ་དང་གོམས་པ་ཅན། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ངེས་པར་བྱེད། །ཁ་ཅིག་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་ལ། །བརྟགས་ནས་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་ཟེར། །དེ་དག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་དང་༑ ༑རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་ཟད། །སྣང་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ། སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས། །དགག་པ་སྒྲུབ་པ་སྟོང་བ་དང་། །མི་སྟོང་བ་ཡི་སྒོ་ནས་གཉིས། །ཁ་ཅིག་དངོས་ཤུགས་སྒོ་ནས་ཀྱང་། །སྒྲུབ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར༑ ༑རྗེས་དཔག་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མིན་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར༑ ༑དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། །ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི༑ ༑དགག་པ་དེ་ཉིད་བཟློག་པ་བཞི། །དགག་སྒྲུབ་དེ་འང་ཚད་མས་འགྲུབ།། ཤུགས་ ལས་ རྟོགས་ ཞེས་ གསུངས་ པ་ ཡང་། །བྱེད་ པའམ་ རྗེས་ དཔག་ ཉིད་ ལ་ དགོངས༑ ༑ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ།། །།

མྱོང་བས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་འཁྲུལ། །མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ༑ ༑རྟོག་པ་སྒྲ་དོན་འཛིན་པ་ཡིན། །མ་འཁྲུལ་བ་དེ་རྣམ་པ་བཞི། །ཡུལ་དང་

རྟེན་དང་གང་ཟག་གི །སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ། །མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །ཕྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་འཁྲུལ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའོ། །དབང་པོ་(《ཞ》 《ལུ》 པོའི་)ཡུལ་ལ་འཛིན་ནུས་ཏེ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པས་འགྲུབ། །གསལ་བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་འགྲུབ། །རང་མཚན་འཛིན་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་མེད། །དབང་པོ་ཐུན་མོང་མིན་རྒྱུའི་ཕྱིར། །དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ་རྔ་སྒྲ་བཞིན། །ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དེ་མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིད། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཁྲུལ་བའི། །ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཡང་། །དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་རིག་གཅིག །འཁྲུལ་པ་མེད་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་ངེས་མི་ནུས། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དབང་སྐྱེ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱུན་བཅས་ཡིན། །ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུན་མེད། །སྤྱིལ་མ་དང་ནི་རྒྱུན་གྱི་མཐའ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་ཡོད། །དེས་ན་དབང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་ཡིད་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར། །རང་རིག་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱུད་གཞན་མེད། །དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ། །ཡུལ་གཞན་འཛིན་དང་དབང་པོ་ལ། །ལྟོས་ཕྱིར་འདི་ལ་སྐྱོན་གཉིས་མེད། །རང་གི་(《ཞ》 《ལུ》 རིག་)ངོ་བོ་རིག་པ་ནི། །མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཁས་རྣམས་བཞེད། །རང་སྐྱེ་སྟོན་མེད་སྐྱེ་བ་ཡིན། །རང་རིག་བེམས་པོ་བཟློག་ཙམ་ཡིན། །དེས་ན་རང་རིག་རང་སྐྱེ་གཉིས། །མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཕྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་འཁྲུལ། །བསྒོམ་བྱུང་འཁྲུལ་མེད་མངོན་སུམ་སྟེ། །འཁྲུལ་པ་ཅན་རྣམས་ལྟར་སྣང་ཡིན། །འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་སུམ་གསུམ། །སློབ་དང་མི་

སློབ་སྒོ་ནས་ལྟ། །དེ་དག་སྣང་བཅས་སྣང་མེད་ཀྱི། །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞུ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལེགས་སྦྱངས་པས། །ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱུར་པས༑ །ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཚོ་གསུམ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་ནི། །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་དེ་མཐར་ཕྱིན། །ཐབས་ཞན་པས་ན་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། །བག་ཆགས་བཅས་ཕྱིར་སྟོན་པ་མིན། །ཐབས་ལ་གོམས་པས་དངོས་ཀུན་གསལ། །བག་ཆགས་སྤངས་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན། །བཅད་ཤེས་དང་ནི་ངེས་པ་གཉིས། །རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་ཚད་མར་གྲུབ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི། །ངེས་པ་ཉིད་ལས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད། །འཕགས་པ་རྟོག་པ་བྲལ་བ་རྣམས། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱེད་པར་གསུངས། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་ཅན༑ །དེ་ཡི་མཁྱེན་པ་དཔག་མི་ནུས། །ཚིག་གིས་ཁྱད་པར་ངེས་འགྱུར་ (《ན》《ལུ》 གྱུར་)ན། །སྔོན་བྱུང་པ་ཡང་དཔག་པར་ནུས། །གོམས་པ་རྫོགས་ནས་དེ་གསལ་བ། །མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟན་པ། །རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས། །མེ་དང་སྒྲོན་མ་དཔེར་བྱས་ནས༑ །མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅེས་ཟེར། །ཐུག་མེད་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ༑ །མེ་དང་སྒྲོན་མ་དཔེར་མི་རུང་། །སེམས་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི། །རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི།། རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །ལས་དང་ལུས་སེམས་འཁོར་བའི་རྒྱུ། །གཉིས་པོ་སྤང་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱོད་ཟེར། །མི་ནུས་མི་ཕན་མི་དགོས་པས། །ལས་དང་ལུས་འཛད་ལམ་མ་ཡིན། །སྐྱེ་རྒྱུ་མ་རིག་དེ་ལས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་

འཁོར་བ་འབྱུང་། །སྐྱེ་མཆེད་འདི་ལས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན། །དེ་ཡི་བཟང་ངན་ལས་
ཀྱིས་བྱེད། །བྱམས་སོགས་བདག་དང་མི་འགལ་ཕྱིར། །འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་
ནུས་མིན། །བདག་མེད་བདག་དང་འགལ་བས་ན། །བདག་མེད་མཐོང་བས་དེ་
སྲུན་འབྱིན། །ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ཡང་། །མེས་བསྲེགས་པ་ན་ཕྱི་མཐའ་མ་
ཐོང་༑ ༑དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང་། །བདག་མེད་མཐོང་ན་ཕྱི་མཐའ་
འགྲུབ༑ ༑གསལ་བ་བསྐྱེད་ལ་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་། །གེགས་མེད་ཕྱིར་ན་བསྐྱེད་པར་
ངེས༑ ༑འཇིགས་སོགས་གོམས་ལས་གསལ་སྣང་དང་། །གཟུང་འཛིན་མེད་ཕྱིར་
འཁྲུལ་མེད་འགྲུབ། །མི་ནུས་མི་ཤེས་མི་བརྟན་ཕྱིར། །སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་ཅེ་
ན༑ ༑རང་བཞིན་མིན་ཕྱིར་ཐབས་ཡོད་ཕྱིར། །རྒྱུ་སྤོང་ཕྱིར་ན་རྣམ་གྲོལ་འཐད། །
མཆོངས་དང་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཔེས། །གོམས་པ་སྲིད་པ་མིན་ཞེ་ན། །འབད་ལ་
ལྟོས་ཕྱིར་མི་བརྟན་ཕྱིར། །སླར་འབྱུང་བསྐྱེད་ཕྱིར་དཔེར་མི་རུང་། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་
རྗེ་གོམས་པ་ལས། །དེ་ཡི་ངང་དུ་འགྱུར་སྲིད་མོད། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་
ཕྱིར༑ ༑ཀུན་མཁྱེན་སྒྲུབ་པར་དཀའ་ཞེས་ཟེར། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ།།ཀུན་
མཁྱེན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་འཚོགས་བཞིན། །དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་ལ། །མཁས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་ཟེར། །ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཉན་པ་ལ། །བ་
ལང་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཡང་ན་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། །བསྐལ་པའི་བར་དུ་
བརྗོད་རྒྱུ་ཡང་། །མེ་ལོང་ནང་དུ་ཅིག་ཅར་འཆར། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་
པ༑ ༑མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་
པའོ༑ ༑འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཉིད་དུ་

འདོད༔ །དེ་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས། །རྟོག་མེད་ལ་ཡང་ཡིད་དབང་གཉིས། ། རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་དྲུག་བཤད་པ། །ལོག་རྟོག་བཟློག་ཕྱིར་ཕྱེ་སྟེ་གསུངས། །ལྟ་ དང་ངེས་པ་ཚད་འབྲས་དང་། །ཕྲད་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཁྱད་པར་ ཁྱད་པར་ཅན་དེར་སྦྲ། །ལ་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་འབྲས་འདོད། །དེས་ན་རྣམ་པར་ གཞག་འཇོག་གི །རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་བཞེད། །དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་ འབྲས་ནི། །རྣམ་གཞག་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེར་མཐུན། །དོན་རིག་སྣྲ་བ་ (《ཞ》 《ལུ》 བས) རང་རང་གི །གྲུབ་མ། འི་སྐོབས་ཀྱིས་ཚད་འབྲས་འཇོག །མེ་ཡི་རང་ མཚན་གཞལ་བྱ་ལ། །དུ་བ་ལས་བྱུང་གཞན་སེལ་བློ། །ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་དེ་ རྟོགས་པ། །འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། །མེར་སྣང་བག་ཆགས སྙིང་པོ་ལས། །དུ་བར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་སྐྱེ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུ་མི་སླུ་བ། །རྗེས དཔག་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མངོན་ སུམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དགུ་པའོ།། །།

རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་ མཐོང་ཡིན། །ཕྱོགས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །ཚོགས་པ་བརྗོད་ལ་དངོས་མིང་ ཡིན༔ ༔དེ་ཡི་ཕྱོགས་རེས་ཐེན་པའི་ཕྱིར། །ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་བཏགས་ནས་ འཇུག ༔བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྟོན་སྒྱུར་བ། །དེ་ཉིད་གོ་བ་དངོས་མིང་ཡིན། ། དེ་བརྟེན་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ལས་གཞན། །རྟོག་པས་བཏགས་པ་མིང་དུ་འདོད། ། ཚོགས་དོན་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་ནས་གྲུབ། །བཏགས པ་ལ་ནི་འདྲ་བ་དང་། །འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་ལྟོས། །ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་ བྱར་མིང་བཏགས་པ། །འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ། །ལོག་པར་རྟོག

པ་སྤྱང་ཕྱིར་རམ། །སྦྱིབ་སྦྱོར་ངོར་བྱས་བདགས་པ་ཡིན། །ཆོས་ཅན་བརྗོད་ན་
འབྲེལ་གཞི་ཡོད། །མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོར། །དངོས་མིང་བརྗོད་
ན་སྦྱིབ་སྦྱོར་ཉམས། །བདེ་བླག་རྟོགས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས། །ཕྱོགས་དང་
ཆོས་ཅན་མཚུངས་ཤེ་ན། །གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད། །ཆོས་དང་འབྲེལ་
བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ། །རྟོད་གཞི་ཉིད་ཡིན་ལག་ལྡན་བཞིན། །ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡང་
ཆོས་ཅན་སྒྲས། །ངེས་པར་མི་ནུས་མགོ་ལྡན་བཞིན། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་
པའོ༑ ༑ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད། །མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་མེད་ཕྱིར་རོ། །
དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན། །དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སོ། །བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་ལ། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་ཟེར། །ཕྱོགས་
གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་ནས། །ཚུལ་གསུམ་བྱུང་བར་དོགས་པ་ལ། །
ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་འགའ། །རྫས་ལྡོག་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ། །རྫས་ཆོས་
གཅིག་དང་ཐ་དད་ལྡན། །ལྡོག་ཆོས་རང་ལྡོག་རྟེན་ཞེས་ཟེར། །རྫས་ལྡོག་ཇི་ལྟར་
ཕྱེ་ན་ཡང་། །ཕྱོགས་གཉིས་ཉིད་དུ་ངེས་མི་ནུས། །གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་རྫས་
ལྡོག་ཀུང་། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་། །དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་
ནི༑ ༑ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར། །བློ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། །ཡོད་
མེད་མ་ངེས་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་ཕྱིར། །ལྟོས་གཞི་
དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར། །ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་ན། །འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་
མཚན་ཉིད་དཀའ། །ལྟོས་གཞི་དང་པོ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །ངེས་ན་ལྟོས་གཞི་
གཞན་གཉིས་ཀྱི། །ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འགྲོ་ལྡོག་ཀུང་། །བརྗོད་པ་རབ་ཏུ་དཀའ་
བ་ཡིན། ། : ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ། །(《ལུ》–ཕྱོགས་ཆོས་……གཉིས་

པོ༑༑) གཅིག་ལ་ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་ནི། །རྟགས་ཀུན་ཕྱོགས་སུ་ལྡུང་འགྱུར་བས།། གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་ག་ལ་སྲིད། །ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་ལྡན་ཉིད། །ཤེས་བྱ་ཕྱོགས་གཉིས་ངེས་པ་དང་། །ལྡོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་འགལ། །ལྡོས་གཞི་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ནི། །དེ་ལྡོས་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་འགྱུར། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །ངེས་པ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དོ། །རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡི། །རྗེས་སུ་འཇུག་ན་ཐ་སྙད་འཇིག ། རང་ལྡོག་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མེད། །ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །དགག་སྒྲུབ་རྣམ་གཞག་འཇིག་ཅེ་ན། ། དགག་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མིན། །ཚད་མའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་འགྲུབ།། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག ། ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས། །མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན༑ ༑མཐུན་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱང་བཏགས་པ་བའི། །གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གཉིས་པོ་མིན། །འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། །གཞུང་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན༑ ༑རྫས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན། །གཞན་སེལ་ལས་གཞན་ལྡོག་པ་མེད༑ ༑དེས་ན་རྫས་ལྡོག་གཅིག་ཉིད་དུ། །འཁྲུལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས། །སྒྲ་དོན་གསུམ་གྱིས་ཆོས་གཉིས་སྒྲུབ། །དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་བོའི་རྫས། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལ་ (《ལུ》ལས་) ཤེས་བྱ་ཙམ།། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། ། : དཔྱད་ན་ (《ལུ》གཉིས་སུ་) ཚད་མ་འཇིག་ (《ལུ》འཇུག་) ཅེ་ན། །དུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི། །གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་སྒྲ་བོ་དང་། །ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བཟློག་ (《ཞ》ལོག་) པ་དང་། །བཟློག་ (《ཞ》

ལྡོག་) པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་ཕྱིར་འཐད། །ལྡོག་འགོག་ཆོས་རྟགས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི། །རྩོད་པ་བཞི་ཡི་གཞན་ལན་འཁྲུལ། །མེད་དགག་ཐ་སྙད་མེད་དགག་དང་།། སྤྱི་ལྡོག་ཞུང་གསུམ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད། །ཇི་སྙེད་རྟགས་སུ་བཀོད་གྱུར་པ། །དེ་སྙེད་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ལྟོས་པས། །དངོས་སུ་གང་རུང་མ་ཚང་ཡང་། །ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །དགག་སྒྲུབ་སེལ་བས་བྱེད་འདི་ལ། །རྫས་ལྡོག་ཕྱེ་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །རྩོད་པའི་ཉེས་པས་མི་གནོད་དེ། །ཚད་མའི་ཡུལ་ལ་མཁས་ཕྱིར་རོ།། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་དྲུག་གི་བར། །ཉི་ཚེའི་ཚུལ་གཞན་འདོད་པ་འཁྲུལ། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་བ་ངེས། །གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ། །ཚུལ་གཉིས་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཡིས། །ལྡོག་པ་འཕེན་པའི་སྐྱོན་གཉིས་མེད། །ངེས་རུང་རྟགས་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར། །ངེས་པ་རྟགས་ཡིན་གོ་བྱེད་ཕྱིར། །འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། ཁ་ཅིག་རྩོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ། །བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད། །མི་ལྡན་གཅོད་པ་རྩོད་གཞི་ཡིས། །ཡིན་ན་ཡུ་བུ་རྩོད་པ་མེད། །གཞན་ལྡན་གཅོད་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད། ། ：བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་（《ཞ》《ལུ》ཆོས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་）དེ་དང་འདྲ། །རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན། །འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། །མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་དབྱེ་སྒོས་དུ་མར་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སྦྱོར་བ་ཡི། །སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་མཛད། ། དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ལ་བཞི། །འགལ་བ་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཚ་རེག་སྐོར་བཞིས་གྲང་རེག་བཞི། །བཀག་པས་སྦྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཟེར། །ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མིན་（《ལུ》ཡིན་）ཞེང་། །རྒྱུན་མེད

ཕྱིར་ན་འགོག་མི་ནུས། །གཞུང་ལས་རྣམ་གཞག་མང་བཤད་ཀྱང་། །འགོག་ནུས་སྡེ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ནི། །རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་བྱས་པ་ནི། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན༑ ༑ཚད་མས་གནོད་པའི་འགལ་བ་ཡང་། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས༑ ༑དངོས་འབྲེལ་བཀག་ཟིན་ལྡན་ཅིག་ན། །མི་གནས་ཚོགས་པས་བསྐྱེད་པ་འཕྲུལ། །འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད། །ལྡོག་པས་བཟློག་འབྲེལ་བློ་ངོར་གྲུབ། །ཡིན་པ་སྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་རང་བཞིན་རྟགས༑ ༑དེ་ཡི་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། །གཅིག་ཕྱིར་ཐ་དད་སྐྱོན་མི་འགོ །ཡོད་པ་བསྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །དེ་བྱུང་བ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟགས། །དེ་དང་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། །ཐ་དད་སྒྲུབ་ཕྱིར་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། །ཁ་ཅིག་འབྲེལ་པ་སུ་དགུ་ལ། །གོ་བྱེད་འབྲེལ་བ་བཞི་ཡོད་ལོ། །འདི་ནི་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་། །གཞུང་གི་དགོངས་པར་འཐད་མ་ཡིན། ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་འབྲེལ་བ་ཡི། །སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་མིན། །དེ་ཡི་ངོ་བོའམ་དོན་གཞན་གྱི། །འབྲེལ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཟད། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །རྟགས་གང་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ། ། : ཕྱོགས་ལ་རྟགས་མེད་མ་གྲུབ་པ། །(《ལུ》–ཕྱོགས་ལ་……གྲུབ་པ༑)ཕྱོགས་ཆོས་དོན་ནམ་བློ་ངོ་ལ། །མི་གནས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན། །ཕྱོགས་རེའམ་ཐོལ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ། །མ་གྲུབ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །མ་ངེས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་རྟགས། །ཕྱོགས་མིན་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དབྱེ་ན་བཞི། །ཕྱོགས་ལས་གཞན་འཇུག་ཐུན་མོང་བ། །དབྱེ་ན་དངོས་དང་ལྷག་ལྡན་གཉིས། །གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བཟློག་མི་

ཆོད། །ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་
བའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། །མ་མཐོང་འགལ་བའི་ལྷག་
ལྡན་ཡིན། །རྟགས་གྲུབ་བཟློག་པས་ཁྱབ་ན་འགལ། །མི་དམིགས་རང་བཞིན་
གཏན་ཚིགས་སུ། །བསྡུས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཉིད་ཡིན། །བཙལ་མ་ཐག་བྱུང་
མི་རྟག་འབྲས། །རྟག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་འགལ། །མི་རྟག་འགྱུར་ཕྱིར་འདི་མི་
མཚུངས། །དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་འཐད། །མི་དམིགས་གསུམ་པར་འབྱེད་ན་
ནི། །དེ་བཟློག་འགལ་བའང་གསུམ་དུ་འགྱུར། །འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
གྱི། །དབྱེ་བས་འགལ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར། །དངོས་ཤུགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི།།
འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན། །ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤེ་ན། །
བྱེད་པ་ཆུང་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་མཛད། །ཞེ་འདོད་དང་ནི་སྨྲས་པ་གཉིས། །བསྒྲུབ་
བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་སོགས། །འགལ་
བ་གསུམ་པ་འདིར་མི་བཞེད། །མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས། །རྟགས་
སུ་བཀོད་པ་བཞི་རུ་ངེས། །རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ། །ནུས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་
བཞི་ཡོད། །མདོ་ལས་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གསུངས། །བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་
རིགས་པའི་སྐོར། །འདི་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་དང་། །རྟགས་ལ་མཚུངས་པའི་རྟོད་
པ་མེད། །བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོ་འམ། །བརྟགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་
འཕྲུལ། །སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འཕྲུལ་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན།།
འདི་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དུ། །སྒྲུབ་ལ་རྟོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད། །བསལ་བ་
ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་གྲུབ། །ལྔ་པོ་བཞི་རུ་བསྡུས་ཏེ་བཤད། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་
རྗེས་དཔག་ལ། །ཕྱེ་སྟེ་བསལ་བ་བཞི་རུ་གསུངས། །མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་

དངོས་སྟོབས་ཀྱི། །ཚད་ཡིན་ཁས་བླངས་གྲགས་པ་གཉིས། །སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཕྱིར་ཁོངས་སུ་སྡུད། །རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལའང་། །བསལ་བ་གཉིས་པོ་འཇུག་ཅེ་ན། ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་མིན། །རྟུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། །དམ་བཅས་ཉིད་ན་མྱོང་བ་དང་། །འགལ་བ་མངོན་སུམ་བསལ་བ་ཡིན། །ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་། །དམ་བཅའ་འགལ་ན་རྟགས་བསལ་ཡིན། །ཡིད་ཆེས་ཚིག་དང་དམ་བཅས་པ། །འགལ་བ་ཁས་བླངས་བསལ་བ་ཡིན། །དེ་ལ་ཁས་བླངས་རང་ཚིག་གཉིས། །གཞན་དག་ལུང་དང་རང་ཚིག་ཟེར། །སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབྱེ་བར་བཞེད། །ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གཉིས་ཀ་ཡང་། །དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་རིགས་པའི་སྒོར། །ལུང་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་གཉིས། །བསྐལ་པའི་དོན་ལ་རང་ཚིག་གིས། །མི་གནོད་གསུང་རབ་ངེད་ཀྱི་ལུང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བསྟུས་ཏེ་གསུངས། །དེས་ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལུང་། །ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་མ་གྲུབ་ན། །རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གོགས་བྱེད་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། །ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན། །ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་ལུང་ཡིན། ཁས་བླངས་ནས་ནི་དཔྱོད་པ་བླུན། །དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་མཛངས་པའི་ལུགས། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །ལུང་གཞན་འགལ་བའང་དེར་འགྱུར་ལོ། །ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་ཆགས་བྲལ་སོགས། །ཆོས་སུ་ཅད་ལྟ་མིན་རྣམས་འཆད། ཁྲུས་དང་ཆགས་སོགས་རྒྱུ་མི་འགལ། །དེ་ལྟའི་གཞུང་རྣམས་ལུང་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རང་ཚིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། །གེགས་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན་ཞེ་ན། །གེགས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་

ཡི༔ ༔སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་མིན། །ཚིག་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི། །སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། །དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན། །འགལ་བ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཇིག །དེས་ན་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱིས། །རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕམ་པ་བསྐྱེད། །དམ་བཅས་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། །འགལ་བ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན། །བརྡ་སྦྱོར་པ་དག་སྒྲ་དོན་ལ། །དངོས་འབྲེལ་འདོད་པ་སྨྲར་བཀག་ཅིང་།། བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་། །བསྒྲུབས་ཟིན་དེས་ན་གྲགས་པའང་འགྲུབ༔ ༔ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན། །ཟླ་བ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། །འདི་ལ་དཔེ་མེད་ཡོད་རྣམས་ལ། །སྒྲ་ཀུན་བརྗོད་དུ་རུང་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་ཡོད་པ་ལ། །ཟླ་བ་རུང་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་། །དེ་ཉིད་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །རུང་ཕྱིར་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ། །མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རུང་བ་ལ། །གྲགས་པའི་སྒྲ་མཛད་འཆད་པ་བཞིན༔ ༔གྲགས་རུང་དོན་ལ་གྲུབ་ན་ཡང་། །བརྡ་དང་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི༔ ༔སྒྲ་གྲུབ་ན་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས། །བསྟན་ཕྱིར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས། ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པས། །འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་མི་སྲིད་དོ། ། གྲགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་ནི། །རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་ཡུལ་ངེས་འགྱུར། ། བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་སྦྱར་བ་ལ། །སྒྲ་རྣམས་གང་ལའང་མི་འཇུག་མེད། །དེས་ན་ཀུན་ལ་འཇུག་པ་ཡི། །གྲགས་པ་ཡུལ་འདིར་མི་འཇུག་ཅེས། །བརྗོད་པའི་དཔེ་གཞན་རྙེད་དཀའ་བས། །ཐུན་མོང་ཉིད་མིན་མཉན་བྱ་བཞིན། །སྤྱི་མཚན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། །རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་ནས། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ

པར་བསྟན། །ད་ཧྲིག་ཤིང་མིན་སོགས་ལའང་མཚུངས། །ག་བུར་དང་ནི་དངུལ་སོགས་ལ། །ཟླ་བའི་སྒྲ་ནི་གཞན་དུ་གྲགས། །དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་བསེལ་ཟེར་ཅན། །ཟླ་བར་སྒྲུབ་པ་ཐུན་མོང་རྟགས། །བརྡ་ལ་འཇུག་རྣམས་ཐུན་མོང་བ། །གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་ཀུན་ལ་འགྲུབ། །འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིན། །གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་ཀྱིའང་འཇིག །དེས་ན་འདོད་པས་སྦྱར་བའི་བརྡ། །ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བཞིན་དུ། །འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པས། །གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས། །ལ་ལ་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི། །གྲགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད། །ཐ་སྙད་འདི་ཡི་སྐབས་དོན་མིན། །མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་སྤྱར་བཀག་ཟིན། །དངོས་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གིས། །བརྡ་ཡི་གྲགས་པ་གཉིས་ཞེས་ཟེར། །འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །འཇུག་པའི་ཚེ་ན་རྣམ་དབྱེ་མེད། །དེས་ན་བཤད་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས། །དངོས་དང་ཞེན་པར་འཆད་པ་འཕྲུལ། །སྨྲ་མས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ། །རྗེས་དཔག་མེད་ཕྱིར་མི་ཁེགས་པའམ། །ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་ཟླ་མེད། །དེས་ན་ངེས་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན། །ཕྱི་མ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལས། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི། །བསལ་བ་མཁས་པའི་དགོངས་པ་འགྲུབ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའོ།། །།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱིས། །མཐོང་བ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག །རྒོལ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་དཔང་པོ་གསུམ། །སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་བརྡ་སྤྲོད་པའོ།། རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་ཡོན་གྱིས། །ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འཇུག །དེ་ལྟར་སྟོན་ན་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད། །མིན་ན་གཉིས་ཀ་མེད་པར་གསུངས། །བརྟུན་དང་

གཡོ་སྒྱུས་ཚར་གཅད་ཀྱང་། །དེ་ལ་རྒྱལ་ཕམ་མི་བཞེད་དོ། །འཁྲུག་དང་སྨྲིན་པས་
འཇིག་རྟེན་པ། །ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འདོད། །གྲུབ་མཐའ་བླང་དོར་
བྱེད་པ་ལ། །དམ་པའི་ཚར་གཅད་རྗེས་འཛིན་འདོད། །ཚར་གཅད་གཉིས་ལས་ཕྱི་
བའི་བཞི། །རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། །རྒོལ་བ་ལ་ནི་གསུམ་གཉིས་
དྲུག །ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ཡང་གསུམ་གཉིས་དྲུག །དཔང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག།
གངས་ཅན་པ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་འདོད། །ཚར་གཅད་ཡིན་ན་སྔ་མར་འདུས། །མིན་
ན་ཚར་གཅད་ཉིད་མ་ཡིན། །དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་གཅད་མེད། །ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཧ་
ཅང་ཐལ། །དམ་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་མེད་མ་གྲུབ་པ། བཅས་ (《ལུ》བཅའ་) ལ་གནོད་
དམ་བཅའ་གཞན། །དམ་བཅའ་འགལ་དང་དམ་བཅའ་སེལ། །གཏན་ཚིགས་
གཞན་དང་དོན་གཞན་དང་། །དོན་མེད་པ་དང་དོན་མི་ཤེས། །དོན་བྲལ་དུས་ལ་
མ་བབ་དང་། །མ་ཚང་ལྷག་དང་ཡང་བརྗོད་དང་། །རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་མི་ཤེས་
དང་།།སྤོབས་པ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་དང་། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་བརྒལ་བརྟག་
འདོར།། །རྗེས་སུ་སྤྱོར་མེད་ལ་སྤྱོར་དང་། །གྲུབ་མཐའ་ཉམས་དང་རྟགས་ལྟར་
སྣང་།། །ཐུབ་པ་ཀང་མིག་གིས་བཤད་པའི། །ཚར་གཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡིན། །
དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས། །འགའ་ཞིག་ཚར་གཅད་མིན་པར་བཤད། །
ཚར་གཅད་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་སྡུད། །དམ་བཅའ་ལ་གནོད་ཚར་གཅད་ནི། །སྒྲུབ་
པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཡིན། །དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་ནི། །སྲུན་
འབྱིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་འདུས། །དམ་བཅའ་རྟགས་སོགས་འགལ་བ་ནི། །དམ་
བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན། །མ་བརྗོད་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་འགྱུར། །
རྟགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚར་གཅད་མིན། །དམ་བཅའ་སེལ་བ་མ་ངེས་འདུས། །ཚར་

གཅད་གཉིས་པ་དོན་མེད་ཡིན། །གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་དག་རྫོགས་ན། །མ་ངེས་མ་རྫོགས་ཚར་གཅད་མིན། །དོན་གཞན་རྒོལ་བ་མ་ངེས་པས། །ཚར་གཅད་ཕྱིར་རྒོལ་སྐྱོན་མིན་པ། །བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་མིན། །དོན་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་ལས་གཞན་མིན༏ ༏དོན་མི་ཤེས་པ་དོན་མེད་འདྲ(《ཞ》《ལུ》སྒྲ)། །སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས། །དོན་ལྡན་གསུམ་བརྗོད་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས། །མ་རྟོགས་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་མིན། །དོན་བྲལ་བསྙོན་ཚིག་མ་འབྲེལ་བ། །སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས༏ ༏དུས་ལ་མ་བབ་གོ་རིམ་བཟློག །དེ་ལས་གོ་ན་ཚར་གཅད་མིན། །དོན་མི་གོ་ན་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས། །མ་ཚང་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་སྐྱོན། །དམ་བཅའ་མེད་སོགས་ཚར་གཅད་མིན། །ལྷག་བརྗོད་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས། ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚར་གཅད་མིན། །ཡང་བརྗོད་སྒྲ་ཟློས་སྐྱོན་མ་ཡིན། །དོན་ཟློས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས། །དེ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་དག་ལ་ཡིན༏ ༏གཏམ་རྒྱུད་རྒྱུས་ལ་འདི་སྐྱོན་མིན། །རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས། །རྒོལ་བའི་དག་ཀུན་མ་བརྗོད་པ། །སྐྱོན་མིན་དགོས་པ་མ་བརྗོད་ན། །སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། ཁྱེད་ཀྱང་ཚར་གཅོད་དེར་འགྱུར་མོད། །དོན་མི་ཤེས་པ་ཕྱིར་རྒོལ་ནི། །སྤོབས་པ་མེད་ལས་གཞན་དུ་མིན། །མི་སྤོབས་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས། །ཉམ་གཡེང་དྲང་པོ་ཚར་གཅད་མིན། །གཡོན་ཅན་སྤོབས་པ་མེད་པར་འདུས། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཤེས་མི་ཤེས། །རིམ་བཞིན་མ་ངེས་སྐྱོན་མི་བརྗོད། །བརྒལ་བརྟག་འདོར་བ་རྒོལ་བ་གཉིས༏ ༏སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་མེད་ལ་སྦྱོར་བའང༎

སྤྲོབས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་མིན། །གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཚར་བཅད་གནས། །དཔེར་ན་ལྟག་ཆོད་བརྗོད་པ་བཞིན། །ཁྱད་དང་མ་ཁྱད་གཏན་ཚིགས་དང་། །རྟག་དང་མ་སླུས་མ་སྐྱེས་དང་། །འབྲས་བུ་ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་དང་། །རྣམ་རྟོག་ཁྱད་མེད་དམིགས་པ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་དོན་གོ་ཐལ་འགྱུར་རྣམས། །ཀུན་ལས་བཏུས་ཡིན་རིགས་བརྟག་ལས། །འཕེལ་འགྲིབ་བརྗོད་དང་མ་བརྗོད་དང་། །རིགས་པ་དང་ནི་སོ་སོའི་དཔེ། །བསྒྲུབ་བྱ་མི་རྟག་རབ་བྱེད་དང་། །དུས་འདས་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། །ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཕྱོགས་གླང་གིས། །བཀག་ཕྱིར་གྲགས་པས་བཏང་སྙོམས་མཛད། །ལྟག་ཆོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོར་འཆད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སྔ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །ཕྱོགས་ཙམ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན།། །།བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་དྲུག །ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག །ཡན་ལག་ལྔ་ལ་དམ་བཅའ་དང་། །ཉེར་སྦྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་པོ་ལྷག །སྤྱི་ཁྱབ་མ་ཚང་ཕྱིར་མི་འཐད། །ཡན་ལག་གཉིས་ལའང་གསུམ་པ་དང་། །ལྔ་པ་སྦྱར་ན་དམ་བཅའ་འདྲེན། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་མ་བརྗོད་ན། །ངག་མ་རྫོགས་ཕྱིར་དྲི་དགོས་འགྱུར། །བླུན་པོ་ལ་ནི་ཞུང་རྒྱས་སྦྱར། །གཉིས་པོ་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད། །མཐའ་རྟེན་རྫོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར། །མཁས་པ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཉིད། །ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་བསྡུ་བ། །ཉྣས་དབྱེར་བཤད་ན་(《ཞ》《ལུ》ནས)འགལ་ཞེས་ཟེར། །གསུམ་པ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་ཡི། །བསྡུ་བ་ཡིན་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། །འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །སྒྲུབ་བྱེད་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ། །བཀོད་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན། །དོན་བློ་སྒྲ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །

ལྟར་སྣང་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །སྐྱོན་བརྗོད་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་སེལ། །ཡུལ་དང་ངོ་བོ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི། །དབྱེ་བས་སུན་འབྱིན་རྣམ་པ་གསུམ། །ལྟར་སྣང་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད། །མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་བོད་འགའ་ཞིག །གྲངས་ངེས་བྱེད་མོད་དེ་མི་འཐད། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་དང་སྐྱོན་མིན་བརྗོད། །གཉིས་ཡིན་དབྱེ་བས་བསམ་མི་ཁྱབ། །བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། །ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡིན་རང་རྒྱུད་བཤད། །ཐལ་འགྱུར་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་ཞེས། །གངས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད། །བཟློག་པར་ནུས་དང་མི་ནུས་ལས། །ཡང་དག་ལྟར་སྣང་བདུན་བདུན་ཡིན། །དབྱུག་དང་ཕྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །བདུན་པའི་ཕྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར།།རང་རྒྱུད་ལའང་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་ཕྱིར་དང་། །ལྷག་ཆོད་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེ་མི་འཐད་དོ། །མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྷག །འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཆད། །རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་འཁྲུལ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། །འདོད་པ་བརྗོད་ནས་མི་འདོད་སྒྲུབ། །སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྡན། །དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་། །བཟློག་ན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། །ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཆོས་བཟློག་པས། །སྒྲུབ་པའི་ངག་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཐལ་བའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ན་སྐྱོར་བ་འཇིག །ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །དོན་འཕེན་ཇི་ལྟར་བཟློག་བཞིན་མིན། །ཡང་དག་ཐལ་བ་བཟློག་མི་འཕེན། །རང་བཞིན་འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་དེ། །མི་དམིགས་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་མི་འཕེན། །ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀུན། །སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །བཟློག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་བཞི(《༩》 《༧》 ༢)། །གཞན་རིགས་

འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། ། : འདོད་བརྗོད་མི་འདོད་སྐྲུབ་པ་མེད།(《ཞ》《ལུ》—འདོད་བརྗོད་……པ་མེད།)ཁས་བླངས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ནི། །གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར། ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན། །ཐལ་བས་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་ཡོ། །གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ། །ཐལ་བས་སྒྲུབ་པ་སྐྱོན་ཡོད་མིན༑ ༑ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་སྒོ་གསུམ་ཞེས། ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་སྐད་སྨྲ། །འགལ་དང་མ་ངེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །འདོད་ན་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །དེ་མཐར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཀུན། །མ་གྲུབ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར། །མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་མཚུངས། །ཡང་ན་འགལ་ལ་དེ་འཁྲུལ་འགྱུར། །དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞིས་གདབ། །ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་ན། །དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་གྱི། །རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། །མཁས་པ་དེ་ནི་རྫོགས་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ།། །།

སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་། །མཁས་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་སྤྱངས་པས། །ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཐུང་རེ་ཐོས་ཙམ་གྱིས། །གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་གཞུང་༑ ༑མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་རྣམས། །ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གེའི་ཚུལ་ཤེས་ནས། །ཡང་དག་རིགས་མཆོག་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བསྒྲུབས། །ཐུབ་པ་སེར་སྐྱ་ཀ་ཎ་མིག་པ་དང་འུག་པའི་བུ། །མཁའ

གོས་ཅན་དང་ཚུ་རོལ་མཛེས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ། །ཐོས་སྒྲོགས་པ་དང་གངས་རིའི་ཁྲོད་གནས་སླུ་རྣམས་ཀྱི། །རྟོག་གེ་ངན་འཛོམས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་སོ། །བློ་ཡི་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མ་རྙེད་ཅིང་། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཕྱོགས་རེ་དཔྱིས་མ་ཕྱིན། །རྟག་ཏུ་བརྩོན་པས་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་ལམ་ལས་གོལ༔ ༔སྙིགས་དུས་སྐྱེ་བོ་ཚིག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་སེམས་ལ་མཁས་པ་བསྙེན༔ ༔སྡེ་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས། །རྒན་པོའི་ལུགས་ངན་དོར་ནས་ངས་འདི་བཤད། །རིགས་པ་མཁྱེན་པ་དེ་དག་འདི་བཞེད་མོད། །ལན་མང་ཐོས་ཀྱང་བླུན་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ལེགས་པར་བཤད་པས་བློ་གྲོས་མིག་ཕྱེ་ནས༔ ༔ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་ལེགས་བསྟན་པའི། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གྱུར་ཅིག །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་སྒྲ་དང་། ཚད་མ་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་དང་། སྙན་ངག་དང་། ཚིག་གི་རྒྱན་དང་། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པས། འཆད་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། རྩོད་པའི་ཚུལ་ལ་སྤོབས་པ་དགེ་བ་ཅན་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། སྡེ་བདུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་། ལུང་དང་། རིགས་པ་དང་། མན་ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་བློའི་སྣང་བ་ཐོབ་པ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་སྡེབ་སྦྱོར་སྦྱངས་ནས་གོ་བདེ་བར་བཀོལ་ཏེ་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱར་བའོ།། །།

༄། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རང་འགྲེལ་བཞུགས། །

༄། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། །པྲ་མཱ་ཎ་ཡུག་ཏ་ན་(《ཀ》《ལ》ནི་)དྷི། བོད་སྐད་དུ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པ། །འགྲོ་ཀུན་དགེ་ལེགས་སྐྱོབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །ཁམས་ཡས་ཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྟོབས་མངའ་བ། །འཇམ་མགོན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ། །བློ་གྲོས་སྤྱི་གཙུག་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། །བདེན་གཉིས་རོ་འཛིན་སྟོང་ཉིད་ཕུད་སྤྲའི་སྤྲ་སྤྲོགས་ཤེད། །མཁྱེན་བརྩེའི་ལྟ་ཟེར་ཐས་རྒོལ་སྐྱེ་བོས་མི་བཟོད་པ། །བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་གྱུར་དཔལ་ལྡན་གླུ་དབང་རྒྱལ། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་པའི་རྒྱུ་སྐར་བྱེ་བ་བརྒྱུས། །དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པཎྜི་རབ་(《ཀ》ཁ)ཕྱེ་མོད། །གང་བློའི་ཉི་འོད་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་དེ་སྲིད་དུ། །གཞུང་ལུགས་དགོངས་དོན་གོ་སར་སྙིང་པོ་གསལ་མ་ནུས། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་ཇི་ལྟ་བར། །བློ་གྲོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཤེས་ལྡན་གཟུ་བོར་གནས་པ་དོན་གཉེར་བ། །གཞན་ལ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་འདི་བཤད་དོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དག་ལ་རིགས་པ་སྨྲ་བར་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལོག་པར་རྟོག་པ་

དུ་མ་མཐོང་བས་དེ་སྲུན་དབྱུང་བ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་འདི་བརྩམས་སོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཤེས་བྱ་སྤྱི་ལྡོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ། བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་བྱ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཁས་བླངས་བརྗོད་ན། དོན་སྤྱི་དང་ནི་མེད་སྣང་གཉིས། །ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་རྣམས་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་མེད་ན། འཁྲུལ་པ་གཞི་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྣང་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའང་འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་འཛིན་པའི་ : རང་རིག་གི་ (《ཧོ》རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་) ཤུགས་ལ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་མང་པོས་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པ་ (《ཧོ》+ཁ་ཅིག་) སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་མིང་དང་མཚན་མའི་རྣམ་པ་ཅན་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་པས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། མེད་པ་གསལ་བ་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཡང་དོན་གྱི་མཚན་མ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ལས་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བློ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ་ནི། དེ་འཛིན་གྱི། །ཤེས་པ་གཉིས་པོ་འཁྲུལ་པར་འགལ། །དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཡིན་ན : དེ་ (《ཧོ》དེ་དག་) འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཟུམ་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ།

ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ། །སྦྲུལ་འཛིན་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་ཞེ་ན། །ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྲར་འཛིན་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་མ་འཁྲུལ། །ཡུལ་མེད་པས་ན་སྦྲུལ་འཛིན་འཁྲུལ། །ཐག་པའི་ཁྲ་བོ་ཁ་དོག་གི་རྡུལ་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཁྲ་བོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་སྐབས་དེར་ཡང་མ་འཁྲུལ་ལ། སྦྲུལ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་ཡུལ་མེད་པ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་སྣང་རུང་དུ་ཐལ་བ་ནི། སྣང་ཡུལ་གཉིས་པོ་ཤེས་པ་ལས། །ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡུལ་རུང་བར། །གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། །མཐོང་འགྱུར་བུམ་པ་ལ་སོགས་བཞིན། །དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ན། ཡུལ་རྣམ་པ་ནི་རགས། ཡིད་ཉེ་བར་གཏད་པ་ནི་ཡོད། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མེད་པས། ཡུལ་སྣང་རུང་གཅིག་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་སྣང་རུང་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་ན། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ནང་། །མི་མཐོང་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་སྣང་གཉིས། །བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་ཅེ་ན། །དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་ (《ཏོ》+གློ་སྙིང་) དོན་ཡིན་ཡང་མི་མཐོང་བ་ལྟར་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། བདག་གི་བློ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནང་གི་ལུས་ནི་ཡུལ་རུང་མིན། །དེས་ན་རང་

གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་། །ནང་གི་ལུས་མི་མཐོང་བ་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཡུལ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ལ། རུང་བ་ན་གནས་ན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །རང་དང་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ན། །གཉིས་པོའང་ཡུལ་རུང་མིན་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་ཤད་གཉིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྣང་དུ་རུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་གྱི་རང་གི་བློ་དང་དུས་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་བས་སོ་སྙམ་ན། རང་བློ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ཕྱིར། །བརྗོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་འགྱུར། །རང་རང་གི་བློ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ན་རང་རིག་པ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་ཡིན་ན། །བརྗོད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་རང་བློ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །བརྗོད་པས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན།། གང་ཟག་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་བློའི་ཡུལ་དེ་བརྗོད་པས་རང་རང་གི་ཡུལ་དེ་གོ་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན། །སོ་སོ་ཡིན་ཕྱིར་སྦྱོར་མི་ནུས། །གང་ཟག་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་བ་ཀྱང་པ་དེ་བརྗོད་པས་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་གོ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་བརྗོད་བྱ་ཐུན་མོང་བ་(《རྟོ》བར)གོ་བར་མི་ནུས་ཏེ་གཉིས་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རེ་རེ་དག་དང་འབྲེལ་ན་ནི།།དོན་གཅིག་མངོན་ཞེན་བདག་ཉིད་ཅན། །འཆད་པོ་ཉན་པོའི་སེམས་དག་གི། མཚམས་སྦྱོར་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་འདྲ་བས། །འདྲ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལ། །ཐ་སྙད་སྦྱོར་ཕྱིར་མི་འགལ་ན། །འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་གང་ཟག

གཉིས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་ཡང་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་བས་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཤར་ན་རང་ཡུལ་ཡིན། །མ་ཤར་ན་ནི་དེ་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་ཐ་དད་གཟུང་བ་ལ། །གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ག་ལ་སྲིད། །བློ་ལ་ཤར་ན་གང་ཟག་རང་རང་གི་བློ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་དུ་མི་འཛིན་ལ། བློ་ལ་མ་ཤར་ན་ཡུལ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དོན་གོ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ། །འཁྲུལ་བའི་བློ་ནས་འཛིན་ཞེ་ན། །དོན་སྤྱི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་ནས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། །གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། །དོན་སྤྱི་ཡུལ་གཅིག་མེད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པས་གཟུང་བ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་(《ཞ》《ལུ》+ཏུ)གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདྲ་ལ་དེ་གཅིག་པར། །ཐ་དད་ཡོད་ན་དེ་སྣང་མིན། །ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཟུང་། །དེ་ཚེ་བློ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རིགས་པས་བརྟགས་ན་མེད་བཞིན་དུ། །ད་དུང་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་དུ་ཞེན། །སོར་མོའི་རྩེ་མོས་བསྟན་པ་ན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་བླུན་པོ་འཁྲུལ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ན། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པོ་ན། །ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་ན་ཡིན་པས་བླང་དོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་མེད་ལ་འཇུག་གི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇུག

སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་རྣམས་ཀྱི། །དོན་བྱ་དེ་ལས་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཁོ་བོའང་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ༑ ༑རང་མཚན་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་འཇལ་ན་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། ལྐོག་གྱུར་འཇལ་ན་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། གཉི་ག་ཡང་སྐྱེས་བུས་འཇུག་ན་མི་བསླུ་བས་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་དང་། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཡུལ་གཉིས་བཞེད་པས་གནོད་（《ཞ》 འགལ）ཅེ་ན། །དོན་སྤྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཡོད་ནས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི༑ འཇལ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་རང་གིས་འཇལ་བ་དང་། ལྐོག་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་གཞན་ལས་འཇལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། །རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། མེད་པའང་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཤེ་ན། །ཁ་ཅིག་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ལ་བློའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་（《ཧོ》 གྱིས）དོན་སྤྱི་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་ལྟར་རྟག་མེད་འབྲུལ་པའི་

དམིགས་པ་དེའང་ཕྱལ་གསུམ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཕྱལ་གྱི་
དགོས་ནུས་མེད། །སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ན་ཕྱལ་དངོས་པོ་ལའང་མེད།
: ཕྱལ་དུ་ཞེན་པའང་མེད། (《ཞ》–ཕྱལ་དུ་ཞེན་པའང་མེད།) ཞེན་པ་བྱས་ཀྱང་དོན་དང་
ཕྲད་པའང་མེད། གལ་ཏེ་ཕྲད་ན་དེ་འཛལ་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་པའང་དགོས་པས
ཕྱལ་གསུམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དོ། །དོན་སྤྱི་ཕྱལ་མ་ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་ནས་ཞུགས
པ་ན་འཇུག་ཕྱལ་ཐོབ་པར་ནུས་པས་ཕྱལ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ག་ལ་མཚུངས། འོ
ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་འདི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས་དོན
རང་མཚན་ཡང་མ་ཡིན་རྟོག་པས་མ་བཟུང་བས་སྤྱི་མཚན་ཡང་མ་ཡིན་པས་གང
དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྒྲ་སོགས་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། །སྒྲར་སྣང་དོན་ལ་གྲུབ་པ
མེད། །དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། །རྟོག་པས་དཔྱོད་ན་སྤྱི་མཚན
ཡིན། །སྒྲ་ཤད་འཛིན་པའི་ཕྱལ་ཅན་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས། རང་གི་མཚན
ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །སྒྲར་སྣང་ཕྱལ་དུ་སྣོམ་པ་ནི། གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་བས
ཕྱལ་ཅིའང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྒྲར་སྣང་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་དངོས་མེད
ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་ན། རྟོག་པའི་ཕྱལ་ཡིན་པས་སྤྱིའི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །དེའང་རྣམ
འགྲེལ་ལས། སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་དོན་མིན་ཏེ། །དོན་དུ་མོས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་སྤྱི་མིན་ཏེ། །དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །བཀག་མེད་གསལ་བར་སྣང་བ
ཉིད། །ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དོན་ཉིད་ཕྱིར། །སྒྲ་སོགས་ཞེས་བྱའི་བློ་དག་ནི། །སྤྱི་ཡི
སྤྱོད་ཕྱལ་ཅན་ཡིན་ལ། །སྒྲར་སྣང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས
པར་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྒྲོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི།

དངོས་མེད་གཉིས་པོ་རང་རིག་གི (《ཞ》གིས།)། ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་
གསལ་ (《ཧོ》བསལ་) ཞེ་ན། །དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཡུལ་མེད་པ་
ཡིན་ན། མྱོང་བས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་དགག་ཅེ་ན། འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡུལ་
མེད་ཅིང་། །རང་རིག་གིས་ནི་མྱོང་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡང་
ནི། །མེད་པ་འཛིན་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན། །ཡུལ་དུ་བྱས་ན་གནོད་པ་ཅན་
གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པས་སྒྲ་ཤད་དང་དོན་སྤྱི་སྣང་བ་དེ་ནི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་རྟུང་གནས་པས་མི་ཤེས་པ། །རང་ཉིད་ཤེས་
ཕྱིར་དེ་ཤེས་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཡང་ཤེས་ངོ་བོས། །དོན་ཉིད་
ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །བཞི་པ་དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤྲང་བ་ནི། རང་
མཚན་མིན་པའི་ཡུལ་མེད་ན (《ཧོ》ཕྱིར་)། །དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་
ཞེ་ན། །དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་གཞལ་བྱ་མེད་ན། དངོས་མེད་
འཛལ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་དངོས་པོར་ཡོད་
མེད་ཅེས། །བསྒྲུབ (《ཧོ》སྒྲུབ་) པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་མེད། །སྒྲུབ་ན་དངོས་
པོར་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་ལ། འགོག་ན (《ཞ》ཡང་) དངོས་པོར་མེད་ཅེས་འགོག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་དོན་བསྟན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་
ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དཔྱད་བྱ་སྟེ། །འདི་ལས་འབྲས་བུང་
རག་ལས་ཕྱིར། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། །དོན་གཉེར་བརྟགས་པས་ཅི་
ཞིག་བྱ། །མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས། །འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་
ཅི་ཕན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྟོད་པ

སྤྲང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྩོད་པ་དགོད་ན། ཕྱི་ཡི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པས་
བཀག །ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་འདིར་མི་སྲིད། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་གཅིག་
ཉིད་ཀྱང་། །མི་འཐད་ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །གཟུང་ཡུལ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀག་ལ། རང་རིག་པ་ཡིན་ན་
ཡུལ་དུ་འགལ་ལོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་
གཞག་སྤྱིར་དཔྱད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དང་དབང་ཕྱུག་དང་། །གཙོ་བོ་རྡུལ་དང་
རྣམ་རིག་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ། །ཐ་དད་རང་
གཞན་སྨྲ་བ་འདོད། །མུ་སྟེགས་བྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་
ཉིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། དབང་ཕྱུག་པ་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པ་དང་། གྲངས་ཅན་
གཙོ་བོས་བྱས་པ་དང་། གཟེགས་ཟན་དང་ཉན་ཐོས་རྡུལ་ཕྲན་གྱིས་བྱས་པ་དང་།
སེམས་ཙམ་པ་སེམས་དང་། དབུ་མ་ : པའང་ (《༡》 པ་)དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་
དང་བྲལ་ཞིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཀྱང་རུང་།
འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་བསྟུན་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་གང་ལྟར་ཡང་ཀུན་ཏུ་ཐ་
སྙད་པ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་
གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་ན་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ནི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས།
རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
པས་ཁེགས་ལ། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀའང་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོར་འགལ་
བས་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུགས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་
ལས༑ དང་པོ་དགོངས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཐུབ་པས་ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་པ་ན་རྡུལ་
ཕྲན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་དཔྱོད་པ་ན་སེམས་ཙམ་ (《༡》

—ཅམ་) ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྙོམས་ཅན། །གླང་ཆེན་གཟིགས་སྟངས་ཉིད་མཛད་ནས། །འཇིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། །ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལ་དོན་རིག་དང་རྣམ་རིག་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བརྗོད། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་དགག་ན། ཆོད་པ་མིན་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་མིན། །དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལྟ་བྱེད་ཡིན། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་འཛིན་ན་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ་བས། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། བེམས་པོ་ཡིན་ཕྱིར་ལྟ་བྱེད་མིན། །དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། །དབང་པོ་བེམས་པོ་ཡིན་པས་ལྟ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བོད་ཀྱི་ལུགས་དགག་ན། ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་ནི། །གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་པ། །བོད་ཕལ་ཆེར་ནི་དུས་མི་མཉམ་ན་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ཞིང་དབང་པོ་ལྟ་བྱེད་མ་ཡིན་པས། དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་སྨྲའོ། །འདིའང་མི་འཐད་དེ། དུས་མཉམ་ཕྱིར་ན་འབྲེལ་བ་མེད། །རྒྱུ་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་འགལ། །ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་མི་འཛིན་ལ། ཡུལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ན

དོན་རིག་གི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་རྒྱུ་ཡིན། །དུས་མཉམ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། །སྐད་ཅིག་གིས་སྔ་མའི་ (《ཏོ》 པའི་) ཡུལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ལས་སྐྱེས་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གྲུབ། །དེ་ལ་དུས་མཉམ་དགོས་པ་མེད། །སྐད་ཅིག་གིས་སྔ་མའི་ (《ཞ》 པའི་) ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་གྲུབ་མོད། དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་ཅི་ཞིག་དགོས། རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེའང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་རེ་གྲོགས་སུ་དགོས་ན་དུས་མཉམ་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའང་གྲོགས་སུ་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། མ་ལ་ཡར་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་ཙནྡན་སྐྱེའང་གངས་ཅན་གྱི་རི་གྲོགས་སུ་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཡི་ : ངོ་བོ་ (《ཞ》 《ལུ》 དངོས་པོ་) མ་གཏོགས་པའི། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་གཏོད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཞིང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཀྱང་། མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ (《ལུ》 +གི་) འདོད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད། །དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ (《ཞ》 《ལུ》 པ་) རྣམ་ཤེས་ཡིན། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བེམས་པོ་འདྲ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ལ།

དེ་དག་ཚོགས་པ་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་གཟུང་འཛིན་དུས་མི་མཉམ་མོ། །འོ་ན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་ཁོ་ན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་ལ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་མི་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཟས་སོགས་བུ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། །ཕ་མའི་གཟུགས་བཞིན་ཡུལ་འདྲར་སྐྱེ། །བུའི་རྒྱུ་ཟས་དང་དུས་དང་དྲོད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཡང་ཕ་མའི་དབྱིབས་དང་འདྲའི། གཞན་གྱི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས། །བུ་སྐྱེ་བ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། །དེ་ནི་ཕ་མ་གཅིག་གི་གཟུགས། །འཛིན་འགྱུར་གཞན་འགའི་མ་ཡིན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས། །དཔེར་ན་ཡུལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཁོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་པའི་བུམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བེམས་པོར་སྐྱེད་པ་དང་། དབང་པོའི་གྲོགས་བྱས་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ་ལག་རྗེས་གཉིས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བློ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པར་འདོད། །ཡུལ་ཤེས་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་ཤེས་པའི་བློ་སྟེ་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་མདོ་ལས། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡི། །དབྱེ་བས་བློ་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་གཉིས་དང་ནི་རང་རིག་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། བོད་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་འཇོག་བྱེད་གོས་ཀྱི་ལྐོག་ (《ཞ》ཕག་) ན་ལག་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་བསམས་ནས། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རྣམ་པ་བཞག་ན། འོ་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་ཤ་ཟས་བཞག་

གོ་ཞེས་མགོ་བསྒྲེ་བ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། ཤ་ཟས་བཞག་ན་ཤེས་པ་ཤ་ཟ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་དགོས་ལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤ་ཟར་འདོགས་ན་མིང་ལ་མི་བརྟད་དོ། །དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་པ་འགོག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པ་ན། །སོ་སོར་མདོ་སྡེའི་སྐབས་ལ་རྣམ་པར་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་པར་གྲག་གོ །གཉིས་པ་རྣམ་རིག་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་བསྒྲུབ་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་དགག་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །དོན་མེད་དེས་ན་རྣམ་པའང་མེད། །ཡུལ་ལ་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་སམ་ཕྲ་མོ་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མར་བརྟགས་ནས་འགོག་ན་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་བླངས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་མེད་དེ། ཕྱོགས་ཆ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འབྲུའི་ཕུང་པོ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བས་ཁེགས་སོ། །ཕྲ་མོ་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མར་བདེན་པའང་མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་བདེན་པ་མེད་དེ་ཆ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཁང་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བས་ཁེགས་ཏེ། དྲུག་གིས་ཅིག་ཆར་སྦྱར་བ་ན། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །དྲུག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་ན། །གོང་བུའང་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་དང་གཉིས་མཐུད་པ་ལ་རིང་ཐུང་ཡོད་མེད་བརྟགས་པས་ཀྱང་ཁེགས་སོ། །དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དེ་དངོས་མེད། །གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར

རོ༑ ༑གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དགག་ན། ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལ། །བརྟེན་ན་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འགལ། །རྟོག་གེ་པ་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་ : བསྟུན་ནས་འཇོག་(《ཞ》 མཐུན་པར་སྨྲ)ལ། དེའང་གང་ཟག་འཇིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི་བློ་འཇིག་རྟེན་པ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པ་ན་མི་འཐད་དེ། མ་བརྟགས་པའི་བློ་ངོར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་ལ་སོགས་པ་མི་འཇུག་པས་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་སྡེ་བདུན་ལས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ནུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་ན་ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས། དངོས་པོ་ལ་བེམས་རིག་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས་བེམས་པོའི་ལུགས་གང་འདོད་ཀྱང་བཀག་ཟིན་ལ། རིག་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་ལས་གཞན་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པ་ན་མདོ་མཛོད་པ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། གསལ་དང་ལྡན་ཅིག་དམིགས་པས་འགྲུབ༑ ༑དང་པོ་(《ཞ》 +གསལ་ཅིང་རིག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་)ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ལ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་བྱ་མི་སྲིད་པས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་གྲུབ་སྟེ། ཎྲོག་ཤལ་གྱིས་བ་ལང་བསྒྲུབ་(《ཏོ》 སྒྲུབ་)པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ལ་གཞན་མི་སྲིད། །རྫས་གཞན་ཡིན་ན

རྟགས་མི་སྲིད། །ཟླ་གཉིས་སྣང་བཞིན་སྔོ་འཛིན་ཡང་། །གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ཁེགས། །འདི་ལ་གསུམ་ལས་ཐོག་མར་རྟགས་དགོད་པ་ནི༑ གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་པ་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་བཞིན༑ སྔོན་པོ་དང་དེ་（《ཞ》 སྔོ་）འཛིན་གྱི་ཤེས་པའང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །དེའང་སྔོའི་དངོས་པོ་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་ངེས་པར་ནུས་པའོ། །དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །：གཉིས་པ་（《ལུ》 —གཉིས་པ་）རྟགས་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པའང་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་ལ། ཁྱབ་པའང་དཔེ་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་པའང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུས་མི་མཉམ་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ནི་དུས་མི་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ལ། དུས་མཉམ་པ་ལའང་སྒྲོ་བཏགས་ནི་སྒྲོ་བཏགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། གང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་པ་མེད་དེ། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་བཞིན་མིག་དང་གཟུགས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་པས་ཁེགས་སོ།། གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། བཙུན་པ་དག་བསྒྲུང་ལ་སོགས་པ་དག་རྟགས་འདི་མ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་དུ་མས་ཟླ་བ་ལྷ་སྤྱིའི་གཟུང་བ་གཅིག་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། རང་རང་གི་འཛིན་པ་དམིགས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་（《ཀོ》 ཀྱི་）མ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། གཅིག་གི་གཟུང་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི།

ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་ཟླ་བ་ལྟ་བུའམ་རབ་རིབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས (《ཧོ》 ཀྱི) སྐྲ་ཤད་སྣང་བ་ལྟར་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་འདི་འགལ་ཏེ། ལྷན་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་རྟགས་ལ་དོན་གཞན་དུ་མེད་པ་ལས་བཟློག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའམ། གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་བཏགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མ་གྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་གཏན་ཚིགས་འདི་མ་ངེས་ཏེ། གཟུགས་དང་སྣང་བའམ༑ སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཞུགས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེའང་གཟུགས་དང་སྣང་བ་ནི། གཟུགས་དམིགས་པ་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲིག་ཆགས་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ནི་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ༑ ལྕུགས་བསྒྲིགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྣང་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་བྱི་བ (《ཞ》 《ལུ》 ལ) ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་མེད་དེ་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱང་སྣང་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལྕུགས་དང་མེ་ཐ་དད་པར་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡང་རྫས་ཐ་དད་མི་འདོད་དེ (《ཞ》 《ལུ》 དོ༑) སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་མཁྱེན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི། །མ་དག་བློ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི༑ །རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་བོད་ཕལ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས

ངེས་ཡང་དག་གི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པ་དང་། ཕ་རོལ་
གཟིགས་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པར་སྨྲ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་
རིག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རིག་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་
བ་ནི། རིག་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་ངེས། རིག་བྱེད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ།
དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིག་པ་ཙམ་མི་རྙེད་དོ་ཞེ་ན། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་
པར་དུ་མ་བྱས་པའི་རིག་པ་ཙམ་འགོད་དེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དཀར་ཟལ་
དང་དཀར་ཟལ་མ་ཡིན་པའི་ལྐོག་ཤལ་མི་འགོད་ཀྱི། ལྐོག་ཤལ་ཙམ་འགོད་པ་
བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟུལ་ཕྲན་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སེམས་
རྒྱུན་ཡན་ལག་ཅན་དང་མཚུངས། །སྐད་ཅིག་རྡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་བཞིན།།
དེས་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་ཕྱིར། །གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་ཞེས་ཟེར།།
དབུ་མ་པ་རྣམས་ན་རེ། སེམས་ཀྱང་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་བདེན་ན་ཡན་ལག་ཅན་
འགོག་པའི་རིགས་པའི་(《རྟོ》པ་) འདོན་པ་བསྒྱུར་ཏེ། གང་ལ་དུས་ཆ་ཐ་དང་
ཡོད། །དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས་ཁེགས་སོ། །སྐད་ཅིག་ཆ་
མེད་དུ་བདེན་པ་ཡང་། དྲུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྦྱར་བའི་རིགས་པས་རྡུལ་ཕྲན་འཇིག་
པ་ལྟར་སེམས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་ལྟར། །ཐོག་མ་དབུས་ཀྱང་
བརྟག་པར་གྱིས། །སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །འཇིག་རྟེན་སྐད་
ཅིག་ལ་མི་གནས། །ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བོད་
རྣམས་རྡུལ་དང་སྐད་ཅིག་གཉིས་འགོག་པའི་རིགས་པ་མཚུངས་པས་སྐད་ཅིག་ཆ་
ཤས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་
ཉིད་ཕྱིར། །སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། །སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་

སྲིད་ན། །གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཉིད་མི་སྲིད་དེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (《ཧ》 +རོ།།) འདོད་ན་གསུམ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ཏེ་རྫོམ་པའི་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཡང་གཅིག་ཡིན་ན་དྲུག་ཡིན་པར་འགལ། དྲུག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཡང་དེ་འདོད་པས་རྡུལ་ཕྲན་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ན་བདེན་པ་ཞིག་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱོན་ག་ལ་ཡོད། རགས་པ་ཅིག་ཆར་བསྐོར་བས་ན། །དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་བཅས་འགྱུར། །དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བས། །དེ་ལྟའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན། །རྡུལ་ཕྲན་དུས་གཅིག་ཏུ་མ་བསྐོར་ན་རགས་པ་མི་རྫོམ་པས་བསྐོར་བ་ན་དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་ན་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱང་ད་ལྟར་བར་ཐལ་བ་ (《ལུ》 +ལས་) འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟར་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཉིད་ལས་དངོས་པོའི་ཆོས་མི་སྲིད་པས་སྐད་ཅིག་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་དགོངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྡུལ་ཕྲན་འཇིག་པའི་ཚེ་ཆ་བཅས་སུ་འཇིག་གམ་ཆ་མེད་དུ་འཇིག་ཅེ་ན། བཞག་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་ལ་བཤིག་ན་ཆ་མེད་དུ་འཇིག་སྟེ། སྒྲ་རྟེའི་ཟིལ་པ་བཞིན་ནོ། ཁ་ཅིག་རྡུལ་ཕྲན་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་མ་ཤེས་པའོ། །འོ་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་བཞག་ན་ཆ་བཅས་བཤིག་ན་ཆ་མེད་དུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་བཞག་ཀྱང་སྐྱེས་ཙམ་གྱི་ཆ་མ་གཏོགས་པ་ཆ་གཞན་མེད་དེ་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་སྦྲེལ་

ནས་བཤིག་པ་འདིས་ཉན་ཐོས་དུས་གསུམ་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་དགག་པར་ནུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དགག་པར་མི་ནུས་ཏེ། འདས་མ་འོངས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་གི་རྫས་གཅིག་བཙུག་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་མ་གྲུབ་ལ་བློས་ : རློམ་དུ་ (《རྟོ》 རློམས་སུ) ཟིན་ཀྱང་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བས་དོན་མི་འཇིག་སྟེ། རི་བོང་གི་རྭ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟུམ་པ་བཙུག་པར་རློམས་ཀྱང་མི་ཆག་པ་བཞིན་ནོ།། འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཡུལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལམ་གཟུང་འཛིན་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་ཅིག་དུས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་གི་སྐབས་དོན་མ་ཡིངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་བློའང་ཆ་བཅས་ཡིན་ལ་དུས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་ཡུལ་ཡང་ཆ་མེད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་བཅས་སམ་སྐད་ཅིག་གདན་མེད་དུ་ཁས་བླངས་ན་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བའི་གནོད་བྱ་ཕྱོག་པའི་དུས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་གོ །འོ་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་དམ་མ་ཡིན་ཏེ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ཏེ་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་རྟེན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ངེད་ཀྱི་དེ་ཡང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས། །དེ་ཡང་བདག་མེད་ལྟ་རྟེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་སྐད་

ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ན་(《ཞ》ནས)མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སམ་རྣམ་མེད་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་བདེན་བརྫུན་མཚུངས་པ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིནཔའི་རྣམ་གཞག་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། །སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ན་མེད། །བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལ(《ཧོ》ལས)།། བདེན་དང་བརྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད། །སྣང་བ་ཅི་སྐྱེས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་སྐྱོ་ནས་རླ་བ་གཅིག་དང་དུང : དཀར་འཛིན་ལ་སོགས་(《ཞ》དཀར་པོ་ལ་སོགས་) པ་ཚད་མར་འཇོག་ལ། རླ་བ་གཉིས་དང་དུང : སེར་འཛིན་ལ་སོགས་(《ཞ》སེར་པོ་ལ་སོགས་)པ་བག་ཆགས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འཇོག་གོ །གཞན་གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བ་ཕྲ་བོས་བྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །རྗེ་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ། །དེ་སྲིད་རྒྱུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར། །ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའོ།། །།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་བློ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བློ་ཡི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །འགའ་ཞིག་ཡུལ་རིག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློའི་རིག་བྱ་ཡིན་པར

མགོ་བསྒྲེ་ལ། དེ་འདོད་ན་ལྷ་སྦྱིན་ཕ་བུས་མཚོན་པ་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པས་གང་ཡང་ངོས་མི་ཟིན་ལ་གཞན་ཡང་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། : རང་རིག་ (《ཧ》རང་ཉིད) ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རང་རིག་ལ་ཡུལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེའི་དབྱེ་བསྡུ་ནི། ཡུལ་སོགས་སྒོ་ནས་དུ་མར་འགྱུར། །ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་གཅིག །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས་དང་ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་དང་། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཤིང་གཙོད་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། འཇུག་བཞིན་པ་དང་ཞུགས་ཟིན་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ལས་བྱེད་པ་ : པོ་བྱ་བའི་ (《ཞ》 པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དབྱེ་སྒོ་) སྒོ་ནས་ : དབྱེ་ན་ (《ཧ》 དབྱེ་) སྒོ་གསུམ་པོ་དེའང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་རང་རིག་པ་ཁོ་ནར་འདུ་ལ། དེས་ན་དོན་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཏུ་འདུའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པའི་ཡུལ་སྦྱིར་བསྟན་ན། པཎྜི་ཏ་འགའ་ཞིག་མཐའ་ཡས་པས་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་ཐོས། བོད་ཕལ་ཆེར་བློ་ལྔར་སྨྲ་དེ། ཡིད་དཔྱོད་སྣང་ལ་མ་ངེས་དང་། །བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་ལྔ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། བཅད་ཤེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་དེ

དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྨྲར་མ་རྟོགས་པའི་ལྐོག་གྱུར་དོན་དང་མཐུན་པར་ངེས་པའོ། །དབྱེ་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཁྲིན་པ་སྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཤ་བསྲེགས་པའི་གསུར་ལ་འདུས་པའི་སྦྲང་བུའི་ཚོགས་ལ་ (《ཧོ》 ལས་) མེར་ངེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པ་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཀྱང་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་ནི། ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས། །དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། །ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཙམ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། མི་ལྟོས་ན་དམ་བཅའ་རྐྱང་པ་ཡིན་པས་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ་རྣམ་ངེས་ལས། ཡུལ་བལྟར་མི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ལས་ནི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་མཐོང་གི་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། །མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་ཀྱང་། །དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་གལ་ཏེ། །ཇི་ལྟར་མེད་རིགས་དེ་བརྗོད་ན། །དེ་ཚེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་ཡང་དག་གམ། །ལྟར་སྣང་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད། །གལ་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་བཞི་ལས་མི་འདའ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ངོ་། །གྲུབ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ན་ཡང་དག མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ན་འགལ་བ། གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའམ་མི་འཇུག་ན་མ་ངེས་པའོ། །དཔེར་ན་: ཁྱུང་ན་ (《ཞ》 ཁྲིན་པ་ན་) ཆུ་ཡོད་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་

དྲིས་པ་ན། རྟགས་མི་འགོད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་དམ་བཅའ་རྐྱང་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དུ་སྒྱུར་བཤད་ཟིན་ལ། རྒྱ་མཚོའི་ངོགས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་པས་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་མི་སྲིད་དོ། །རྒྱུ་འདྲེན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ངེས་ན་ཡང་དག་གོ །དུ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀོད་ན་འགལ་བའོ། །སྒྲ་ཕྱིའི་རྒྱུ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀོད་ན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སམ་བློ་བཞིར་མ་འདུས་པའི་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མི་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། །ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཞི་པར་འགྱུར། །ཡིད་དཔྱོད་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱེད་པའི་རྟགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་སྣང་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་དཔྱོད་ལྟར་སྣང་མ་ཡིན་ན། །ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་འགྱུར། །ལྟར་སྣང་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་གསུམ་དུ་ནི་མི་འདུ། ཚད་མ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན། དོན་བདེན་པ་ངེས་པ་ནི་ཡོད་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མིན་ན། །རྗེས་སུ་དཔག་པའང་མིན་པར་འགྱུར། །དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་དཔག : པ་(《ཧོ》ཚད་མ་) ལའང་མཚུངས་སོ། །ངེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་ན། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར། །ངེས་པ་ནི་ཡོད་སྒྲོ་འདོགས་ནི་མི་གཅོད་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད།། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ངེས་ན་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་པ་འགལ་བས་ཚད་མ་གསུམ་པར་གྲུབ་བོ། །གལ་

ཏེ་ལྷོག་གྱུར་ལ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་རྟོགས་ཀྱང་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆུ་རོལ་མཐོང་བ་བཞིན། དོན་རང་མཚན་མ་རྟོགས་ན་བདེན་པ་རྟོགས་ཀྱང་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་པས། རྗེས་སུ་དཔག་པའང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་མཚན་མ་རྟོགས་ཀྱང་བདེན་པ་རྟོགས་པས་ཚད་མའི་དོན་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རྟགས་མེད་ཀྱང་བདེན་པ་རྟོགས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གིའང་ཚད་མ་གྲུབ་བོ། །མི་མཚུངས་ཏེ་རྗེས་དཔག་བརྟགས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་མེད་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ནི་བརྟགས་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་པས་ལྷག་ལྡན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས་སོ། །ངེས་པ་མེད་ཀྱང་བདེན་བརྟན་དང་（《ལུ》ཀྱང）། །སོམ་ཉིའི་བློ་གསུམ་མི་འགལ་ན། །གལ་ཏེ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྲིན་པ་ན་རྒྱུ་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ལ་མེད་དམ་སྙམ་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཞིང་གཉིས་ཀར་འཛིན་པ་ཐེ་ཚོམ་མོ་ཞེ་ན། ངེས་པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས། །གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཐེ་ཚོམ་དཀའ། །ངེས་པ་མི་དགོས་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་ལ། ཡོད་དམ་མེད་དམ་སྙམ་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེས（《ན》+གཉིས）སུ་བྱེད་ན（《ན》+བར་དུ）ཐེ་ཚོམ་རྙེད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཕྱོགས་རེར་ངེས་ན་དེ་བདེན་ཡང་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་རེས་འཛོག་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ་ཞེ་ན། བརྟག་ན་ངེས་པ་མི་རྙེད་པའི་ཚོད་དཔག་ཉིད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་དུ་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་བཀློག་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། ཡང་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟར། །ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་མི་འཐད། །ཕྱིད་འདོད་པ་ལས་བཀློག་སྟེ། ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྣང་མ་

རྟོགས་པའི་ལྐོག་གྱུར་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་ངེས་པ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཅིར་འགྱུར། འདོད་ན་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས། །མིན་ན་སྔ་མའང་མིན་པར་མཚུངས། །འདི་བདེན་ན་ཡིད་དཔྱོད་(《ཉ》 +བདེན་པ་)མི་སྲིད་ལ། མི་འཐད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཉིད་཈ང་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་ཀར་དོགས་ན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་སྲིད་ན་གྲངས་ངེས་འཇིག །ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་ཀར་དོགས་པས། ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལའང་མཚུངས་ལ། གཉིས་ཀ་བདེན་པར་འདོད་ན། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དྲུག་པར་འགྱུར་བས་ལྔའི་གྲངས་ངེས་འཇིག་གོ །ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་ཡིད་དཔྱོད་཈ང་། །ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །བློ་དེ་ལོག་ཤེས་སུ་འདུ་ན་ཡིད་དཔྱོད་཈ང་ཚད་མར་འདུའོ། །སྒྲིང་བ་དང་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློ་བསླད་པ་དང་རྟགས་འགལ་བ་ལ་མ་བརྟེན་པས་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་཈ང་ལོག་ཤེས་སུ་མི་འདུ་བ་མཚུངས་སོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ལས་཈ང་། ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་ལས་ངེས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོད་཈ང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོད་཈ང་དངོས་པོས་མ་བྱས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་ཆེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་དགག་ན། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཡི། །ཡིད་དཔྱོད་བདེན་ན་ཀུན་བདེན་འགྱུར། །རྒྱུ་མཚན་མེད་཈ང་དོན་བདེན་པ་རྟོགས་ན་རང་གི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྗོད་དཔག་ཐམས་ཅད་཈ང་བདེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཐེ

ཚོམ་ཟའི་སྐབས་ན། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས་སོ། ཁྲིན་པའི་ཆུའང་རྒྱུ་མཚན་གཏན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྔར་ཆུ་མཐོང་བ་ཙམ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དགག་ན། གལ་ཏེ་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན། །ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་གཞུང་དང་འགལ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། མཉན་བྱས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། གཞལ་བྱས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱི་བུ་ལས་སྔོ་སངས་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་གི་ལྷག་ལྡན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ལྟར་ན་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཐེ་ཚོམ་དུ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའང་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་མ་གྲུབ་པ་ལས་རྟོགས་པ་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ལུང་གི་ཚོས་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་དགག་ན། རང་གཞན་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་རྟོགས། །བློ་རིགས་བཞིར་འདུས་ཡིད་དཔྱོད་མིན། །ལུང་ཐོས་པ་ལ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རང་གི་ལུང་ལ་དྲང་དོན་ངེས་དོན་གཉིས (《ཞ》 +དང)། གཞན་གྱི་ལུང་ལ་འཐད་མི་འཐད་གཉིས་ལས། དཔེར་ན་བདེན་པ་བཞི་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ན། །གོ་

སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་གསུངས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྣང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་རིག་པ་ཡིས།། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཁྲུས་དང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ལ་སོགས་པ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པས་ལོག་ཤེས། སྒྲུབ་བྱེད་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ལུང་ལས་(《ཉ》ལ) གཞི་གྲུབ་པ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ། མ་གྲུབ་པ་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། །ཚད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་གྱི། །གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་ན་ལུང་དང་དངོས་རྣམས་ལ། །རྟོགས་པ་པོ་ཡིས་རྣམ་འགར་ཡང་། །མེད་ན་མི་འབྱུང་མི་འགྲུབ་པས། །དེ་དོན་ངེས་པ་དེ་གང་ལས༑ །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འགལ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་བསལ་ཞིང་། །བསྟན་བཅོས་དོན་ཡང་མ་བསྟན་པར། །དེ་བདེན་དོན་ཞེས་ཁས་ལེན་པ། །གཡེམ་མ་སྨྲ་ཅོར་གྱིས་རྒྱལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ལུང་ལས་འཇུག་ལྡོག་ནི། ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པར་གསུངས་པས་མི་འགལ་ལོ༑ །གཉིས་པ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ཞེས་ཟེར་ལ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་ཐུམ་པའི་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུ། ཡིད་ཉེ་བར་མ་གཏད་པ་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་བསྐྱུས་པ་ན་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པ་ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་འཁྲུལ་པའི་ཚེ་ཉ་ཕྱིས་སུ་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱིར་

དགག་ན། གལ་ཏེ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ། །ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་སུམ་ཀུན།།
ཚད་མ་མིན་འགྱུར་མངོན་སུམ་ལ། །ངེས་པ་ཉིད་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ།།
མངོན་སུམ་ལ་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། ད་ནི་ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་གང་ཞིག་འཛིན་པ་དེའང་ངེས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་དེར་སྣང་བས་སོ། །དེས་ན་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་དག་མ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ངེས་ཀྱང་གཞན་མ་ངེས་པས་འཇུག་པ་ཐ་དད་པས་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་མ་ངེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྫས་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གསལ་མི་གསལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བུམ་པ་མཐོང་བའི་ཚེ་དེའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་སྣང་བ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྲོར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་མཐོང་ཡང་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུལ་མི་གསལ་བས་མ་ཡིན་གྱི་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བློས་གསལ་བར་འཛིན་མ་ནུས་པས་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་

དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་བློས་གསལ་མི་ནུས་པ་གཉིས་འདྲེས་པར་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྔར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་ལ་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག : གོ (《ལུ》 པའོ) །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་བཅད་ (《ཤ》 དཔྱད་) ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་རྗེས་ལ་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་སྤྱིར་དགག་ན། བཅད་ཤེས་རིགས་པས་མཐའ་བཅད་ན། །མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་དང་། །ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་མི་སྲིད། །དཔྱད་ན་བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པར་འདུ་སྟེ། ཚད་མའི་ཡུལ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་མ་འགགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་བློས་སྔར་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་རྒྱུ་མེད་དེ། ཤིང་བཅད་ཟིན་པས་སྟ་རེ་གཅོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའམ་གྲུབ་ཟིན་པས་མ་གྲུབ་པར་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །བལྟ་བྱ་མེད་པའི་ལྟ་བྱེད་དང་། ཤེས་བྱ་མེད་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སོ། །གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཟིན་ཉིད་ལ་བསྟུན་ནས་དྲན་པ་བྱེད་པས་བཅད་ཤེས་ཀྱི་བློས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གདན་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡང་གསུམ་ལས་གཞན་པ་དུ་བས་ཚང་མང་གི་མེ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་གྲུབ་ཟིན་པ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོན་བཞི་པ་ཡོད་པ་ཅིས་དགག །དེ་ནི་གྲུབ་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས

འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འདུའོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་སྔར་རྟོགས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་སྔར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་ཡང་རྟོགས་སོ་སྙམ་ན༑ དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཉིད་དོ། །ད་ལྟ་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྔར་གྱི་མྱོང་བ་དཔོག་ན་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དག་གི་འབྲས་བུའི་རྟགས་སོ༑ །ད་ལྟ་དྲན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞན་དང་མཚམས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡི། །ཞེན་པ་མཁས་པས་དྲན་པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་དངོས་དང་། བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་འགལ་བ་ལས་(《ཉ》《ལུ》ལ་)གཞི་མཐུན་དགག་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་ད་ལྟར་བ། །བཅད་ཤེས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན། །ཡུལ་དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ལ། །གཞི་མཐུན་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད། །མངོན་སུམ་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་བྲལ། ཡུལ་རང་མཚན། དུས་ད་ལྟར་བ། འཛིན་སྟངས་གསལ་བ་མ་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་པ༑ ཡུལ་སྤྱི་དོན། དུས་འདས་པ། འཛིན་སྟངས་མི་གསལ་བ་འདྲེས་པ་འཛིན་པས་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། བརྡ་དྲན་པ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་ནི། །མཐོང་བ་སྟོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །སྔ་ཕྱི་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ཡི། །མིག་ཤེས་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར༑ །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཀྱང་། དྲན་པ་ནི་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་མ་བརྗེད་པ་དུས་འདས་པ་ལ་འཇུག་གི་ད་ལྟར་བ་ལ་མི་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མ་དགག་ན། རིགས་རྒྱུན་

འཛིན་པ་མངོན་སུམ་སྟེ། །རྗེས་ཤེས་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། །རིགས་ནི་མངོན་སུམ་ཡུལ་མ་ཡིན། །མཐོང་བའི་དོན་ལ་རྗེས་ཤེས་མེད། །ཡང་རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། རིགས་དེ་ཅི་སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བའམ། མུ་སྟེགས་བྱེད་ལྟར་སྤྱིའམ། འོན་ཏེ་གཞན་སེལ་ལ་ཟེར་བརྟག དང་པོ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་སོ་སོའི་ཕྲེང་བ་ནི་རྫས་ཡིན་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་གི་རྒྱུན་གནས་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་སྟེགས་འདོད་པའི་སྤྱི་ནི་མི་སྲིད་ཅིང་། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱིའང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མེད་ལ་དེས་ན་རིགས་དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་རིགས་རྒྱུན་ལ་ཚད་མར་འགྲོར་རུག་ནའང་སྐད་ཅིག་གི་གོ་མ་སྟོངས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་མི་སྲིད་ལ་དེ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་གང་ལ་བྱེད། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཕྱིས་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་(《ཞ》+ཐམས་ཅད་)ལ་བྱེད་ན་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་བཅད་ཤེས་མི་སྲིད་ལ་བློ་རྫོགས་ལ་བྱེད་ནའང་ཡུལ་དང་དབང་པོ་མ་བྲལ་གྱི་བར་དེ་སྲིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་བློ་བ་མི་རྫོགས་པས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་སོང་གི་བཅད་ཤེས་མི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་དེ་ལྟར་མི་འབྱེད་དེ་ཡུལ་དེ་སྔོན་པོར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་བློ་བ་རྫོགས་ལ་ད་གཟོད་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་སྒྲར་གྱི་(《ཞ》+དོན་)རྟོག་པས་ངེས་པའམ་དྲན་པར་བྱེད་པ་མན་ཆད་བཅད་ཤེས་སོ་སྙམ་ན། ངེས་པའམ་དྲན་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དང་གཞི་མཐུན་

མི་སྲིད་དོ། །འོན་ཏེ་དང་པོ་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཕྱི་ནས་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་སུ་མིང་འདོགས་སོ་སྙམ་ན་མིང་དུ་འདོགས་པ་ལ་རག་མོད། དང་པོའི་སྔོན་པོ་དང་ཕྱི་ནས་ཀྱི་སྔོན་པོ་གཉིས་ལ་སྔར་མ་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཚན་མ་འབྲེལ་བས་ (《ཧྲོ》 བར་) མཐོང་བར་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པས་ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ། གལ་ཏེ་འདྲ་བ་མཐོང་བ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདྲ་བ་དོན་ལ་མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་འགགས་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། འགགས་ན་གཟུང་བ་འཛིན་པ་མེད་ཅིང་སྔར་གྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས། རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཞི་མཐུན་མེད། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་དྲན་པ་མིན། །རིགས་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་འགལ། །མཐོང་ན་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད། །ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན། །འདྲ་བར་འཛིན་པ་རྟོག་པ་ཡིན། །དེས་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། །གཞི་མཐུན་རིགས་པ་ཤེས་པས་བཀག །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་མངོན་སུམ་རྫས་སྐད་ཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་དོ་སྙམ་ན། ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ། །ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་རེ་སྙེད་ཀྱིས། །སྐྱོང་བའི་རྣམ་ཤེས་གང་བསྐྱེད་པ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་ལ་མི་འཇུག་གི །རྡུལ་ཕྲན་འདུས་པའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་སྙེད་ཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཙམ་

ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟུལ་ཕྲན་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞན་འདོད་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བའི་ཆ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པའི་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་ལྟར་སྣང་ : བའི་ (《ཧོ》གི་) གྲངས་ངེས་ཐམས་ཅད་འཇིག་སྟེ། ནང་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ཙུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་གློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་དང་། ཁྱིད་རང་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་ཞུགས་རྟོགས་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདུ་བ་དང་། : ལྡན་པའི་ (《ལུ》 ཁྱིད་རང་ལྟར་ན་དངོས་སུམ་ཞུགས་ལྡན་པའི་) འབྲེལ་བ་དེ་ལས་བྱུང་བར་མི་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་མགོ་བསྒྲེ་ནུས་ལ་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནུབ་པར་འགྱུར་རོ།། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཧ་སྐྱེད་པ། །རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱས་པ་ཡིན། །ནང་གི་དབྱེ་བསྡུ་ཧ་སྐྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཞེད། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ། སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་གོ། དང་པོ་ནི། མི་སླུ་མ་གྲུབ་ཚད་མ་མིན། །ཚད་མ་མིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་གང་ལ་མི་སླུ་བ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་ལ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་བཀག་པ་ལྟར་འབྲུལ་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ནི། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །ཚད་མའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པ་གསུམ། །འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་གཅིག། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟ་

བྱའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་གསུམ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་རིགས་པའི་
གནད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་
སྒྲུབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མཐུ་
མེད་པ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ལའང་བློ་གང་དུའང་འཇུག་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །མ་ངེས་
པས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སོམ་ཉི་སྐྱེད་པ་ལྟར། ཐེ་ཚོམ་ཡང་གནས་ལུགས་ལས་
མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པར་བྱེད་ལ་འགལ་བས་གང་མི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་
ལོག་རྟོག་གིས་ཀྱང་གང་མ་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་གི་རྟགས་
ཀྱིས་གང་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཚད་མས་ཀྱང་དོན་དེ་རྟོགས་སོ། །དེས་ན་
རྟགས་སུ་བཀོད་ཚད་ལ་བཞི་ལས་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས་སྐྱོན་ཅན་
གསུམ་ལས་མི་སྲིད་པ་ལྟར་བློའི་འཇུག་ཚུལ་མཐའ་དག（《ཧོ》+ལ་）བཞི་ལས་མི་
སྲིད་ལ་གཅིག་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་
སོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་
ཡིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་གཅིག་ཏུ་འདུ་སྟེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀའང་རང་
རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདུ་ལ། ཡུལ་གཉིས་ཀའང་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དུ་འདུ་བར་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །བོད་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མ་
རྟོགས་པའི་བློ་ཕར་དོར་ནས། དོན་མེད་པ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་ལྔར་ཕྱེ་བར་
ཟད་དོ། །གསུམ་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས
ལས་མ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་དང་དེ་མིན་འཛིན་པས་སྟོང་། །མ་
རྟོགས་པ་ཡིན་དབྱེ་ན་གསུམ། །མ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཛོགས་དང་། །
ཛོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་མ་ངེས་པའོ། །ཡུལ་དེ་ལ་གཏན་མ་ཞུགས་ནས་མ་

རྟོགས་པ་དེ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་སྟེ། རྟོག་གེ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་ལྡོག་གམ། སྒྲ་མི་ཤེས་པ་ལ་སུ་བན་ཏ་དང་ཏི་ངན་ཏ་ལྟ་བུའོ། །ཞུགས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་དྲིས་པ་ན་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུའོ༑ ༑(《རྡོ》+ཞུགས་ནས་) ཚོལ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་ཀྱང་མ་རྙེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་དཔྱད་ཀྱང་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ : བྱུང་བ་ (《ཞ》 གྲུབ་པ་) སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་མེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་བསླད་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་མ་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནས་མ་རྟོགས་པ་ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་བའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་ལའང་ཁྱབ་ཆེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་འདུ་བར་སྔར་བཤད་ཟིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་རིག་ལས་དོན་རིག་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པ་ལྟར། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ལ་འཛིན་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པ་དང་། དེར་འཛིན་ཡང་དེ་མིན་དུ་སྲིད་པ་དང་། དེར་འཛིན་ཡང་དེ་མིན་གྱིས་གནོད་པའི་ལྡོག་པས་(《ཞ》 པ་)ཐ་དད་དོ། །ལོག་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱིས། །གནོད་པ་ལོག་ཤེས་དབྱེ་ན་གཉིས། །རྟོག་པ་དང་ནི་རྟོག་མེད་དེ། །སོ་སོར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་ལྔ། །ཟླ་གཉིས་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་བསླད་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་བསླད་པའི་(《ཞ》 པ་)རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རྟོག་མེད་ལ་གཉིས་དང་། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་(《ཞ》 འཛིན་)པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྔོན་པོ་ལ་འདས་པའི་སྔོན་པོའི་སྙམ་པ་བཅད་ཤེས་སུ་བགྲང་བ་དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། ཤ་པ་འདིའང་ཙནྡན་དང་སྤྱི་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་

སྙམ་པ་སྐྱེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་སྟེ་རྟོག་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ།། ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད། །ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཡིན་དབྱེ་ན་གཉིས། །མངོན་དུ་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ། །ཆ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན། །མངོན་དུ་གྱུར་ནི་ཐེ་ཚོམ་ : དངོས་སུ་(《ཞ》《ལ》 མངོན་དུ) ཞུགས་པ་སྟེ། སྨིན་སྲིག་ལས་མཐོ་རིས་ཐོབ་བམ་མི་ཐོབ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །བག་ལ་ཉལ་ནི་སྒྲོམ་ནང་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་ནུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མཉན་བྱ་དང་གཞལ་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མཐའ་དག་དང་། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པ་རགའ་ཞིག་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་ཁྲིན་པ་ན་རྒྱུ་ཡོད་སྙམ་པའམ། ལ་ལ་ལོག་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ཁྲིན་པ་ན་རྒྱུ་མེད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ལྐོག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་བློ་ནི་དོན་བདེན་ཡང་རུང་བརྫུན་ཡང་རུང་བརྟགས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ལོག་ཤེས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་ལོག་ཤེས་ནི་དེར་འཛིན་ཡང་དེ་མིན་གྱི་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པས་འགོག་ནུས་ལ། ཐེ་ཚོམ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐར་མི་ཐུག་པས་ག་ལ་མཚུངས། གཞན་གཉིས་པོ་ནི་གོ་སླའོ། །ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། །རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས། །ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་པོ་ཡང་། །མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མེད། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བློ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའོ།། །།

གསུམ་པ་བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་དང་བྱེ་

བྲག་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ།
རྫས་ལྡོག་དོན་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་
ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་དངོས་པོའི་གནས་
ལུགས་དཔྱད་པ་ནི། རང་མཚན་འཛིན་པ་རྟོག་མེད་དེ། །སྤྱི་འཛིན་པ་ནི་
རྟོག་པ་ཡིན། །དེ་ལ་རང་མཚན་དངོས་པོ་སྟེ། །སྤྱི་ནི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་
མེད། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། གསལ་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རྫས་དང་།
ལོག་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྫས་ཕན་
ཚུན་མ་འདྲེས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བླང་དོར་བྱ་
བའི་འཇུག་ལྡོག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་དོན་ : དུ་དོན་ (《ཞ》 བདེན་
པ་)གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྣང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། །ཐ་
དད་བྱེད་ཡིན་དེ་ཉིད་དོན། །དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། །དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་
བུར་བཤད། །དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད། །དེ་ནི་བླང་དོར་འབྲས་ཅན་ལས།།
སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན། དེ་ལའང་
གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཀུན་ལ་རྫས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། མི་འགལ་ཏེ། ལོག་པ་དང་རྫས་དང་དངོས་པོ་ནི་དོན་ལ་གནས་པ་དང་།
སེལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་དང་།
ལྡོག་པ་དང་། རྣམ་གཅོད་དང་། འདྲེས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། དོན་ལ་མི་གནས་པ། དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ། དབང་པོའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་བློས་སྒྲོ་བཏགས་པ། བརྟགས་པའི་ཆོས་དངོས་པོ་ལ་དོན་བྱེད་མི་

ནུསྨ་པཱ། གཞན་སེལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་མེད་དང་། དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་གི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་དོན་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། །དེས་ན་སུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་བ་ཡང་དག་ཏུ་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ནི། རྫས་དང་ལྡོག་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག །སྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ་རྟོག་མི་རྟོག །གཞན་དག་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་འཆད། ཁོ་བོ་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད། །བོད་རྣམས་ནི་རྫས་དང་སྒྲུབ་པ་དང་། སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་རེས་འགའ་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་མི་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་བློ་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་དོན་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་སྤྱི་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་བྱེད། རེས་སྤྱི་འགོག་པ་ལྟར་བྱེད་པས་རྣམ་རྟོག་གཏིང་ཚུགས་པ་མ་མཐོང་ངོ་། ཁོ་བོ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་གཏིང་ཚུགས་པར་སྨྲའོ། །དེ་ལྟ་ན་རྫས་དང་སྤྱི་ཡུལ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་བློ། སྣང་བ་དང་སེལ་བ་འཛིན་སྟངས་སོ། །གཉིས་པ་རྫས་ལྡོག་དོན་ལ་ (《ཧོ》+གྲུབ་པར་འདོད་པ་) དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྫས་དང་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པ་རྫས་དང་། འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཡར་བ་ལྡོག་པ་སྟེ། དེའང་གཞི་སོ་སོར་ངེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྫས་ཁྱབ་ཆེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྡོག་པ་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྲབ་དང་ཁྲབ་ཀྱི་

བྱང་བུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། ལྡོག་པ་བློས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཞན་སེལ་གྱིས་དོན་དང་སྦྲེལ་བར་ཟད་ཀྱི། དོན་ལ་ལྡོག་པ་མི་གནས་པས་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པར་འདུ་རྒྱུ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འདུ་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐ་དད་རྣམས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་དང་འབྲལ་མི་ཤེས་པར་འདུས་པར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ནའང་མཚན་ཉིད་འདི་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫས་གོ་བ་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ལ་ལྡོག་པ་གོ་བ་རྫས་ལ་ལྟོས་པས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དང་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དཔོས་འགལ། རྫས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟག་མི་རྟག་རྫས་ཐུམ་པ་ལ་མི་འདུ་བས་རྫས་ཆོས་ཡིན་ཞིང་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་གི་སྟེང་དུ་མི་འདུ་ལ་རྫས་ཐུམ་པའི་སྟེང་དུ་འདུ་བ་མི་འགལ་བས་ལྡོག་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །འདི་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་དངོས་པོར་མི་འཛིན་པས། །དེ་ལ་རྫས་ཆོས་འཐད་མ་ཡིན། །སེལ་བ་ཡིན་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ནི། །ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་པར་བཞེད། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་རྫས་ཆོས་ཡོད་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་ཐུམ་པའི་སྟེང་ན་རྫས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་རྟོགས་པ་ན་མི་རྟག་པའང་རྟོགས་པར་ཐལ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་བྱས་པ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་མ་རྟོགས་བྱུང་བས་རྫས་ཆོས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།། དེས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འཛིན་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་འགྱུར་བས། །ཆོས་ཀུན་འཛིན་ཏེ་སེལ་བ་ལ། །ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། །དེ་

ཕྱིར་དེ་དག་རྟགས་སེལ་བའི། །ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གྲུབ་གྱུར་ན། །དེ་ལས་མ་གྲུབ་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་རྫས་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་འཛལ་བས་རྫས་ཆོས་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོའི་རྫས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་འཛལ་བས་འདིའང་རྫས་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲུབ་པ་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་དགག་པ་དངོས་པོ་ལ་མི་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པའང་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་འགོག་ལ་བསྒྲུབ་པའང་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་བོ་ཞེས་ཡུལ་བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ལྡོག་པ་དུ་མ་རྫས་གཅིག་ལ་འདུས་པའམ། དངོས་པོ་ཐ་དད་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་པ་ནི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ལྟར་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དང་རང་གི་དངོས་པོ་ལས། །ལྡོག་པར་བྱེད་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག །རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྡོག་པ་སྤྱི། །དེ་ཉིད་རིགས་མཐུན་ནང་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་ན། ཐད་ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། །ཤ་པ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ནི་ཐད་ཀའི་སྤྱིའོ། །ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་དེ་དང་

འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ནི་གོང་མའི་སྤྱིའོ། །ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་རྫས་ཐ་དད། །གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག །ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པས་རྫས་ཐ་དད་ལ་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་དུས་ལ་ལྟོས་པས་ད་ལྟར་བ་དངོས་པོ་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོ་མེད་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའོ། །གསུམ་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་ཐོག་མར་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་དང་། གཅིག་པ་དགག་པའོ། །ཐ་དད་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་དག་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་དང་། ཉེ་ཚེ་བའི་སྤྱི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀའང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་རྟག་པ་མི་སྣང་བ་གསལ་བ་དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བས་སྦྲེལ་བ་ཐག་པ་གཅིག་ལ་བ་ལང་གི་ཚོགས་བཏགས་པ་ལྟ་བུར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། ཐ་དད་སྣང་རུང་མེད་པས་ཁེགས། །གསལ་བ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། (《ན》+གཉིས་ཀའང་) སྣང་དུ་རུང་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ཞེས་པས་ཁེགས་སོ། །སྣང་དུ་མི་རུང་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། ལ་ལས་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །གྲངས་ཅན་ནི་རྡུལ་མུན་པ་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་མེ་དང་ཚ་

པ་ལྟར་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་བོད་རྣམས་ཤིང་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཤིང་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དང་། བཻཌཱུརྻ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་པོའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་སྔོན་པོ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་རྣམས་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་རྫས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་མཐུན་པར་སྒྲོག་གོ །འདི་སྐད་འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་བོད་རྣམས་དོན་མཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ། རྣམ་པར་བརྟག་པ། ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྫས་གཅིག་ན་འང་སྣང་རུང་མིན། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ན་བྱེ་བྲག་སྣང་བ་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྤྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་སོ། །ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མོད་ཀྱི་ངན་རྟོག་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་མང་བས་གཉིས་པ་བརྟགས་ནས་དགག་ན། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་སྤྱི་གཅིག་དང་འབྲེལ་ན། །སྐྱེ་འཇིག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །མིན་ན་གཅིག་ལ་ཆ་གཉིས་འགལ། །ཤིང་གཅིག་སྐྱེས་པའམ་ཞིག་པའི་ཚེ་ཤིང་གི་སྤྱི་དེ་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་ན་རྫས་མི་གཅིག་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ན་དེ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། དུས་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལ་འཇིག་ནའང་གཅིག་ཞིག་པ་ན་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་ཐལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་འཇིག་ཐ་དད་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་འགལ་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི། དེའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའམ་རྒྱུ་ཐ

དད་པ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཆོས་འགལ་བར་གནས་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པའོ། །དེས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་མི་འགྲུབ་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རིལ་པོ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཏ་ཙང་ཐལ་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཡན་ལག་ཅན་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་ནི། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ན། །ཡན་ལག་ཅན་ཡང་ཇི་ལྟར་དགག །དེ་ལྟ་ན་མགོ་དང་རྐང་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དགག དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། གང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ་སྣོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ཤུག་བཞིན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་དང་བཟློག་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཡིན་པ་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ལའང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལག་པ་གཡོ་བ་ན་ལུས་རིལ་པོ་གཡོ་བར་ཐལ། གཡོ་བའི་ལག་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་མེད་ན་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་མི་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་དང་། ཁ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་ལ་སོགས་པས་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྤྱི་གཅིག་འགོག་པ་ལའང་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ་ནི། དབང་པོའང་རྟོག་བཅད་ཉིད་དུ་ཐལ། །རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པས་བྱེ་བྲག་སྣང་བ་ན་སྤྱིའང་སྣང་བའི་ (《རྟོ》 +ཕྱིར་) དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །དོན་སྤྱི་འཛིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་རིགས་སྤྱི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱིར་མ་འདུས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདོད་པ་ནི། ཆུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདོད་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ངན་པའི་དུག་ཆུས་མྱོས་པའི་གླུག་ཅོལ

ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགལ་བ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་འགྱུར། །དཀར་སྔོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་རྣམས་དང་སྣང་མུན་ལ་སོགས་པ་འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་སྔོན་པོར་འདོད་ཀྱང་དཀར་པོ་དང་། མུན་པར་འདོད་ཀྱང་སྣང་བ་དང་། སྤྱིར་འདོད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་བའི། །སྤྱི་ཡང་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་ན། །(《ཞ་མཆན་》བོད་)ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་མེད་ཀྱང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེའི་སྟེང་ན་དེ་དང་བདག་གཅིག་པའི་སྤྱིའང་དུ་མའོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། །རྣམ་པར་གཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར། །སྤྱི་དུ་མ་ཡིན་ན་ཤ་པའི་སྤྱི་དེ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ལ། །འདོད་ན་བྱེ་བྲག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ཤ་པའི་བྱེ་བྲག་གྲུབ་ཀྱང་ཤིང་གཞན་གྱི་སྤྱི་མི་འགྲུབ་ལ། ཤ་པའི་སྤྱི་ཁེགས་ཀྱང་ཤིང་གཞན་(《ལུ》+བྱེ་བྲག་)མི་ཁེགས་པས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་གོ །གསུམ་པ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་དོན་ལ་མཚུངས་པ་དགག་ན། མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་། །བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ལོ། །ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་མི་འདོད་ཀྱི་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་རྟོགས་(《ཞ》རྟོག་)པས་སྒྲུར་བ་ཡིན། །རྟོག་པའི་བློ་ཆོས་དོན་ལ་མེད། །དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི། །སྔོན་མེད་མཐོང་ནའང་འདྲ་བར་

འགྱུར༑ ༑འདྲ་བ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་དོ། །ཡོད་ན་སྔོན་མ་མཐོང་བའི་པདྨ་རཱ་ག་ལྟ་བུ (《ཏོ》 +གཅིག་) མཐོང་ན་ཡང་པདྨ་རཱ་ག་གཞན་དང་འདྲའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་དགོས་ཏེ་དོན་ཉིད་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་དང་མཚུངས་པར་དེ་འཛིན་ཕྱིར། ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། མཐོང་བ་དག་ནི་འདྲར་འཛིན་ན། །དོན་ནི་སྔར་མཐོང་ཡོད་མིན་པས། །ཇི་ལྟར་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། །འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེས་ངེས་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །སྒྲ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་འདྲ་བ་སྒྲའི་ཡུལ : རང་མཚན་མི་འདྲ་བ་སྒྲའི་ཡུལ་ (《ལུ》 –རང་མཚན་......སྒྲའི་ཡུལ་) མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་མངོན་སུམ་མམ་གཞན་དོན་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དྲང་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་འདྲ་བ་ཡང་དོན་ལ་མི་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་ན། (《ཞ་མཆན་》 བོད་) ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་མེད་ཀྱང་རྟོག་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བའི་སྤྱི་ཅི་སྟེ་མེད་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་པ་ཉིད་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་མི་གཅིག་པ་ཁྱད་བདེན་མོད། རྟོག་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ༑ མཚུངས་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་མི་སྲིད། །གཅིག་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་སྒྲ་མེད།། མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་དུ་མ་སྟོན་ཏེ། ཆོས་གཅིག་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་དང་མཚུངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ཏུ་མ་ཤར་ཡང་མཚུངས་པར

འཛིན་པ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློ་ལ་སྤྱི་གཅིག་མ་ཤར་ན། །མཚུངས་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྦྱོར་མི་རུང་། །བློ་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་མ་ཤར་ན་མཚུངས་པར་འཛིན་པས་སྤྱིའི་གོ་མི་ཆོད་དོ། །དཔེར་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་སྤྱི་གཅིག་གི་སྒྲ་མི་འཇུག་གི་ཤིང་ཤ་པ་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག ཙནྡན་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་དོན་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་རེས་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད། །ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱོགས་རེས་འདྲ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ། ཡུལ་དང་དུས་དང་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བ་གང་དུའང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའང་ལའི་དུ་བ་དང་ཚང་མང་གི་དུ་བ་གཉིས་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་མི་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་སེལ་གྱིས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ་ཡི། །རྣམ་གཞག་དང་ཡང་འགལ་བར་སྣང་ (《ཞ》འགྱུར)། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྟོག་པ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་པས། །སྒྲ་ཡི་དོན་ནི་བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་སྤྱི་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །མངོན་སུམ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། གཞན་ཡང་སྤྱི་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་འདི་རང་གི་རྟེན་ཙམ་ལ་ཡོད་པའམ། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་གྲང་ན་དེ་ལ་གལ་ཏེ་རང་གི་རྟེན་ཙམ་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ས་ཕྱོགས་ནམ་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་དག་ཏུ་ནམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ན་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་རྫས་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་དག་ལ་

ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྫས་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པའི་རྫས་ལ་མི་འགྲོ་སྟེ། བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཞན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལས་མི་གཡོ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་བར་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་༑ དེས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའམ༑ མིང་ཐ་དད་པར་ཟད་དེ་དོན་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་དེ་ལ་ཡང་(《ཞ》ལས་)སྐྱེ་བ་མེད་པས་(《ཞ》པ་)འགའ་ཞིག་ལས་འོངས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ན་བླུན་པོ་ལས་འགལ་བའི་ཁུར་སུས་འདེགས་ནུས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་འདིས་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་མངོན་པར་སྒྲུད་ནས་དེ་ལྟར་དུབ་པ་མང་པོའི་སྤྲོ་སྤྲ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི་འོ་ན་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་སྤྱི་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་འདོད་པའི་སྤྱི་གང་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པ། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གྲུབ་པ་དེ། །སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་རང་མཚན་དུ། །འབྲེལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །རྟོག་པ་ངོ་བོས་འབྲེལ་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་དོན་གྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་བྱེ་བྲག་གྲུབ་པས་སྤྱི་འགྲུབ་ : དེ་ལ་(《ཞ》《ལུ》པ་དང་)སྤྱི་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་ཁེགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དེ། འབྲེལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ན། །གཞན་སེལ་སྒྲོ་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། །གྲུབ་ཀྱང་དོན་དང་མ

འབྲེལ་ཕྱིར། །ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། །དོན་རང་མཚན་ལ་ནི་སྒྲ་མེད། གཞན་སེལ་(《ཞ》+གྱིས་)སྒྲ་གཟུང་ཡང་དེ་དངོས་པོར་མེད་པས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་གྲུབ་པས་སྒྲ་འགྲུབ་པར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་སྒྲ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གེའི་རྣམ་བཞག་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ་(《ཞ་མཆན》བོད་)ཞེ་ན། དོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འཁྲུལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཙམ། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད་པ་ཡིན། །རྟོག་པ་ངོ་བོས་འཁྲུལ་པས་གཞན་སེལ་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་ཞུགས་པ་ན་དོན་ཐོབ་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་གྲུབ་པས་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ། །ཐོབ་ཅེས་བྱ་བའང་། དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར་ཞུགས་པ་ན་དོན་ཡོད་མེད་དུ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཤེས་ན་རང་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་འདིར་མི་བརྗོད་དོ། །ཐ་དད་སྒྲ་འདོད་ལྷག་ཕྱུག་པ། །རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ། །གངས་ཅན་པ་རྣམས་དེ་རྗེས་འབྲང་། །སེལ་བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་ལུགས། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྒྲ་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ།། །།

གཉིས་པ་སྣང་བ་དང་སེལ་བས་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། རྟོག་མེད་སྣང་(《ཞ》སྣབ་)བའི་སྒོ་ནས་འཇུག །སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཡིན། །དེ་དག་འཁྲུལ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི། །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་དང་།

སེལ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་བ་དང་སེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྣང་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་བ་འཁྲུལ་བ་དང་མ་འཁྲུལ་བའོ།། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། རང་མཚན་མེད་པ་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་བསླད་པ་གཉིས་སོ། །དེའང་རྣམ་ངེས་ལས། ཉེ་བར་བསླད་པ་སླུ་བའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་སྣང་བ་མ་འཁྲུལ་བ་ལའང་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་རང་རིག་དོན་རིག་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ནི། དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས། །གཅིག་ལ་དུ་མ་མི་སྲིད་ཅིང་། །དུ་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྲིད།། གཅིག་ལ་གསལ་དང་མི་གསལ་མེད། །བཻ་ཌཱུརྻ་ལ་སྔོན་པོ་དང་། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་རྫས་ཐ་དད་ལྟ་ཞིག་ལྡོག་པའང་ཐ་དད་མེད་པས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། སྤོ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་གཅིག་མེད་པས་བཻ་ཌཱུརྻ་དང་ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་སྟོང་པར་གནས་སོ། (《ཞ》 +རྣམ་འགྲེལ་ལས། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །རང་གི་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། །དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མ་བློ་ཡིས་བསླད་པ་ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །) །

གཉིས་པ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ནི། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དོན་བཞིན་སྣང་།། གཅིག་ལ་ཐ་དད་སྣང་བ་མེད། །ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྣང་མི་སྲིད། །སྣང

བས་འཇུག་ལ་རེས་འཇོག་མེད། །བཻ་ཌཱུརྻ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ན་ཆ་མེད་དུ་འཇུག་སྟེ། སྔོན་པོ་ལ་སྔོན་པོ་ཉིད་དང་། དེའི་བུས་མི་རྟག་ཀྱང་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་སྔོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཅིག་མེད་པས་ཐ་དད་ཉིད་དུ་སྣང་ངོ་། །གསུམ་པ་བློ་དོན་མཐུན་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཇི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡི། །སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པས་ན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བློ་དོན་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བ་མེད། །དེའང་ཡུལ་སྔོན་པོར་གནས་པ་ལྟར་བློ་ལའང་དེ་ལྟར་སྣང་། སྔོན་པོ་ལ་བུས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྡོག་ཆོས་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པ་ལ། བློ་ལ་ཡང་ཐ་དད་མེད་པར་སྣང་། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ (《ཧོ》+དུ་གནས་) རྣམས་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ལྟར་བློ་ལའང་ཐ་དད་ཉིད་སྣང་སྟེ་རྒྱ་ཐ་དད་ཀྱི་འབྱུར་བཞིན་ནོ། ། : དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི།། རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། །དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། །ཐ་དད་བློ་ཡིས་བསླད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །(《ཞ》–དེའང་......ལྟར་རོ།།) གཉིས་པ་དེ་ཚད་མས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་རྟགས་དགོད་པ་ནི། གང་དོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་དེ : བཻ་ཌཱུརྻ་མཐོང་བ་ནི་ (《ཧོ》བཻ་ཌཱུརྻ་མངོན་པ་ན་ (《ཞ》《ལུ》+ན་) སྔོན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན་ བུམ་པའི་བུས་མི་རྟག་ཀྱང་དོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ལྟོས་

མེད་དང་གནོད་པ་ཅན་གྱིས་འོག་ཏུ་བསྒྲུབ་ལ། ཁྱབ་པའང་བཻ་ཌཱུརྻ་མཐོང་བ་ན་
སྔོན་པོ་མཐོང་བར་མྱོང་བས་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པ་ལྷན་
ཅིག་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་མི་ངེས་སོ་ཞེ་ན། བུམ་མི་རྟག་
ལྷན་ཅིག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཅིག་
ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་བློས་བྱས་ཡིན་གྱིས་དོན་ལ་མི་གནས་སོ།།
དེས་ན་བུམ་པ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བའང་དོན་ལ་མི་གནས་པར་འོག་ཏུ་
འཆད་དོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཕྱོགས་
ཆོས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ལའང་གཉིས་ལས། རྟགས་མི་སྲིད་པ་སྤྱང་བ་ནི།
བུམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་དོན་དམ་གྱི་གཅིག་ཡིན་ན་མི་སྲིད་ལ།
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཅིག་ (《ཞ》 +ཡིན་ན་) མ་ངེས་ཏེ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་སྣང་
ལ་སྐྱེང་མི་སྣང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེའང་འཇིག་
རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཟླ་བའམ། ཐུམ་པ་གཅིག་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་
གྲགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་མི་དགོས་པ་
སྤྱང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྔོན་པོ་སྣང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་
པའི་ཚད་མས་སྔོན་པོ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ལ་མི་རྟག་པ་
སྣང་བ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་
ན། མི་རྟག་པ་སྣང་བའི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་སེལ་བའི་ངོར་བསྒྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་
པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ལ་གཉིས་ལས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། རྫས་
གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པ་ལྟར་རྫེས་དཔག་དང་དེ་མྱོང་བའི་རང་
རིག་གཉིས་ཀྱང་སྒྲ་དོན་འཛིན་མི་འཛིན་ཆ་གཉིས་འགལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་པའི་

ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་རང་རིག་ཁ་ནང་ལྟ་སྣང་བས་འཇུག་ལ་རྗེས་དཔག་ཕྱི་ལྟ་གཞན་སེལ་གྱིས་འཇུག་པས། མར་མེ་རང་གསལ་བ་དང་མུན་པ་སེལ་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཏ་ཙང་ཐལ་བ་ནི། སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་ན་ངེས་མ་ངེས་ཆ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྣང་བ་རྫས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངེས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་མངོན་སུམ་མ་ངེས་པར་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མ་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དངོས་ནི། དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་། །རྟོག་མེད་ཡིན་ཕྱིར་ངེས་མི་དགོས། །དེའང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་བཞི་པ་ལས། ད་ནི་ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གིའང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རིག་པ་བརྗོད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར་ཡང་༑ དེ་ལ་དང་པོར་ཡུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་རང་ངམ་གཞན་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ༑ །གཉིས་པ་དངོས་སུ་མ་ངེས་ན་ཚད་མར་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་སུ་ངེས་པ་མེད་ན་ཚད་མར་འགལ་ལོ་ཞེའོ༑ །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་

ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་（《ཞམཚན་》བོད་）ཁ་ཅིག་ན་རེ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་
ལས་རྟོག་པས་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་རྟོག་མེད་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡོད་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་དེ་ཅི་སྣང་བ་ཙམ་ལ་ཟེར་
ན་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་མི་སྲིད་ལ། གཞན་སེལ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་
གཅོད་པ་ལ་ཟེར་ན། རྗེས་དཔག་ལྟར་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །དེས་ན་ངེས་
པའི་མིང་བཏགས་ན་འཇིག་གོ །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་
མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང་
དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །
ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། །དེ་འམ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །
ངེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །ཞུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན་
ཁ་དོག་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བས་མངོན་སུམ་སྔོན་པོའི་
རྗེས་ལས་（《ཞ》《ལུ》ལ་）ཚད་མར་སོང་བ་ན་མི་རྟག་པའི་རྗེས་ལའང་ཚད་མར་
སོང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཁ་དོག་གི་ལྡོག་པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་
དང་། རྟོགས་པའི་རྐྱེན་གོམས་པ་གསལ་བ་དང་། ཡིད་གཏད་པ་ཡོད་པས་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་（《རྟོ》པ་）འདྲེན་ནུས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལ།
ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམས་སྤྱངས་པ། ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །རྐྱེན་ཡོད་དེ་
ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་འདྲ་བ་གཞན་
འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་ཏེ། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་
ལས། །ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་རྣམ་པ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། །

ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྱུར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི༑ ༑ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །འཁྲུལ་པས་ངེས་པར་མི་བྱེད་པས།། བསྒྲུབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ངེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། སྒོ་ལྡོག་ངེས་པ་རྟོག་པར་བསྒྲུབ་པ། ངེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ། རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་སེལ་བར་འགྱུར་བ༑ དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་གི་ལྡོག་པ་ལ་གཞན་སེལ་འཇུག་མོད། སྔོན་པོའི་རང་ : བཞིན་ལྡོག་ (《ཞ》《ལུ》 རང་ལྡོག) ངེས་པ་འདི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་ (《ཞ》 +སུམ་) དུ་མི་རུང་ལ། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་གྱི་ (《ཞ》ཞིང་)། འགལ་ཟླ་མ་བཅད་པས་གཞན་སེལ་དུའང་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སྔོན་པོའི་ལྡོག་པ་ངེས་པ་ནི། །རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། །འཁྲུལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ། །ནང་དུ་རང་རིག་ཚད་མར་འདོད། །དོན་ཆ་ཤས་སུམ་ཕྱེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ནས་དེའི་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་སྔོན་པོའོ་ཞེས་སྒོ་ལྡོག་སྒྲའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་རྟོག་པ་དེས་འགལ་ཟླ་གཞན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོ་མིན་བཅད་པས་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང་སེལ་བ་ལ་དངོས་ཡུལ་མེད་པས་འཇུག་ཡུལ་སྔོན་པོའི་རང་མཚན་ཉིད་ཐོབ་ལ་ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་ཡིན་པས་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའང་མདོ་ལས། རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་ལས་མ་ཡིན་དེ་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བ་འགའ་ཡང་ཤེས་པ་གང་། །སྒྲི་ཡི་དོན་ཅན་རྣམ་རྟོག་པ༑ ༑གཞན་གྱིས་ཆ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ། །དེ་ཙམ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས

གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས། །སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པས་ངེས་པ་ནམ་ཡོད་པ་ན་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། །འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་གལ་ཏེ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་དབེན་པ་ལ་འཇུག་མོད་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། དེས་དབེན་པ་ཉིད་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་ལ་བྱུང་བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ཁ་དོག་ངེས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྣང་བའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེས། །རིགས་པ་མཁྱེན་པས་གསུངས་པ་ཡིན། །ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀའང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོ་ཕྱོགས་ངེས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རྟོག་པས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྣང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་རྟོག་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྣང་ན་དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཡང་དངོས་པོ་སྣང་བས་འཇལ་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲ་རྟོག་སྣང་བས་འཇལ་ན་ནི། །དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞུམ་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས། །གྲུབ་ན་ཅིག་ཅར་གྲུབ་པ་དང་འགོག་ན་ཅིག

ཅར་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་གཅིག་གི་མིང་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པ་ནི། གཅིག་ལ་དུ་མར་བཏགས་ན་ཡང་། །རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་མིན། །དོན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གིས་བརྗོད་ཀྱང་དོན་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི། ཐ་དད་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཐོབ་མི་སྲིད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་པུ་ལ། །སྒྲ་འམ་བློ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་ན། །ཡུལ་གཞན་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། དོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཐ་དད་ཀྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བ་ལ། །དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། །དེ་ལ་སྣང་བར་སྣོམ་པ་འཁྲུལ། །དོན་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སེལ་དུ་གྲུབ་བོ། །ལྡོག་པ་ལ་སྣང་བར་མིང་འདོགས་པ་ནི་རྟོག་གེའི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། །གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད། །གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ནི། བརྟགས་ཕྱིར་སེལ་བ་དངོས་ཡུལ་མེད། །འཁྲུལ་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན། །གཞན་སེལ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱིས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པ་ན

ཐོབ་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་རང་མཚན་དེ་ཡང་བུམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཉིད་དུ་གནས། ཐ་དད་རྣམས་ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པར་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །འོ་ན་དམ་བཅའ(《ཞ》བཅའི་)བའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་པས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་པ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཤེས་དགོས་པ་དེ་བཤད་ན། རང་མཚན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ། །སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་མུ་བཞི་སྲིད། །དོན་རང་མཚན་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས། གཅིག་ལ་ཐ་དད་དང་། ཐ་དད་ལ་གཅིག་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་དང་། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་མུ་བཞི་སྲིད་པ་ལས། གཅིག་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་ནི་གོ་སླ་ལ་བཟློག་པ་གཉིས་པོ་བཤད་དོ། །དེ་དག་ལ་གསུམ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བུམ(《ཞ》བུ་)དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ལ། །ཙནྡན་དང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་དང་། དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པ་ནོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་དང་། མེས་བསྲེག་པ་དང་ཆུས་རློམས་པ་ལ་སོགས་པར་འབྲས་བུ་གཅིག་པར་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ལྡོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི། །རིགས་དབྱེ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། །ཡལ་ག་དང་ནོག་དང་བསྲེག་པ་དང་རློམས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་གཅིག་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ། ཐོག་མ་མེད་

པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་འཁྲུལ་ནས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་བློ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། །དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ན། །སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་མཚུངས་ལ་འབྲས་བུའི་བློ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་འགལ་ཞེ་ན། །འོ་ན་དོན་ཐ་དད་པར་མཚུངས་པ་ལ་དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྒྲུར་ལ་གཅིག་གི་བློ་སྐྱེ་ལ། རྟ་དང་བ་ལང་ལ་གཅིག་གི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་ནི་སྨན་བཞིན་དུ། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་སྣང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ་དང་། སྨན་ཐ་དད་པར་མཚུངས་ཀྱང་སླེ་ཏྲེས་དང་པཏྲ་ཏ་ལ་སོགས་པས་རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱེད་ལ་ཞོ་དང་ག་གོན་ལ་སོགས་པས་ཞི་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ཐ་དད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དཀར་ཟལ་ནག་སྒྲུར་ལ་སོགས་པས་བ་ལང་གི་སྤྱིའི་བློ་གཅིག་སྐྱེད་ལ་རྟ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པས་མི་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཅིག་རྟོགས་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། །དོན་གཅིག་བསྒྲུབ་ལ་འགའ་ཞིག་ནི། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས། །ངེས་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་།དཔེར་སྨན་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀྱང་།།ལྷན་ཅིག་པ་འམ་སོ་སོ་ཡི། །རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་པར། །མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། ཐ་དད་

རྣམས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། །བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་དང་བ་ལང་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་གོ་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉིད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལའང་གསུམ་ལས༔ དང་པོ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞན་སེལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པས༔ །གཅིག་ལའང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ(《༡》 རྫང)། །སྒྲའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་མོད་ཀྱི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཕྱུང་པོ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་སྨྲ་བས་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་གཏན་ཚིགས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་ལོག་པ་ཐ་དད་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བློས་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་གདགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མིང་དོན་གང་ལྡན་ཕན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་པ་འདི་ས་བོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློའི་རྣམ་པ་ནི། སྒྲ་དོན་(《༡》 《ལུ》དང)རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར། །དོན་ལ་ཐ་དད་ཉིད་དུ་ཞེན། །གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་ལའང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཞེན་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཆོས༔ །གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཐ་དད་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ། །རྟོགས་པར་བྱེད་ (《ཧོ》 བྱ)ཕྱིར་རྣམ་པར་ཕྱེ། །ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་

ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་སྟེ། དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྡུབས་པས་སྒྲ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་གོ་བར་བྱེད་དེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ། །དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར། །འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་བཞག་པ། །དམ་པའི་དོན་ལ་གཞུག་བྱའི་ཕྱིར།། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་དག་གི་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབྱེ་བ་དངོས་ནི། ཡོད་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་གཞན་སེལ་རྣམ་པ་གཉིས། །བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་གཉིས་དང་། སྒྲ་དང་བློ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཡོད་མེད་དེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་བས་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། ཡོད་པ་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་དང་། མེད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་གཉིས་བཞིར་འགྱུར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆ་ཤས་སྒྲ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་བསལ་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དང་། །སྒྲ་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ན་དེས། །དེ་དག་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་ལ་གཞན་སེལ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། །བེམས་པོའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད། །

(《ཞ་མཆན་》 གཙང་ནག་པ་) འགའ་ཞིག་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་ཡུལ་བེམས་པོ་ཉིད་ལ་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ལོག་པ་དང་ལྷོག་པ་མ་ཕྱེ་བར་ཟད་དོ། །གཉིསཔ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སེལ་བ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ནི། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་རང་མཚན་ཕྱིར། །སྣང་ཡུལ་འགྱུར་གྱི་སེལ་བ་ཉམས། །དོན་ལ་གཞན་སེལ་ཡོད་ན་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་ལ་འདོད་ན་སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་སྣང་བ་ལ་མཚུངས་པ་ནི། སྣང་བའང་དོན་ལ་ཡོད་པར་མཚུངས། །འདོད་ན་ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར། །སེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་ན་སྣང་བ་ཡང་དོན་ལ་ཡོད་པར་བསྒྲེའོ། །(《ཞ་མཆན་》 དམར་) འདོད་ན་དོན་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་ཡིན་པས་ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྣང་བ་རྟོག་མེད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སེལ་བའང་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །དངོས་མེད་ལ་ཡོད་པའི་མིང་འདོགས་ན་གཟུགས་ཅན་ལ་ནམ་མཁའ་ཡོད་ཅེས་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་ཐམས་ཅད་བློའི་འཇུག་ཚུལ་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་ཕན་ཚུན་བསྲེ་བ་དང་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར་སེལ་བའི་བརྡ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲ་དང་བློ་གཉིས་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་ན་གཉིས་ལས༔ མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ (《ཞ》 བའོ། །) དང་སོ་སོའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་གཅོད། །དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་གཅོད་པའོ། །དེས་ན་ཡོད་པའི་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣང་བ་དང་ནི་མི་སྣང་བའི། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས། །ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པ་དང་ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ལ། །རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྙེད་པ། །སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཕྱེ་བས་ན། །སེལ་བ་ཆ་ཡི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། །དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཟུམ་པའི་རང་མཚན་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྔོན་པོ་དང་སྔོ་མ་ཡིན་དང་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པར་མིང་བཏགས་ཤིང་རྟོག་པས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་བྱེད་ན་གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་འགའ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །སྤྱི་ཡི་དོན་ཅན་རྣམ་རྟོག་པ། །གཞན་གྱི་ཆ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ༑ ༑དེ་ཙམ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྣང་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བ་ཡིན་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་དབང་ཤེས་ལ་རྟོག་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་བའང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྣང་བ། །རྟགས་ལ་ལྟོས་པའམ་མི་ (《རྟོ》 མ་) ལྟོས་ཀྱང་། །སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས། །ངེས་པ་དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན། །རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྣང་བ་སྒྲ་རྟོག་གིས་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། བདེན་དང་མི་བདེན་མཐའ་གཉིས་པ། །རྟོག་པའི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ། །བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་དཔག་གི་གཞན་སེལ་དང་། རྫུན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་ཤེས

གྱི་གཞན་སེལ་དང་གཉིས་ཀར་དོགས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆོས་གསུམ་ཀ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དོན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་ན། («ཞ་མཆན་» བོད་དང་སུ་) འགའ་ཞིག་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་གསུམ་ཀ་རྫས་ཡིན་པས་སྒྲའི་རྫས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོད་དོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རྫས་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟེན་ཅན། །ཕྱི་རོལ་བརྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་སྒྲ་དོན་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དོན་ལ་མི་གནས་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་དོན་རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དང་པོ་བརྡ་བྱེད་པ་ནའང་དོན་རང་མཚན་དང་སྒྲ་དོན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་བྱེད་ལ༑ ཕྱིས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་ནའང་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་མི་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་འཆད་པ་ནའང་ཅི་སྟེ་གཅིག་ཏུ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། འཆད་པ་པོ་དང་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་པོ་གཉིས་ཐ་དད་པར་གསུངས་ཏེ། །འཆད་པས་རྣམ་པར་འབྱེད་ལ་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པ་ན་འཁྲུལ་ནས་ («ཧ» +གཅིག་ཏུ་) འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལོག

ཤེས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ནི་བདེན་པ་གཅོད་པའི་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཀར་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་དང་བློ་གཉིས་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་ན། གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡོད་པ་གཅོད། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དགག་བྱ་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་སེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །སེལ་བ་ལ་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་མེད་པས་བསལ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། བསལ་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བུམ་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་རི་བོང་གི་རྭ་མེད་དང་རྟག་པའི་དངོས་མེད་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་པ་དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡོད་མིན་པས། །ངོ་བོ་མེད་པས་ཤེས་བྱ་མིན། །དེས་ན་དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ། །དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་པར་ཟད། །དངོས་མེད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་བསལ་བ་ཙམ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་རྟོག་པས་བཟུང་ཞིང་སྒྲས་བརྗོད་པར་ཟད་དེ། བུམ་པ་བསལ་བ་ལ་བུམ་མེད་དང་། རི་བོང་གི་མགོར་འབིགས་པར་ནུས་པའི་དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ་རྭ་མེད་དང་། ཕྱི་རོལ་ན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་བསལ་བ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་འདོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ལ་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་

མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་མེད་རང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པས་ཅེར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་ལའང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དངོས་པོ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་ནི། །དངོས་པོ་མེད་ལ་ལྟོས་མི་དགོས། །དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་པས། །དངོས་པོ་བཀག་ནས་བློ་ངོར་བསྒྲུབ། །དངོས་པོ་ནི་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པས་དངོས་མེད་བཀག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རྟག་མེད་ཀྱི་ངོར་སྣང་བས་གྲུབ་ཅིང་། རྟག་པའི་ངོར་སེལ་བས་སྒྲུབ་ལ། དངོས་མེད་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྣང་བས་མི་འགྲུབ་ཅིང་དངོས་པོ་བཀག་ནས་སེལ་བས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། རི་བོང་རྭ་སོགས་མེད་མོད་ཀྱི། །འདུས་མ་བྱས་དང་འགྲུབ་ཡུལ་གཉིས། །དེར་སྣང་བ་ཡི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །དེ་ཡུལ་ཡོད་པར་གྲུབ་(《ཞ་མཚན་》བོད་)ཅེ་ན། །རི་བོང་གི་རྭ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་མེད་མོད། ནམ་མཁའ་དང་བློ་གཉིས་དང་དོན་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་དེ་འཛིན་མྱོང་བའི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེར་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཕྱིར་(《ཞ》ཕྱིར་) འདོད་ཚད་མས་གཞལ་མི་ནུས། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། །འགྲུབ་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་མེད། །ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་པ་གསུམ་པོའང་འདུས་བྱས་བཀག་པའི་བློ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། མེད་པ་གསལ་བ་དང་དོན་སྤྱི་སྟེ་རྟག་མེད་དང་རྟག་པ་འགྲུབ་པ་གཉིས་ལས་(《ཞ》《ལུ》ལ་)སྣང་བའང་གསལ་བའི་ཆ་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ།

ཕྱི་རོལ་དུ་བཟུང་བ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ནམ་མཁའ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། །བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་འགལ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་མེད་ན་ནམ་མཁའ་སྣང་ཙམ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་（《ཞ་མཆན་》ཉན་ཐོས་）སྙམ་ན། རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །འབྲེལ་བ་མེད་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མེད། །དེས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་དོ་ཞེས། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ཚད་མ་མེད། །འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་གྲུབ་ན་རང་རིག་གིས་གྲུབ་ན་ནམ་མཁའ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དོན་རིག་མིག་ལ་སོགས་པས་གྲུབ་ན་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་དགོས་སོ། །རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་གང་ཡང་བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནམ་མཁའ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་ཁང་པ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་བུ་ག་ན་ནམ་མཁའ་སྣང་བ་འདི་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ངོ་སྙམ་ན། སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཁ་དོག་ཡིན། །བུ་ག་གཟུགས་མ་མཐོང་བ་ཡིན། །དེས་ན་རྒྱུན་དང་བུ་ག་ཡི། །ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །རྒྱུན་ནམ་མཁའ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ནི་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་འོད་ལ་སྔོན་པོར་མཐོང་བ་ཡིན་པས་སྔོན་པོའི : རྡུལ་གྱི་ཁ་དོག་（《ཞ》ཁ་དོག་གི་རྡུལ་）གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁར་མི་རུང་ངོ་། ཁང་པ་དང་བུམ་པའི་ནང་གི་བུ་ག་ནམ་མཁའ་དེའང་གྱང་དང་རྫས་（《ཧོ》རྫ་）ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཕྱེ་བ་ཙམ་ལ་ནམ་མཁར་རློམ་པར་ཟད་ཀྱི་ནམ་མཁའ

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གང་དུའང་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གྲུབ་ན་སྔར་གྱི་སྐྱོན་ལས་མི་འདའོ། །དེས་ན་ནམ་མཁའ་གཞན་སེལ་གྱིས་བཟུང་བ་ (《ཧོ》+ཙམ་) མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ངོ་བོ་བརྗོད་པ་དཔྱད་བྱ་ཉིད། །མ་ཡིན་སྒྲ་ནི་དེ་དག་ཉིད། །རྣམ་གཅོད་རྗོད་པར་བྱེད་པར་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་མ་གྲུབ་ན། །རྟག་པར་བཤད་པ་འགལ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ན་ཤེས་བྱ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་དང་རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་རྟག་དགོས་ལ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་རྟག་པའི་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི། །རྟག་སྒྲ་གཉིས་པོ་རྟག་པར་འདོད། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མི་རྟག་པ། །ལོག་ལ་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས། །བྱེ་བྲག་ (《ཧོ》 +པ་) ལ་སོགས་པའི་མུ་སྟེགས་འགའ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་རྟག་པའི་རྫས་སུ་འདོད་དེ། སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་དག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའང་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་གསུངས་པ་ནི། ཊཱི་ཀ་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྟུལ་ཕྲན་དང་། ནམ་མཁའ་རྟག་པར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་མི་བཞེད་པ་དེ་དག་ཐལ་ཆེ་བ་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལ་དཔེ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་འགལ་བ་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་

མི་རྟག་པ་ཡོག་པ་ཙམ་ལ་རྟག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གསུངས་ཀྱི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་རྟག་ཉིད་ག་ལ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་རྟག་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་དང་དེ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་ན་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་མིང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཡི་ཙུང་ཟད་འགྱུར་མེད་དེ། །མེད་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ༑ དེས་ན་རྟག་མི་རྟག་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་གི་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་པའང་། ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདིར་འགྱུར་གྱི༑ །བསྒྲུབ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའང་༑ དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ན། །དངོས་པོ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའམ་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི། དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོད་པའམ་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། ད་ནི་རི་བོང་གི་རྭ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རི་བོང་གི་རྭ་ནི་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས

མི་བཟློད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་འདི་མེད་དོ་ཞེས་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པས་འདི་ལྟར་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ལས་མ་འདས་ཏེ་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། དེ་བས་ན་རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཞེན་བྱར་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཞེན་བྱར་བྱེད་མི་སྲིད་དོ། །དབང་ཤེས་ལྐུགས་པ་མིག་ཅན་འདྲ། །རྟོག་པ་ལོང་བ་སྨྲ་མཁས་འདྲ། །རང་རིག་དབང་པོ་ཚང་བ་ཡིས། །གཉིས་པོ་དེ་ཡི་བརྡ་སྦྱོར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གསུམ་པ་སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྔ་སྟེ། སྐྱེ་མེད་ན་བརྡ་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། གཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤང་བ། སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། སེལ་བ་ལ་སྐྱེ་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་མེད་ཕྱིར་ན་དེ་ཡི་སྒྲ། །རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། །བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། སྐྱེ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེས་བཞག་པའི་སྐྱེ་སྒྲ་མི་སྲིད་པས་སྐྱེའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་དེ། རྒྱུ་མེད་པར་

འགྱུར་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་དོན་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བར་བསམས་ནས་སྨྲོ། །འདིའི་ལན་ལ། བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད། །སྒྲ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྱིས་ཚུར་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཕར་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན། །བརྗོད་པ་དོན་མེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་སྒྲ་རྣམས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་མ་བཞག་ན་བརྡ་སྤྲོད་པ་པ་དག་གིས་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས། རྫས་བརྗོད་པ་དང་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཆོས་བརྗོད་པ་སྟེ་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་བ་ལང་ཞེས་ཆོས་ཅན་དང་རྫས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་དུ་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་རྒྱུང་པ་སྤྱི་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ལ། །བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར། །དོན་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱོར་ན་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲའམ་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དཔེར་ན་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའམ་ཐུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པ་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་ལ། ཡང་ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་རྣམས་མི་སྤོང་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱོར་ན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའམ་རྫས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དཔེར་ན། བ་ལང་དང་ཐུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུང་ལས་གྲགས་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའང་དམིགས་པ་བརྗོད་ན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་རྫས་ཀྱི་སྒྲ་ལོག་པ་སྟོན་པ་བྱེ་བྲག་གོ་

བར་བྱེད་པའི་བརྡ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་བརྗོད་ན་ཆོས་བརྗོད་པ་དངོས་པོའི་སྒྲ་ལྡོག་པ་སྟོན་པ་སྒྲོ་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་དོན་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀ་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བར་འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་པ་ཕྱི་རོལ་ན་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྒྲ་གཉིས་ཀ་གཞན་སེལ་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་འདོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོང་བ་དང་། མི་སྤྱོང་བའི་སྒྲ་ཡིན་པར་སྟེ་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །བོད་ཁ་ཅིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་དཔེར་བརྗོད། རྟག་གེ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ལ་མ་འདྲིས་པར་ཟད་དེ། མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་སྦྲལ་པ་ལ་འཆད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་འཁྲུམས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཉིད་དག་ནི། །བརྡ་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་ལྡོག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱར་གྱི་དོན་གྱིས་མི་སྦྱོར་བར་བསྒྲུབ་ལ། ཡང་། གཉིས་ཀས་གཅིག་ཉིད་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །བརྗོད་བྱའི་ཤན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། །རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིས། །ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅེས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀས་དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་བ་ལང་གི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་སྦྱོར་བའི་བག་ཆགས་གོམས་པས་ཐ་དད་ལྟ་བུར་གོ་བའི་ཚུལ་འཆད་ཅིང་། ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྤྱོང་བ་དང་། །མི་སྤྱོང་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །སྒྲ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་པོའི། །འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། །ཀུན་ལ་རྟས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི།།

སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་འདི་ཉིད་དེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བ་དང་མི་སྤོང་བ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྒྲུབ་ལ། ཡང་། དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས། །དེ་ལ་ཕན་པའམ་བྱེད་ལྡན་ནམ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། །དེ་ལས་ཁྱད་པར་གཞན་མེད་དོ༑ ༑ཞེས་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་མི་སྤོང་གི་བརྗོད་འདོད་ཡོད་ན། སྒྲའི་རྐྱེན་ཐ་དད་པ་དེ་ཕན་ནམ་བྱེད་ལྡན་ནམ། ཡིན་བྱེད་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་བརྗོད་ཀྱང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ལས་མ་འདས་པར་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་ལ། བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་ན་སྤོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་། དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི། །དེ་ལྡན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བསལ། །ཞེས་ལྡོག་པ་དང་ལྡོག་ལྡན་གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པ་ལ་རིགས་སམ་སྤྱི་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་པར་བསྒྲུབ་ལ། རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག །ཐ་དད་ཉིད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་དོན་ལ་ཐ་དད་དམ་ཐ་དད་གཉིས་རྫས་གཅིག་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པར་ : བསྒྲུབ་བོ (《ལུ》སྒྲུབས་སོ)། །ཡང་། གང་དག་གི་ཚིག་དངོས་པོའི་དབང་༑ ༑ལྷུར་བརྗོད་བརྗོད་འདོད་མི་རྟེན་ན། །དེ་དག་ལ་ནི་དྲུག་པ་དང་། །ཚིག་དབྱེ་ལ་སོགས་ཀླན་ཀའི་གནས། །ཞེས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་མིན་པར་དངོས་པོའི་དབང་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། དྲུག་པ་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་དང་། གཞན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཐ་དད་རྣམས་དང་། སོགས་ཀྱི་སྒྲས་དངོས་པོ་སྟོན་པ་ལ་དེ་ཕན་གྱི་སྐྱོན་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་ན་གཞན་དུ་མི་

འཐད་པའི་ཕྱིར་མིག་གིས་སྒྲ་བཞིན་ནོ་ཞེས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ནས། ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི། །ཚིག་གང་སྒྲ་བོས་ཇི་ལྟ་བུར། །རྗོད་བྱེད་ཉིད་དུ་ངེས་བྱེད་པ། །དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྗོད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་སྒྲ་དོན་ཕྱི་རོལ་ན་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱི་རྟོག་པས་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་སོགས་པར་གང་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲ་སྦྱོར་བར་བསྒྲུབ་སྟེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཡི་དཔེ། །བཙུན་མོ་རྣམས་གྲོང་དྲུག་ལ་སོགས། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་བཞག་པའམ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་མཁའ་ཉིད་ཅེས། །བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་བཙུན་མོ་དང་བྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ལ་མང་པོ་དང་། གྲོང་དྲུག་དང་ཁང་བཟང་ཕྲེང་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ལ་གཅིག་གི་སྒྲ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད་མེད་ཀུང་དྲུག་པའི་སྒྲ（《ལུ》སྒྲས་）ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་དང་། ：དེ་ཕན་ཚུན་གྱི（《ཞ》–དེ་ཕན་ཚུན་གྱི་）རྟེན་ཐ་དད་：ཀྱི（《ཞ》ཀྱིས་）རྟེན་ཅན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱར་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་མུ་སྟེགས་བྱེད་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་སྟོན་ཏོ། །དེས་ན་དོན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་གཅིག་ལ་དུ་མར་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་མུ་བཞི་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། དངོས་འགལ་གཅོད་པ་གཞན་སེལ་སྒྲ། །དེ་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།། གཅིག་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་མེད། །དེས་ན་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་ལོ། །རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་རེ། གཞན་སེལ་ལ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ་ཤིང་གོ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས། ཤིང་མ་ཡིན་པ་གོ་བ་ཤིང་ལ་ལྟོས་པས་གང་རུང་གཅིག་

འཛིན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གཅིག་མ་བཟུང་ན་མཐར་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །ཤིང་དོན་འཛིན་ན་གཉིས་པོ་དག །ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་གཅིག་འཛིན་པ། །མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་འགྱུར། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བརྡར་གདགས་པ། །མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས།མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱང་དངོས་འགལ་མི་གཅོད་ན། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མི་སྲིད། །གཅོད་ན་འགལ་ཟླ་མི་རྟོགས་པས། །ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། །དངོས་པོའི་རིགས་ཉིད་ལ་བརྡ་འདོགས་པ་ཁྱོད་ཀྱིའང་། ཤིང་གི་བརྡ་དེས་ཤིང་མ་ཡིན་མི་གཅོད་ན་ཤིང་མི་རྟོགས་ཏེ་དེ་དང་འགལ་བ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཙནྡན་དང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །གཅོད་ན་བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན། འཛིན་ན་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱོར་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་འཛིན་ན་ཤིང་མེད་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་མེད་གོ་བ་ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤིང་བླང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ལའང་རྒྱུན་ཆད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། དངོས་འགལ་བསལ་ནས་དངོས་པོ་དེ། །མི་བསྒྲུབ་འོན་ཀྱང་གཅིག་མཐོང་བས། །དེ་ལ་བརྡ་བྱེད་ཐ་སྙད་ཀྱི། །དུས་ནའང་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། །ཁོ་བོ་ཅག་དགག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲུབ་པ་མི་འདོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྐྱང་པ་འདོད་པས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་གཅིག་མཐོང་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་བྱེད་ལ།ཕྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚེ་ནའང་སྔོན་མ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་རྟོགས་པར་འགྱུར

བས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བརྡའི་དུས་ན་ཤིང་མ་ཡིན། །མ་བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྲུབ། །གལ་ཏེ་བཀག་ན་ཤིང་འགྲུབ་མོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན། །བརྡའི་དུས་ན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་མཐོང་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་བྱེད་པའི་ཚེ་འདིའང་ཤིང་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་ཤིང་ཡོད་ཅེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་རམ། །འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་གྱི་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར། དང་པོ་ལྟར་ན་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་མ་བཀག་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཙནྡན་དང་པོང་བ་ལ་སོགས་པའང་ཤིང་དུ་དོགས་པས་འདོད་པའི་ཤིང་མི་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡལ་ག་དང་མི་ལྡན་པ་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཤིང་དུ་གྲུབ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་གཞན་སེལ་དུ་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་དངོས་པོའི་ལན་ནི། ཡལ་ག་ལོ་མ་ལྡན་མཐོང་ནས། །དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་བྱེད་པ་(《རྟ》ལ)། །བརྡ་དེ་རིགས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད། །རིགས་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན། ཁོ་བོ་ཅག་བརྡ་བྱེད་པ་ན་བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་མི་ལྡན་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་བློས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤིང་གི་བརྡ་བཏགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡལ་ག་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་རིགས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ཅིང་ཤིང་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ནས་ཤིང་མ་ཡིན་ཞེས་བརྡ་བཏགས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྡ་དེ་དག་དོན་རང་མཚན་ལ་མ་སྦྱར་ཡང་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོར་ཞེན་ནས ：སྦྱོར་(《ཉ》བརྡ་སྦྱོར་)ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེའང་འཁྲུལ་པས་དོན་དེ་ཉིད

ལ་འཇུག་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་དེ་མིན་རྒྱུ་དོན་རྣམས། །བདག་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། །བློ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས། །བློ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་དང་། །རྒྱུ་མིན་ངོ་བོ་བྲལ་བ་དང་། །ངོ་བོ་གཅིག་འདྲར་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་གྱུར་ནས། །ཐ་དད་པ་ལ་སྐད་སྦྱོར་ཏེ། །དེ་ལས་དེ་རྟོགས་འགྱུར་བའི་བློ། །འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྒྲ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཁོ་ནས་སྟོན་ན་རིགས་བཟུང་གི་སྒྲ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཁོ་ནས་སྦྱར་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཞན་ལས་བཟློག་ནས་དེར་འཇུག་ཕྱིར། །ཚིག་ཀུན་རིགས་བཟུང་སྙིང་པོ་ཅན། །སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དེ་དངོས་སུ་སྟོན་པས་རིགས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པར་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལའང་བུམ་པ་ཁོ་ནར་ཆུ་ཁོ་ན་ཁྱེར་ནས་འོང་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་བུམ་པ་རིགས་པར་མི་དགོས་ན་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཆུ་མི་དགོས་ན་བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་རིགས་པར་མི་འཛིན་ན་ཅིའང་རུང་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བློ་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་བཟློག་ནས། །དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །སྒྲ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། །དེ་དོན་རིགས་པར་གཟུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་གཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཤེས་བྱ་སོགས་སྒྲ་གཅད་བྱ་མེད། །དེ་ལ་རྣམ་གཅད་འགལ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་གཅད་རྒྱུ་མེད་པ། ཤེས་བྱ་དང་ཐམས་ཅད་དང་མཐའ་དག་དང་མ་ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་རྣམས་ལ་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་

གཞན་དངོས་མེད་ན་འང་། །བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་གཅད་ཡོད། །ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་མིན་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་གཅོད་དེ། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཚིག །ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཇོག་རྣམས་ལ། །རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ༑ ༑བཞི་པ་སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྡོག་པ་དེ། །དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དང་མཚུངས། ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགོས་ནུས་མེད། །དེས་ན་ལྡོག་པ་མི་དགོས་ལོ། ། ལྡོག་པའང་ (《ཞ》 འམ་) གཞན་སེལ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཅིའང་མེད་པས་དགོས་ནུས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན། འདི་ལ་བོད་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ནི། །དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་འདོད། །ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་བར་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་དངོས་མེད་ཀྱི་ལྡོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡི་སྐྱོན། །བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པ་དཀའ། །ཇི་ལྟར་དཀའ་ཞེ་ན། ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་དངོས་པོ་དེ། །ཤ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཤིང་མིན། །གཞན་ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་མིན༑ ༑དེ་ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་ཕྱིར། །ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ལྡོག་པའི་ཤིང་ཤ་པ་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་པ་ན་ཤ་པའི་རང་བཞིན་དེ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་ཤ་པ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྫོའི་དུམ་བུ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་འདི་དོན་དམ་མིན། །གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པ། །དངོས་པོར་མི་འགྱུར་འདི་འདི་ལས། །ཐ་དད་ཅེས་ནི་བརྗོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ལྡོག་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པ་དེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གང་བཀག་པ་དེ་སྙིང་ནད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་གཟུང་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག །ནགས་ལ་གནས་པའི་སྤྲེ་འུ་དག །ལྗོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་འཐོར། །ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། །བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ནི། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཞན་སེལ་ལ་ནི་སྐྱོན་འདི་མེད། །དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་དོན་ལ་མི་གནས་ཀྱང་རྟོག་པའི་ངོར་ལྡོག་པ་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས : སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཆར་ཏེ། (《༡》 ལྡོག་པ་སྤྱི་གཅིག་འགྱུར་ཏེ།) སྐྱེས་བུའི་ཁ་དོག་ཐ་དད་ཀྱང་གྲིབ་མའི་ཁ་དོག་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱི་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མི་གནས་པས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སྐྱོན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། ལྡོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཁྲ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལའང་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང་། །

དགག་ སྒྲུབ་ ནུས་ པ་ རྣམ་ གཉིས་ ཡོད། །ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཤིང་བསྒྲུབ་པ་ དང་། ཤིང་ མིན་ གཅོད་ པའི་ ནུས་ པ་ གཉིས་ ཡོད་ ཀྱི་ བྱ་ བ་ གཉིས་ མེད་ དེ། ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲ་དེ་ལས་གཞན་པ་བཟློག་པ་དང་རང་གི་དོན་བརྗོད་པ་དང་བྱ་བ་གཉིས་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནུས་པ་གཉིས་པོ་དེས་ལོག་པ་དང་ལྡོག་པ་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཉིས་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ གཉིས་ གཅིག་ པ་ མི་ སྲིད་ ཅིང་། །ལྡོག་པ་ (《ཧྲ》ལ་) ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། །ལྡོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ ནི། །ལོག་ པའི་ དངོས་ པོ་ གྲུབ་ པར་ གསུངས། །ཆོས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ མི་ སྲིད་ པས་ ལྡོག་ པ་ ཞེས་ བྱ་ བའི་ ཆོས་ དོན་ ལ་ གྲུབ་ པ་ མེད་ པའི་ ཕྱིར་ བརྟགས་ པ་ བློ་ ཆོས་ དང་ མཐོང་ བ་ དོན་ ཆོས་ གཉིས་ འཁྲུལ་ པས་ གཅིག་ ཏུ་ རྟོགས་ ནས་ སྒྲ་ དེས་ དོན་ རང་ མཚན་ གོ་ བར་ འགྱུར་ ཏེ། རྣམ་ འགྲེལ་ ལས། སྒྲ་ གཉིས་ བྱེད་ པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕན་རྒྱུན་ཡོད་པ་མིན་ཕྱིར་འདི། །དངོས་མེད་དངོས་པོ་ལྡན་ཉིད་དུ། །མཐོང་བ་བློ་ཡིས་བསྣད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་ཕྱེད་དང་བཞི་ པ་ལས། ལྡོག་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ལྟ་པ་སེལ་བ་ལ་སྤྱི་ མེད་ ན་ གཞི་ མཐུན་ གྱི་ སྒྲ་ མི་ སྲིད་ པ་ སྣང་ བ་ ནི། ཐ་ དད་ རྣམས་ ལ་ སྤྱི་ མེད་ ན༑ ༑ཨུཏྤ་ལ་ སྔོན་ པོ་ ལ་ སོགས་ པ། །ཆོས་ རྣམས་ གཅིག་ ལ་ མི་ འདུ་ བས༑ ༑གཞི་མཐུན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་རྣམས་ན་ རེ་སྤྱི་གཅིག་ལ་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྫས་གཅིག་པའམ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བས་སྦྲེལ་བ་ ཞིག་ མེད་ ན་ ཨུཏྤལ་ སྔོན་ པོའམ་ བ་ ལང་ དཀར་ པོ་ ལ་ སོགས་ པ་ གཞི་ མཐུན་ མི་

སྲིད་དེ། གཅིག་ཡིན་ནའང་མཐུན་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་ལ་ཐ་དད་ནའང་མཐུན་ས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྔོ་ལས་ཨུཏྤལ་གཞན་མིན་ཡང་། །སེལ་བའི་དབྱེ་བསྡུས་རྟོག་པའི་ངོར། །གཞི་མཐུན་ཉིད་འགྱུར་རང་མཚན་ལ༑ ༑འཇུག་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཨུཏྤལ་ལས་གཞན་པའི་སྔོན་པོ་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་སྔོ་མིན་གཅོད་པའི་སྔོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཨུཏྤལ་མི་གཅོད་པར་གནས་ལ། སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤལ་བློ་ངོ་ལ་འདྲེས་པར་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བློ་ངོར་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་གྱི་མུ་སྟེགས་འདོད་པ་ལྟར་གཞི་མཐུན་པའི་སྤྱི་གཅིག་མི་དགོས་ཤིང་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་གཞན་སེལ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། དེ་ཚེ་བློ་ཡི་ངོར་བྱས་ནས། །གཞི་མཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའམ་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་དེའང་ཨུཏྤལ་ཉིད་སྔོན་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་མི་འཇུག་གི་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ལ་འཇུག་གོ །དང་པོ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་སྣང་བ་ལ་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་བློ་གཅིག་སྐྱེ་ན་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ཨུཏྤལ་ཉིད་སྔོན་པོ་ཉིད་ལ་དེ་མི་སྲིད་དེ། བློ་ཨུཏྤལ་ཉིད་དང་སྔོན་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་འཛིན་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ༑ ༑འདི་ཨུཏྤལ་ཉིད་ཅེས་སྦྱོར་བ་ན་བློ་སྔོན་པོ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བློ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་གཞི་མཐུན་མ་ཡིན་ལ། ཡང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཞན་སྤངས་པ་ཕོ་ནས་བློ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་གཞི་མཐུན་དང་

ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོད་དེ། རྣམ་གཅོད་ཁྱད་པར་གཞན་མ་སྤྱངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་བཇར་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཁྱད་པར་མི་སྤྱོང་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར༏ དཔེར་ན་ཨུཏྤལ་སྔོའམ་དམར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྣམ་གྲངས་སྒྲ། །གཞན་ཉིད་ཡིན་ཡང་སེལ་མི་བྱེད༏ ༏ཅེས་གསུངས་པའང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དོན་གཞན་ཡིན་ཡང་མི་སེལ་ཏེ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དགོངས་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་འཐད་པའི་རིགས་པ་མང་པོ་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་བཞག་གོ ༏སྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ་རྣམ་དག་གི །མིག་དང་བློ་གྲོས་གསལ་ལྡན་པ༏ ༏རྟོག་གེ་པ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི། །དེ་ཉིད་ལྟ་བ་ཀུན་མཁྱེན་འདྲ། །ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཞི་པའོ།། །།

གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས༏ དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའོ། །རང་མཚན་ལའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་གཉིས་ལས༏ དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་དོན་རང་མཚན། །བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །བརྡ་སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ་བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་ཆུ་སྐྱོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལེན་པའི་

ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། །མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་བརྡ་མི་ནུས། །ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་། །དང་པོའི་རང་མཚན་རྙེད་པར་དཀའ། །དོན་རང་མཚན་ནི་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་མིག་གིས་བལྟ་བ་དང་ལུས་ཀྱིས་རེག་སྟེ་འདི་བུམ་པ་ཞེས་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོས་བརྡ་གདགས་པར་མི་ནུས་སོ། །གལ་ཏེ་ནུས་སུ་ཆུག་ནའང་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་དང་པོ་བརྡ་བཏགས་པའི་བུམ་པ་དེ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འཆོལ་བས་མི་རྙེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྡར་བཏགས་སྔོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། །དེ་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྡར་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་སྒྲ་རྣམས་ནི། །འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཁྱད་པར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ན། །བརྡ་འཇུག་པ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་།ཐ་དད་པ་དག་བསྟན་པ་ནི། །དཀའ་དང་མི་ནུས་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། འདས་དང་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མིན། །དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་རོ། །རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགགས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་།གལ་ཏེ་དོན་དང་འབྲེལ་ལྡན་འགྱུར།། འདས་དང་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མིན། །དོན་དང་དེ་ནི་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲ་ཡིས་རང་མཚན་ཉིད་བརྗོད་ན། །མིག་དབང་ལ་སོགས་དགོས་མེད་འགྱུར། །རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་མིག་དང་སྣང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་དགོས་ཏེ། བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ། །གཞན་ངག་ཙམ་གྱིས་སྣང་
མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །གཞན་ཡང་། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར༑ ༑དབང་པོས་འབྲེལ་བ་འཛིན་མི་སྲིད། །འདི་ཡི་འདི་ཞེས་སྦྲེལ་བ་
ནི༑ ༑དགོད་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། །དོན་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་
པའི་སེལ་བྱ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མེད་ལ་དོན་ལ་མི་གནས་པ་དེ་དབང་
པོ་ལ་མི་སྣང་བས་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་
ནོ༑ ༑དེའི་ཕྱིར་ : དོན་འདིའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ (《རྗོ》 དོན་འདིའི་རྗོད་བྱེད་) འདི་ཡིན་
ཞེས་སྦྲེལ་བ་དགོད་པ་ཡིན་ལ་དགོད་པ་མ་ཡིན་པ་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེས་
ན་དབང་ཤེས་དགོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟོག་
པས་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་བོ། །དེ་སྐད་དུ། དེ་ཡི་འདི་ཞེས་འབྲེལ་བ་ལ། །དོན་སྣང་
བ་ནི་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་ཉིད་ནི་འབྲེལ་ཡིན་ན། །དེ་ནི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་
མིན༑ ༑ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་འཛིན་རྟོག་པས་
རང་མཚན་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། །རང་གི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་ན་ཡང་། །བརྡ་ནི་སྒྲ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་
འདོགས་ཕྱིར་རོ། །བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་ཆུ་སྐྱོར་བ་ལ་བུམ་པ་
ཞེས་བརྡ་འདོགས་པའི་དུས་སུ་བུམ་པའི་རང་མཚན་བསྟན་ཡང་རུང་མ་
བསྟན་ཡང་རུང་སྒྲ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ཏེ་ཕྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་དུས་ན་བུམ་པ་འོན་ཅིག་
ཅེས་བརྗོད་ན་ཆུ་སྐྱོར་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་། དེ་ཚེ་གསལ་བར་
སྣང་བ་ཡི། །དོན་སྣང་བ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིག་ལ་དོན་སྣང་བ་
ན་ཡང་། །འདི་ཞེས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་གང་། །དེ་ཉིད་སྒྲ་ཡིས་སྦྱོར་བྱེད་

གྱི༑ ༑དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་སྒྲས་བརྡ་མ་བྱས་ཀྱང་། དབང་པོས་སྒྲ་དང་འདྲེས་པའི་དོན། །འཛིན་ན་བརྡ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་འགྱུར། །སྒྲ་དང་དོན་འདྲེས་པ་དབང་པོས་འཛིན་ན་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་མིག་གིས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བརྡ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་མ་བྱས་ཅན་མིན་ཏེ། །རང་ཉིད་ཤེས་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ༑ ༑ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་དང་སྒྲ་འདྲེས་པ་མེད་ཀྱང་། དབང་པོའི་སྒོ་ལ་རྗེས་འབྲང་ཡིད། །མཐོང་སྦྱོར་འདྲེས་པ་རྟོག་མེད་འདྲ། །གཞན་དུ་མཐོང་རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད། །ཡིན་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་མི་སྲིད་ལོ༑ ༑དབང་པོའི་སྒོར་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིད་ཤེས་དེ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེ་བ་བུམ་པ་བུམ་པ་ཞེས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་མཐོང་བར་བྱེད་པ་གཉིས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་རྟོག་མེད་ལྟར་མངོན་སྙམ : འདྲ་བ་ཡིན་ནོ༑ ༑(《ཧྲ》ཡིན་ནོ།།)དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ་རྣམ་རྟོག་གིས་དོན་རང་མཚན་མི་མཐོང་། མཐོང་བ་ལ་རྟོག་པ་མེད། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པ་སྐྱོང་བས་གྲུབ་པས་མཐོང་བ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ན།རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འཇུག ༑རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པས་བློན་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། ། : གཞན་ཡང་། (《ལུ》གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ལུགས་ལའང་།) རིམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་མྱུར་བ་ལ། །བློན་པོ་

རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་མཐོང་རྟོག་གཉིས་
རིམ་གྱིས་འཇུག་ཏུ་ཆུག་ན་ཡང་། འཇུག་པ་མྱུར་བས་ཆུ་བོ་ལྟར་རྒྱུན་མ་ཆད་
པར་འབྱུང་བ་ལ་འཁྲུལ་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྟོག་བཅས་
རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ། །འཇུག་པ་མྱུར་
ཕྱིར་བླུན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྡར་མི་རུང་། །
ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྡ་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་སྔར་དོན་རང་
མཚན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་འདི་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་
བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལའང་དོན་གྱི་སྒྲ་དང་སྒྲ་དོན་གྱི་སྒྲ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཡིས་གསལ་བ་མི་བརྗོད་ཀྱི། །རིགས་སྒྲ་
བརྗོད་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ན། །ཁྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་ན་
སྐྱོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་བུམ་པའི་སྒྲ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་
ན་དོན་ལ་སྒྲ་མེད་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་ལ་སྦྱར་བ་དགོས་ནུས་མེད། །སྒྲ་སྔར་
བཀག་པས་མེད་མོད་ཀྱི་ཡོད་དུ་ཆུག་ནའང་སྒྲ་མི་གསལ་བ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་
ལ་བརྡ་བྱས་ཀྱང་གསལ་བ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་བུམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འབྲེ
ལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོ་བར་མི་ནུས་པས་སྒྲ་རྐྱང་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་དགོས་པ་མེད་
དོ། །སྒྲ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ལ། །སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན།།
སྒྲ་རྐྱང་པ་ལ་བརྡ་མི་བྱེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་
བརྡ་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྒྲ་བོར་ལ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཉིད་ལ་སྦྱོར། །རང་མཚན་ཉིད་ལ་བརྡ་སྦྱར་ན་སྒྲ་མི་དགོས་ལ། མ་སྦྱར་ན་སྒྲ་

ལ་སྦྱར་ཡང་རང་མཚན་གོ་མི་នུས་པས་བར་དེར་ལམ་སྟོན་པ་ལ་སྟོང་དུམ་ལ་འདྲི་བ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་སྤྱི་བོར་ལ་རང་མཚན་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་བརྡ་སྦྱོར་ཅིག་གལ་ཏེ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་ཕྱིར། །མི་ནུས་ཤེ་ན་འདི་ལའང་མཚུངས༔ ༔ཐུམ་པའི་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྡ་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྡ་མི་ནུས་པར་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་དོན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། གདངས་ཅན་པ་དང་ཉན་ཐོས་གཉིས། །སྒྲ་དོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད། །དོན་དང་ཤེས་པའི་རང་མཚན་གཉིས་དང་དོན་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་བྱས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་ཏོག་པའི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བོད་རྣམས་འདོད་ལ། མང་པོས་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་གང་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་པ། མིང་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་དང་དོན་དང་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པར་བརྡ་བཏགས་པ་དེ་དང་མཚན་མ་ཞེས་བྱ་བའང་སྒྲ་དང་དོན་དང་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་དོན་བརྗོད་པའི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་སྟེ། མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་སྦྱར་བས། །འབྲེལ་མེད་གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟར་རྟོགས། །བུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །འབྲེལ་མེད་བ་ལང་མི་རྟོགས་བཞིན། །དོན་སྤྱིའམ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་བརྡ་མ་སྦྱར་བའི་བུམ་པའི་རང་མཚན་རྟོགས་མི་སྲིད་དེ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བ་ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུའང་། མིང་སོགས་འབྲེལ་བ་མེད་

པ་ཅན། །དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལ། །འཕྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། །ཐུམ་པའི་རང་མཚན་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དོན་སྤྱི་ལ་སྒྲར་ཡང་འཁྲུལ་ནས་རང་མཚན་གོ་སྟེ་མཚོ་མ་ལ་འདྲ་བས་འཁྲུལ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བས་འཁྲུལ་ན་ཡུལ་དང་དུས། །རིས་འགའ་འཁྲུལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་མིན། །འདི་ནི་རྟག་ཏུ་འཁྲུལ་འགྱུར་བས། །འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་པ་མིན། །ཡུལ་ཀུན་ཏུ་འཁྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་སྦྱིན་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མདུན་ན་གནས་པ་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ན་རྒྱབ་ན་གནས་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལྟར་མིང་དང་མཚན་མ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་རོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ན་དོན་རང་མཚན་ལ་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་དུས་ཀུན་ཏུ་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་དེ། ལྷས་བྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་བུ་མཚོ་མ་ལའང་འཁྲུལ་པས་རེས་འགའ་ལྷས་བྱིན་ལ་འཇུག་རེས་འགའ་མཆོད་སྦྱིན་ལ་འཇུག་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་འཁྲུལ་པས་རེས་འགའ་དོན་རང་མཚན་ལ་འཇུག་རེས་འགའ་མིང་དང་མཚན་མ་ལ་འཇུག་པར་ཐལ་བ་ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ་ན་དོན་རང་མཚན་ཉིད་ལེན་གྱི། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་བརྡས་སྤྲོལ་བའི་མིང་དང་མཚན་མ་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བས་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུའང་། གལ་ཏེ་དོན་ལ་མཚུངས་འདྲ་ལས། །འཁྲུལ་འཇུག་འགྱུར་ན་དུས་ཀུན་དང་། །ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེའི་དོན་

གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྡ་ལས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན། །བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་བརྡས་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རྗོད་བྱེད་ནི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡའོ༑ ༑གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། འཆད་དང་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི ༑དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །འཆད་པ་དང་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི། དུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་གཉིས་བཞིའོ། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས༑ ༑འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པས་ཐོབ། །འཆད་པའི་ཚེ་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྒྲ་དོན་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ལ་དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་སྤྱི་དང་ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་ནས (《ཞ》 ན) གནས་ལུགས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ༑ ༑འཇུག་པའི་ཚེ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ། གཞི་མེད་ལ་འབྲེལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། འབྲེལ་པ་ལ་སྦྱར་བས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གོ་བའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན། །སྤྱི་འདོད་གཉིས་པོ་མེད་པ་ཡིན། །དེ་བཞི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་མེད། །དོན་དང་ཤེས་པའི་རང་མཚན་གཉིས་དང༌། དོན་གྱི་སྤྱི་དང་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་གཉིས་ཏེ་བཞི་པོ་བརྗོད་བྱར་མི་འཐད་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་མི་སྲིད་པས་དོན་དམ་པར་ན་བརྗོད་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཅིའང་མེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱི་གང་ཡིན། །གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྒྲ་འདི་དག་གིས་གང

བརྗོད་པ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད། །ངོ་བོ་མེད་ཅན་སྒྲ་བློ་ལ། །སྒྲ་ཉིད་དུ་ནི་མཐོང་ཕྱིར་དང་། །དོན་ལ་འཁྲུལ་པའང་མེད་པ་ནི། །སྒྲིར་འདོད་དེ་ཡང་བསྟད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དོན་དངོས་སུ། ། མེད་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན། །ངོ་བོ་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་མིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་པ་ངོ་བོས་འཁྲུལ་པ་ལ༑ ༑སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན། །དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱར་བཏགས། །རྟོག་པ་གང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ཤར་དམ་སྐྱི་ལམ་ལྟར་གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་པས་སྒྲའི་དོན་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་ནས་བརྡ་སྦྱོར་ལ། གཞི་མེད་ཅེས་བྱ་བའང་བོད་དང་ཉན་ཐོས་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི་དོན་སྤྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་འཁྲུལ་པ་ལ་སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་བའི་འཐད་པ་ནི། འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། །བརྡ་ཡི་དུས་ན་བསྲེས་ནས་སྦྱར། །ཐ་སྙད་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་གོ །དེ་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཡང་བདེན་པར་འཐད། །ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་བརྟས (《ཉ》 བརྟགས) པ་ལ་སྣང་བར་འཁྲུལ་པའི་ཤུགས་གོམས་པ་དེས་བརྡའི་དུས་ན་དོན་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མ་ཕྱེ་བར་འདི་བུམ་པ་ཞེས་བརྡ་བཏགས་ལ་ཕྱིས་བུམ་པར་རྩུ་བླུགས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནའང་རང་མཚན་གྱི་བུམ་པར་ཆུ་བླུགས་སམ་དོན་སྤྱིའི་བུམ་པར་ཆུ་བླུགས་ཞེས་མི་འདྲི་བར་འཇུག་ཕྱུ་དོན་རང་མཚན་ཉིད་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡི་ངོ་བོར་སྣང་བ་འམ། །དོན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ། །གང་དེ་འཁྲུལ་པ་ཐོག་མེད་པའི། །དུས་ཅན་མཐོང་གོམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི

རང་བཞིན་གྱིས་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ངོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཆད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ནི་རང་གི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་ཡིན་པར་སེམས་ཤིང་སྣང་བ་དང་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དོན་དག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འཇུག་གོ །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་མི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་འཇུག་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྔ་ལས། དངོས་པོའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། སྒྲ་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་ན་ནི། །དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ཞེ་ན། །རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་དོན་གཞན་ལས : མི་ལྡོག་ན་ལྡོག་པ་(《ཞ》 མ་ལྡོག་པ་བརྗོད་པར་འགལ་ལ་) བརྗོད་པར་འགལ་ལ་ལྡོག་ན་དོན་རང་མཚན་ལྟར་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་རྣམ་རྟོག་གི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་མིང་རྐྱང་ལ་རྩོད་པར་ཟད་དོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་དོན་ལ་མི་ལྡོག་ཀྱང་། །ལྡོག་པར་སྣང་བ་འཁྲུལ་པ་ཡིན། །སྤྱི་ནི་འཁྲུལ་པར་མི་འདོད་པས། །དེས་ན་དེ་དག་ག་ལ་མཚུངས། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དོན་སྤྱི་ནི་དོན་དམ་པར་དེ་མ་ཡིན་ལས་མི་ལྡོག་གོ །འོན་ཀྱང་རྟོག་པའི་ངོར་ལྡོག་པར་སྣང་བ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མེད་ལ་སྒྲ་སྐྱེས་བྱེད་བརྗོད་བྱའི་སྤྱི་མ་འཁྲུལ་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པས་ག་ལ་མཚུངས། དེ་སྐད་དུའང་། རྗེས་འགྲོ་

ཅན་སྒྲ་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །དོན་གྱི་འབྲས་ཡིན་མཐོང་གོམས་པས། །སྤྲུལ་དེའང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཅན། །བློ་ལས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། གཞན་ཡང་འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་བརྡ་ཡི་དུས་ན་ཡང་། །རང་ཉིད་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཅན། །བསྟན་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། །གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མི་འདོད་པ་གཞན་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བརྡའི་དུས་ནའང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་དང་དོན་རང་མཚན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་དེ་མ་ཡིན་བཅད་དེ་བརྡ་བྱེད་པས་བརྡའི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་གཞན་སེལ་དུ་བསྒྲུབ་བོ། །ཡང་། གཞན་དུ་མ་མཐོང་ལ་ལྟོས་དང་། །ལ་ལར་དེ་མཐོང་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་འགྱུར་གྱི། །དེ་ནི་དངོས་ལ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས། དངོས་པོ་ལ་སྒྲ་མི་སྦྱོར་བར་གཞན་སེལ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྫ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་ཤིང་གི་སྒྲ་མ་མཐོང་། ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལར་ཤིང་གི་སྒྲ་དེ་མཐོང་བས་རིས་མཐུན་པ་ལ་སྒྲ་མཐོང་། མི་མཐུན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་དེ་སྦྱོར་དགོས་པས། གཞན་སེལ་དང་འབྲེལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་འབྲེལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱར་བས་གོའི་གཞན་ལ་མེད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་། དེ་ཕྱིར་རིགས་སོགས་དེ་ལྡན་ནི། །ཡོད་མིན་དོན་དང་དེ་དག་ལ། །མཉན་པ་འབྲེལ་མིན་གཞན་ལས་ནི། །ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་འདོད་པའི་རིགས་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དང་

ལྡན་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྣང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་མི་སྲིད་ཀྱི། ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བར་གསུངས་སོ། །དོན་ལ་བརྡ་མི་སྦྱོར་བའི་རིགས་པ་འདིས་དབང་ཤེས་ཀྱང་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་བོ༎ ༎གཉིས་པ་ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི༎ རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་ན་ནི། །ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་དོན་སྤྱི་དེ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་(《ཏོ》པ་)ཡིན་ན། དེ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ལ། །མཚུངས་མིན་རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་བློ། །སྐྱེ་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་མཚན་ལྡོག་པ་བརྗོད་བྱ་མིན། །འབྲུལ་པས་བརྟགས་པ་དངོས་མེད་ཡིན། །དེས་ན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ། །འཇིག་རྟེན་གཞུག་ཕྱིར་སྦྱར་བར་ཟད། །རྣམ་པ་དེ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རང་མཚན་གྱི་ཆ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་གྱི་འབྲུལ་པས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་ཆ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ལ༎ སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་མོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དོན་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱར་ཞེས་བརྗོད་པར་ཟད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་ཉུས་པ་རྣམ་གཅོད་ལ། །རིག་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་དེ་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། །དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་རྣམས་དང་འབྲེལ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད་པ་བརྗོད། །ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དག་ལས། །ཤེས་ལ་གཞན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་། །གང་དེའང་དོན་གྱི་

བདག་ཉིད་མིན། །དེ་འཁྲུལ་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྤྱི། །ཀུན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །དེ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སེལ་བ་ལ་སྦྱོར་ན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་སྨྲང་བ་ནི། སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྟག་སྦྱོར་ན། །ལྡན་པ་མིན་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། །དོན་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་ན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱི་གལ་ཏེ་རྫས་གྲུབ་ན། ཁྱེད་བདེན་འོན་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན། །མེད་ཕྱིར་སེལ་བ་ཡུལ་མེད་ཅེས། །ཤེས་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད། །སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་ཞེས་ཚིག་གི་ལྷག་མར་སྦྱོར་རོ། །དོན་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་མི་གསལ་ལ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ། གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་གྲུབ་པར་འདོད་ན། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་མོད། ཁོ་བོ་ཅག་གི་དོན་སྤྱི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་དོན་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ཅེའང་མེད་པ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མཚུངས་པས་བརྩད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ། །འོན་སྤྱི་ཤེས་པས་(《ཞ》པར) གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཡིན་ལ་འདིར་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཡུལ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་ཅེའང་མེད་པ་ལ་བརྟག་བྱས་པས་ཀྱང་རང་མཚན་གོ་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་བརྟག་བྱས་པས་ཀྱང་བུམ་པ་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་གོ་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་བུམ་པའི་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད་པས་ག་ལ་མཚུངས། བཞི་པ་བརྗོད་བྱ་མེད་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སྨྲང་བ་ནི། བརྗོད་བྱ་

མེད་ན་འཁྲུལ་པ་གསོག །ཡིན་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཇིག་ཅེ་ན། །དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད་ན་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བ། གསོག་གསོབ་ཡིན་ཏེ་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེས་ན་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འཁྲུལ་པའི་བློ་ནས་རང་མཚན་ལ༐ ༐འཇུག་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་རང་མཚན་ཉིད་བླང་བ་དང་དོར་བ་ལ་འཇུག་པས་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ག་ལ་ཆད། ལྟ་པ་ཚད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གོ་བས་འཁྲུལ་པ་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ནི། ཚད་བྱས་འབྲེལ་བས་གོ་བ་ལ། །འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་ལོ། །བོད་རྣམས་ན་རེ།(《ཞ་མཚན་》 གཙང་ནག་པ་)ཚད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་གོ་བས་འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་བས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། རང་མཚན་དང་ནི་དོན་སྤྱི་དང་། །གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་གང་ལ་ཚད་བྱས་ཀྱང་། །འཁྲུལ་པ་མེད་ན་བརྡ་མི་འགྲོར། །ཚད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཅི་རང་མཚན་ལ་བརྡ་ཆད་བྱེད་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་ལ༐ དོན་སྤྱི་ལ་བརྡ་ཆད་བྱེད་ན་ཉན་ཐོས་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། དོན་སྤྱི་དང་དོན་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྡ་བྱེད་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པས་གང་ལྟར་ཡང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མུན་སྤྲུལ་ཡིན་ནོ༐ ༐འོན་ཁྱེད་རང་བརྡ་ཆད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། བྱེད་མོད་ཀྱི།འདིར་ནི་རང་མཚན་གཟུགས་བརྙན་གཉིས། །གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར༐ ༐རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྡ་ཆད་བྱེད། །འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག

པར་འགྱུར། །སྒྱུ་མའི་མཁན་པོ་དག་འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་སྔགས་ཀྱི་འཁྲུལ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར། དོན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་ནས་བརྡ་ཆད་ཀྱི་སྔགས་ཀྱིས་འཁྲུལ་དུ་འཇུག་ལ། དེ་ལྟར་འཁྲུལ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་རང་མཚན་ཉིད་སྣང་དོར་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུའང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དངོས་སྒྲ་བཏགས་རྟོགས་པ་ཡིས། །གཞན་ལ་བཟློག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་ཡང་། །སྒྲ་དོན་གང་ཡིན་འདི་ཉིད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་སྒྲ་ཡི་ངེས་སྦྲུལ་པ། །དེ་དག་ལོག་པར་སྣང་བ་ཉིད། །དོན་གྱི་ཆ་ལས་འདི་རྗེས་འགྲོ །དེ་ལྟར་མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །སྒྲ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད། །ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན་ཡིན། །འབྲེལ་བ་འཁྲུལ་པས་བྱས་ན་ཡང་། །འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་བསླུ་བ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་པའོ།། །།

བཞི་པ་འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི། དགག་དང་སྒྲུབ་པ་ཇི་སྙེད་པ། །འགལ་འབྲེལ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པས་ན། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དགོད་པ་ཡི། །སྔོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་དཔྱད་པར་བྱ། །ཚད་མ་ཡིན་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དགོད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་འབྲེལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་དེ་གཏན་ལ་དབབ་བོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་འབྲེལ་བ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་དགག བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་

བསྒྲུབ༑ འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་། ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། །གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི༑ ༑དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད་ཡིན། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ལས་མི་སྲིད་ལ། དངོས་པོ་ལའང་རང་གཞན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅིང་། རང་ཡིན་ན་གཞན་དང་མ་འདྲེས། གཞན་ཡིན་ན་རང་དང་མ་འདྲེས་པས་བར་ན་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་གྲངས་ཅན་ལྟར་ཆོས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་ལ་རང་ཉིད་རང་དང་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པས་རྒྱུད་པ་རེ་རེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་རེ་སྐན། དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། གཞན་དབང་ཁོ་ནར་འབྲེལ་བ་ནི། །གྲུབ་ན་གཞན་དབང་ཅི་ཞིག་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་བ་ཡང་དག་དུ་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དངོས་མེད་ལའང་དངོས་འབྲེལ་ནི། །ཡོད་ཅེས་བླུན་པོ་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །བོད་འགའ་ཞིག་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མི་སྲིད་པ་རྣམས་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་འབྲེལ་མེད་ཅིང་དགག་བྱ་མི་སྲིད་པས་བཟློག་འབྲེལ་ཡང་མེད་ལ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་སྲིད་པར་ཐལ་བས་དེས་ན་དངོས་མེད་ལའང་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་སྤྱི་རིས་མི་ཟིན་པས་བཟློག་འབྲེལ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ། །འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་དངོས་པོར་འགྱུར། ཁྱེད་རང་ལྟར་ན་བདག་གཅིག་པས་འབྲེལ་ན་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བས་འབྲེལ་ན་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དངོས་

པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་གང་
ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ། །འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་ཏེ། །དངོས་
པོ་(《ཞ》 +ལ་)འདྲེ་བ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་ཕྱིར་
མེད༏ ༏འབྲེལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་ཡིན་
པས་ཆོས་གཉིས་ལ་གནས་དགོས་ལ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་འདྲེ་བ་མེད་ཅིང་དངོས་
མེད་ལ་ངོ་བོ་མེད་པས་མི་སྲིད་དོ། །དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། འགའ་ཡང་འབྲེ་
བའི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཉིས་ལ་གནས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །གལ་ཏེ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་གཞན་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ལ་འདོད་ན།
མི་འཁྲུལ་བ་བློའི་ཆོས་ཡིན་པས་དོན་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག
གོ ༏ཡང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་དོན་མི་འཇུག་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་
གཉིས་ཀས་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་སཾ་བནྡྷ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་བཅིངས་པའམ། སྦྲ་
ཏེ་བནྡྷ་ཞེས་སོ་སོར་བཅིངས་ཤིང་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་གཏོང་བ་ལ་འདོད་
ལ༏ དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་མི་འགྲུབ་བོ། །གལ་
ཏེ་སྒྲ་དོན་མ་གྲུབ་མོད་མཚན་ཉིད་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
མིང་དོན་དང་མཚན་ཉིད་ལྟར་འབྲེལ་བའང་མིང་དོན་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་
སྐབས་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་
བ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལའང
གསུམ་ལས་དང་པོ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དགག་པ་ནི། བདག་གཅིག་
པ་ལ་ཆོས་གཉིས་མེད། །ཆོས་གཉིས་མེད་ལ་འབྲེལ་མི་སྲིད། །དེས་ན་
བྱས་དང་མི་རྟག་པ། །དོན་གྱི་སྟེང་ན་འབྲེལ་བ་མེད། །སྒྲ་དང་མི་རྟག

པ་དང་བྱས་པ་ཞེས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་བློས་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱས་དང་མི་རྟག་པའི། །ལྡོག་པ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་ན། །ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས། །དོན་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཅེ་ན། །གྲངས་ཅན་དང་བོད་འགའ་ཞིག་ཁ་མཐུན་པར་སྒྲ་དང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྫས་གཅིག་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་དོན་ཉིད་ལ་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་ལྡོག་པ་བློས་བྱས་ཡིན་ན་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་རྣམས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྫས་གཅིག་དོན་མཐུན་ལྡོག་པ་རྣམས། །དོན་ལ་ཡོད་ན་ལྡོག་པ་ན(《ཧྲ》ནང)། །མ་འབྲེལ་རྟགས་མིན་འབྲེལ་ན་ཡང་། །རྣམ་གྲངས་པའམ་འབྲས་བུར་འགྱུར། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་སྒྲའི་རྫས་སུ་གཅིག་པར་མི་མཐུན་པ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་གཉིས་བློ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་ཆོས་སམ་མ་ལྟོས་པའི་དོན་ཆོས་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་དོན་ལས(《ཞ》《ལུ》ལ)ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ནང་འབྲེལ་མེད་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང་ཡོད་ན་བྱས་ལྡོག་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་བདག་གཅིག་ན་རྫས་ཀྱང་གཅིག་ལྡོག་པའང་གཅིག་པས་ཐ་དད་དུ་འདོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཅིའང་མེད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་མིང་དུ་མ་བཏགས་ཀྱང་ཟླ་བ་དང་བསིལ་ཟེར་བྱེད་ལྟར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྱུར་གྱི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་མ་སོང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་འབྱུང་བས་འབྲེལ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱས་ལྡོག་རྟག་ན་རྟག་དངོས་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། མི་རྟག་ན་མི་རྟག་པར་གང་གིས་འགྲུབ། བྱས་ལྡོག་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་

ན༔ དེ་ལ་ཡང་རྟགས་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྟོང་
འཇུག་གི་གྲངས་ཅན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། གཅིག་ལ་རང་བཞིན་གསུམ་ཉིད་
ནི༔ །རིགས་མིན་དེས་ན་དེ་ཡོད་མིན། །དེ་བཞིན་ཡོད་ཏན་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་ཡ་
སོ་སོར་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་རིགས་པའི་གནད་གཅིག་པས།
གྲངས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དང་ཡོན་ཏན་དོན་གྱི་སྟེང་ན་བདག་གཅིག་པར་འདོད་
པ་དང་བོད་དག་གིས་རྫས་དང་ལྡོག་པ་དོན་གྱི་སྟེང་ན་བདག་གཅིག་པར་འདོད་
པ་ནི་མིང་བསྒྱུར་བ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་
བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་དགག་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྫས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་
པ་དང་། རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
རྒྱུ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་དགག་པ། རྐྱང་པ་ལ་དགག་པ། ལྟོས་པ་ལ་དགག་
པའོ༔ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྔ་ཕྱི་ལ་མི་འཐད་པ་ནི། སྔ་ཕྱི་མིན་ལ་དེ་
བྱུང་མེད། །སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་གང་རུང་མེད། །དེས་ན་དངོས་དང་དངོས་མེད་
ལ༔ །དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད། །དངོས་པོ་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་
ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་དུས་མི་མཉམ་པ་ལའང་རྒྱུ་མེ་ཡོད་པ་
ན་འབྲས་བུ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་ནས་དངོས་མེད་ཡིན་ལ། དུ་བ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་སྐྱེད་
པའི་རྒྱུ་མེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་
ལྟར་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་གཅིག་པ་དགག་ (《ཞ》 《ལུ》 བཀག་) པ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་
སྲིད་དོ། །དེ་ཉིད་འབྲེལ་བརྟག་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་། །དེ་
གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས། །གཉིས་ལ་གནས་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །གཉིས་
ལ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་འགྲེལ་པ་བྱེད་པས་

ཀྱང་། བློས་སྦྲེལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་བར་གྱི་སྦྱོར་འབྲེལ་མི་འཐད་པ་ནི། འགགས་པ་དང་ནི་སྐྱེས་པ་ལ། །སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། །སྨྲ་རྟོགས་བྱེད་ན་རེ། རྒྱུ་མི་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་དུ་བ་ (《ཉ》 +མ་) སྐྱེ་བའི་བར་དེར་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྦྱོར་འབྲེལ་རྟག་ན་དངོས་པོ་མིན། །མི་རྟག་ན་ནི་ཐུག་མེད་འགྱུར། །སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་རྟག་ན་དངོས་པོར་མི་འཐད་ལ༑ དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་བྱ་བྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང་ཞིང་མི་རྟག་ན་མི་འགགས་པ་ན་སྦྱོར་འབྲེལ་ཡང་འགགས་པས་དུ་བ་དང་སྦྲེལ་བར་མི་ནུས་སོ། །གལ་ཏེ་མི་འགགས་ལ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དེར་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་འདོད་ན། རྒྱུ་འབྲས་མ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བྱེད་དེ་ཆོས་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ༑ ༑ཆོས་གསུམ་པར་ཡོད་ཀྱང་མེ་དུད་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་ཡིན་ན་མེ་དུད་གཉིས་ཉིད་སྦྲེལ་བས་ཆོག་གིས་འབྲེལ་བས་སྦྲེལ་ཅི་དགོས། གལ་ཏེ་མེ་དུད་དང་སྦྱོར་འབྲེལ་གྱི་བར་དུའང་འབྲེལ་བ་གཞན་ཞིག་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ༑ ༑དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། ཐ་དད་ཡིན་ན་ཅི་ཞིག་འབྲེལ། །ཐ་དད་མིན་ན་རྒྱུ་འབྲས་གང་། །གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་མ་འབྲེལ་གཉིས། །དེ་གཉིས་འབྲེལ་བར་ཇི་ལྟར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་རྐྱང་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ (《ཏོ》 +འདོད་པ་) དགག་པའང་། གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི༑ ༑མེ་དུད་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། །འབྲེལ་བ་ནི་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཀྱི། མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་བ་ཉིད་མཐོང་བས་འབྲེལ་བའོ་སྙམ་ན།

རྐྱང་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་། །གཉི་གའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་འགྱུར། །མེ་དུད་རྐྱང་པ་(《ཞ》+པས་)འབྲེལ་པ་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་མི་སྲིད་ཅིང་ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། འབྲས་རྟགས་དང་(《ཞ》ཀྱང་)རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ༎ ༎དེ་ལའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། དེ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཅིག་ལ་འདུག་པ་འབྲེལ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལྟོས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ཡང་། རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཕན། །འདོགས་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་མི་འགལ་ན། །མེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དང་། དུ་བ་ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྲས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ལ། །ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་འཐད་པ་དཀའ། །ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ན་ཕན་གདགས་བྱའི་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་ལ། ཕན་གདགས་བྱའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ན་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འགགས་པས་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཕན་འདོགས་མི་སྲིད་དེ། ཐབ་པ་དང་རིང་འཕུར་བཞིན་ནོ། །དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། འདི་ནི་གཞན་དུ་འདུག་པ་ན། །ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ལྟོས༎ ༎ལྟོས་ལས་ཕན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཕན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དགག་པ་ཡང་། མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲེལ་ཡིན་ན། །གཡས་གཡོན་: སོགས་ཀྱང་(《ཞ》རྭ་སོགས་) འབྲེལ་བར་འགྱུར། །རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་འབྲེལ་བར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྭ་གཡས་གཡོན་དང་ཕ་རོལ་ཚུ

རོལ་དང་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས༔ ཅི་སྟེ་དོན་གཅིག་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན༔ ༔གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །གཡས་གཡོན་རྭ་ཡང་དེ་གཉིས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི༔ ༔འབྲེལ་བ་རྫས་ལྡོག་བརྟག་པས་ཁེགས། །ཐ་སྙད་ལྡོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་ཉིད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། མེའི་རྫས་མེད་ན་དུ་བའི་རྫས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། མེ་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་མེད་ན་དུ་བ་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མེའི་རྫས་ལ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བས་ད་ལྟར་མཐོང་བའི་དུ་བ་དང་འདས་པའི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད༔ དོན་ཐོབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འོངས་པའི་མེ་ཐོབ་ཏུ་ཆུག་ནའང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མེད་ལ། ད་ལྟ་བ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མེ་དུད་ཀྱི་རྫས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ལྡོག་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་ན་དེ་རྟོག་པས་སྦྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྲེལ་མེད་ཀྱང༔ ༔རྒྱུ་འབྲས་རིགས་ལ་འབྲེལ་ཞེ་ན། །རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མེད་ཀྱང་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིགས་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན༔ ༔སྔར་གྱི་སྐྱོན་ལས་འདས་པ་མེད། །དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་ན༔ ༔སྤྱི་ཡི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །སྤྱི་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅི། རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཟེར་ན་རང་མཚན་དུས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས

བཀག་ཟིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱི་རིགས་ནི་སྐྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ཐ་དད་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དང་། ཐ་མི་དད་ན་གྲངས་ཅན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་སྔར་སྐྱི་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་གཞན་བཀག་པར་གྲུབ་པ་ནི། འདིས་ནི་ལྡན་དང་འདུ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །བྱེད་དང་ཐྲད་པ་ལ་སོགས་པ། །འབྲེལ་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། འཕར་གཞོང་ལ་ནི་ཀྲུ་ཤུག་བརྟེན། །དེ་ནི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར། །འཕར་གཞོང་དང་ཀྲུ་ཤུག་ཧོ་བོ་ཐ་དད་ཅིང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་མེད་མོད་འོན་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་སྦྲེལ་བ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། རྟག་པའི་རྟེན་ལ་མི་རྟག་པ། །འབྲེལ་བ་འཕྲོད་པ་འདུ་ཞེས་གྲགས། །སྤྱི་ཤིང་ཙམ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་གཅིག་པུའི་རྟེན་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཙནྡན་ལ་སོགས་མི་རྟག་པ་བརྟེན་པ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱས་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་ཞེས་སྨྲ། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བ་ལྷ་བྱུའམ། ནོག་ལྐོག་ཤལ་རྔ་དང་རྨིག་བཞི་ལ་སོགས་པ་དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའམ། ཐགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤུན་སྣམ་བུ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐ་དད་མི་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། ཐ་དད་གཞན་གྱིས་གཞན་གོ་བ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འབྲེལ་ཞེས་འདོད། །ཐ་དད་པའི་དབྱུག་པས་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་གོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འགགས་པའི་རྒྱུ་དང་ད་ལྟར་གྱི། །འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་སྦྱོར་འབྲེལ་ལོ། །རྒྱུ་འགགས་

པ་དང་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། བདག་དང་བྱ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ། །བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ལོ། །བདག་རྟག་པ་དང་བྱ་བ་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ། །ཕྲད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །གཟུགས་དང་མིག་འདུས་པའམ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་དང་རེག་བྱ་འདུས་ནས་འཛིན་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྲད་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། རྗེ་ཁོལ་ཁྲི་ཤུག་ལ་སོགས་ཀྱང་༏ ༏འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་རྨོངས་པ་སྨྲ། ཁུ་བྱུག་དང་ཁུག་རྟའམ། བྱ་རྒོད་དང་འཕྱི་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྗེ་ཁོལ་དང་། དུར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁྲི་ཤུག་དང་། སྒྲ་དང་དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྤྲུལ་པ་དུམ་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་ན་གཉིས་ལས་དང་པོ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི༏ ༏གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པས་ཁེགས༏ ༏ལྡན་པ་དང་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དངོས་པོར་མེད་ན༏ དངོས་འབྲེལ་མི་སྲིད་ཅིང་། དངོས་པོར་ཡོད་ནའང་གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་མེད་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་འདྲེ་བ་མེད་པས་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པར་སྔར་བཀག་པས་འདི་དག་ཀྱང་ཁེགས་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། ལྡན་པ་སོགས་ལའང་གཞན་སེལ་གྱིས། །སྦྲེལ་ན་གོ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། །ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་རང་ལྟར་གཞན་སེལ་གྱིས་སྦྲེལ་ན་བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ་སྙམ་ན། ལྡན་པ་ཅན་སོགས་གནོད་བྱེད་ཡོད། །གནོད་བྱེད་མེད་ན་གཉིས

པོར་འདུས། །དེ་དག་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བར་མི་
རུང་ངོ་།།གལ་ཏེ་གནོད་པ་མེད་ན་འབྲེལ་བ་བློ་ངོར་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་དེའི་
བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་ལས་མི་འདའོ། །ཇི་ལྟར་གནོད་པ་ཡོད་ཅེ་
ན༑ ༑ཐབར་གཞོང་གིས་རྒྱུ་ཤུག་ལ་ཕན་པའི་ཁྱད་པར་མི་བསྐྱེད་ན་རྒྱུ་ཤུག་མི་
གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཕན་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕན་མ་བཏགས་ཀྱང་
གནས་ན་རྒྱུ་ཤུག་ལྟུང་བ་མི་སྲིད་དོ། །བསྐྱེད་ན་སྔར་མི་གནས་པ་ཕྱིས
གནས་པར་བསྐྱེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ཏེ།རྣམ་འགྲེལ་ལས།རྒྱུ་ཤུག་སོག
ས་ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། །བསྐྱེད་པ་ཐབར་གཞོང་སོགས་པས་ནུས། །ཞེས་གསུངས
པ་ལྟར་རོ། །འདུ་བའི་འབྲེལ་བའང་བྱས་མི་རྟག་འདུ་བ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་གཅིག
ཉིད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པའང་འདུ་བས་སྤྲེལ་བའི་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མི་འདོད་ལ་ནོག་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡ་གྱལ་
རྣམས་འདུས་པ་ལས་ཚོགས་པའི་གོང་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་འདུས་པ་ལས་རིམ
ནས་འདུས་པ་ལས་ཤུང་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཕན་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན
ཏེ༑ ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དེ་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ
བ་དང་། དོན་གཞན་དང་ནི་དངོས་འབྲེལ་ཕྱིར། །རྡུལ་ཕྲན་གཞན་འགའ
སྐྱེ་འགྱུར་བས༑ ༑ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། ཚོགས་པ་རྣམ་པར་འཇོག
པ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། །དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཕྱིར། །བ་ལང
ཉིད་ལས་རྟ་ཅན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྒྱུ་སྤྱིན་ལས་སྨུམ་བུ་འབྱུང
བའང་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་དུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང
རྣམ་འགྲེལ་ལས༑ དབང་པོས་འཕྲོད་འདུ་འཛིན་མིན་ཕྱིར། །འབྲེལ་བ་མཐོང་བ

མེད་པར་གནས༔ ༔ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འབྲེལ་པ་སྣང་དུ་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན༔ སྣང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འཕྲོ་འདུ་དེ་སྣམ་བུ་ལ་མི་དགོས་ཏེ་སྣམ་བུ་རྒྱུ་སྤུན་བཏགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བའོ་སྙམ་ན་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ཏེ་སྔར་གྱི་རྒྱུ་སྤུན་ལས་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྣམ་བུ༔ ༔འདི་ཞེས་སྣལ་མ་འདུས་བྱས་ལ། །ཕྱིས་འབྱུང་འབྲས་བུར་བརྗོད་ཡིན་གྱི༔ ༔ཅི་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་གཅིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་། ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ལུགས་ནི། །བཟུང་སྟེ་དེ་དག་བསྒོམ་བྱས་ནས། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན༔ ༔ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དབྱུག་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་གཞི་སྐྱེས་བུས་བཟུང་བ་ན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་འདོགས་པ་ནི་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་བོད་རྣམས་ཁ་མཐུན་པར་སྨྲའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་གམ་མེ་དང་དུ་བའང་འབྲེལ་བ་གཞན་ཡིན་པས་ཅིས་དགག །དེ་ལ་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའམ་མེ་དུད་ཀྱི་རྫས་འབྲེལ་བར་མི་འདོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག ：གིས་སྔ་བའི་ （《༡》སྔ་མའི） འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་གི་རྒྱུ （《༡》རྐྱེན） ལས་རྒྱ་ཤུག་མི་ལྡང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་སྐྱེ་ལ། མེ་དུད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་སྔ་བའི་མེ་ལས་དུ་བ་ཕྱིས་སྐྱེས་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་པ་དུས་མཉམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འདོད་ཀྱི། སྐད་ཅིག་གིས་སྔ་བའི་སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་རྐྱང་ལས་སྐད་ཅིག་གིས་ཕྱི་བའི་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་གཞན་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་

ནོ༔ །འོ་ན་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འདིས་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདྲ་མོད་ འཁར་ གཞོང་ དང་ རྒྱ་ ཤུག་ དང་ ཚོགས་ པ་ དང་ ཚོགས་ པ་ ཅན་ ལ་ སོགས་ པ་ ཐམས་ ཅད་ ཀྱང་ ནུས་ ན་ ནུས་ མཉམ་ མི་ ནུས་ ན་ མི་ ནུས་ མཉམ་ མོ༔ །གལ་ཏེ་མི་ནུས་སུ་ཆུག་ནའང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་ཅི་འགལ་ཏེ་ཚང་མང་གི་མེ་ དུད་ བཞིན་ ནོ། །དེས་ ན་ ཁྱད་ པར་ དུ་ བྱེད་ ཆོས་ ཀྱི་ འབྲེལ་ བ་ རྒྱུ་ འབྲས་ སུ་ བསྒྲུབ་མི་ཤེས་པའི་བླུན་པོ་དག་གིས་ལྡན་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ཤེས་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཉིད་ཁས་ བླང་ དགོས་ སོ། །གཞན་ ཡང་ གྲངས་ ཅན་ འདོད་ པ་ ཡི། །ལྕུགས་ གོང་ དང་ ནི་ མེ་ བཞིན་ དུ། །འདྲེས་ པ་ (《ཧོ》 པས་) རྣམ་ དབྱེར་ མེད་ ཅེ་ ན༔ །ཞེས་ལྕུགས་གོང་མེར་སོང་བའང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ཤེས་པས་གྲངས་ཅན་ལྟར་འདྲེས་པས་རྣམ་པར་མ་ཕྱེད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་མི་འདུའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ནུབ་པས་སྡེ་བདུན་གྱི་ རིགས་ པ་ ཐམས་ ཅད་ བོར་ བ་ ཡིན་ ན། །ཆོས་ ཀྱི་ གྲགས་ པས་ བོར་ བ་ ཡི། །ངན་ རྟོག་ ཐལ་ ཆེར་ བླུན་ པོ་ ལེན། །སྨྲུག་ སྨན་ བཏང་ ནས་ སྨྲུགས་ པ་ ལ། །ཁྲི་ ལས་ གཞན་ པ་ སུ་ ཞིག་ ཟ། །བར་ སྐབས་ ཀྱི་ ཚིགས་ སུ་ བཅད་ པའོ༔ །ཡང་རྩོལ་བྱུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་གཞི་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ནི་བདག་གཅིག་པར་གསལ་ལ། སྔོར་བའི་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཡང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ལ་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་འདོད་དེ། ལས་འབྲས་ཅན་ལ་བྱེད་པ་པོ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བྱ་བ་འཚེད་པ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་བརྟག་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་རྟག་གམ་མི་

རྟག དེ་ལ་གྲངས་ཅན་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །རང་བཞིན་བྱ་མེད། ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་གྱི་བདག་དེ་ཡུལ་སྒྲ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་བདག་བེམས་པོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་དེས་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བས་སེམས་པ་ཅན་གཞན་དང་ལྡན་པས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་དག་མི་འཐད་དེ། བདག་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་དེས་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་མ་བསྐྱེད་ན : བྱེད་པོས་ (《ཞ》བྱ་བས) ཅི་འང་མ་བྱས་པས་འབྲེལ་བ་དགོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བས་ཅི་འང་མི་བྱེད་ཀྱང་ལས་དང་བྱེད་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལྟོས་བྱེད་འབྲས་ཆན་འཚོད་པ་ན་ལྟོས་བྱེད་དང་འབྲས་ཡོད་པ་ན་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པས་མེད་ལ་བྱ་བ་སྐྱེས་པ་ན་ལྟོས་བྱེད་དང་འབྲས་ཆན་འགགས་ནས་མེད་པས་དེ་དག་གི་བར་ན་འབྲེལ་བ་ག་ལ་ཡོད། འབྲས་ཆན་འཚོད་པ་ཉིད་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་པོ་མིག་གིས་ལས་གཟུགས་ལ་བྱ་བ་ལྟ་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་སྒྲ་འཛིན་གྱིས་ལས་སྒྲ་ལ་བྱ་བ་ཉན་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་དུ་སྐྱེས་པ་ན་དབང་པོ་དང་གཟུགས་མེད་ལ། གཟུགས་དང་དབང་པོ་ཡོད་པ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་གཟུགས་དང་དབང་པོ་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་མེད་དེ་བྱ་

བ་བྱེད་པ་ལ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བས་ཕན་འདོགས་ལྟོས་པར་(《ལུ》 གསལ་)བྱེད། །ཡིན་ན་འགྱུར་མེད་ལྟོས་པ་མེད།། །འདི་ནི་ཕྱལ་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། །སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱ་གང་ལས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པས། འདི་ན་བདག་དང་སེམས་ཅན་མེད། །བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། །དེས་ན་མིག་དང་གཟུགས་ལ་ཕྲད་པའི་འབྲེལ་བའང་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྫི་ཁོལ་དང་ཁྲོ་ཤུག་ལ་སོགས་པའང་ཕན་ཚུན་ལུས་དང་སྲོག་གནས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ན་འབྲེལ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲེལ་བར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫས་ཐ་མི་དད་ན་བདག་གཅིག་པ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་རྫས་ཐ་དད་ལ་ཕན་འདོགས་ན་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བློས་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་དབྱེ་བསྡུ་དང་། །སྔ་ཕྱི་རྟོག་པས་སྦྲེལ་བ་ཡིས། །འཇུག་ཡུལ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་འབྲེལ་བར་འཐད། །དོན་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་གནས་པས་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་རང་མཚན་ཉིད་གཅིག་(《ལུ》 +ཉིད་)ལ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ལྡོག་ལྡོར་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་

གྱི་སྒྲ་རྟོག་གིས་བུམ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བྱས་པའི་ལྡོག་པ་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ལ༑ དེ་དག་གཅིག་ཏུ་སྣང་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བས་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་དབྱེ་བསྡུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཐ་དད་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པས་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། །མིང་དོན་གང་ལྡན་ཕན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་པ་འདིའི་ས་བོན་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ཀུན་བཞག་པ། །དམ་པའི་དོན་ལ་གཞུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པའང་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་དང་། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་མི་སྲིད་པས་སྔར་མཐོང་བའི་མེ་དང་ཕྱིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་གཉིས་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་ཕྲུགས་གསུམ་ལ་སོགས་པས་བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་མོད། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་ཕྲུགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པའི་བཟོ་ཅི་དགོས། དེའང་འབྲེལ་བརྟག་ལས། མངོན་སུམ་མ་དམིགས་པ་དག་ལས། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས། །འབྲེལ་པའི་དོན་བཞིན་ཡང་དག་དོན། །སྟོན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་༑ དོན་དམ་པར་ནི་ཡོད་པ་ལའང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་འདི་དག་ནི་བློས་བཀོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མི་དམིགས་པ་ལའང་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ

སྙད་བསྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་བཀག་པས་འབྲས་བུ་འགོག་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པས་ཁྱབ་བྱ་འགོག་པ་ལ་（《ལུ》+སོགས་ལ་）དངོས་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་སེལ་བའི་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། འབྲེལ་བ་བློས་བྱས་པ་ནི་མེད་པ་ལའང་གང་གིས་འགོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། བློས་བདག་གཅིག་པར་སྦྲེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། བྱས་དང་མི་རྟག་བློས་སྦྲེལ་བ། །དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་འབྲེལ་ཡིན། །དོན་ལ་དེ་དག་མ་གྲུབ་ན། །དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དེ་དག་བློས་སྦྲེལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་མ་གྲུབ་ན་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་བློས་སྦྲེལ་བ་ནི་བློ་ཆོས་རང་དགའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཏགས་པ་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། །མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། །འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན། །འབྲེལ་བ་ཉིད་རུང་གཅིག་ཤོས་མིན། །གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བཏགས་པ་བློ་ཆོས་དེ་མཐོང་བ་དོན་ཆོས་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དོན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་དང་མ་བྱས་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ༔ ༔དེ་ལ་དང་པོ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པས་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་རུང་ལ། གཉིས་པས་མི་ཐོབ་པས་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་འདོག་སྟེ། ནོར་བུ་སྒྲོན་མའི་འོད་དག་ལས། །ནོར་བུའི་བློ་ཡིས་མངོན་རྒྱུག་པ༔ ༔ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །ཇི་ལྟར་དོན་བྱེད་ལ་ཁྱད་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དགོངས་ནས་བློའི་ཆོས

རང་དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་དུ་བ་ལ། །མེད་ན་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། །ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡི། །འབྲེལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། །འབྲེལ་ཡུལ་མེའི་སྟེང་ན་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་འབྲེལ་ཆོས་དུ་བའི་སྟེང་ན་དུ་བ་འདི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དོན་ལ་མེད་ན་དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བའོ་ཞེ་ན༑ དོན་གྱི་དུ་བ་མེ་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། །སྔ་ཕྱི་བཟུང་ནས་སྦྲེལ་བ་ནི། །རྟོག་པ་མིན་པས་སྦྲེལ་མི་ནུས། །དོན་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་འགྲུབ་བུ་མི་འབྱུང་མོད། སྔར་གྱི་མེ་དེ་མེད་ན་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་ («ཧོ» +འདི་) མི་འབྱུང་ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་ནི་རྟོག་པས་བྱས་པ་མིན་པ་དོན་ལ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་གསུངས་པའང་སེལ་བའི་བློ་ངོར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་བརྟགས་འབྲེལ་ལ་ཉེས་འདི་མེད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ༑ ༑གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན༑ འདི་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་བྱ་དང་། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་འབྲེལ་བ་ཡང་། །འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །བརྟགས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཚིག་སྒྲོག

ཤལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་འདི་ཉིད་བ་ལང་ངོ་ཞེས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྡ་ཆད་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི། དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ་མཚོན་བྱ་སྒྲོ་བཏགས་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་བའང་ལྡོག་པ་གཅིག་རྐྱང་དང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ཤིང་དང་ཤ་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྡ་ཆད་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་པ་བཀག་ཟིན་ཏོ༑ ༑གཉིས་པ་དོན་བསྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། བྱས་ཡོད་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་ཡིན་པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཛུ་བའི་རྟགས་ནི། གང་ཡོད་དེ་འཇིག་བུམ་པ་བཞིན། །སྒྲ་ཡང་ཡོད་ཅེས་རང་བཞིན་རྟགས། །གཞུང་འདིས་ཡང་དག་གི་སྦྱོར་བ་བཀོད་པ་སྟེ། གང་ཡོད་པ་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ་གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ལས། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་པའོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་དེ་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལའང་བཞི་ལས་དང་པོ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་ན། ཡོད་པའམ་བྱས་པ་གང་བཀོད་ཀྱང་རུང་མོད། འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་རྡུལ་ཕྲན་དང་བདག་དང་དབང་ཕྱུག་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པར་མི་འདོད་པར་ (《ཞ》《ལུ》 པས) ཁོའི་བློ་ངོར་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱིས་དོགས་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་དེ་དེ་དག་ཡོད་པར་ཁོ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཡོད་པ་དེའང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་

ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཁོའི་བློ་ངོར་གྲུབ་ན་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་ན། བོད་ཁ་ཅིག་ཡོད་པའི་དོན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་བྱས་ན་ལྟོས་པ་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ༑ དེ་འདོད་ན། ཁྱད་པར་ལྟོས་དང་དག་པ་སྟེ། །འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་བྱས་པ་ལྟོས་པ་བ་དང་ཡོད་པ་མི་ལྟོས་པར་དག་པ་བར་གསུངས་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པའང་དོན་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དག་པ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡོད་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྒྲོ་མ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་གིས་བྱས་ཞེས་བྱེད་པ་པོ་ལ་ལྟོས་ལ། ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་ཀྱང་ཡོད་པ་རློམ་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མ་ལྟོས་སུ་བཤད་ཀྱི་ཕྱིས་དོན་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོས་པ་བར་འཇོག་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོ་མ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་འདོད་ན་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་འཇོག་དགོས་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོ་མ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྟགས་ན་འཇིག་གོ །ཡང་བོད་ཕལ་ཆེར་དངོས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ༑ དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྟགས་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ༑ ༑གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དངོས་པོའི་ཡོད་ཙམ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡོད་ཙམ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་མེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཅི། དོན་བྱེད་ནུས་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ། མི་ནུས་ན་ཅིའང་མེད་པས་ཡོད་པར་མིང་བཏགས་ཀྱང་མེད་པ

ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟགས་དགོད་པ་ན་ཡོད་ཙམ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བས་དངོས་
པོའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པའི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ངན་རྟོག་གི་རྙོག་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་སློང་བ་བླུན་
པོ་དེ་དག་གི་སྙིང་དུ་ཅི་ཞིག་ཞུགས། གསུམ་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཡོད་པའི་
མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་
ནོ་བཞི་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་སེམས་སམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་
རྒྱུན་འགགས་ཀ་མའི་ཐ་མའི་སྐད་ཅིག་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དངོས་
མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་པ་ཡིན་པ་༼ལ༽ཕྲད་ན་དོན་
བྱེད་ནུས་སོ། །གསུམ་པ་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ།ལྡོས་
མེད་དང་།གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་
པ་ཡིན། །དེ་ལ་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས། །དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་བྱས་
པའམ༔ ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྐྱེས་པ་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཞིག་
པ་ཞེས་མིང་གདགས་ཀྱི་བཤིག་ནས་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གྲུབ་པ་ཅིའང་མེད་
དོ༔ ༔དེ་སྐད་དུ།རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་
ཉིད༔ ༔ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྟགས་དགོད་ན།
ངོ་བོ་གང་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་
པ་ཐ་མ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་དངོས་པོ་འཇིག་པའང་རྒྱུ་
གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་
གནོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ནི། འཇིག་པ་རྒྱུ་
གཞན་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །ལྟོས་མེད་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། །ཞུམ་པའམ་ཤིང་ཡོད་

པ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་གྱི་འོན་ཀྱང་ཐོ་བའམ་མེ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་གཞན་ (《ཞ》+རྐྱེན་གཞན་) གྱིས་འཇིག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དཔྱད་དེ། འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། །ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །འཇིག་པའི་སྒྲ་དོན་འཇུག་མོད་ཀྱི། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མི་དགོས། །འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དེ་འཇིག་རྒྱུ་བུམ་པའམ་ཤིང་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ལའང་འཇུག་ཞིག་ནས་མེད་པ་དངོས་མེད་ལའང་འཇུག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུ་དངོས་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་འཇིག་པ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་སྐྱེད་པ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ལ་དགོངས་ལ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་འཇིག་པར་འདོགས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མེད་ནི་རྒྱུ་གཏན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་འཇིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པར་གསལ་ལོ། །འདིའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་ན་གཞུང་འཆད་པ་འཁྲིས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོས་མེད་འགྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་འདི་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བརྟགས་ལ་དགག་སྟེ། བུམ་འཇིག་དངོས་མེད་རྒྱུ་མི་ལྟོས། །དངོས་ནའང་རང་གྲུབ་རྒྱུ་ཅི་དགོས། །གཞན་རྒྱུས་བྱས་པས་དེ་མི་འཇིག །དེས་ན་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་གྲུབ། །ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུས་བུམ་པ་འཇིག་པར་བྱེད་ན་འཇིག་པ་དེ་ཅི་དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་འགལ་ལོ། །རྒྱུས་བསྐྱེད་ན་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ཀྱང་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ་སྨྱུ་གུ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་པ་དངོས་པོ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་ (《ཞ》《ཡུ》གཞན་) གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས། བུམ་པ་རང་བྱ་མི་དགོས་ཏེ་རྫ་མཁན་གྱིས་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པ་ལས

གཞན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཐོ་བ་དེས་བུམ་པ་ལས་གཞན་ཐོ་བའམ་གྱོ་མོའམ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཞིག་བྱེད་བརྟག་གྲང་། ཐོ་བ་རང་ཐོ་བས་བྱེད་མི་སྲིད་དོ། །གྱོ་མོ་བྱས་ན་བུམ་པའི་ཉེར་ལེན་དང་ཐོ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས་གྱོ་མོ་སྐྱེ་བ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་གྱོ་མོར་བཏང་བ་ཉིད་འཇིག་པ་རྒྱུས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གྱོ་མོ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇིག་པ་བསྐྱེད་པར་འདོགས་ན་བླུན་པོ་ལ་བ་ལང་ལྟར་མིང་ལ་མི་བརྩད་དོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོན་མེ་གཅིག་གིས་སྡོང་བུ་བསྲེག་པ་དང་མུན་པ་སེལ་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཐོ་བ་གཅིག་གིས་བུམ་པ་དངོས་མེད་དུ་འཇིག་པ་དང་གྱོ་མོ་དངོས་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མ་གཅིག་ཉིད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་དབྱེ་བས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེད་ཀྱང་འདིར་འཇིག་པ་དངོས་མེད་དང་གྱོ་མོ་དངོས་པོ་གཉིས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པ་ག་ལ་སྲིད། ཐོ་བ་དང་གྱོ་མོ་ལས་གཞན་ཞིག་ཐོ་བས་བྱེད་ན། གཞན་བྱས་པས་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཐོ་བས་བུམ་པ་བཤིག་པ་ཡིན་གྱི་གྱོ་མོ་ནི་མེས་བྱས་པའི་ཐལ་བ་ལྟར་ཤུགས་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྫ་མཁན་གྱིས་ཀྱང་འཛིམ་པ་བཤིག་པར་གྱུར་གྱི་བུམ་པ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་བུམ་པ་འཇིག་པ་ནི་ཡུ་བུ་གཉི་ག་འདོད་ལ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པས་འཇིག་པ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་བོ། །དེ་སྐད་དུའང་། དེས་ན་འབྲས་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། །འཇིག་པ་རྒྱུ་ལྡན་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི། །འཇིག་པའི་རྒྱུ་ནི་ཐམས་ཅད་དག །འབྲེལ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཤིང་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་བྱེད་པས་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཤིང་འཇིག

པ་དེ་ཤིང་དང་གཅིག་ན་ཤིང་སྐྱེས་ཟིན་པས་མེས་བྱ་ཅི་དགོས། ཐ་དད་ནའང་ཤིང་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་རྟག་ཏུ་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ། མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མེ་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་འཇིག་པ་ཡིན་པས་ཤིང་མི་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་གཞན་སྐྱེས་པས་གཞན་འཇིག་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཤིང་རྟག་ན་མེ་སྐྱེས་ཀྱང་མེ་ (《རྟོ》 མི་)འཇིག་དགོས་ལ། མི་རྟག་ནའང་ཤིང་ཁོ་རང་འཇིག་པས་མེ་མི་དགོས་སོ། །མེ་སྐྱེ་བ་དེས་ཤིང་བསྒྲིབས་པས་མི་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། ཤིང་མི་འཚིག་པར་ཐལ། བསྒྲིབས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཀག་སྟེ། མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་དག །སྐྱེ་ན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །འདི་ཉིད་འདི་ཡིས་འཇིག་ཅེ་ན། །ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་གཞན་འཇིག་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། འཇིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱུས་བྱེད་ཅེས། །སྨྲ་ན་ལྟོས་མེད་ཤུགས་ལས་གྲུབ། །འཇིག་པ་རྒྱུ་ལྡན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བསམས་ནས་མེད་པ་རྒྱུས་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཁས་བླངས་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོས་མེད་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར། དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་བྱེད་པ་དང་། །རྒྱུ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ། །དོན་མཚུངས་དཔེར་ན་མེད་པ་ལ།། ལྟ་དང་བལྟ་རྒྱུ་མེད་པ་བཞིན། །ཚུལ་འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དང་སྦྱར་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་རྒྱུ་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་ཡང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཡང་གི་སྒྲས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བཀག་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དགོངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པའི་རྒྱུ་དེས་མེད་པ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ན་ཤུགས

ཀྱིས་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འཇིག་པའི་རྒྱུས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་འགོག་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་པའི་རྒྱུས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་འདིས (《ཞ》 རེས) དངོས་པོ་འཇིག་པ་ལ་ཅིའང་མ་བྱས་པས་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ་པར་དགོངས་ཏེ། དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་བལྟ་རྒྱུ་མེད་པའམ། ནམ་མཁའ་སྒོམ་པ་དང་བསྒོམ་རྒྱུ་མེད་པའམ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་དང་སྒོམ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དོན་གཅིག་གོ །གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ནི། ཚོགས་པ་ཚང་ཡང་སྨྱུ་གུ་བཞིན། །ལྟོས་མེད་འདི་ཡང་མ་ངེས་ལོ། །ཁ་ཅིག་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚང་ནས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དུ་ཟིན་ཡང་། སྨྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་མཐོང་བས་རྟགས་དེ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་དེ་དག་འགྱུར་བ་ལ། །ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་མིན། །དེ་དག་ཚོགས་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་ཞུགས་སོ། །བྱས་པའང་དུས་ལ་ལྟོས་ཤེ་ན། །འོ་ན་བྱས་པ་ལ་ཡང་འཇིག་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དུས་གཞན་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། དུས་ལ་ལྟོས་ན་བྱས་པ་དེ། །འགྱུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ། །མི་འགྱུར་སྔར་བཞིན་འཇིག་མེད་གནས། །བྱས་པ་འཇིག་པ་དུས་ལ་སྟོད (《ཏོ》 ལྟོས) ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ་ལ། མི་འགྱུར་ན་སྔར་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། དེས་ན་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིས་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་མི་འཇིག་མཐར་མི་འགྱུར། །ཞེས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་

ལྟར་རོ། །ཚོགས་པ་འགྱུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་པོ། །ས་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པས་རྒྱུན་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་བོ་སྙམ་ན། ཚོགས་པས་ཕྱི་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར། །གཅིག་ཕྱིར་དང་པོར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །ས་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཐ་མས་མྱུ་གུ། བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྔར་ཚོགས་པ་ཙམ་ཉིད་ན་བསྐྱེད་པར་ཐལ་ཏེ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ༑ ༑གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་གེགས་ཡོད་ཕྱིར། །མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པར་མི་ངེས་ན༑ ༑གལ་ཏེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་ཚོགས་པ་དང་པོ་ལ་གེགས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། གེགས་ཅན་གེགས་མེད་ཐ་དད་ཕྱིར། །གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །ཚོགས་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ཏེ་གེགས་ཅན་གེགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་སྔ་ལྟ་ཡི། །མྱུ་གུ་སྐྱེད་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱང་། །སྔ་ལྟའི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པས། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་ངེས་ལོ། །གལ་ཏེ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྔ་ལྟའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་དེས་སྔ་ལྟའི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པས་རྟགས་དེ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། །སྔ་ལྟའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ། །དེ་ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྔ་ལྟའི་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན་ནོ། །བྱས་ཡོད་སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་མིན༑ ༑འཇིག་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཞེ་ན། །འོན་བྱས་པའམ་ཡོད་པ་ལའང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་འཇིག་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། །འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ།

སྨྱུ་གུ་རང་རང་རྒྱུ་ལ་ལྟོས། །དངོས་འཇིག་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས། །འཇིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱུ་མི་དགོས། །དེས་ན་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས། །སྨྱུ་ལུ་དང་ནས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་མ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཐ་དད་པ་དང་མི་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱིས་བྱེད་པས་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཐ་དད་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་འབྱུང་བར་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པའམ་ཡོད་པ་འཇིག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་ལ་དངོས་མེད་ཡིན་ནའང་སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྒྱུ་འདོད་ཀྱང་རུང་མི་འདོད་ཀྱང་རུང་འཇིག་པར་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་ཡང་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་མི་འགྲུབ་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་མེད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའམ། འཇིག་མེད་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འདོད་པ་དེས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཇིག་པའམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ཞིག་ཁས་བླངས་དགོས་ལ། དེ་མི་སྲིད་དེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིས་འཇིག་པའམ་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟོས་མེད་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འཐད་དང་། །ཐོགས་

བཅས་ཐོགས་མེད་མཚུངས་པ་ཡི། །ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་འགོག(《ཞ》《ལུ》གནོད)། རིག་བྱེད་པ་ན་རེ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་ན་དེ་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་རྟག་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་རྫས་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྩོལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །རྟག་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇིག་པ་དག །ལྷན་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ། : འདི་མི་འཐད་(《ཞ》《ལུ》སྐྱོན་མེད)དེ། ཞིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་པས་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་རྟག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པར་འདོད་ལ། རྟག་མི་རྟག་གི་དཔྱད་པའང་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་གི་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་རྟག་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་རྟག་ཉིད་ག་ལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ལ་ནུས་པ་མེད་པས་དེས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དངོས་པོ་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་མི་འདོད་པས་སོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་ལ་དངོས་འཇིག་མེད་ཉིད་ཀྱིས། །ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རུང་སྟེ། །གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ཡིས། །འཇིག་པ་དག་ནི་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་འཇིག་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤིག་པས་ཞིག་པ་དེ་དངོས་མེད་དུ་མི་འདོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐད་ཅིག་གཅིག་སྐྱེས་ནས་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་མི་སྡོད་པ་ཙམ་ལ་འཇིག་པ་ཟེར་གྱིས་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོགས་པ་མི་འདོད་དོ། །དེའང

རྣམ་འགྲེལ་ལས། དངོས་འཛིན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཕྱིར།།དེ་ཤེས་དོན་དུ་སེམས་ཀྱིས་ནི། །དེ་ཡི་ཐ་དད་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །གནས་སྐབས་དེ་རྒྱུ་མེད་ཅན་བཤད།།ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྟུང་བ་ནི། རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡིན་ན་སྔར་རེད་ལ་བཀོད་པ་ལྟར་ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ཞིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ན་ཤིང་རྨ་བུམ་པ་ཉིད་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་ན་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་བརྟག་པ་དེ་འཇུག་གི་འདིར་འཇིག་པ་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡི་ཅུང་ཟད་འགྱུར་མེད་དེ། །མེད་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། །ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདིར་འགྱུར་ཏེ། །བསྒྲུབ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། །དངོས་པོ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ལ་མཚུངས་པ་སྟུང་བ་ནི། བྱས་པའམ་ཡོད་པར་མཚུངས་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་མི་སྲིད་ན། དངོས་པོ་མཉམ་པོ་ལ་རང་གི་ཡུལ་དུ་དངོས་པོ་གཞན་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་ཐོགས་བཅས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གེགས་མི་བྱེད་པའི་བློ་དང་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། བྱས་པའམ་ཡོད་པར་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐ་དད་མེད་ལ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པས་ག་ལ་མཚུངས། དེ་

སྐད་དུའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཉིད། །ཐོགས་བཅས་ཉིད་འདོད་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོད་རྣམས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། །སྐྱེ་ལྡན་མིན་པ་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ། རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ལས༑ ༑འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་སྟེ། །ཐ་དད་རྒྱུ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལའང་། གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། བྱ་རོག་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར༑ ༑དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་འགལ་ཟེར། །དབང་ཕྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ བྱ་ རོག་ ཕལ་ ཆེར་ ནག་ པོར་ མཐོང་ ཡང་ བརྒྱ་ ལ་ དཀར་ པོ་ སྲིད་ པ་ ལྟར༑ དངོས་པོའི་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་པས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་ཀྱང་ དབང་ ཕྱུག་ ལ་ སོགས་ པ་ འགའ་ ཞིག་ རྟག་ པར་ སྨྲའོ། །དེའི་ ཕྱིར་ བུམ་ པ་ ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་འཇིག་པར་མཐོང་བ་འདི་དག་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས (《ཞ》 +རྟགས) འགྲུབ་ཀྱང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རང་བྱུང་ཡིན་པས་བྱས་པའི་རྟགས་མི་འགྲུབ་ལ་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཐ་མར་འཇིག་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར ལྟོས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ་པས་ཡོད་པའི་རྟགས་གྲུབ་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་ནི། རྟགས་ དེས་ དོན་ བྱེད་ མི་ ནུས་ ན། །དངོས་ མེད་ ཡིན་ ཕྱིར་དོན་ལ་མཐུན། །ནུས་དེ་འགྱུར་ན་རྟག་པ་ཉམས། །འགྱུར་བ་མེད་ན་བྱེད་པ་འགལ། །དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་འདོད་པ་དེ་ཅི། དོན་བྱེད་མི་ ནུས་ ན་ ཡོད་ པར་ མིང་ བཏགས་ ཀྱང་ དངོས་ མེད་ ཡིན་ པས་ མིང་ ལ་ མི་

བརྟད་དོ། །གལ་ཏེ་ནུས་ན་དེས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་སྔར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་འགྱུར་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་མི་འགྱུར་ན་དོན་བྱེད་པ་འགལ་ཏེ། དོན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་མ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་དོན་ངེས་བཟུང་བ་དང་། རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངེས་བཟུང་（《ཧ》+དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་）བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གང་བྱེད་མིན་དེ་དངོས་མེད། །མཁའ་བཞིན་རྟག་པའང་བྱེད་པས་སྟོང་། །གང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡོད་པས་སྟོང་སྟེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པའང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་ལ་རྟགས་བྱས་：པའང་（《ཧ》པའམ་）ཡོད་པ་འགོག་པས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་དོན་ངེས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དང་། གཏན་ཚིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་རང་གི་ལུགས་ནི། ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཆོས་ཅན་ནི་ཕ་རོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་བཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། རང་མཚན་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་ན། བོད་འགའ་ཞིག་ཤེས་བྱ་ལ་གནས་པའི་འཇིག་པ་ཁེགས་ཙམ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རྟག་པའི་རང་མཚན་ཤེས་བྱ་ལ་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་ན། ཁ་ཅིག་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་དོན་རྒྱང་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ

ནི༔ དངོས་པོ་བཀག་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་ཁ་དོག་ཏུ་དབྱུང་བྱ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དོན་གྱིས་གོ་བ་བྱས་པའམ་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བརྗོད་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟེར། ཁ་ཅིག་རྟག་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། དགག་གཞི་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་པ་དང་། དགག་བྱ་དོན་བྱེད་པ་འགྱུར་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་རང་རིག་གིས་མྱོང་བའི་ཤུགས་ལས་ཡུལ་གཉིས་འགལ་བར་གྲུབ་པས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། དགག་བྱ་འཛིན་པ་སྐྱེ་མི་དགོས། །དགག་པ་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་རིག་གཅིག་པུས་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་ན། ལ་ལ་རྟོག་མྱོང་གཅིག་ཡིན་ལོ། ཁ་ཅིག་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་དེའི་ཡུལ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲུབ་པས་འགྱུར་བ་ཙམ་ཁེགས་པ་ན་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པའང་ཁེགས་པས་བློ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལོག་རྟོག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་འགྱུར། །རྟག་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ

རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་མི་སྲིད་དེ། བློ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་
ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དེས་ན་སྐད་
ཅིག་གིས་སྟོང་ལ། །དོན་བྱེད་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ། །དེ་ལ་
གཉིས་ལས་དང་པོ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། གང་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་རིམ་དང་ཅིག་
ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པ་མེད་དེ། ནམ་མཁའ་བཞིན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་
པའང་འགྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་བསྒྲུབ་
པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཕྱིར་རྐྱལ་གྱིས་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་དུ
ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་(《ལུ》
+གྱི་དོན་བྱེད་པ་)མེད་པའི་ཁྱབ་པ་ནི། མཐའ་གཞན་བཀག་པས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་
ལྟར་ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་ན་ཅིག་ཅར་ལན་གཅིག་བྱས་ནས་འཇོག་ན་བྱེད་
པ་དང་འཇོག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་
ཏེ། འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལན་གཅིག་ཐམས་ཅད་བྱེད་ན་མ་འོངས་
པ་ཐམས་ཅད་ད་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཅིག་ཅར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཕྱིས་
ཀྱང་དོན་བྱེད་ན་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པས་རིམ་གྱིས་དོན་
བྱེད་ན་དང་པོ་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཕྱིས་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་མི་རྟག་
པར་ཐལ་(《ཞ》+འགྱུར་)།མི་འགྱུར་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། སྔ་མ་ལས་
མ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས། དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་
པ། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །དེ་ལ་རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན། །འགལ་ཕྱིར་
སྐད་ཅིག་མིན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་
གཉིས་ལས། རྟག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་ཁེགས་པ་སྤང་བ་ནི། རང་བཞིན་

རྟག་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྣམས། །འགྱུར་ཕྱིར་དོན་བྱེད་འཐད་ཅེ་ན། །རྟག
པའི་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་ཡང་གནས་སྐབས་འགྱུར་བས་དོན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།
མི་འཐད་དེ། གཉིས་པོ་གཅིག་ན་ཆོས་གཉིས་འགལ། །ཐ་དད་ཡིན་ན་བྱེད་
པ་འགལ། །རྟག་པའི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་གཅིག་ན་འགྱུར་
མི་འགྱུར་ཆ་གཉིས་འགལ་ལ། ཐ་དད་ན་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པས་དོན་བྱེད་
ཀྱང་རང་བཞིན་རྟག་པས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རྟག་པའི་
རང་བཞིན་ལ་མི་ཁེགས་པ་སྤང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་མེད་
ན་ཡང་། །རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེ་ན། །རྟག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་
གིས་འཇིག་པ་མེད་ཀྱང་རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དང་
པོ་སྐད་ཅིག་མི་འཇིག་ན། །རགས་པའི་འགྱུར་བ་ག་ལ་སྲིད། །དང་པོ་ནས་
སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་ན་ཕྱིས་ཀྱང་འགྱུར་བ་འགལ་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་
པ་དེ་གཉིས་སུ་སྡོད་ཅིང་གསུམ་དུ་མི་སྡོད་པའི་རང་བཞིན། གཉིས་པར་ཉམས་ན་
གཉིས་པར་སྡོད་པའི་རང་བཞིན་འགག་པས་སྐད་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་ལ། མ་ཉམས་ན་
གཉིས་པའི་གཉིས་པ་གསུམ་དུ་སྡོད་པར་འགྱུར་བ་ལས་གསུམ་དུ་མི་སྡོད་པའི་
ཕྱིར་གཉིས་པར་སྡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས། གནས་པ་ལ་ནི་མི་
སྲིད་དང་། །དང་པོ་མི་འཇིག་མཐར་མི་འགྱུར། །ཞེས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་
པས་སོ། །རྩོད་སྤང་གཞན་མང་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་ཤེས་
ན་རང་འགྲེལ་དུ་འགྲོ་བས་སྤང་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ལ་
བྱས་པའམ་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་ཁྱབ་པ་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀག་པ་
ལ། །དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ། །དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་

ནུས་པ་ཡིན་ལ་དེ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པས་རྟག་པ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་:རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་གང་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་མི་དགོས་པ་སྤྲང་བའོ༏ ༏དང་པོ་ནི་(《ཞ》–རྟགས་ཀྱི······པོ་ནི་)ཡོད་པའམ་བྱས་:པའི་མཚན་ཉིད་འགོག་ན་དོན་འགོག་ཡིན་ལ་མཚོན་བྱ་(《ཞ》པས་):འགོག་ན་(《ཞ》དོན་འགོག་ཡིན་ལ། མཚོན་བྱ་འགོག་ན་)ཐ་སྙད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །:གཉིས་པ་ནི༏(《ཞ》གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི༏)ལྟོས་མེད་དམ་གནོད་པ་ཅན་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པས་གཉིས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲོར་དུ། །ལྟོས་མེད་འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན། །(《ཞ་མཆན་》བོད་རྒྱན།)ཁ་ཅིག་ལྟོས་མེད་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲོར་དུ་འཆད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལོག་རྟོག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །གཉེན་པོར་གཏན་ཚིགས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ལྟོས་མེད་ནི་མྱུ་སྐྱེགས་བྱེད་འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྲད་ན་འཇིག་ལ། མ་ཕྲད་ན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་ལ་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་ན་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གིས་(《ཞ》+དང་གིས)འཇིག་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། གནོད་པ་ཅན་ནི། དབང་ཕྱུག་དང་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ནི་ཡིན་ལ་འཇིག་པའི་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་ལ་དངོས་པོ་འཇིག་མེད་དེས་དོན་བྱེད་ནུས་སམ་མི་ནུས་ཞེས་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་མི་འཇུག་ལ་མི་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་མེད་མི་འཇུག་པས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་

པ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཕྱུགས་ལྷས་ངེས་ཞེས་ཟེར་། །ཧ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། །(《ཞ་མཆན》 ལོ་རྡོ་བ།) འགའ་ཞིག་རྒྱུ་འབྲས་ཕྱུགས་ལྷས་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་ལོག་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས་; དེ་ནས་འབྲས་བུ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་དང་ལྔའོ་; །འདི་ཙམ་གྱིས་མི་ངེས་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཇ་སྨྲ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གིས་ངེས་ན། ཕྱུགས་གསུམ་ཉིད་དུ་འདུས་སོ། །(《ཧོ》 +རྒྱུ་དམར་བ།) ཡང་འགའ་ཞིག་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ལས་རྒྱུ་མ་མཐོང་། དེ་ནས་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་ངེས་ཞེས་ཟེར་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་ལ་རེས་འཇོག་ཏུ་མཐོང་ན་མཐོང་བ་གཉིས་དང་མ་མཐོང་བ་གཉིས་ཏེ་བཞིར་འགྱུར་རོ་; །དེའང་གནས་སྐབས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་ངེས་ན་འགལ་བ་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། ཧག་ལ་ལྡོས་(《ཞ》 ལྡོག་)པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཐུས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པ་དཀའ། །ཞེས་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཉིད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། (《ཞ་མཆན་》 གཙང་ནག་པ།) ཁ་ཅིག་འདིས་མི་ངེས་ཏེ་ལྡོག་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་པར་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་མ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཙམ་གྱིས་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅིང་དུ་བའི་སྒྲ་དོན་མེ་མ་ཡིན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པས་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དུ་བའི་སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དཔེ་ག་ལ་མཚུངས། དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་

མ་ཡིན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པས་མི་རྟག་པ་ལ་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། (《ཞ་མཆན་》མི་ལྷང་ཚེར།) ཁ་ཅིག་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་རྒྱུ་འབྲས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། མེ་དུད་དུས་མཉམ་པ་མཐོང་བ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་ལ། སྔ་ཕྱིར་མཐོང་ནས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པའང་ཕྲུགས་གསུམ་ལས་མ་འདས་ཤིང་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་ནི་དུ་བ་རྐྱང་པ་ཡིན་གྱི་མེ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད༏ དེ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ཕན་འདོགས་བྱ་བྱེད་ཡིན། །རྒྱུ་ཡང་ཉེར་ལེན་ལྷན་ཅིག་བྱེད༏ ༏རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་སྤྱི་མཚན་མེད་པས་སོ་སོར་ཕྱེ་ན། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཕན་བཏགས་པའོ། །རྒྱུ་ལའང་གཉིས་ལས། ཉེར་ལེན་ནི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ཕན་འདོགས་པའོ༏ ༏དེས་ན་ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གྲུང་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་སོ། །བོད་ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ས་བོན་རྐྱང་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་སོ་སོར་གང་ནུས་མེད༏ ༏ཚོགས་ན་ཡོན་ཏན་སྲིད་འགྱུར་བ། །དེ་དག་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི །སྒོ་ནས་ཕྲུགས་གསུམ་རྣམ་པ་གཉིས། །མ་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྲུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི༏ དང་པོ་ས་ཕྱོགས་དག་པར

མེ་དུད་གཉིས་ཀ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་མེ་མཐོང་བའི་ཚེ་རྟོག་པས་མེའི་གཞན་སེལ་བཟུང་། དེ་ནས་དུ་བ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པས་དུ་བའི་གཞན་སེལ་བཟུང་ནས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་སྔར་གྱི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་བློས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱུགས་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ : མ་མཐོང་ (《ཞ》 མཐོང་) བ། དེ་ནས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེ་མ་མཐོང་བ། དེ་ནས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ (《ཞ》《ལུ》−དུ་བ) མ་མཐོང་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །འདི་ནི་སྔོན་མཐའ་མི་ངེས་པ་ལ་ཡིན་ཞིང་། སྔ་མ་ནི་ཕྱི་མཐའ་མི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་ལ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཕྱུགས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས། གང་ཞིག་མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང་། །དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །སྔོན་པའི་སྐྱེ་བོ་མེད་ཀྱང་ཤེས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དང་ལྡན་པའམ་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཕྱུགས་གསུམ་གྱིས་ངེས་མི་ནུས་པ་རྣམས་ལ། འགའ་ཞིག་སྔ་ཕྱི་ལྡོས་པས་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་མོད། འོན་ཀྱང་གཞན་སེལ་ (《ཞ》《ལུ》+ངེས་པ) ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ངེས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རིགས་གང་གང་ལ་རབ་གྲུབ་པ། ཁྱད་པར་མེད་དེ་མེ་ཤིང་བཞིན། །རྒྱུ་མ་མཐོང་བ་ཅན་གཞན་ཡང་། །དེ་ལས་གྲུབ་པར་ཡང་དག་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།དེ་ལྟར་ན་སྔར་མ་དམིགས་པས། རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཤིང་འབྲས་བུའི་ལྡོག་པ་གྲུབ་ལ། སྔར་མེད་པ་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཤིང་འབྲས་བུའི་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པས་རྒྱུའི་

མཐའ་གསུམ་ཁེགས་ལ། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་གྲུབ་པས་རྗེས་འགྲོ་ཚུགས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྡོག་པའི་ཚུགས་གསུམ་གྱིས་འགྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་རྫོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཧ་ཅང་ཐལ། །གཞན་དུ་འཕྲུལ་པས་འདིར་མི་གནོད། །དང་པོ་ནི་སྣར་མ་དམིགས་པས་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་བལྟར་མི་རུང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་མཐོང་བས་ཀྱང་ (《ཞ》+མི་འགྲུབ་སྟེ་) མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་གཞན་མི་ཁེགས་ཏེ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལས་སམ། ནད་སྐྱེད་པ་དང་འཚོ་བ་ལ་གདོན་དང་ལྷ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དོགས་པས་ (《ཞ》《ལུ》པ་) མི་ཁེགས་ཀྱང་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བསྐལ་བའི་མེ་དུད་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་སྡོང་བུའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། མུན་པ་འམ། འབྲས་བུའི་སྨྱུ་དང་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཐ་དད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མུན་པ་ནི་སྡོང་བུའི་རྣམ་འགྱུར་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་བྱེད་ཀྱི་སྡོང་བུའི་རྣམ་འགྱུར་ལྡོག་པའི་སྣང་བ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ལ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ལྟར་ (《ལུ》+མ་) མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུའི་སྨྱུ་དང་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དེ། དུ་བའི་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་གཉིས་ལ་དང་པོ་ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་མ་ཚུགས་སོ། །གསུམ་པ་གཞན་དུ་འཕྲུལ་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་མིན་ལས་མི་སྐྱེ། སྐྱེ་ན་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་ན། མེ་

མིན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་དུ་བའམ་ས་བོན་མ་ཡིན་པ་བ་ལང་གི་ལྕི་བ་ལས་ཨུཏྤལ་འམ། ལུག་གི་རྭ་ལས་དུར་བ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། གང་དག་རྒྱུ་མིན་ལས་སྐྱེས་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མིན། །རྣམ་པ་འདྲ་བས་འཁྲུལ་པ་ལ། །དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། །གང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེས་རྒྱུ་དེའི་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་དོ། །དེས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོའི་དེ་དུ་བ་ཡིན་ན་མེ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། མེ་ལས་མ་སྐྱེས་ན་དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་བྱ་བ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་བོའི་མེ། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ། །འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན།། ཇི་ལྟར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་། །དུ་བའི་རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་མེ།།དེ་ཡི་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྡན། །དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱུ་མིན་ལས། །འབྱུང་བ་(《ཞ》《ལུ》+ན་)དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དུ་བ་མེ་དང་མེ་མིན་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོག་པ་འཁྲུལ་པས་དེ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་རྒྱུ་མིན་ལས་བྱུང་བས་རྒྱུ་ཡེ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། མེ་དང་མེ་མིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་དུ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་གསུམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེའི་སྟེང་དུ་ཐལ་བ་གསུམ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོའི་སྟེང་དུ་ཐལ་བ་གསུམ་སྟེ་དགུ་བཀོད་ཀྱང་རུང་ངོ་། །དེས་ན་གྲོག་མཁར་གྱི་དུ་བ་དང་། ལྕི་བའི་ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་པ་མིང་དེར་བཏགས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་ནུས་པ་དང་རོ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་མི་འདྲ་བས་ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།། །འདི་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གཉིས་པ་

བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྣང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལས་གྲུབ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ན། རྡོ་གཙུབས་པའི་མེ་མེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ༔ །མེའི་རྒྱུ་བུད་ཤིང་ལས་མ་བྱུང་ཡང་མེ་ཡིན་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲི་བོའི་ཡང་རྒྱུ་མེ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་དུ་བར་མཚུངས་སོ། །དེ་རྒྱུ་མེ་ལས་མ་བྱུང་བས་དུ་བ་མ་ཡིན་ན༔ རྡོ་གཙུབས་པའི་མེ་ཡང་རྒྱུ་ཤིང་ལས་མ་བྱུང་བས་མེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེ་ཡིན་ན་སྤྲ་མ་ཡང་དུ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྡོ་དང་ཤིང་སོགས་མེ་རྒྱུ་མིན།། མེ་རྒྱུ་མེ་ཡི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན། །རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ། །རྡོ་ཤིང་སོགས་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །རྡོ་དང་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་འདོད་ན་བདེན་པ་ཞིག་ན། ཁོ་བོ་ཅག་བེམས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་བཞི་ཁ་དོག་དང་རེག་པ་དང་། དྲི་དང་རོའི་རྡུལ་ཕྲན་འདུས་པར་འདོད་ཀྱི་རྐྱང་པ་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་མི་འདོད་དོ། །མེའི་ཉེར་ལེན་མེའི་རྡུལ་ཕྲན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྡོ་དང་ཤིང་ནི་མེའི་རྡུལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཚོགས་པར་བྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་གྱི། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཡིན་ལ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ༔ །དེས་ན་མེ་མ་ཡིན་པ་མེའི་ཉེར་ལེན་དང་། རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད་དོ། །འོ་ན་དུ་བའི་རྒྱུའང་སའི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་ལ། མེ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲི་བོ་ཡང་སའི་རྡུལ་ཕྲན་སྡུད་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སའི་རྡུལ་ཕྲན་བསྡུས་པ་ཙམ་གྱིས་དུ་བར་འགྱུར་ན། རི་དང་ཁང་པ་ལ་སོགས་པའང་དུ་བར་འགྱུར་རོ། །མེའི་རྡུལ་ཕྲན་བསྡུས་པ་མེར་གྱུར་ན། གློད་

མ་ཁའི་མེའང་མེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པས་ག་ལ་མཚུངས། གལ་ཏེ་སའི་རྡུལ་ཕྲན་སྣང་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མེ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་གཉིས་ཀས་དུ་བ་སྣང་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་ནི་མེ་དང་བུད་ཤིང་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱའི་(《ཞ》སྐྱུ་)རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་དེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལ་ག་ལ་འགྲུབ། དེས་ན་དུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིང་གི་སྦྲ་ལྟ་བུར་སྐྱ་བོའི་རྫས་ཀྱི་སྦྲི་སྦྲ་མ་ཡིན་གྱི་ཤིང་ཤ་པ་ལྟ་བུར་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་(སྐྱ་)རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལ་མེང་ཡང་དུ་བར་གྲགས་ལ་རྣམ་པའང་དུ་བ་དང་འདྲའོ་ཞེ་ན། མི་(《ཞ》《ལུ》མེང་)འདྲ་བ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན། རྣམ་པ་སྔོ་ལ་འཁྱུར་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་ཡང་མཚུལ་དུ་དཀུ་བ་དང་། སྔོ་ཚུལ་དང་འཁྱུར་ཚུལ་མི་འདྲའོ། །ངོ་བོ་མི་འདྲ་ཡང་གློས་སྦྱ་རིས་མི་ཟིན་ནོ་ཞེ་ན། ངོ་བོ་མི་འདྲ་བས་ཆོག་མོད། སྦྱ་རིས་མི་ཟིན་པ་བློའི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །བློ་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་སྦྱོར་ན་གསེར་དང་ར་གན་དང་མི་དང་གྲོ་ཡོར་ལ་སོགས་པའང་སྦྱ་རིས་མི་ཟིན་པའི་བླུན་པོ་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་སྐད་དུའང་། ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་གྲུབ་པ། །སྦྲ་མཚུངས་པས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར། །རྗེས་དཔོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྐྱ་བོའི་རྫས་ལ་(ལས་)མེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་མེང་གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འཆི་བའི་སྦྲ་ཤིང་སྐམ་པ་དང་། མེ་རྣལ་བ་དང་། འོ་མ་རུལ་བ་ལའང་འཇུག་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་པས་ཤི་བ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་ཚེ་ལ་སོགས་པ་འགགས་པ་ལ་ཟེར་གྱི་སྐམ་པ་ལ་མི་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྒྱན་མཛད་པས། རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་འགགས་པ་ལ། །འཆི་བར་སངས་རྒྱས་

པས་རྟོགས་པས། །གང་ལ་ཤིང་ལ་རྣམ་ཤེས་སོགས། །མ་གྲུབ་དེ་ལས་འཆི་དེ་བཞིན།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་ན་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པ་ནི། ཡང་ན་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་ཡི། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་ཡོད། །མེ་དང་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །འབྲས་བུ་དུ་བའི་ཁྱད་པར་བཞིན། །དངོས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་དང་། ཕྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་མི་འདྲ་སྟེ། དུ་བ་དང་པོའི་རྒྱུ་མེ་ཡིན་ལ་དུ་བ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་དུ་བ་ཉིད་ཡིན་པའམ། ཚ་ཤིང་དང་པོའི་རྒྱུ་ས་བོན་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་སྡོང་བུའམ། ནྱུར་བ་དང་པོའི་རྒྱུ་ལུག་གི་རྭ་ཉིད་ཡིན་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་ནྱུར་བའི་ས་བོན་ནམ། བུམ་པ་དང་པོའི་རྒྱུ་འཇིམ་པ་དང་རྫ་མཁན་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་བུམ་པ་ཉིད་དམ།དེ་བཞིན་དུ་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ལས། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་འབྱུང་བར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ལྕི་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་（《ཧྟོ》མ）ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་དང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་ན་འདམ་བུ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་སྔ་ཕྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འདྲ་བ་ཙམ་ནི་དུ་བ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལྟར་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། རང་མཚན་དང་ནི་སྒྲ་དོན་གཉིས། །འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་པས། །བོད་རྣམས་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན།མཚན་གཞིའང་ཡུལ་དུས་སོ་སོ

ར་ངེས་པའི་རྫས་ལ་བརྟེ་དགོས་ལ། དེ་འདོད་ན་རང་མཚན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འགའ་ཞིག་ཏུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་བརྟེ་བའང་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བར་མི་ནུས་ཏེ། རང་མཚན་དང་དངོས་མེད་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པས་བ་ལང་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སྒྲའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ།།འཁྲུལ་པའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན། །རྟོག་པས་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་དུ་བ་དང་མེ་དང་། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ (《ཞ》 +སྒྲ་དོན་) ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཆེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ།།སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ལྡོག་པ་གཅིག་འདོད་ན་རྫས་ཀྱི་སྤྱི་དང་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ་ཞེས་གཞན་སེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ལྡོག་པ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚུངས་སམ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་མཚུངས། གང་ལྟར་ཡང་མཚུངས་པ་ཙམ་དུ་བཟུང་བས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའང་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་རེས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དང་། གཉིས་ཀ་དགོད་པ་རང་གི་ལུགས་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།།དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དཔྱོད་པས་ངེས་པ་ནི། བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དཔྱོད་པ་ཡིས། །འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་གྲག །ཁ་ཆེའི་རྟོག་གེ་བ

ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ན་རེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་དཔྱོད་པས་ངེས་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔྱོད་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་སྐད་དུའང་། འཇུག་ཕྱུལ་ངེས་པ་མ་རྟོགས་པས། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་བླ། །འབྲེལ་བའི་རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །རྣམ་གཞག་དོགས་འགོག་ཡིད་ཆེས་རྒྱུ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲ་དོན་གྱི་དཔྱོད་པ་དང་དངོས་པོའི་དཔྱོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་དོན་ལ་དོགས་པ་སེལ་བ་སྟེ། རྟེས་དང་མིག་མངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའི་དོན་ལ་དོགས་པ་སེལ་བ་སྟེ་ཤིང་དང་ཤ་པའི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་ནས་མཐུན་དངོས་དང་གཞན་དངོས་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་བློ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བློ་ལ་དཔྱོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འཆར་བ་དེ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། གཞན་དང་མི་འགལ་བའི་དོགས་པ་ཆོད་དེ། དཔེར་ན་ཤ་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཡལ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པ་མི་འཆར་བས་ཤིང་ཙམ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཤིང་མིན་དང་འགལ་བར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་འཆར་བ་དེ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་ཞིང་གཞན་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཙམ་ཤ་པ་ལས

གཞན་དུའང་རྣམ་པ་འཆར་བས་དེ་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་མིན་དང་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེའོ། །འདི་ལ་དཔྱོད་པ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ན་རེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ནི། །ཡུལ་དུས་སྐྱི་ལ་འཇལ་མི་བྱེད། །གང་ཞིག་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་མིན།། །དེ་ཡི་ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་མི་ངེས་ཏེ། དེའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱི་འབྲེལ་དཔྱོད་པས་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་ཆོས་ཅན་ངེས་པར་མ་བཟུང་བར་འབྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས་པ་ཉིད། རང་མཚན་མ་བཟུང་བས་མངོན་སུམ་མིན་ལ། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་རྗེས་དཔག་མིན་ཅིང་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པས་དཔྱོད་པ་ཞེས་བཏགས་པར་གསལ་ལོ།། །གཉིས་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ནི། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིས། །འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད། །རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་མཐུན་པར་སྣང་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དཔེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་གྲུབ་པས་སྤྱི་ཁྱབ་འགྲུབ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་ལས། །གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའང་མཐུན་དཔེ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ།། །ངེས་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། །དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དུ་བའམ་བྱས་པ་ཡོད་

ན་མེའི་ (《ལུ》 མེའམ་) མི་རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེའམ་མི་རྟག་པ་ཡོག་ན་དུ་བའམ་བྱས་པ་ལྡོག་པས་ངེས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན།།འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །རྟོག་དཔྱོད་དེ་ཡི་འབྲེལ་བ་ངེས། ཁོ་བོ་ནི་ཚད་མ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དཔྱོད་པ་ལའང་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྲིད་པས་མི་ངེས་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་མ་ངེས་ན་འཇུག་ལྡོག་གི་ཐ་སྙད་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ངེས་ན་རྟོག་དཔྱོད་ལས་མ་འདས་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁེགས་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པས། ཚད་མའི་རྗེས་ལ་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ངོ་བོས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས།།ཞེས་བྱ་བ་དང་། དཔྱོད་པ་ནི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་དཔྱོད་པ་ཡིད་དཔྱོད་དམ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞི་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་དཔྱོད་མི་སྲིད་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཡང་བཞི་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཅད་ཤེས་ཉིད་ཁ་ཕྱི་ལྟ་ལོག་ཤེས་ནང་ལྟ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།འཁྲུལ་ཡང་རང་མཚན་ཐོབ་པ་མི་འགལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་དཔྱོད་པ་མེད་པར་འཇུག་ལྡོག་མི་ངེས་ལ་ཚད་མ་མེད་ན་དཔྱོད་པ་འཁྲུལ་སྲིད་པས་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། །དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། །འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། །སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འཁྲུལ་པས་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་སྐྱེ། །ཞེས་བྱ་བ་བསྡུ་བའི་

ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དྲུག་པའོ།། །།

གཉིས་པ་འགལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། འགལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་གང་ལ་གནོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་ཟླ་ཡིན། །འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཆོས་གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་མེ་དང་དུ་བ་དང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་མེ་དང་དུ་བ་དང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། འགལ་ཟླ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དག་དང་། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་སུ་བཞེད། །འགལ་བ་དེའང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །མཚན་ཉིད་ལའང་གསུམ་ལས། ། གཞན་ལུགས་དགག་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་གནོད་བྱེད་དུ། །འདོད་པ་དཔྱད་ན་འཐད་མ་ཡིན། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།

གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་འཚོགས་པའི་སྤྱི་གཅིག་མི་སྲིད་ཅིང་ཡ་གྱལ་དགོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟར་མ་ཁྱབ་བོ། །གཞན་ཡང་གནོད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ༑ ༑གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས༑ ༑རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཡིན། །གང་གིས་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དུ། །སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་གནོད་བྱེད་ཟེར། །གནོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱུ་མ་ཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་ཡོད་ན་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའོ། །གནོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུ་མ་ཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་དེ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །དེ་སྐད་（《ཞ》+རྣམ་ངེས་ཏུ）འང་། རྒྱུ་མ་ཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་རྟོགས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ལས། མ་ཁྱབ་པ་སྤོང་བ་ནི། །གལ་ཏེ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དང་པོ་ཕྲད་དགོས་པ་ལ་སྣང་མུན་གཉིས་ཕྲད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མུན་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་སྣང་བ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ཚེ་སྣང་བའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་མུན་པ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ལ། དེ་ནས་སྣང་བ་དང་ཉེ་བའི་མུན་པ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེའོ། །ཕྱིས་མུན་པ་ནུས་མེད་འགགས་པ་ཉིད་སྣང་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འགག་དུས་མཉམ་སྟེ་སྲང་མདའི་མཐོན（《ལུ》མཐོ）དམན་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བ་ནི། ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་ས་ལུའི་ས་བོན་གྱིས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ནུས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མ

གཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་ལ་འདོད་ལ། འདིར་རང་གི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དོ། །ཡང་གནོད་བྱེད་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ་ཚ་རེག་དང་ཕྲད་པའི་གྲང་རེག་དེས་གྲང་རེག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལྟར་དེ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ནུས་མེད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་ན་ཚ་ཤས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐལ་ལ། སྐྱེད་ན་ཚ་རེག་དང་ཕྲད་པའི་གྲང་རེག་དང་གྲང་རེག་ཕྱི་མ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚ་རེག་དང་ཕྲད་པའི་གྲང་རེག་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང་ཚ་རེག་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་གྲང་རེག་ནུས་མེད་སྐྱེ་བས་དེས་ན་ཚ་རེག་དང་ཕྲད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེའི། མ་ཕྲད་ན་ནུས་མེད་ཉིད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གྲང་རེག་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། གཉིས་པ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་འགལ་བ་དོས་བཟུང་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཇི་སྙེད་པ། །དངོས་པོ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འཇུག །དེ་ཡང་རྒྱུན་མིན་(《ཞ》《ལུ》ཡིན་)སྐད་ཅིག་མིན། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུན་གཉིས་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ཡ་གྱལ་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་པས་དངོས་པོའི་ཆོས་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེའང་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།། :

གསུམ་པ་(《ཞ》《ལུ》གཉིས་པ་)རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡུལ་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མི་འགལ་རྒྱུན་མ་གྲུབ། །དེས་ན་འགལ་འདི་མི་འཐད་ལོ། །སྐད་ཅིག་ལ་འགལ་བ་མི་སྲིད་ལ་རྒྱུན་རྫས་སུ

མ་གྲུབ་པས་འགལ་བ་གཉིས་གནས་པའི་ཡུལ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས། །ཕྱོན་མེད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ། །དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ། །བཟློག་པར་བྱེད་ལ་ཉེས་པ་མེད། །གནོད་བྱ་ལྡོག་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་མཐུད་པ་ལ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མེའི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་ཡོད་ན་གྲང་བའི་སྐད་ཅིག་འབྱུང་ཡང་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྫས་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྨྲང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྩོད་པ་དགོད་ན། རྡུལ་ཕྲན་འགལ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། །མི་གནས་ན་ནི་གཅིག་བཅོམ་པས། །རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་འགྱུར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གཞིབས་པ་ན་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲན་དེ་མ་བཅོམ་ན་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་འགྱུར་ལ། བཅོམ་ན་ཕྲད་དུས་དེ་ཉིད་དུ་བཅོམ་ན་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། འགྲོགས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་འགལ་ལོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན། ལ་ལ་ཉེ་བར་ཞ་བར་འདོད། ཁ་ཅིག་ཕྲད་ནས་བསྒྱུར་བར་འདོད། །འགའ་ཞིག་ཕྲད་པ་མེད་པར་འདོད། །ཏྟག་སྨྲ་དེ་དག་འཁྲུལ་པ་ཡིན། །གྲངས་ཅན་ནི་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་ཚ་རེག་གི་ཤུགས་ན་ཉེ་བར་ཞའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཟེགས་ཟན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཁ་ཅིག་གྲང་རེག་གི་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཀྱང་རྫས་ཕན་ཚུན་ཏྟག་པས་གནོད་པ་མ་བྱས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲན་དེ་ཚ་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲན་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་བསྙོར་བ་བར་དང་བཅས་པས་མ་རེག་པར་ཡོད་ལ། གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲན

གཞན་འོང་བའི་གོ་ཚ་རེག་གིས་བཀག་པས་རགས་པ་བརྩམ་མ་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ༑༑ལྷན་ཅིག་གནས་ན་འགལ་བ་ཉམས། །བསྒྱུར་ན་རྟག་པར་འདོད་པ་འགལ། །ཚ་རེག་གི་ཤིངས་ན་གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་ཉེ་བར་ཞ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པར་འགལ་ལ་གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་ཚ་རེག་ཏུ་བསྒྱུར་ན་རྟག་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། དེས་ན་རྒྱུ་ཕྲན་ལས་རྒྱུ་ཕྲན། །ནུས་མེད་སྐྱེ་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། །འགལ་ཟླའི་རྒྱུ་ཕྲན་གཉིས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཞིག་ནས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ན་གང་རྒྱུ་མང་བ་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་ལ། ཉུང་བ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ལ་ལ་བྱ་རྫོགས་སྐད་ཅིག་གསུམ༑ ༑འགའ་ཞིག་ཡུན་རིང་འགྲོགས་ཞེས་ཟེར། (《ཞ་མཆན་》བོད།) ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་དང་། (《ཞ་མཆན་》བོད།) ཁ་ཅིག་ད་ལྟ་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་དུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་འགྲོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །མི་གནས་པ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ། །བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དེ། བློ་གྲོས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་སུས་གོ་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ནོ། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཕྲད་དང་ནུས་མེད་སྐྱེས་པ་སྟེ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་དོན་འགལ་ལྡོག །ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིས། །མི་སྐྱེ་བ་ནི་བློ་ཡི་ཡིན། །ཚ་རེག་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་འདུར་རུང་བས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད།

གཉིས་པ་ལ་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་གནོད་བྱ་འགག་པ་དང་གནོད་བྱེད་སྐྱེས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། སྒྲོ་འདོགས་དང་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་བློའི་ཆོས་དུས་ལ་ལྟོས་པ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཁྱད་པ་མི་སྲིད་པས་གཉེན་པོ་ཡོད་པ་ན་སྤང་བྱ་སྐྱེ་མ་ནུས་པ་ཉིད་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་མེད་ན། །རགས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་པས། །གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་དཀའ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་ལ་ལྡོག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཉིད་ལ་སྐད་ཅིག་གསུམ་མེད་ན་རྒྱུན་རྫོམ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་ཡོད་ན་དེ་ལའང་སྐད་ཅིག་གསུམ་འབྱུང་ལ་འདོད་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་ངེས་མི་ཟིན་ནོ་ཞེ་ན། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་མེད། །རྒྱུན་ཡང་སྐད་ཅིག་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན། །རྡུལ་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཚུངས་པས། །གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྡོག་པ་ཡིན། །སྐད་ཅིག་དུས་ལ་ལྟོས་པས་ཆ་མེད་ཅིང་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པས་ཆ་བཅས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལས་སྐད་ཅིག་གཞན་སྐྱེ་བས་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་གོ །གང་དག་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ཆ་ཤས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ར་བ་ལ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ངེས། །ནུས་ཅན་སྐྱེད་དམ་ནུས་མེད་སྐྱེད། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཚ་

རིག་ལ། །དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་ཚ་རེག་དང་དུས་མཉམ་པའི་གྲང་རེག་དེས་གྲང་རེག་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ན་ཚ་རེག་གིས་བཟློག་མི་ནུས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་ཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་བཟློག་པར་ནུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ན་ཚ་རེག་མི་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན། །ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གང་དང་གང་། །ཕྲད་པ་དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་འབྱིན། །ཚ་རེག་དང་དུས་མཉམ་པའི་གྲང་རེག་དེས་ནུས་ལྡན་གྱི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་ནུས་མེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀའི་ལྡོག་པར་མི་འདོད་ཀྱི། གྲང་རེག་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལྡན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྒྱུར་ཏེ། ཚ་རེག་གི་རྐྱེན་སྟོབས་ཆེ་ན་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་ལ། གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེ་ན་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་འཛིམ་པ་ལ་ས་སྟོབས་ཆེ་ན་སྣ་བ་དང་ཆུ་སྟོབས་ཆེ་ན་སླ་བར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སྤང་བྱའི་ངོ་བོའམ་ས་བོན་སྤངས། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་ཟེར། །སྒྲོ་འདོགས་སྤོང་བ་ཡང་ངོ་བོ་ཙམ་མེད་པར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་ལྡོག་པས་ཚད་མ་མི་དགོས། ས་བོན་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་ཚད་མ་ལའང་མེད་དོ་ཞེ་ན། ས་བོན་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའང་ཡོད། །དེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་མིན། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་སྤོང་བའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཚད་མ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་པ་ཇི་སྲིད་ཡོད་

པའི་བར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་འགལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དོན་ལ་འགལ་བ་དགག་པ་ནི། འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་། །དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག །འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འགལ་བའང་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ་གནོད་བྱ་ཡོད་པ་ན་གནོད་བྱེད་མེད་ལ་གནོད་བྱེད་སྐྱེས་པ་ན་གནོད་བྱ་འགགས་ཤིང་། དུས་མཉམ་པའི་ཚོ་རེག་གྲང་རེག་ལྟ་བུ་ནི་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ༔ །གཉིས་པ་བློ་ངོར་ཚད་མས་བསྒྲུབ་པ་ནི། སྣང་དང་མི་སྣང་མ་གཏོགས་པ༔ །འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མིན། །རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དང་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་གནོད་བྱེད་ནུས་ལྡན་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དམིགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་སོ། །གསུམ་གྲུབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གྲང་རེག་འགོག་ལ་མེ་ཙམ་ནི། །མ་ངེས་སྟོབས་ལྡན་མི་འགྲུབ་ལོ། །ཁ་ཅིག་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་མེ་ཙམ་བཀོད་ན་གྲང་རེག་མེད་པ་མི་ངེས་ལ། མེ་སྟོབས་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་དེའི་ཚེ་གྲང་རེག་སྣང་དུ་རུང་ན། སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་སྣང་དུ་མི་རུང་ན་དེ་བས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ཅེས་ཟེར། །རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཙམ་ཡིན། ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ལ་དགག་བྱ་གྲང་རེག་མེ་བས་སྟོབས་ཆེ་བའམ་མཉམ་པ་ནི་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་དེ་བས་སྟོབས་ཆུང་བའི་གྲང་རེག་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་འགོག་པ་ལ་

རྟགས་སྦྱོར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། གྲང་རེག་སྤོབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཚ་རེག་མེད་ལ་སྤོབས་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གཉིས་ཀ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འགལ་ཟླའི་གྲང་རེག་མེད་པར་གྲུབ་པས་མེ་ཙམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །འོ་ན་གྲང་རེག་དང་ཚ་རེག་ཁྲད་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཙམ་ལྷན་ཅིག་གནས་པས་དེ་འགོག་པ་འཕྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མི་འགོག་གི་རྒྱུན་འགྲོགས་པ་འགོག་གོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །བོད་ཕལ་ཆེར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའང་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་དོ། (《ཉ་མཆན་》 ཞུ།) ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱུན་མི་ལྡོག་ཀྱང་ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྒྱུན་མི་ལྡོག་ཅེས་བྱ་བས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་གཅོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ། དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། །བརྒྱུད་འགལ་ལའང་རྣམ་གཉིས་འདོད། །དངོས་འགལ་ནི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ལྡོག་ཙམ་དུ་གནས་པའོ། །བརྒྱུད་འགལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའོ། །རྫས་དང་ལྡོག་པ་འགལ་བ་ཡི། །སྒོ་ནས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་དྲུག །རྫས་དངོས་འགལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྫས་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྒོ་མིན་དང་ཨུཏྤལའི་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་། འདུས་བྱས་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་འགལ་བ་གསུམ་མོ། །ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་

མེད་དགག : ཡིན་མ་ཡིན་(《༧》 མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་) དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མ་ཡིན་དང་། གཏན་ཚིགས་ཡིན་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་གཞི་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་བཀག་པ་གཅིག་གིས་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མེད་དགག་དང་ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པ་དང་བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་བྱས་ལྡོག་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་དྲུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཆོས་གཞན་དབེན་པ་འགལ་ཡིན་ན། །འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར། །ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཙམ་འགལ་བར་འདོད་ན། ཆོས་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། སྨྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་འགལ་ན་འགོག་པ་དང་། །འབྲེལ་ན་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་འཇིག །འགལ་བ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བས། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱང་འགལ་ན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྨྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིག་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི། ཐ་དད་འབྲེལ་ལས་མ་འབྲེལ་ཡང་། །ངོ་བོ་ཡིན་པ་འགོག་ཅེ་ན། །རྫས་སམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་སྒོ་སེར་ལ་སོགས་པ་མ་འབྲེལ་ཡང་

རྫུང་། མེ་དུད་དམ་བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་འབྲེལ་ཡང་རྫུང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང་ངོ་བོ་ཡིན་པ་འགོག་ལ། དེ་ཉིད་འགལ་སྤོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་འགལ་ཡང་འགལ། འབྲེལ་ཡང་འབྲེལ་བས། སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་ན། འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་པའི་ཕྱིར། །སྣང་རྫུང་མེད་པ་ནུས་མེད་འགྱུར། །ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་ཡོད་པ་དང་། སྒོ་སེར་དང་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་སྣང་རྫུང་མི་དམིགས་པས་མི་ཁེགས་ཤིང་། ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་གཞན་སེལ་གྱིས་མི་ཁེགས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་དམིགས་

སྒྲུབ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ཐ་དད་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། ཐ་དད་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི། །བཏགས་པ་བ་ཡིན་འབྲེལ་བ་བཞིན། །རྟོག་གེའི་སྐབས་འགར་སྒོ་སེར་དང་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་བཤད་པ་ནི། དཀར་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་སེར་པོའམ་རྟ་དང་འབྲེལ་བའི་བ་ལང་ཞེས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་འདོགས་པ་བཞིན་ཐ་དད་ལ་འགལ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། །རྒྱུ་དང་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་གཞག་བྱེད། །རྒྱུ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའམ། ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དང་གཅིག་ཏུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཐ་དད་ཕན་གནོད་འབྲེལ་དང་འགལ། །གཉིས་ཀ་མིན་ན་ཐ་དད་ཙམ། །ཆོས་ཐ་དད་དེ་དག་ཕན་འདོགས་ན་འབྲེལ་པ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་ན་འགལ་

བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ན་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ་གསུམ་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དངོས་འགལ་ནི། རང་མིན་འགོག་པ་དངོས་འགལ་ཡིན། །མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་སྨྲར་རོ། །དཔེར་ན་རྟག་མི་རྟག་དང་སྔོན་པོ་སྔོ་མིན་ལ་སོགས་པ་དང་། མེད་དགག : ཡིན་མ་ཡིན་ (《ཉ》 མ་ཡིན་དགག་) ལ་སོགས་པའོ། །འོ་ན་སྔོ་མིན་ནི་དཀར་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་པས་འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སྔོ་མིན་གྱི་ལྡོག་པ་མེད་དགག་དངོས་མེད་ཡིན་གྱི་མ་ཡིན་དགག་གི་དངོས་པོ་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་ནི།།བརྒྱུད་འགལ་རང་མིན་ཁྱབ་བྱེད་འགོག ། ཅེས་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་དོ། །དཔེར་ན་འདུས་བྱས་དང་རྟག་པ་དང་། ལྡོས་བཅས་དང་ངེས་དངོས་དང་། བདག་དང་ཕུང་པོ་དང་། དངོས་པོ་དང་བདེན་དངོས་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སྔོ་སོགས་འགལ་གཉིས་མིན་མི་ཁེགས། །ཤེ་ན་སྤངས་ཡིན་འགལ་བ་མིན། །ཁ་ཅིག་སྔོ་སེར་དང་བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གྲུབ་པས་གཅིག་མི་ཁེགས་ཏེ་དངོས་འགལ་དང་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་ཡིན་ཡང་སྤངས་འགལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་སྣང་རུང་འདི་དག་ཡོད་པའམ་ཡིན་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ལ་སྤངས་འགལ་ནི་དགག་བྱ་སྣང་དུ་རུང་མི་རུང་བའི་ཁྱད་པར་འགལ་དམིགས་ཀྱི་སྒོར་བས་འགོག་གོ །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཅིག་པ་བཀག །དེ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་གྱིས་འགོག །ཕན་

ཚུན་ སྤྲངས་ པའི་ དངོས་ པོ་ གཉིས། །ཡིན་ པ་ སྣང་ སྲུང་ མེད་ པས་ ཁེགས། །བསྡུ་ བའི་ ཚིགས་ སུ་ བཅད་ པའོ། །ཚད་ མ་ རིགས་ པའི་ གཏེར་ ལས་འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་པའོ།། །།

གཉིས་ པ་ ཤེས་ བྱེད་ ཚད་ མའི་ རང་ བཞིན་ ངེས་ པར་ བྱ་ བ་ ལ་ གཉིས་ ཏེ། མཚན་ ཉིད་ ཀྱི་ རྣམ་ གཞག་ དང་། མཚན་ གཞི་ སོ་ སོའི་ དོན་ གཏན་ ལ་ དབབ་ པའོ། །དང་ པོ་ ལ་ གསུམ་ སྟེ། : སྤྱིར་ མཚན་ གཞི་ (《ཞ》 《ལུ》 མཚན་མཚོན་གཞི་) གསུམ་ གྱི་ རང་ བཞིན། བྱེ་ བྲག་ ཏུ་ ཚད་ མའི་ མཚན་ ཉིད་ ངེས་ པར་ བྱ་ བ། མཚན་ ཉིད་ ཀྱིས་ མཚོན་ པའི་ དོན་ གཏན་ ལ་ དབབ་ པའོ། །དང་ པོ་ ལ་ གསུམ་ སྟེ། ཤེས་ བྱ་ ལ་ ཆོས་ གསུམ་ གྱིས་ ཁྱབ་ པ་ བསྒྲུབ་ པ། ཁྱབ་ བྱེད་ ཆོས་ གསུམ་ གྱི་ རང་ བཞིན་ ངེས་ པར་ བྱ་ བ། ཆོས་ གསུམ་ སོ་ སོའི་ རྣམ་ གཞག་ གོ །དང་ པོ་ ནི། ཤེས་ བྱ་ ཀུན་ ལ་ ཆོས་ གསུམ་ གྱིས། ཁྱབ་ ཕྱིར་ དེ་ ཡི་ རྣམ་ གཞག་ བཤད། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ ལ་ མཚན་ ཉིད། མཚོན་ བྱ། མཚན་ གཞི་ རྣམ་ པ་ གསུམ་ གྱིས་ ཁྱབ་ པར་ རང་ རིག་ གིས་ འགྲུབ་ སྟེ། ཤེས་ བྱའི་ རྣམ་ པ་ བློ་ ལ་ འཆར་ བ་ ན། གཞན་ དང་ མི་ འདྲ་ བའི་ རྣམ་ པ་ དང་། དེ་ ཉིད་ ལ་ སྒྲ་ བློ་ མ་ འཁྲུལ་ བས་ ཞེན་ དུ་ རུང་ བ་ དང་། གཞི་ དང་ བཅས་ པར་ འཆར་ བའི་ ཕྱིར་ རོ། །གཉིས་ པ་ ཁྱབ་ བྱེད་ ཆོས་ གསུམ་ གྱི་ རང་ བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། མཚན་ ཉིད་གོ་བྱེད་དོན་གྱི་ཆོས། །མཚོན་བྱ་གོ་བྱ་བློ་ཡི་ཆོས། །མཚན་གཞི་གོ་བྱ་ རྟེན་ གྱི་ ཆོས། །དེ་ དག་ རྣམ་ པར་ བཞག་ འཇོག་ ཡིན། །མཚན་ཉིད་ནི་འདིས་ གོ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་སྟེ་ནོག་ཀློག་ཤལ་ལྡ་བུ་དོན་གྱི་ཆོས་སོ། །མཚོན་ བྱ་ནི་འདི་གོ་བར་བྱ་བ་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ (《རྗོ》 +སྟེ་) བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལྟ་

བུ་བློའི་ཆོས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་རྟེན་ཏེ་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུའོ༑ ༑གསུམ་པོ་འདིའང་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཆ་ནས་མི་འགྱུར་གྱི་གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་ནི། ཆོས་གསུམ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དགོས། །མེད་ན་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར། །དཀར་ཟལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཕྲེ་ན་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་མེད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་ན་གཉིས་པོ་ལའང་ཅི་སྟེ་མི་བརྗོད། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་དཀར་ཟལ་ལ་ཡང་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པའི་ : མཚན་ཉིད་(《ཤ》《སུ》 རྒྱུ་མཚན) གང་ཡིན་ཞེས་བརྟག་དགོས་སོ།།གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད༑ མཚོན་བྱ། མཚན་གཞི་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ༑ དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན།མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད། །མི་དགོས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་ཟེར། (《ཤ་མཆན་》 པོད།) ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཏེ་དོན་ལྡོག་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (《ཤ་མཆན་》 ཕྱུ།) ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་༑ ༑ཐ་སྙད་ལ་དགོས་གཞན་དག་ནི། (《ཤ་མཆན་》 གཙང་ནག) །དོན་ལྡང་དགོས་ཟེར་མཚོན་བྱ་ཡང་། །དེ་འདྲ་རྟགས་བཞིན་ཐུག་མེད་ཟེར༑ ༑འདི་ལ་བོད་སྔ་རབས་པ་རྣམས་སྔོན་པོ་ལ་མངོན་འགྱུར་གྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་མ་གྲུབ་པའི་རྨོངས་པ་ལ་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན་མངོན་འགྱུར་གྱི་ཐ་སྙད་དུ

བྱར་རུང་སྟེ། སྦྱོང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྟོག་གེ་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་བཞིན་དུ། མཚན་ཉིད་ལའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ལས་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་དོན་དེ་མཚན་གཞིར་གཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་བྱའི་(《ལུ》 པའི) མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་(《ཞ་མཆན།》 སྨྲ།) བ་དང་། (《ཞ་མཆན།》 གཙང་ནག) འགའ་ཞིག་དོན་ལ་དགོས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལ་ཡང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན། དེ་བ་ལང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཐ་སྙད་གཉིས་པོའི་(《ཞ》《ལུ》 པའི) ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་ལའང་མཚོན་བྱ་གཞན་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐུག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཉིད་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ་ལ་མི་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དུ་བ་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་དགོས་ན་དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། རྨོངས་པ་ལ་དུ་བ

གཏན་ཚིགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཙམ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་གཏན་ཚིགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་ཐུག་མེད་དུ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ཆོས་ཅན། ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། ལ་མེ་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བློས་སྤྱི་རིས་ཟིན་ཅིང་སྒྲས་བརྗོད་པ་མ་འབྲུལ་ན་བསྐལ་པར་བརྗོད་ཀྱང་མི་ཟད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་ཉིད་ལ་སྒྲ་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ལ་གྲུབ་པ་（《ཧྥོ》ས）གྲུབ་ཆོས་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་འདོད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ནི་དུ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ལ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ནི་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པས། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྒྲ་ལའང་ལྟོས་ནས་འཇོག་ན་དག་པ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཚུལ་གསུམ་དག་པ་བ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་མ་ཤེས་པས་སྔ་མ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་དུ་དགོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཡོག་རྟོག་ཞུགས་ན་དགོས་པ་ཉིད་དོ། །གཏན་ཚིགས

ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཅིག་བཅད་དང་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་གསུམ་པའི་ཚེ་ཐུག་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀོད་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

འདི་ལ་(《ཉ་མཆན་》 གཙང་ནག)ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་ཚུལ་གསུམ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ལ་ཡིན་ན་རང་ལྡོག་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ག་ལ་སྲིད། ཡང་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་དུ་བ་ལའང་མ་ཚང་བར་མཚུངས་སོ། །དུ་བ་རྩོད་གཞི་ལ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་མེ་ལྡན་ལ་འཇུག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེ་མེད་ལ་མི་འཇུག་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཚང་བས་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་རྩོད་གཞི་དུ་བའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་ལྡན་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་ཇི་ལྟར་མ་ཚང་། དེས་ན་ལྡོག་པ་མཚུངས་པས་གཏན་ཚིགས་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པའི་དུས་སུའང་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་དེ། སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་ལྡོག་ཆོས་ཅན་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་ལྡོག་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་གྱི་ཙམ་པོ་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་དོ་ཞེ་ན༑ བྱེ་བྲག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཙམ་ལྡོག་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས་གཏན་ཚིགས་

ཐུག་མེད་དུ་གནས་སོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་ལྡོག་ཤལ་ཙམ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལའང་མཚན་ཉིད་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་གཉིས་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་ན་ཐུག་མེད་དུ་གནས་པ་ཚུལ་སྔ་མ་བཞིན་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ཙམ་དུ་མཚོན་པའི་ཚེའང་ལྡོག་པ་གཅིག་བཅད་དང་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་གསུམ་པའི་ཚེ་ཐུག་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ལ་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་ན་རང་ལྡོག་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ནོག་དང་ལྡོག་ཤལ་ལའང་མ་ཚང་ཞེས་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ལྡོག་མཚུངས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའི་ཚེའང་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་དེ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་གསུམ་མཚན་གཞི་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འཇོག་རྒྱུ་ནི་མ་ངེས་པར། །རྣམ་གཞག་འབྲས་བུ་ངེས་ན་ནི། །མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །མི་ངེས་ན་ནི་ཐུག་མེད་འཇིག །རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པར་དེས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་འབྲས་བུ་མཚོན་བྱ་ངེས་ན་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་མཚོན་བྱ་གོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། མི་ངེས་ན་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པས་མཐར་ཐུ་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན། །བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་སྐྱོན་མེད་ན།། ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་མ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ལྡོག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང་། །བྱས་དང

དཀར་ཟླ་ངེས་ཙམ་གྱིས། །མི་རྟག་བ་ལང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིའམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་ན་ཚུལ་གསུམ་མམ་ལྡོག་ཤལ་མ་ངེས་པར་ཡང་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པའམ་བ་ལང་གི་མཚན་གཞི་དཀར་ཟླ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་བ་ལང་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་སྒྲ་བྱས་པར་མཐོང་བ་ལ་རྟག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། ནོག་ལྐོག་ཤལ་མེད་པའི་གོང་བུ་གཞན་ལའང་བ་ལང་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་ལ་འང་ཞེན་རྒྱུད་ཞིག །མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། །ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཁྱི་མ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་འདོད།（《ཉམཚན་》རྩང་།）ཁ་ཅིག་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཉིད་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རྒྱུད་ཞིག་མེད་ན་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་དེ་ཞེན་ཡུལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལས་དོན་ལྡོག་གཞན་མ་ཡིན་ན་ལྐོག་ཤལ་ལ་ཞེན་རྒྱུད་གི་བ་ལང་ཡང་ལྐོག་ཤལ་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་བསྒྲེའོ། །ཡིན་ན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པར་འགྱུར་བས་དེ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློས་ཞེན་རྒྱུད་གི་ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རྒྱུད་བའི་ཆོས་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་དགག་སྟེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡལ་ག་ལའང་། །ཡལ་ག་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན། །ཡལ་ག་ཡོད་ན

ཤིང་ལ་ཡང་། །མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཡལ་ག་ལ་ཡལ་ག་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡལ་ག་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡལ་ག་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་ཡང་། །མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར༔ ༔ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཡལ་ག་ལ་ཡལ་ག་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡལ་ག་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ལའང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པས་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཅིར་འགྱུར། ཡལ་ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཞན། །མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས༔ ༔ཙནྡན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ། །བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་མི་དགོས་ན།། ཙནྡན་ཤིང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡལ་ག་བཀོད་པའི་ཚེ་ཡལ་ག་ལའང་ཡལ་ག་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་ཤིང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཡལ་ག་དེས་ཤིང་དང་ཐ་དད་ལྡན་པར་མི་བསྒྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པས་ཡལ་ག་ཉིད་ཀྱང་ཤིང་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་། །ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱིས༔༔ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ག་ལ་དགོས༔༔ཐ་སྙད་ལ་ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་སྔ་མ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བ་ལང་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐ་དད་(《༡》 སྙད)ལྡན་པར་མི་བསྒྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པས་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཤེས་བརྗོད་དུ་གྲུབ་པ་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཤེས་བརྗོད་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཙནྡན་ཤིང་དུ་གྲུབ་པ་ན་དེའི་ཡལ་ག་ཤིང་དུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་པ་འདི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་བསྒྲེས་ན་ཆ་མཐུན་གྱི་མགོ་བསྒྲེ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཐོད་རྒལ་བའི་མགོ་བསྒྲེ་ཡིན་

ནོ༎ ༎ཆ་མཐུན་དུ་བསྒྲེ་ན་ཐ་སྙད་སྤྱི་མ་ལ་ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་མེད་ན་སྤྱི་མ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ཙནྡན་སྤྱི་མ་ལ་ཙནྡན་ཕྱི་མ་མེད་ན་སྤྱི་མ་དྲི་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་མ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མ་ཉིད་ཙནྡན་དུ་གྲུབ་པས་དྲི་དང་མི་འབྲལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པས་ཤེས་བརྗོད་ལས་མི་འདའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེའི་མཚན་ཉིད་ཚ་བ་ལ་ཚ་བ་གཉིས་པ་མེད་ན་སྤྱི་མ་མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མེ་ལ་མེ་གཉིས་པ་མེད་ན་སྤྱི་མ་མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་མི་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཆོས་དག་པ་བ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དང་༑ ཐ་སྙད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ལྡོག་ཆོས་ལྡོས་པ་བ་ཚིག་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲའོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་ལ། དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་བློའི་ཆོས་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །ཡང་ནོག་ལྐོག་ཤལ་བ་ལང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དང་པོ་མཚན་ཉིད་དུ་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་པའང་ཞེན་ཡུལ་ཙམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་དུ་འགྲོ་ན་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེ་ཡིན་པས་མེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ༑ ༑དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དང་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་འདི་དག་འབྲས་ཆན་ཟ་བ་ལ་ས་བོན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཚོལ་བ་ལྟར་དོན་མེད་པར་དགོངས་ནས་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། བརྡ་དོན་འབྲེལ་བར་ནམ་རྟོགས་པ། །དེ་ཡི་ཚེ་ན་ཐ་སྙད་འགྲུབ། །མཁས་པས་གཏན་ཚིགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐ་སྙད་འགྲུབ་པ་ལ། སླུན་

པོ་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་བླུན་པོ་ལ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། ནོག་ལྐོག་ཤལ་གྱི་དོན་ལྟོག་གཉའ་བར་ཤ་འཕྱུངས་པ་དང་། མགྲིན་པར་པགས་པ་འཕྱང་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་དོན་སྦྲེལ་དགོས་པ་སྲིད་དོ། །དེ་ཙམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་གོ་བ་ནི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བླུན་པོ་ལ་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་སྙམ་ན།

རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་གཉི་ག་ལ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །
གཉི་གའང་སྦྱོར་བ་གསུམ་པར་ཐུག །བཞི་པ་ཕན་ཆད་དགོས་ནུས་མེད།།

དུ་བ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲིས་པ་ལ། སྤྱིར་གཏན་ཚིགས་ཙམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ངོ་ཞེས་འགོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་ཏེ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན་ཞེས་བརྡ་དྲན་པར་བྱས་པས་འགྲུབ་བོ། །སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱང་ : གང་བསྒྲུབ་བྱ་གང་བསྒྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གང་བསྒྲུབ་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་པ་བཞིན། དུ་བ་ལའང་ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ངོ་། །ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གང་ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ག་ལ་མེ་ལྡན་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བརྡ་སྦྱར་ཏེ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་དུ་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན། (《ཞ》《ལུ》 –གང་བསྒྲུབ་……བ་བཞིན།) གོ་སླའོ། །དེ་

བཞིན་དུ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལའང་སྐྱོ་དང་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་བཞིན་ནོག་ལྐོག་ཤལ་འདུས་པའང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པོ་ཞེས་པས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་ཏེ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་བཞིན་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་བཀར་ཏེ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་གང་གང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་དེ། གང་དུ་མཚོན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་བུམ་པར་མཚོན་པའི་ལྟོ་ལྡིར་བཞིན། ལྐོག་ཤལ་ལ་དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་བོ། །དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་དེ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན། དཀར་ཟལ་བ་ལང་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་ཏེ། ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན་སློ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ན་རྟགས། །མི་འགྱུར་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་ལོ། །(《ཞ་མཚན་》སྒྲ་རྟང་།) ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་ཚུལ་གསུམ་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཚང་ན་དེ་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱེད་ལའང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་

ནའི་ཆོས། །དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་ཆོས་གཞན་མེད། །དུ་བ་གཞིར་བཞག་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ཞིག་རྟེ་ན་ཁྱེད་བདེན་པ་ཞིག་ན་ཁོ་བོ་ཅག་དུ་བ་ཉིད་བློས་ཚུལ་གསུམ་དུ་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པ་དུ་བའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་ག་ལ་ཡོད། འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ། །ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན། །དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་ན། དེ་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བའང་འདིས་བསལ་ཏེ༑ ནོག་ལྐོག་ཤལ་གཞིར་བཞག་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་གཞན་ཞིག་རྟེ་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང༌། ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཉིད་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྐོག་ཤལ་ལ་ལྐོག་ཤལ་གཉིས་པ་མེད་ན་ལྐོག་ཤལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་ལྐོག་ཤལ་ཐུག་མེད་དུ་དགོད་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ལའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན༑ ལ་ལ་མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་ཟེར། །གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་མིན། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ན་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ཅེའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ཉིད་ལ་ཚུལ་གསུམ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་ལའང་འཇོག་ཚུལ་ཆོས་གསུམ་དགོས་སོ། །(《ཉ་མཆན་》སྒྲ།)འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད༑ ༑ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་(《ཉ》བའམ་)མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚོན་བྱ་ལྡོས་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། །མཚན་ཉིད་དུ་གོ

བ་མཚོན་བྱ་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་དུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་མཚོན་བྱ་ལ་ལྟོས་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཡང་（《ཞ་མཆན་》རྩང་།）འདི་རང་གི་མཚོན་བྱ་ལ་མི་ལྟོས་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འཇོག་པ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་（《ཧོ》སུ）དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་སྐྱོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱས་ལྡོག་འགྲུབ་ལ་འདིར་མཚོན་བྱ་མ་གྲུབ་ན་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན། །ཆོས་གང་ཞིག་དངོས་འགལ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་སྟེ། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ལྡོག་པ་གཉིས་བཅད་ནས་གང་འདོད་པ་དེའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་གྲངས་ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་བསྟུ་ན། །གསུམ་ཞེས་བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་འདོད། །བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟུ་ན། རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ། དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་དང་། བ་ལང་གི་མགོ་བོ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་གཉིས་དང་། ཁ་ཅིག་དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་ནི། རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་མཚོན་བྱའི

དོན་ལྡོག་མ་ཡིན་པའོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། མི་སྲིད་པ། མ་ཁྱབ་པ། ཁྱབ་ཆེས་པ། ཁྱབ་མཉམ་པའི་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི་མཚོན་ལྡན་གྱི་གཞི་ལ་ཡེ་མི་སྲིད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟར་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་ལམ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་མཚོན་ལྡན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་པ་སྟེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོའམ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་མཚོན་ལྡན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་ཆོས་མེད་པར་ཡང་ཞུགས་པ་སྟེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྡན་ནམ་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་མཚོན་ལྡན་དང་ཁྱབ་མཉམ་ཡང་མཚོན་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་ (《ཞ》 ལ་) རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་གང་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། འགལ་ནས་མི་གནས་པ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། མཚན་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་ནས་མི་གནས་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྫས་ཆོས་ལ་རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་ལམ་ལྡོག་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་མ་དོར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པ་ནི། དེར་མི་འགྱུར་ཏེ༔ ཁྱད་པར་བཀག་ལྡོག་ཉིད་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞི་ལྡོག་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་སྟེ་ལྐོག་ཤལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ

ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་སུ་མཚོན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྟོས་པས་གཞི་མཚན་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་རང་ཉིད་རང་གི་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་སྟེ། བ་ལང་ཉིད་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྡོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤེས་བྱའི་ཐ་སྙད་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་རུང་དུ་བཀོད་པའམ། མ་ཡིན་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་མ་དོར་བ་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་ལྟོས་པས་དོན་ལྡོག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི་མཚོན་འདོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྟེ་སྲོག་ཆགས་ཙམ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྡོག་ཤལ་ལམ། བློ་ཙམ་ཚད་མར་མཚོན་པ་ལ་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ལས་མཚན་གཞི་ལ་འགལ་ནས་མི་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་མི་སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་དེར་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་གནས་པའི་ལྡོག་པ་དེ་ལ་དེ་མིན་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་གནས་སམ་མི་གནས། གནས་ན་དེ་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་གནས་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་མི་གནས་པ་དེ་ནི་འགལ་ནས་མི་གནས་པ་ཡིན་ལ། མི་གནས་ན་ལྡོག་པ་ལ་དེ་དང་དེ་མིན་གྱི་མཚན་གཞིར་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང་བཅས་ནས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་ནི། སྦྱོར་བར་བཀོད་ནས་སྐྱོན་བརྗི་ན།།
དོན་ལྡན་གཞན་འགྱུར་མེད་པར་འགྱུར། །མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་སྦྱོར་ན། །
མཚན་གཞི་མི་གནས་དོན་མེད་འགྱུར། །གལ་ཏེ་འདི་དག་སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་བརྗི་ན། མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལས་དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མི་འཐད་དེ།

སྟོང་ཉིད་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བས་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚེ། བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་དུ་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་ཀྱི་དོན་མཚན་གཞི་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་ལ་བརྗོད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་མི་བརྟེན་ལ་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་མི་དགོས་པ་དང་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་སྲིད་ནས་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་གྱི་སྐྱོན་ཡང་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཞེ་ན། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་མི་དགོས་ཏེ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་དང་མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བཀོད་ན། སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་མཚན་གཞིར་འཇོག་ཚུལ་ལ་རག་སྟེ། དཀར་ཟལ་ལམ་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་བཞག་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ལ་ཏྲའམ་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་བཞག་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྦྱོར་བ་མ་བཀོད་པ་(《ཧ》 ལ་)སྐྱོན་བརྗེ་བ་ཉམས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཀ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མཚོན་བྱའི་སྐྱོན་ནི་མཚན་གཞིར་བཀོད་དམ་མ་བཀོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། མཚོན་བྱ་ལ་བརྗེ་ལ། མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ནི་མཚོན་ཆོས་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ཡང་རུང་སྟེ། མཚན་གཞིར་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྗེ་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། མཚན་གཞི་ལ་བརྗེ་ན་མ་བཀོད་པ་(《ཏྲ》 ལ་) འགལ་ལ་བཀོད་ན་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །ཡང་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་སྐྱོན་མཚོན་ཆོས་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ཡང་རུང་སྟེ། མཚན་གཞིར་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྗེ་ན། ཏྲ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ

གྲུབ་པ་བཀོད་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འདུས་པས་སྐྱོན་གཞན་དོན་མེད་དོ། །ཡང་རང་གི་རྣམ་གཞག་དང་འགལ་ཏེ། བ་ལང་ཉིད་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འདོད་པ་དང་༑ ཐ་སྙད་དང་པོའི་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་འགལ་བ་བཞིན་(《ཞ》 ཡིན་)ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་ནི། །མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཅེས་མི་བཞེད། །སྐྱོན་གསུམ་པོ་འདི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ན་མཁས་པའི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་གཉིས་པོས་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་སྡེ་བདུན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གསུང་། དེས་ན་ཐ་སྙད་དེ་དག་རྣམ་པར་འཁྲུམས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྤྱི་སྐྱོན་ཡིན། །རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོའང་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གསུམ་པོ་འདིར་འདུས་པ་ཡིན་གྱི་ལོགས་པ་མེད་དོ། །སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་གཅོད་ཀུན༑ ༑གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། །མཚན་ཉིད་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་ཚིག་ཁྱད་ཐ་དད་པར། །བྱེད་པས་མི་ལྡན་པ་དག་དང་༑ ༑གཞན་པ་དག་དང་ལྡན་པ་དང་། །གཏན་མི་ལྡན་ཉིད་རྣམ་གཅོད་བྱེད། །དེ་སྒྲར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ལས། །དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའང་། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་།

མ་འབྲེལ་རྣམ་གཅོད་དང་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་
གསུམ་གཅོད་པའི་དག་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཇི་ལྟར་གཅོད་པ་ལྟར་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་
པར་གཅོད་པས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་ལས་མི་འདའོ། །དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་
གྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐབས་སུ། བདག་ཉིད་ཚིག་ཕྲད་ངེ་བོའི་སྒྲ། །
མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས། །ལྡོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད་ཅིང་། འདོད་སྒྲས་མ་ཁྱབ་སེལ་བར་བྱེད། །
ཅེས་པས་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་ལ། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། །དེ་
རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་མེད། །བསལ་བ་གནོད་དང་ལྷག་མ་ལ། །མཚན་ཉིད་
འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མི་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་བདེ་བ་བོར་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགོས་པ་བློས་བཏགས
ནས་སྦྱོར་བ་འདི་ནི་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ལ། ཙུང་ཟད་མ་འཁྲུལ་དུ་ཟིན་ཡང་།
མཁས་པ་རྣམས་ལ་མ་གྲགས་པས་མི་བདེ་སྟེ་ཀླུ་ཀློའི་སྐད་ཀྱིས་སྒྲ་འཆད་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཅན་གསུམ་པོ་ལའང་། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ :
གཉིས་ (《ཞ》 གཉིསགཉིས་) ལས། མ་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་བཀོད་
པ་གང་ཞིག་མཚན་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་ན་དངོས་པོ་ལ་
དཔེར་བརྗོད་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནག་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པའམ།
དངོས་མེད་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་རི་བོང་གི་རྭ་བཀོད་
པའམ; གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་དཔེ་བརྗོད་ན་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ཁྱབ་ཆེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚན་
གཞི་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་འདོད་མེད་པར་ཞུགས་པའོ། །དེ་ལ་གསུམ་ལས།

དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་མགོ་ལྟན་བཀོད་པའམ། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་རི་བོང་གི་རྭའི་མཚན་ཉིད་དུ་མེད་དགག་བཀོད་པའམ། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བློའི་ཡུལ་རུང་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་སྲིད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚོན་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་ལྡོག་མ་གྲུབ་ནས་མི་སྲིད་པ་དང་། རང་ལྡོག་གྲུབ་ཀྱང་མཚོན་འདོད་ལ་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། དངོས་པོའི་རང་ལྡོག་མ་གྲུབ་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའོ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་གཉིས་གཉིས་ཏེ། རང་གི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་བཀོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བ་ལང་གི་མགོ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་བཀོད་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟའི་ཐ་སྙད་བཀོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟའི་མགོ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་གི་ཆ་ནས་འཇོག་གི་རྟའི་མགོ་བོའི་བརྗ་དོན་འཕྲོད་ན་ནི། རང་ལྡོག་གྲུབ་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་རང་ལྡོག་གྲུབ་ཀྱང་མཚོན་འདོད་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད་པ། རང་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ། དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་པ་རྟ་བ་ལང་དུ

མཆོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། འདི་མི་སྲིད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་གི་དོན་ལྡོག་ཏུ་གཅིག་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ༑ རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །གང་གིས་གོ་བར་གྱུར་པ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་བསལ་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དང་།། སྒྲ་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ན་དེས། །དེ་དག་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ༑ ༑དེས་ན་རྟ་ལ་ལྐོག་ཤལ་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་ལ་བྱས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་མཆོན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་མཆོན་པ་ལ་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པས་གཟུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉི་གའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་མཆོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་མི་རུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་བཀག་ལྡོག་ཉིད་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི། གཞི་ལྡོག་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། ལྐོག་ཤལ་བ་ལང་དུ་མཆོན་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་མེད་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་དངོས་མེད་དུ་མཆོན་པ་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་ཉིད་བཀོད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་བློའི་ཡུལ་རུང་དུ་མཆོན་པ་ལ་ཤེས་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི། རང་གི་མཆོན་བྱ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་སྟེ། དེ་ལའང་གཉིས་ལས༑ དངོས་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། བ་ལང་ཉིད་བ་ལང་དུ་མཆོན་པ་ལ་ལྐོག

ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དངོས་མེད་ལ་ : རྟགས་ (《ཞ》 རྟག་དངོས་རྟག) དངོས་སུ་མཚོན་པ་ལ་འཇིག་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་ཉིད་དང་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་རུང་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་ལྟོས་པས་དོན་ལྟོག་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མཚན་གཞི་བཀོད་དང་མ་བཀོད་དང༌། །མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཡི་གཞིར། །མཚོན་བྱ་ཁེགས་སམ་མི་ཁེགས་ཞེས། །རྩོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདིར་མི་གནོད། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་བརྩི་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་འདི་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཀར་ཟལ་ལ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ནག་སྒུར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་བཀོད་པ་ལ་བརྩི་ན་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲོག་ཆགས་ཙམ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་དང་རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་བཀོད་པའང་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བཀོད་པ་ལ་བརྩིའོ། །འོ་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་ན་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་འཛིན་ལ་འོན་ཀྱང་དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་ཁྲ་བོའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་ན་བདེན་ཡང་བ་ལང་ཙམ་དུ་མཚོན་པའི་ཚེ་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མ་བཀོད་ཀྱང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་སྐྱོན་མེད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་རྩོད་གཞི་ལས་གཞན་དུ་བཀོད་ན་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ལྟར་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཡིན་ཡང་མཚན་གཞི་གཞན་རྟ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀོད་ན་མཚོན་མི་ནུས་པས

སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དང་པོ་ནས་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལྐོག་ཤལ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན། མཚན་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་མཚན་གཞི་ལ་རག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་འབྲས་རྟགས་སུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་འགོད་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་མཚན་གཞི་ལ་བརྟེ་ན་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞི་ལ་མཚོན་བྱ་མི་ཤེས་ན་མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། ཤེས་ན་ལྐོག་ཤལ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ལྐོག་ཤལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྐོག་ཤལ་རང་མི་སྲིད་པར་མ་གྲུབ་ལ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་གཞན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱེད་ཤེས་པས་ཁྱབ་བྱ་མི་ཤེས་ན་ཁྱབ་བྱ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལ། ཤེས་ན་སྒྲ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་སྒྲ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་མཉན་བྱའང་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལའང་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་ལ་སྒྲ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་ན (《ལུ》ལ་)སྒྲ་གཞན་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཤེས་པས་གཞན་དེའི་མཉན་བྱའང་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་མཚན་ མཚོན་ རྫས་ གཅིག་ ཟེར། །ཐ་ སྙད་ མཚོན་ བྱའི་ མཚན་ གཞིར་འདོད། །ཐ་ སྙད་ བསྒྲུབ་ པ་ རང་ བཞིན་ གྱི་ རྟགས་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར་ མཚན་ མཚོན་དོན་ཉིད་ལ་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་མི་འཐད་དེ། མཚོན་ བྱ་ མིང་གིས་ ཁྱད་ པར་ དུ། །བྱས་ ཕྱིར་ མཚན་ ཉིད་ མཐོང་ བ་ ཡི། །དབང་ ཤེས་རྟོག་ བཅས་ ཉིད་ འགྱུར་ ཞིང་། །དོན་ སྒྲུབ་ རྫས་ ཡོད་ དག་ ཏུའང་ འགྱུར། །
མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་ན་མཚོན་བྱར་མི་རུང

ལ་༑ བྱས་ན་མཚོན་བྱ་དང་རྫས་གཅིག་པས་མིང་དང་ཡང་རྫས་གཅིག་པར་འགྱུར་ཞིང་༑ འདོད་ན་རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པས་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ན་མི་(《ཞ》མིང་)སྣང་བའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །རྟོག་བྲལ་ཡིན་པས་མིང་མི་འཛིན་ན་མཚན་ཉིད་བཟུང་མཚོན་བྱ་མ་བཟུང་བས་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པ་ཉམས། རྫས་གཅིག་ན་དོན་བསྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཏུ་འང་མི་འཐད་དེ། བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་នོ། །ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་རྫས་ཡོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྡ་ལས་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་དུ། །གསུངས་ཕྱིར་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན། །(《ཞ་མཆན》རྟང།)ཡང་འགའ་ཞིག་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རྟུང་ཡིན་ལ། དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིའི་ཡིན་នོ་ཞེས་གསུང་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྡའི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་དེ་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་དྲན་པའམ་དྲན་པར་བྱས་ནས་གཞོད་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གྲགས་པ་བརྡ་ཡི་རྗེས་འགྲོ་བ། །དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། །སྤེབ་སྦྱོར་མིང་དང་སྒྲ་ཆ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་ནི། །མཚོན་བྱ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་གཞི། །རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ལས་བརྡ་སྦྱར་བའོ། །མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་སྒྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པས། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི་དོན་ལྡོག་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་སྒོ་གསུམ་ནི། །འཇུག་པ་དེ་ཡི་ཐ་

སྙད་ཡིན། །ཐ་སྙད་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བ་ལང་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པ། ངག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ། ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བསླབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་བསླབ་ཡིན་ནོ། །དོན་ལ་ལྟོས་པའི་མིང་ཡིན་པས། །བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་དངོས་པོ་ལ། །མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། །དེས་ན་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་དང་། མིང་དངོས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟས་བྱིན་ལ་སོགས་པ་མིང་གི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚོན་བྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་སུ་རུང་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་གི་སྤྱི་དེ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ནོ། །བློས་ཞེན་རུང་གི་ཆོས་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ལ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་བློའི་ཆོས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཡུལ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་སྒྲ་དང་༑ ༑ཐ་སྙད་དག་རྟོགས་པའམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་བརྡ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། །རང་བཞིན་རྟགས་སུ་མི་འཐད་ལོ། །མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་དང་མཚོན་བྱ་སྒྲོ་བཏགས་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་གཉིས་རྫས་མི་གཅིག་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འཁྲུལ་པས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་ནི། །འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་མི་བསླུའི་ཕྱིར། །གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ག་ལ་འགལ། །མཚན་ཉིད་ནོག་ཟློག་ཤལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་བ་ལང་གི་མཚོན་བྱ་གཉིས་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ

བཟུང་བ་དེ་དང་། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སྦྱར་བས་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་མི་བསླུ་བ་འགྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞིའང་ (《ཏོ》ལའང་) །མཚན་ཉིད་རྟེན་པ་མཚན་གཞི་ཡིན། །མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་གཉིས། །མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་བརྟེན་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་དེས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་པ་བ་ལང་གི་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་དང་། བཏགས་པ་སྐྱོན་ཡོན་བརྩི་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་བ་ལང་གི་མཚན་གཞི་རྟ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ལྡོག་ངོས་བཟུང་བ། ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ། མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། འགའ་ (《ཞ》གང) ཞིག་ཆོས་གསུམ་རང་ལྡོག་ནི། །རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་རུང་ཟེར། །སྣང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་མི་ཕྱེད་པའི་བོད་ཁ་ཅིག ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་ལྡོག་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་བས་ངེས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་གསུམ་པོ། །རྟོག་མེད་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་རང་གི་རྣམ་པར་རང་དབང་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་སྣང་བའི་ལྡོག་པ་ནི། །ཆོས་གསུམ་ཉིད་མིན་སེལ་བ་ཡི། །ཆོས་གསུམ་གྱི་ནི་རང་ལྡོག་ལ། །

སྒྲུབ་དང་དགག་པ་གཉི་ག་ཡོད། །བ་ལང་གི་རང་མཚན་སྣང་བ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་མཚན་མཚོན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་དོ། །ཆོས་གསུམ་ཀ་འང་གཞན་སེལ་གྱི་ཆ་ནས་དངོས་པོའི་ཆ་བསྒྲུབ་ན་མ་ཡིན་དགག་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆ་བསྒྲུབ་ན་མེད་དགག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་འབྲེལ་ཚུལ་དངོས་ནི། མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན། །མཚན་གཞི་ཐལ་ཆེར་གནས་སྐབས་འབྲེལ། །མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་རང་བཞིན་འབྲེལ་ཞིང་དེ་གཉིས་དང་མཚན་གཞི་གནས་སྐབས་འབྲེལ་ལ། རང་བཞིན་འབྲེལ་བའང་ཡོད་དེ་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་མཚོན་པ་ལ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པར་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི༑ འབྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད། །སྒྲོང་བས་མཚན་མཚོན་འབྲེལ་བ་འགྲུབ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་མཚོན་བྱའི་སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟད་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཉིད་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་བོ། །མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི། །འབྲེལ་བ་མཁས་པས་མཐོང་བས་དྲན། །རྨོངས་པ་ལ་ནི་བརྡ་དྲན་པའི། །ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས། །མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་བ་ནི་མཁས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དམ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་བརྡ་དྲན་པས་འགྲུབ་སྟེ༑ རྣམ་འགྲེལ་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །རྨོངས་པ་ལ་སྔོན་དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ངེས་ཏེ། ཕྱོགས་གླང་གིས། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་རྨོངས་པས་འདིར།། གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་པ། །གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་ལས། །བརྡ་དྲན་

བྱེད་པའང་འཐད་ཞིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་
འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་
ཚུལ་དང་། ཕན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་ཐོག
མར་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་ནི། གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་ནི། །སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས
༼གཏོགས༽གཉིས་གཉིས་དྲུག །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་དཀར་ཟལ་གཉིས་ལའང་དེ་
བཞིན་དུ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་པོ་དེ་ཡང་དག་གོ །བཟློག་ལའང་དྲུག་ལས
མཚན་ཉིད་དང་། །མཚན་གཞིའི་ཆ་གཉིས་སྐྱོན་མེད་སྲིད། །བ་ལང་གི་
མཚོན་བྱ་དང་དཀར་ཟལ་གཉིས་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་
ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་མཚོན་པ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་པོ་ལའང་གཉིས་གཉིས་ཏེ
དྲུག་ལ་བཞི་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང་གཉིས་པོ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དཀར་ཟལ་མཚན་ཉིད་
ཙམ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་འཁྲུལ་པའི་སྐབས་སྲིད་ལ། གོང་བུ་འདིའི་ཁ་དོག
ཆོས་ཅན་ཁྲ་བོའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ་དཀར་ཟལ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད
ན་ཡང་དག་སྲིད་ཅིང་ཡང་ལྐོག་ཤལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་མཚན་གཞི་མ་
ཡིན་པར་མཚོན་མི་ནུས་ཏེ་སྐབས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར
རོ༑ ༑གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་ལྡོག་ཡིན་པར
མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་༼གཏོགས༽མཚན་ཉིད་
དེ༑ ༑གཞི་མཚོན་གཉིས་ལ་ཁེགས་ན་ནི། །མཚན་གཞི་ལྐོག་ཤལ་ཁེགས
པར་འགྱུར། །མ་ཁེགས་ན་ནི་ཁྱབ་ཆེས་ཟེར། །ནོག་ལྐོག་ཤལ་མཚན་གཞིར

བཞག་ནས་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་བཀོད་པའི་ཚེ། མཚན་ཉིད་དེ་དཀར་ཟལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་ལ་མ་ཁེགས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པར་འགྱུར་ལ་ཁེགས་ན་དེའི་མཚན་གཞི་ལྐོག་ཤལ་ཡང་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཁེགས་ཀྱང་མཚན་གཞི་མ་ཁེགས་ན་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་ལྡོག་ལ་ཁྱབ་རང་ལྡོག་ལ། །མ་ཁྱབ་པས་ན་ཉེས་པ་མེད། །དོན་ལྡོག་ལ་ཁྱབ་སྟེ་དོན་ལྡོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་མཚན་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ། །རང་ལྡོག་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པའི་ཉེས་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཞན་ལྡོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚོན་བྱ་འགལ་དང་ཐ་སྙད་ཁེགས། །དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་རྩོད་པ་མེད། ༑དང་པོ་(《ཞ་མཆན་》ཕྱུ་རྟུང་།) མཚོན་བྱ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ནི༑ མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་མཚོན་པ་འགལ་ཏེ། ནག་ལྐོག་ཤལ་བཀག་པས་བ་ལང་དུ་མཚོན་(《ཞ》+མི་ནུས) པ་བཞིན་ནོ། །མ་ཡིན་ན་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པ་ལའང་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་ཐ་སྙད་ངེས་པ་མི་རུང་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་མི་ངེས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། རང་ལྡོག་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡོད་ལྡོག་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་གྲུབ་བསལ་མེད་ལ་དཔག་འདོད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས

བཀོད་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པས་རྟགས་ལ་ལྟོས་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་རང་ལྡོག་མ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་བསྒྲུབ་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཁེགས་མ་ཁེགས་བརྟགས་པའི་རྩོད་སྤོང་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཁེགས་པས་མཚན་གཞིར་ཡང་འཐད་ལ་དེ་རྟེན་པའི་གཞི་ལྡོག་དཀར་ཟལ་དང་ནག་ལྐོག་ཤལ་ཁེགས་པས་དེ་དག་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ནག་ལྐོག་ཤལ་ལ་སྤྱིར་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློས་གྲུབ་པ་ཁེགས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་དང་། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པའི་རང་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་སྒྲ་བློའང་ཁེགས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཁེགས་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པར་ཐལ་ཏེ་དེ་ཉིད་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནག་ལྐོག་ཤལ་གྱི་དོན་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཁེགས་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་ལ། རང་ལྡོག་ལ་ཁེགས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དོ།། འདི་ལྟ་བུའི་བརྒལ་བརྟག་གི་ལན་ཐམས་ཅད་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་དངོས་པོའི་མཚན་གཞིར་རུང་ངོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྟེན་(བརྟེན)པར་ཐལ་ལོ། །མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ

མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྟེན་(བརྟེན)པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྔ་མ་ཡང་འདོད་ན་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་རྣམ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྣམ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ལ་ལྟོག་པ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།།

འདི་མི་འཐད་དེ། དོན་ལྟོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་པས་ཞེན་རུང་དེ་ཐ་སྙད་དུ་མི་འཐད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཚོན་བྱ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་ཡིན་པས་བློ་ཆོས་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དོན་ལ་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་རྣམ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། གཉིས་ཀ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ་དངོས་པོ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དོན་དང་ཐ་སྙད་རྣམས་མི་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་ལྟོག་དང་སྒྲ་བློ་གཉིས་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་གཅིག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་འགལ་མཐུངས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། དེས་ན་ལ་ལར་འགལ་བ་དང་། །མཐུངས་པར་མངོན་པའི་སྦྱོར་བ་སྲིད། །གཞི་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བ་དང་མཐུངས་པ་མེད་ཀྱང་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་མཐུངས་པར་མངོན་པ་དང་འགལ་བར་མངོན་པར་གཉིས་སོ༔ ༔དང་པོ་ཤེས་བྱའི་ལྟོག་པ་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་རུང་བཀོད་པའམ༔ (《རྟོ》+མ་ཡིན་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །) འགལ་བར་མངོན་པ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་མཚན་གཞི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་འདི་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཡིན་པས་དེས་（《རྟོ》 དེ་）མཚན་གཞིར་བཞག་སྟེ་རྟགས་སུ་མཆོན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ཡིན་（《རྟོ》 བཞིན་）ནོ། ཁ་ཅིག་གཞི་མཚན་མཚུངས་པར་མཐོན་པར་དཔེར་ན་ཚུལ་གསུམ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་གཏན་ཚིགས་སུ་མཆོན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། : གཞི་མཆོན་མཚུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མཆོན་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།（《ལུ》 —གཞི་མཆོན་——ལྟ་བུའོ། །）གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་རྗེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བརྗོད་པ་ནི། མཚན་མཆོན་གྲངས་མཉམ་ངོ་བོ་གཅིག །རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས།། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཆོན་བྱ་དུ་མ་དང་མཆོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མ་མི་སྲིད་པས་གྲངས་མཉམ་པ་དང་། རྟོག་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་དང་མཆོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི། མཚན་མཆོན་དོན་ལ་གཅིག་པ་དང་། །ཐ་དད་གྲངས་མི་མཉམ་པ་འཁྲུལ། །བོད་ཕལ་ཆེར་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ སྨྲ་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་རྒ་འཇིག་བཞི་སྨྲ་པ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེས་མཆོན་བྱ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ

མཚོན་ནམ་ཐ་དད་ལྡན་པར་མཚོན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་ནུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནུས་ཀྱང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་གྱིས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། (《ཞ་མཚན་》 བོད།) ཁ་ཅིག་དོན་ལ་གནས་པའི་ལྡོག་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཤང་ཀར་ནན་ཏའི་དགོངས་པ་མ་ལོངས་པ་ཡིན་ནོ། (《ཞ་མཚན་》 གཙང་ནག་པ།) ཁ་ཅིག་ས་བོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་༏ བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ལ་རྟགས་དུ་མ་རུང་བ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དུ་མས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མཚོན་པས་གྲངས་མི་མཉམ་ཞེས་གསུང་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་དེས་མཚོན་བྱ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་ཕྱེ་བར་དེའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་མི་ནུས་ལ། འབྱེད་ན་ཡང་དེ་མིན་དེ་མཚོན་མི་ནུས་ཏེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མི་འགལ་བ་སྒྲ་བློ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཟླ་བ་དང་རི་བོང་ཅན་ལྟར་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་བས་དོན་མི་མཚུངས་པ་དང་། དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་རྐྱེན་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྲིད་ལ། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་ཡིན་པས་གཅིག་གིས་གཉིས་འཇོག་མི་ནུས་སོ། །མཚན་ཉིད་དུ་མས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མཚོན་པའང་མི་རུང་སྟེ། མཚོན་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་ལྡོག་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཡིན་གྱི་དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་བྱས་ན་མི་(《ཞ》《ལུ》མེད་) མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་མཚོན་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་ནི་གང་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པས་ག་ལ་མཚུངས། གསུམ་པ་མིང་དོན་བཟློག་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། དེ་དག་ཕན་ཚུན་བཟློག་པ་ཡི༏ ༏རྣམ་པར་བཞག་པས་འདིར་མི་གནོད། །མིང་དེའི་དོན་གཞན་དུ་

བཏགས་ནས་འདོད་པའི་མཚོན་བྱ་འགོག་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྒོལ་བས་རྗེས་དཔག་མཚན་གཞིར་བཞག་སྐྱེ་མི་བསླུ་བས་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དུ་ (《ཞ》 +ཐ་སྙད་སྒྲུབ་) བསྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་འགོག་པའི་གནོད་པ་མེད་དེ། དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལ་ཚད་མར་བརྗོད་བྱེད་ན་དེ་རྗེས་དཔག་ལ་ངེད་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། མི་བསླུ་བ་ལ་ཚད་མའི་བརྗོད་བྱེད་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་ནུས་སོ། །འགའ་ཞིག་དོན་དེ་ལ་མིང་གཞན་དུ་བྱས་ནས་མི་འདོད་པའི་མཚོན་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་གནོད་པ་སྤྱང་བ་ནི། རྒོལ་བས་བུམ་པ་དཔྱད་མི་བཟོད་པས་ཀུན་རྫོབ་པར་མཚོན་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་བུམ་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པས་དོན་དམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་དེའི་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་ནས་རྩོད་ན། དབུ་མ་པས་སྤྲོས་བྲལ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྗོད་བྱས་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་མི་སྲིད་ལ། རྟོག་གེ་བས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྗོད་བྱས་པ་དེ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དོ། ཁ་ཅིག་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པར་བཞག་པ་ལ་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གོ་བཟློག་ནས་རྩོད་ན་ཁོ་བོ་ཅག་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། ཁྱེད་དེ་ལས་བཟློག་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན། ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དང་དོན་ལྡོག་མཚོན་བྱར་འགལ་ལོ། །འོན་ཏེ་མིང་བཟློག་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན། དོན་ལྡོག་མཚན་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱར་ཁས་བླངས་པས་མིང་ལ་མི་བརྩད་དོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཅོད་

པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་ན། མི་བསླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རྣམ་གྲངས་པ་འམ་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་གང་ཡང་རུང་བས་མཚོན་ནུས་ཞེས་གསུང་བ་དང་། རྒྱན་མཛད་པས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱོད་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་གསལ་བར་སྤྱོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་གྱི་ཚད་མའོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་གྱི་མི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་བར་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བ་ཡིན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ་བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་སྟེ། མཚན་གཞི་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་ལ་ཡོད་པའི་གཞལ་བྱ་ཟུམ་པ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་ནུས་པའོ།། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བཟུང་བའམ་མ་བཟུང་བའི་དོན་ཅི་རུང་རུང་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའོ། །བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་ནུས་པ་སྟེ། ཤེས་པས་དོན་མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཞུགས་པས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། ཀང་ལག་ལ་སོགས་

པས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་མ་ཡིན་នོ། །དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཙོད་ལ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་སྲིད་པ་གཙོད་ཅིང་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱབ་ཆེས་གཙོད་ལ་མ་ཁྱབ་པ་གཙོད་པ་ཞིག་ཁ་བསྐང་ངོ་། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ནི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །བྲམ་ཟེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་འཁྲུལ་པས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེའང་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། (《ཞ》 +མ་ཟེའི་གཞན་སེལ་ལས་) དོན་ལ་ཤེས་པའི་བྱེད་ཡོད་པས། །དེ་ལ་ཙུང་ཟད་བྱས་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའང་ཡུལ་གྱི་རྫས་མ་རྟོགས་པ་ (《ཧོ》 +རྟོགས་པ་) ལ་བྱས་ན་བཅད་ཤེས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཤིང་རིགས་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་ན་ཚད་མ་མི་སྲིད་པས། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རིགས་སྔར་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའོ། །འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའོ། །དེའང་བློ་དོན་དང་མཐུན་པར་འཛིན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་ལའང་ཡོད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་རིགས་དེ་དོན་མེད་པར་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་དུ་བ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལོག་ཤེས་ལའང་ཡོད་ལ། རང་མཚན་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལ་བྱེད་ན་སྒྲོ་བཏགས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་རང་གི་སྒྲོ་མ་བཏགས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའོ། །དེ་ལ་བྱེད་པའང་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ

འདོགས་སེལ་བས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་གཅིག་གིས་མི་འགོག ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྣང་མ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་གཅིག་གིས་མི་སྒྲུབ། འཛིན་སྟངས་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་པའི་བྱེད་པས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་དང་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་གསུང་ངོ་། །དེ་དག་ལ་མི་འཐད་པའི་ཆ་བཀག་ན། (《ཞ་མཆན་》ལྷ་དབང་བློ།) མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཛོག་ན་ནི། །མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །གཉིས་ཀ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། མཚོན་བྱའང་གཉིས་སུ་འགྲོ་བས་སོ། །དེས་ན་འདམ་ཀ་ཅན་མི་སྲིད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །(《ཞ་མཆན་》རྒྱན་མཛད་པ།) མཚན་མཚོན་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ཡང་། །སྤྱི་མཚན་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། །དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའང་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ནས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་མེད་ན་ཚད་མ་ཞེས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།། (《ཞ་མཆན་》ཆོས་མཆོག) མ་ཁྱབ་གཅོད་ཚུལ་འདིར་མི་འཐད། །གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགོངས་པ་མིན། །མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་གཞན་ནས་ཁ་བསྐང་ངོ་ཞེས་གསུང་ན་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཚིག་ལ་ནུས་པ་མེད་ན་གཞན་ནས་ཁ་བསྐངས་པས་ཚིག་སྐྱ་མ་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བཟློག་མི་ནུས་ལ་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ན་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །(《ཞ་མཆན་》བྲམ་ཟེ།) མི་དགོས་མ་ཁྱབ་མི་སྲིད་གསུམ།། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་འདོད་ན་ཡོད། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྣང་མ་རྟོགས་པ་རྣམ་གཅད་མེད་པས་མི་དགོས

པས་（《ཧོ》 ཏེ་)། འཛིན་སྟངས་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་ན་རྟོགས་ཞེན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་ལ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དོན་བདེན་པའི་གོ་བ་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཀུང་དོན་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལ་དོན་མཐོང་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་རྟགས་ཀྱིས་ཀུང་རང་གི་རྒྱུ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པས་མེ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བས་དོན་བདེན་པ་འགའ་ཞིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་ན། མི་སླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན། །ཐ་སྙད་པ་དང་དོན་དམ་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཉིས་པོ་འཇུག །སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མི་བསླུ་བ་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་དུ་གསུངས་ལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས་བློ་དེ་དོན་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེའང་། མི་སླུ་ལས་དང་བྱེད་པོ་དང་། །བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན།། །གང་མི་བསླུ་(《ཧོ》སླུ་)། གང་ལ་མི་བསླུ། ཇི་ལྟར་མི་བསླུ་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པ་དོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་མི་བསླུ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་དོན་རང་མཚན་ཡོད་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པར་མི་བསླུ་མེད་ན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཉིད་མི་བསླུ་བའོ།། །གསུམ་པ་ནི་དོན་རང་མཚན་ལ་ཞུགས་ན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་མི་བསླུ་རང་མཚན་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་ན་ལྡོག་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བའོ། །

དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་བསླུ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡང་དོན་གྱི་སྒྲ་(སྒྲས་)དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། གསལ་བའི་སྒྲ་(《ཞ》 སྒྲས་)བློས་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ། ། སྤྱི་ཡི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཐོབ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཀ་ཡང་དོན་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་རྟོགས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མི་བསླུ་བར་དོན་མཐུན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་མེད་འཛལ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་། །ཉེ་བར་བསྒྲད་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ལོ། །རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་ཕྱིར་འཐད། །ཉེ་བར་བསྒྲད་པ་བསླུ་བར་བཤད། །དང་པོ་ནི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་ན་དངོས་མེད་འཛལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན༑ དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཡུལ་བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཉེ་བར་བསྒྲད་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དུང་སེར་འཛིན་ནམ་ལྷོན་ཤིང་འཁྲོར་སྣང་ལ་སོགས་པའང་དཀར་པོ་དང་སྡོད་པ་ལ་མི་བསླུ་བས་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་བསྒྲད་པ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ནུས་པ་མེད་དེ་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་ངེས་ལས། ཉེ་བར་བསྒྲད་པ་བསླུ་བའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱིས་ཀྱི་དཀར་པོ་དང་སྡོད་པ་ལ་མི་བསླུའོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་སེར་འཛིན་ལ་སོགས་པས་མ་བསླུས་པ་མ་ཡིན་གྱི་

ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མ་བསླུས་པ་ཡིན་ནོ། །བོད་རྣམས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་དོན་ཐོབ་པའི་ནུས་པས། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་མེད་ལ་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ལའང་མཚུངས་ཏེ། དངོས་མེད་ལ་དོན་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་དོན་གྱི་སྒྲ་དངོས་མེད་གཙོད་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་ལ་དོན་སྨོས་པ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྤངས་པས་ (《ཧོ》 ནས་) ཚད་མའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ལོངས་པར་བཀག་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་དེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས; དང་པོ་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་ནི། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན། །ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན། །ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ན་ངེས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་ཏེ། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་འང་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མི་བསླུ་བའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་དང་། བསླུ་བའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །དེ་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ན་འཇིག་པས་ངེས་པ་བཏགས་པ་ (《ཧོ》 བ་) ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་འདོགས་ལའང་། དེའི་མཚན་ཉིད་གནས་ལུགས་ལས། །མཐའ་གཞན་དུ་རྟོགས་དབྱེ་ན་གཉིས། །རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་མོ། །གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ནི། ངེས་པས་བསལ་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཡིན་ཏེ

བདེན་ཞེན་མེད་པས་བསལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མ་བསལ་ན་བསལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རྟོགས་པ་ལས་གློ་བུར་དུ། །རྟོགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་ལོ། །གློ་བུར་པའི་རྗེས་དཔག་ལས་མེ་མཐོང་བའི་ཚེ། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་པོ་བཅད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་སྔར་བས་མི་འཇུག་པས། །སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཡུལ། །མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་སྲུ །འཛིན་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་བཞེད། །ས་ཕྱོགས་རྒྱུད་པ་མེ་མེད་གཞན་དང་འདྲ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་པས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས་གསུངས་སོ། །ངེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་དེ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་བྱེས་པའི་ཚད་མ་ལ་མེད་ལ། མངོན་དུ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་ལྡོག་པས་ངེས་པ་མི་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཚད་མ་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས༔ །ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དུས་གསུམ་ལ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པ་ཡི༔ །རྩོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གནོད། །དང་པོ་ཡུལ་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་རྩོད་པ་དགོད་པ་ནི། ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཡུལ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག མི་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་སྣང་མུན་བཞིན་ནོ། །གཅིག་ནའང་ཡུལ་དེ་གྲུབ་ན་བསལ་བྱ་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་བཞིན་ནོ། །མ་གྲུབ་ན་སེལ་བྱེད་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ་གཞལ་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་འདོགས

བཞིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན། (《ཞ་མཆན་》 བོད་རྒྱན།) ཁ་ཅིག་སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡུལ་སྒྲའི་རྫས་སུ་གཅིག་པས་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་འཐད་ལ། ལོག་པ་ཐ་དད་དེ་ཚད་མའི་ཡུལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པས་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་ལ། རྟག་པར་མ་གྲུབ་པས་བསལ་བྱ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི༔ ངེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག །ཞེན་སྣངས་ཐ་དད་ཕྱིར་ན་སེལ༔ ༔མངོན་སུམ་དངོས (《ཞ》 +ཀྱིས) སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་ཀྱང་ངེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་རྗེས་དཔག་གི་ངེས་པ་གཉིས་པོ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཅིག་པས་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུའང་འཐད་ལ་འཛིན་སྣངས་ཐ་དད་ལས (《ཞ》 +པས) སྒྲོ་འདོགས་འཁྲུལ་པ་དང་། ཚད་མ་མ་འཁྲུལ་བ་འཐད་དེ། ཚད་མའི་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་པ་ན་ཚད་མའི་ཡུལ་ཁྲ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐག་པར་མི་བརྗོད་དེ་དེའི་ལོག་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྲུལ་དུ་མི་བརྗོད་དེ་དེ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་མངོན་སུམ (《ཞ》 +ཚད་མ) མ་ཡིན་གྱི་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པས་བཅད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུ་ཤ་ལག་པས་བཟུང་ནས་ཐོར་བས་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ

རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། (《ཞ་མཆན་》བོད།) ཁ་ཅིག་ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཡུལ་གཅིག་ན་དེ་བདེན་ནམ་བརྫུན། བདེན་ན་སྒྲོ་འདོགས་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཡུལ་བདེན་པས་སོ། །བརྫུན་ན་ངེས་པ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བརྫུན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞེན་ཡུལ་བདེན་བརྫུན་གྱིས་མི་འཇོག་གི་ཞེན་སྣང་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གྱིས་འཇོག་པས་ཞེན་ཡུལ་བདེན་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཞེན་སྣང་དོན་དང་མི་མཐུན་པས་སྒྲོ་འདོགས་འཁྲུལ་པ་དང་མཐུན་པས་ངེས་པ་མ་འཁྲུལ་བར་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན་ཞེན་ཡུལ་བདེན་པ་དང་ལྡན་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བདག་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། ཞེན་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་རི་བོང་གི་རྭ་དངོས་མེད་དུ་དཔོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་ནི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག་ན་དུང་དཀར་པོ་དང་སེར་པོར་སྣང་བའི་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀྱང་གཟུང་ཡུལ་དུང་གི་རྫས་སུ་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དུང་དེ་སེར་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཡང་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་ཞེན་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྔ་མ་ཡང་འདོད་ན། སེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དུང་སྣང་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དཀར་པོ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མི་རྟག་པའང་ཞེན་པར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྟོག་མེད་རྫས

གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་འགལ་ལ་རྟོག་པ་རྫས་གཅིག་ལ་ངེས་མ་ངེས་ཆ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྨྲང་བ་ནི། སྒྲོ་འདོགས་དང་ངེས་པ་གཉིས་བློའི་དངོས་པོ་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། རལ་གྲིའི་སོ་རང་གིས་རང་མི་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཐ་དད་ནའང་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་མི་སེལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བློའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། །གསུམ་པ་དུས་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྨྲང་བ་ནི། ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་འགྱུར་ (《ཞ》 +འགལ་) ལ། དུས་མི་གཅིག་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ་མ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་མཚན་མོའི་མུན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་གོ །འོ་ན་ངེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་མི་སེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐད་ནས་སེལ་བ་མེད་ཀྱང་བློའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་དང་པོ་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེས་ནས་ཕྱིས་ཚད་མ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱེ་མ་ནུས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཐ་དད་སྣ་ཕྱི་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ཡིན་ནོ། །ཚ་རེག་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད། གཉིས་པ་ལ་ནུས་མེད་དུ་བྱས། གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་ལྡོག་གོ །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཚད་མའི་ : སུམ་རྒྱུད་ (《ཞ》 +རྒྱུ་ 《ཧོ》 གསུམ་རྒྱུ་) དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་དུས་དང་པོར་འཚོགས; གཉིས་པར་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་འགགས

པའི་རྗེས་སུ་ཚད་མའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བས་ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་བའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་བཅོམ་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་བཅོམ་པར་ : སྒྲོགས་ (《ཞ》སྒྲོ་བཏགས་) པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ : ད་ལྟ་ (《ཞ》དེ་ལྟར་) ཡིན་ཡང་། ཐ་དད་སྔ་ཕྱི་བ་ལ་དེ་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་འཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཚོགས་ན་རྟགས་ཧྲག་ཏེ་ངོས་སུ་འགྱུར་བ་གང་གིས་བཟློག །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ། དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དབྱེ་བའི་གཞི། དབྱེ་བའི་དོན༔ གྲངས་ངེས་པ། སྒྲའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཚད་མ་མིན་ལ་ཡང་དག་བཀག །བོད་རྣམས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་དབྱེ་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ་བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མ་ཡིན་ལ་ (《ཞ》+ཡང་) ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་པས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཡང་དག་ཕྱི་ནས་འཆད་པ་འབྲུལ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་དང་། དོན་བྱེད་ (《ཏོ》+ནུས་) པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས༔ དང་པོ་ནི་མེས་བཙོ་སྲེག་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་བ་སྐྱེས་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་རྐྱང་པ་སྣང་བ་སྐྱེས་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མི་བསླུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ཟིན་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་དཔྱད་བྱ་མ་ཡིན་ལ།

ཡང་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ནས་དབྱེ་གཞིར་དགོས་ན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ལའང་དེ་ལྟར་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་དབྱེ་གཞིར་འཐད། །ཚད་མ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས་དབྱེ་གཞི་ལ་སོགས་པ་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གཉིས། །དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག །མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཟུམ་པ་སྣམ་བུ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་དམ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པའམ། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དམ། ཟླ་བ་དང་བསིལ་ཟེར་བྱེད་ལྟར་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན་༑ (《ཞ་མཚན་》 རྟོན་ཤྲཱི།)ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བློའི་ཆ། རྗེས་དཔག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དྲི་མའི་ཆ་ཡིན་པས་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་འཛིན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་སྲིད་ནའང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་གཅིག་པ་བཀག་པ་མིན། །རྗེས་དཔག་གཟུང་ཡུལ་མེད་པ་བཟུང་བས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་། འཁྲུལ་པའི་ (《རྟོ》པ་)ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་གཅིག་པ་བཀག་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཡུལ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་ལ། །ལྟོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་མིན། །ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་རྟོག་བྲལ་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་ཐ་དད་ན་རང་རིག་དང་ཡང་ཐ་དད་པས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་བློ་ཡི་ངོ་བོར་གཅིག །ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན། །ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་ལ་ཀྲུབ་ཀྱི་མེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ན་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་དང་གཅིག་པས་སྐྱི་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་གཅིག་ན། དང་ (《༡》དབང་) པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཐ་དད་པས་སྐྱི་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་ཡང་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ཡུལ་མིན་རང་རིག་དང་། །གཅིག་ཕྱིར་བརྩད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། །རྗེས་དཔག་ཡུལ་ཀྱི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལ། མངོན་སུམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དབང་པོ་དང་ཐ་དད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་རང་རིག་དང་གཅིག་པས་སྐྱོན་གཉིས་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །བྱེ་བྲག་དང་གཅིག་པས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན་བྱེ་བྲག་དང་ཐ་དད་པས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན། འོ་ན་ཤ་པ་ཙནྡན་དང་ཐ་དད་པས་ཤིང་ཙམ་དང་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ལ། སྡོང་དུམ་ཤ་པ་དང་གཅིག་པས་ཤིང་ཙམ་དང་གཅིག་པ་ནི་འདོད་པས་ག་ལ་མཚུངས། གསུམ་པ

གྲངས་ངེས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །དེ་ལས་གྲངས་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཡིན་པས་དེ་འཇལ་གྱི་ཚད་མའང་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པས་ལུང་བ་ཁེགས་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལས་གཞན་མེད་དེ་སྦྱོང་བ་དང་རྟགས་ལས་མ་གཏོགས་ (《ཞ》 སྐོས་) པའི་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཉེ་བར་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོག་ཤེས་བཞིན་ཞེས་པས། ཚད་མ་ལ་གྲངས་གཞན་འགོག་པ་དང་། གྲངས་གཞན་ལ་ཚད་མ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །བཞི་པ་མིང་དོན་ནི། མིང་ལ་བཤད་འཇུག་རྣམ་པར་གཉིས། །བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལས་ཐོབ་པ་དང་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་མིང་ངོ་། །དེ་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང་། །མི་འགལ་འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བའི། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི། །བཤད་འཇུག་འགལ་བའི་སྒྲ་བྱེའུ་ཏིལ་འབྲུང་ངམ། བྱ་ལུག་ཛི་མོ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་འགལ་བའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བ་ནི་འགལ་འདུ་མུ་གསུམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་སྟེ། འཇུག་པ་ནི་པདྨ་ལ་འཇུག་ལ་བཤད་ན་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཚོ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ལ་མུ་གསུམ་སྟེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨ་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་།

མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲོག་ཚིགས་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པས་སོ། །འོ་ན་སྐམ་པའི（《ཧྲུ》སའི་）སྟོང་དུམ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་མེད་པས་མུ་བཞི་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་མཚོ་སྐྱེས་ཞེས་པའི་མིང་མི་འཇུག་པས་མུ་བཞི་པར་མི་བགྲང་ངོ་། །དེ་དག་མིང་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ། །མིང་གི་སྒྲ་ལྟས་བྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཤིང་དང་བ་ལང་ལ་སོགས་པའོ། །སྤྱི་མ་རིགས་ལ་མི་ལྟོས་ལ་ཕྱི་མ་ནི་སྤྱི་རིགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་པྲ་ཏྱ་ནི་སོ་སོ། ཨ་ཀྵ་ནི་དབང་པོ་ཡིན་པས་དེའང་སྒྲའི་མདོ་ལས། ཨི་ནི་ཨ་དང་ཡའོ། །ཞེས་ཟེར་བས་པྲ་ཏྱའི་ཨི་ཨ་དང་ཡ་གཉིས་སུ་བསྒྱུར་ལ་ཨ་བཟོད་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་མངོན་པར་བྱས་ལ། ཡ་ཏ་ལ་སྦྱར་བས་ཨ་ཀྵའི་ཨ་ཏའི་སྒྲོག་ཏུ་བྱིན་པས་པྲ་ཏྱཀྵ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་དབང་རྟེན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་བཤད་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་གོ །དེ་ནི་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་ལྟར་མུ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་གཞན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཨ་ནུ་ནི་ཕྱི་ནས་སམ་རྗེས་སུ། མ་ཱན་ནི་འཇལ་བའམ་དཔག་པ་སྟེ་རྟགས་མཐོང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེའི་ཚུལ་གྱིས་དཔོགས་པས་ན་རྗེས་དཔག་གོ །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། ཡུལ་དུས་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པའི་

ཆ༔ ༔མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད། །ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སློ་ཞུགས་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ནོར་བུ་ཙམ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སློ་གསེང་དང་འབྲེལ་བར་བཅད་དེ་མ་ཐོབ། ཁང་ཞུག་དང་འབྲེལ་བར་ཐོབ་སྙེ་མ་བཅད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྔོན་པོ་འཛལ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དང་འབྲེལ་བར་བཅད་དེ་མ་ཐོབ་ཕྱི་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཐོབ་སྙེ། མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ༔ ༔གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱི་མ་ཕྱེ་བའི་སྤྱི་ཙམ་ལ་བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ཚད་མ་ཡིན་ན། འདིར་ཡང་སློ་ཞུགས་མ་ཕྱེ་བར་ནོར་བུའི་འོད་ཙམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་（《ཞ་མཆན་》རྒྱན་མཛད་པ།）དང་།（《ཞ་མཆན་》དུར་ལྷ།）དུས་ལ་འཁྲུལ་པའང་ནམ་དགུང་ལ་ཉིན་ཕྱེད་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པའང་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་ནུ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པའང་དུང་སེར་པོར་སྣང་བ་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་དང་། ལྷོན་ཤིང་འཁོར་སྣང་ཡང་：བརྟེན་པ（《ཞ》རྟེན་）སྔོད་པའི་ཆ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་རྟེན་ཁ་དོག་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །རྟགས་ལས་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་སྲིད། །ནོར་བུའི་རང་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་དང་། དུང་གི་དབྱིབས་དང་ལྗོན་པའི་ཁ་དོག་གི་རང་མཚན་སྣང་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་སྔོད་པའང་སྣང་བར་ཐལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་ན་ཀུན་འཁྲུལ་ལ། མ་འཁྲུལ་ན་ཀུན་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རིལ་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས༔ མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལ། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤངས་པ། །ཞེས

བྱ་བ་དང་། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་འོད་དང་ནོར་བུ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྦྱིའམ། ནོར་བུའི་འོད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་འབྲས་རྟགས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོད་ཙམ་འཕྲུལ་ལ་ནོར་བུའི་འོད་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དུ་བ་ལའང་མཚུངས་སོ། །སྨི་ལམ་བདེན་པའང་སད་པའི་ཚེ་རང་མཚན་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་སྨི་ལམ་གྱི་བག་ཆགས་སྣང་བས་རྒྱུའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ལས། ལས་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྨི་ལམ་བདེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དུང་དང་ཕྱོན་པ་དང་རླུ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའང་ཡུལ་རང་མཚན་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་ལས་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བས། ནམ་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པར་གོ་བ་ན་འཁྲུལ་པ་ལ་དངོས་ཡུལ་མེད་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་དབྱིབས་དང་སྔོད་པ་དང་རླུ་བ་གཅིག་ལ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སྲིད་དེ། འཁྲུལ་ཡང་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའང་འཁྲུལ་པ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་ལ་འཇུག་གི་ནང་གི་བསླད་པ་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྟོག་མེད་དོན་གཞན་ལ་ཚད་མར་འདོད་དེ། ཁ་དོག་འཛིན་པ་རིག་བྱ་ལ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་ (《ཞ་མཆན་》རྒྱན་བློ།) སྨྲ། །དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་རིག་བྱ་འཛམ་པ་དང་ལྡིད་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའང་ཚ་བ་དང་གཤེར་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ།སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས།། རྒྱུ་ཆོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཁྲུལ། །སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཞན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་

གཞན་ཚད་མར་འགྲོ་ན་དབང་པོ་དུ་མ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པས། །རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། །དུ་བས་བུད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་རྗེས་དཔག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ། །འཁྲུལ་པས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་ཟེར། །རྟོག་པ་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་བུམ་པའི་དམར་པོར་འཁྲུལ་པའི་ཚེ། མིག་ཤེས་ཀྱང་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དུང་སེར་པོར་སྣང་བ་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་རྒྱབ་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་ཁང་ཞུགས་ཀྱི་བུམ་པར་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པ་དང་། ཕྱི་དྲོའི་སྲོག་ཆགས་ལ་སྔ་དྲོའི་སྲོག་ཆགས་སུ་རྟོག་པ་འཁྲུལ་བའི་ཚེ་དབང་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་འཁྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ། །མི་སྒྲིབ་སྒོ་འཛིན་ཚད་མ་བཞིན། །དེའི་ཚེ་རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཡང་། མངོན་སུམ་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་འཁྲུལ་པས་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་ཀྱང་སྔོན་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི། འགའ་ཞིག་ཡིན་མིན་མཚུངས་ཞེས་ཟེར། །མཚུངས་མིན་ཡུལ་ཐ་དད་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པ་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་བུམ་པའི་དམར་པོར་འཁྲུལ་པ་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དུང་སེར་པོར་འཁྲུལ་པའང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ་ཡིད་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ཡུལ་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས

ལས༑ དང་པོ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། ནོར་བུའི་འོད་ལས་（《ཧྲོ》 ལ་）ནོར་བུ་ཉིད། །རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་མིན་ཞེ་ན། །（《ཞ་མཆན་》བོད༑）ཁ་ཅིག་ནོར་བུའི་འོད་ལས་ལ་ནོར་བུ（《ཧོ》 བུར་）རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཏེ། ནོར་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། ནོར་བུའི་འོད་མི་འགྲུབ། འོད་ཙམ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུས་སྣ་ལུ་སོགས། །འབྲས་རྟགས་ཐལ་ཆེར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟ་ན་སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུ་ལས་དེའི་ས་བོན་དཔོགས་པའི་ཚེ། སྣ་ལུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུ་མ་གྲུབ༑ སྨྱུ་གུ་ཙམ་མ་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུ་འགོད་ལ་དེའི་ཚེ་སྣ་ལུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྒྲུ་རིས་ཟིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ནོར་བུའི་འོད་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྒྲུ་རིས་ཟིན་པས་ག་ལ་འགལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འབྲེལ་ན་ཡང་། །དོན་དང་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཟེར། །དུ་བས་ལ་ལ་རྟག་པའི་མེ་དཔག་པ་ན་མེ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་མེ་ཡོད་དེ་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པའི་ཚང་མང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ན༑ རྣམ་ཆོད་ཀྱི་རྟགས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཡང་གྲུབ་ཆོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་（《ཞ་མཆན་》 གཙང་།）དེ། དེ་ལྟའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད། །གྲུབ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད། །དུ་བས་ལ་ལ་རྟག་པའི་མེ་བསྒྲུབ་པའམ་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དེ་དག་ལ་ཚུལ་

གསུམ་མི་འགྲུབ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཀོད་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཚོད་ལ་མི་རྟག་པའི་མེ་ཙམ་གྲུབ་པ་དང་། དུ་བ་ཙམ་རྟགས་སུ་སོང་ངོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་རྟག་པ་དང་། དོན་དམ་པ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟག་པའི་མེ་དང་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ག་ལ་འགྲུབ། མེ་ཙམ་དང་དུ་ཙམ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དབྱུག་པ་ཅན་འདོད་པ་ལ་མི་རྐྱང་གྲུབ་པས་ཏེ་ཞིག་བྱ། གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚད་མ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དྲི་བ་དགོད་པ་ནི། ཚད་མ་དེ་དག་ངེས་པ་ནི། །རང་གཞན་གང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། །ཚད་མས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚེ་ངེས་ཤེས་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནམ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདྲེན་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན༔ ལ་(《ཞ་མཆན་》གངས་རི།)ལ་རང་ལས་ངེས་པར་འདོད། །(《ཞ་མཆན》པཎ།)འགའ་ཞིག་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར། །དེ་དག་གཉི་གས་རིགས་པ་དང༔ ༔རིགས་པ་སྨྲ་བའི་བཞེད་པ་དོར།(《ཞ་མཆན་》བོད༔)ཁ་ཅིག་རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་(《ཞ་མཆན་》བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ༔)འགའ་ཞིག་གཞན་ཁོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལ། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམས་སྤངས་པ། ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི༔ ༔རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་

གི་ལན་ནི། དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་རང་ལས་ངེས། །དོན་བྱེད་པར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་ཏེ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་རིག་དང་རྗེས་དཔག་བཞི་རང་ལས་ངེས་ལ། དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས། ། མངོན་སུམ་དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད་པ་དང་། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཟིན་པ་གསུམ་པོ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད་ན་སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་བདེན་པའི་ཆ་གཞན་ལས་ངེས་པ་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་དམར་འབར་བའི་རྣམ་པ་རང་ལས་ངེས་ཀྱང་མེར་བདེན་ནམ་འོན་ཏེ་སྨྱུ་མའམ་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་པའམ། རྒྱང་རིང་པོ་ན་ཡལ་འདབ་དང་ལྡན་པ་སྣང་བ་ན། སྐྱེ་ཤིང་ཙམ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ནས་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱེ་བྲག་ཤ་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་ཤ་པའི་ལྟོག་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པས་གཞན་ལས་ངེས་སོ། །བྱེ་བྲག་མ་ངེས་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་སྒྲ་མ་གྲུབ་པས་དོན་བྱེད་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་ཡང་ཤ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྣང་བ་རང་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་པ་དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ཏུ་མེ་སྣང་བ་ན། ཁོ་བོ་མེ་སྣང་བའི་བློ་གཅིག་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་མ་ནུས་པ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡང་། དོན་བྱེད་པ་དང་གོམས་པ་ཅན། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ངེས་པར་

བྱེད། །མིའི་རྣམ་པ་སྣང་ནས་བདེན་རྫུན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་（《ཧ》ན）། བཙོ་སྲེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་ནས་མེར་ངེས་པའམ། ཡང་ན་དོན་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ཡང་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུ་རིས་ཟིན་ནས་དོན་དེར་ངེས་པའམ། རྗེས་དཔག་གི་ངེས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དམར་འབར་བ་སྣང་ཡང་བརྫུན་པར་དོགས་པ་ལ་དུ་བ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས་མེར་ངེས་པའམ་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བའི་དོན་གཞན་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྗེས་དཔག་དམར་འབར་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན། མེའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཞན་ལས་མེར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཁ་ཅིག་འདི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་པར་ཟད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་རྒྱུའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་ལ（《ཞ་མཆན་》རྡོ།）། །བརྟགས་ནས་གཞན་སེལ་（《ཞ》ངེས）མི་སྲིད་ཟེར། །ངེས་བྱའི་ཚད་མ་དང་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་ཡུལ་མི་གཅིག་ན་ཡུལ་གཞན་དངོས་པོར་གྲུབ་པས། གཞན་ཇི་ལྟར་དངོས་པོར་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་（《ཞ་མཆན་》གངས་ཤི།）ཁ་ཅིག་གཞན་ལས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་ཚེ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་གཞན་ངེས་སུའང་མི་འཐད་ལ། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ན་རང་ལས་ངེས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཏན་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་དང་། །རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་ཟད། །མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འགྲོ་ལ།

མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ན་རང་ལས་ངེས་ཡིན་ཞིང་། མངོན་སུམ་གྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མ་ནུས་ན། ཕྱིས་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་དགོས་ལ། གཞན་ལས་ངེས་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལྟར་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་བྱེད་པ་འདྲེས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཉིད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་རྩོད་པར་ཟད་དོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་སྣང་ལ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བཞི་པ་དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དགག་སྒྲུབ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ནི། སྣང་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས། །སྣང་བ་རྫས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དོན་ལ་ལྟ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་དང་རྗེས་དཔག་སྟེ་མདོར་ན་སེལ་བས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །སྐབས་འགར་སྣང་བ་ལ་སྒྲུབ་པར་གྲགས་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྣང་བའི་བསྒྲུབ་པ་དང་སེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །དེ་ལ་སྣང་བའི་བསྒྲུབ་པས་དངོས་སུ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་ལ་ངེས་ནས་བྱེད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བས་སྐབས་འདིར་སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་བཤད་དོ།།

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། དགག་དང་སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པ། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་གཞན། །ཡོད་མིན་ཞེས་གསུངས་པའང་སེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ལ་དེས་ན་སེལ་བའི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་དང་། མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་དོན་གཅིག་གོ །གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དེས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱི་

ལུགས་དགག་ན། (《ཞ་མཆན་》ལྷུ་གཙང་) ཁ་ཅིག་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད༔ བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་མ་དོར་ལ་བྱས་ནས་མ་ཡིན་དགག་དང་མངོན་སུམ་ (《ཞ》+དགག) གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། སྒྲ་དང་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་བས་སྣང་བའི་བསྒྲུབ་པ་དང་སེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་མ་ཕྱེད་ཅིང་། མ་ཡིན་དགག་གི་བསྒྲུབ་པ་དང་། དགག་པའི་ཆ་མ་ཕྱེད་པར་ཟད་དོ། རྣམ་ངེས་ལས༔ མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཅིག་པུ་ནི་དགག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མེད་པར་དགག་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མ་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་བསྒྲུབ་ཆོས་མ་དོར་བ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་ཏེ། བསྒྲུབ་ཆོས་མ་དོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དགག་པ་བསྒྲུབ་པ་སྤོང་བ་དང་། །མི་སྤོང་བ་ཡི་སྒོ་ནས་གཉིས། །མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་དང་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་མེད་པ་དང་བུམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་དགག་པ་རྐྱང་པ་དང་དགག་སྒྲུབ་ཚོགས་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། (《ཞ་མཆན་》 ལྷུ།) ཁ་ཅིག་དགག་བྱ་དེ་ཡོངས་ཆོད (《ཞ》 གཅོད) དང་། དངོས་འགལ་གཅོད་ན་མ་ཡིན་དགག་མི་སྲིད་དེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་འགལ་བཅད་ལྡོག་ཙམ་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱུད་འགལ་གཅོད་ན་མེད་དགག་མི་སྲིད་དེ་བརྒྱུད་འགལ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་གང་ཡིན་ཡང་བློ་སྐབས་དེར་མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཅིག་ཡིན་ལ། ཤུལ་དུ་འཕང་བའི་ཆོས་ཀྱང་སྐབས་དེར་འདོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཅིག་བཅད་ནས : འདོད་པའི་

(《ཞ》 ཤུལ་དུ) ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མ་ཡིན་དགག་དགག་སྒྲུབ་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་ཆ་གཙོ་ཆེ་ན་བསྒྲུབ་པར་ཡང་མིང་འདོགས་ཏེ། དགག་དང་བསྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པ། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་གཞན། །ཡོད་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སེལ་བའི་ཆ་གཙོ་ཆེ་ན་དགག་པར་ཡང་འདོགས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་དངོས་ལ་དངོས་པོའི་ཆ; ཁས་བླངས་མེད་ཅན་དགག་པ་ཉིད། །སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་དགག་པ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་དངོས་ཤུགས་སྒོ་ནས་ཀྱང་། །བསྒྲུབ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར། །བོད་རྣམས་འདོད་པའི་དངོས་ཤུགས་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རིམ་པ་ལྟར་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའོ། །དེ་ཡང་དངོས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པ་ཉིད་ན་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་བློ་སྔ་ཕྱི་རིམ་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། ཇེས་དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་གཞལ་བ་ན་བདག་ཉིད་མེ་འཛལ་དུ་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་དགག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་དྲན་བཞིན་པའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའམ། མངོན་སུམ་ལའང་(《ཧོ》 +གཉིས་ལས་)། རང་རིག་གིས་བློ་དེ་འཛིན་དུ་གྲུབ་པས་ཡུལ་དེར་སྣང་དུ་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་སྟེ། བློ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྔོན་པོ་འཛིན་བྱེད་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་པ་དང་། གཞན་

རིག་གིས་ཡུལ་དེར་སྣང་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་བློ་དེ་འཛིན་དུ་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་སྟེ། གཟུང་ཡུལ་སྔོན་པོར་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་བློ་རང་ཉིད་སྔོ་འཛིན་དུ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའམ། དོན་རིག་གིས་དུ་བ་ལ་མེ་ཡོད་དང་ཤ་པ་ལ་ཤིང་ཡིན་པ་(《ལུ》པས་)ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་མེ་མེད་ལ་དུ་བ་མེད་དང་། ཤིང་མེད་ལ་ཤ་པ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་པོ། །དགག་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན་ལྟོག་པ་གཉིས་ཚོགས་འཛིན་པ་ལ་ཆིག་རྐྱང་འཛིན་པས་ཁྱབ་པས་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆིག་རྐྱང་འཛིན་པ་ཁེགས་ནས་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཚོགས་འཛིན་པ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་སོ། །གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་ཁེགས་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུམ་ལས་དགག་གཞིའི་སྤྱི་ལ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་དགག་གཞིའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་དཔེར་ན་མེ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་བསིལ་བ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་ཙནྡན་གྱི་མེ་ལ་བསིལ་བ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པའམ། དངོས་པོའི་སྤྱི་ལྡོག་ལ་བདེན་དངོས་ཁེགས་པས་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལའང་བདེན་དངོས་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་དངོས་ཙམ་གྱི་སྤྱི་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རྫུལ་དང་སྐད་ཅིག་ལ་བདེན་དངོས་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པའམ། ས་ཕྱོགས་སུ་སྔོ་ཙམ་ཁེགས་པས་ཨུཏྤལའི་སྔོན་པོ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགག་གཞིའི་སྤྱི་ལ་དགག་བྱའི་སྤྱི་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་དགག་གཞི་བྱེ་བྲག་ལ་དགག་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་བདེན་དངོས་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ་རྫུལ་དང་སྐད་ཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་བྱེད་ཆོས་ཀུང་ལྡོག་པ་ཆིག་རྐྱང་དང

གཉིས་ཚོགས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དབྱུག་པ་ཁེགས་པས་བྱས་ཆོས་དབྱུག་པ་ཅན་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱེད་ཆོས་ལ་ཁེགས་པས་བྱས་ཆོས་ལ་མི་ཁེགས་ཏེ། དབྱུག་པ་ལ་སྦྲོག་ཁེགས་པས་དབྱུག་པ་ཅན་ལ་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་བཀག་པས་བྱས་ཆོས་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པའི་ཚུལ་ཡང་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་བཀག་པས་བྱས་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། བྱེད་ཆོས་ཡོད་པ་བཀག་པས་བྱས་ཆོས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁེགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དབྱུག་པ་ཡིན་པ་བཀག་པས་དབྱུག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཕ་ཡོད་པ་བཀག་པས་བུ་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དབྱུག་པ་ཅན་ལག་ན་དབྱུག་པ་ཡོད་པའམ་བུ་ཕ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ། ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལྟར་གྱིས་བྱེད་ཆོས་ཁེགས་ན་བྱས་ཆོས་ཁེགས་ཏེ། ཚིག་རྐྱང་མ་བཟུང་ན་གཉིས་ཚོགས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེར་རོ། །འདིའང་དཔྱད་དེ། རྗེས་དཔག་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མིན་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར། །ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ལ་ཁྱབ་ཆེས་སོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་རྟགས་ལ་ལྟོས་ལ་འདི་རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དོ་ཞེ་ན། རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་ཅི། འབྲེལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟོས་ན་རྗེས་དཔག་ལས་མི་འདའ་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་བྱེ་བྲག་བསྒྲུབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་སྤྱི་གྲུབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ཤུགས་ལ་འགོག་ན་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པར་འདུ་ཞིང་། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཁེགས་

པས་བྱས་ཆོས་ཁེགས་པའང་དབྱུག་པ་དང་སྐྱེས་བུ་གཉིས་འདུས་པའི་རྒྱུ་ལས་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་འམ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་རྗེས་དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པ་ན་བློ་མེ་འཛལ་དུ་ཞུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་བློ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ (《རྟོ》ལས་) ཞུགས་ལ་རྟོགས་རྒྱུའི་བློ་གཞན་མེད་དོ། །རང་རིག་གིས་བློ་བླ་བ་གཉིས་འཛིན་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ཡུལ་བླ་བ་གཉིས་སུ་ཞུགས་ལ་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བློ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ཙམ་ལ་མི་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དེ་ཅི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ན་བློ་མ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ལ། དོན་སྤྱིའམ་མེད་པ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ནི་བློ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་རིག་གིས་ཡུལ་སྔོན་པོར་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་བློ་སྔོ་འཛིན་དུ་ཞུགས་ལ་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་སྔོན་པོར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་གཞག་པའི་བློ་ཡིན་པས་དེས་ཞུགས་ལ་བློ་གཞན་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པའི་ཞུགས་ལ་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་འགོག་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་བརྟགས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྒྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་དགག་པ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ།། །དང་པོ་ལ་རྟོགས་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། །དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་།། །ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི། །དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལྡན་པས་ཕྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ནོ། །དགག་པ་དེ་ཉིད་བཟློག་པ་བཞི། །དགག་པའི་དབྱེ་བ་ནི། དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་མི་ལྡན་པ་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ནོ། །

དགག་སྒྲུབ་དེ་འང་ཚད་མས་འགྲུབ། །སྒྲུབ་པ་རྟོགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། དགག་པ་རྟོགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་（《ཞ》+ཀྱི་བྱེད་པ་）དང་མེད་དགག་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །རྗེས་དཔག་ཀྱང་མེད་དགག་བསྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་དགག་རྟོགས་ལ་མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་རྟགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་རྟོགས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལྡན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་སྔྲ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ནི། རང་གི་བྱེད་པས་ཁེགས་ཏེ་དེར་བསྒྲུབ་（《ཞ》གྲུབ་）པས་དེ་མིན་ཁེགས་པས་སོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་འཛིན་སྐྱེས་ལ་སྔྲ་འཛིན་མ་སྐྱེས་པ་ན་སྔྲ་འཛིན་མེད་པར་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། སྔྲ་འཛིན་སྐྱོང་ན་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ལ་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་ངེས་ཤེས་མ་དམིགས་：པའོ（《ཏོ》པས་སོ）། །ངེས་ཤེས་མ་དམིགས་པ་ཉིད་གང་ལས་ཤེ་ན། ངེས་ཤེས་ཡོད་ན་བློ་གཞན་ངེས་པ་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ངེས་ཤེས་བཀག་པ་དེའང་འབྲས་བུའམ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་། སྣང་བ་སྣང་བྱེད་དག་གྲུབ་སྡེ་གཅིག་པས་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་དོ། །ཡང་ས་ཕྱོགས་ཉིད་བུམ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། བུམ་པ་ཀ་བ་ཡིན་པ་དང་། སྔོན་པོ་སེར་པོ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི། དེ་འབའ་ཞིག་པར་འཛིན་པའི་གཞན་རིག་གིས་བྱེད་པས་ཁེགས་ལ། ཐ་དད་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡང་ས་ཕྱོགས་ན་བུམ་པའམ། མགོ་ལ་རྭ་ལྟར་གཞི་：འཛིན་ལ་（《ཞ》《ལུ》བལྟར་）བལྟར་རུང་རྣམས་ནི་གཞི་དག་པར

སྤྱོད་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་ལས། །གཞན་བསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྫ་ལ་སྒྲ་མེད་པ་དང་མར་མེའི་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་གཞི་འཛིན་པ་ལ་བལྟར་མི་རུང་བ་རྣམས་འབྲས་བུའི་རྟེན་ཤེས་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་སོ། །ས་ཕྱོགས་ན་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོའམ་གཙུག་ལག་ཁང་ན་རྫའི་སྒྲ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཙམ་མི་སྣང་ཞིང་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། བློ་ཟུར་དུ་མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་ཉམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཉམ་པའམ། ཕྲ་བའི་གཟུགས་སམ། སྒྲ་གཞན་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ན་དེ་དག་མེད་པར་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་དགག་གཞི་འཛིན་པ་ལ་སྣང་རུང་གཞི་དེ་དག་ (《ཞ》 +དང་) དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྗེས་དཔག་གིས་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཚད་མས་བཀག་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་པ་བསལ་བ་མ་ཡིན་གྱི་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའང་དགག་བྱའི་(བྱ)དམིགས་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་བྱ་ཁེགས་པའི་དོན་དེ་ཙམ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཤུགས་ལས་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། །བྱེད་པའམ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་དགོངས། །སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པའམ་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པའམ། ཚུལ་གསུམ་གོམས་པ་ལས་བློ་ཟུར་བའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རང་གིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་འཁྲུལ་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ།། །།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡང་དག་པ། བཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་མངོན་སུམ་ཡང་དག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚོན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། སྔོན་བས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་འཁྲུལ། །བོད་རྣམས་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ནས། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་སྔོན་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཞུང་ལས་མ་བཤད་ཅིང་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་གཅོད་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་རང་ལྡོག་ལ་མི་སྲིད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཆོལ་བ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་དབྱུད་དོ། །དེའང་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ལུང་ལས་གྲགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་སེམས་རྨོངས་པར་འཛུག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་སྒྲ་དོན་འཛིན་པ་ཡིན། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །(《ཞ་མཚན་》སྦྱ།)དོན་སྤྱི་འཛིན་པ་ཞེས་བརྗོད་

ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། (《ཞ་མཆན་》གཙང་ནག) ཁ་ཅིག་དོན་སྤྱི་འཛིན་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་མུ་སྟེགས་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་དོན་འཛིན་པས་ཀྱང་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་མཚུངས་སོ། ཁ་ཅིག་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་སྒྲ་དང་འདྲེར་རུང་འཛིན་པ་ཞེས་ཟེར་ནའང་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ། །མཚན་ཉིད་རིགས་ལ་འཇོག་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དེ་དག་གང་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་རིགས་གཅིག་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །བྲལ་བའི་དོན་རྟོག་པའི་རྫས་ལ་བྱས་ན་རྟོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་རྟོག་བྲལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་བྱས་ན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་རྟོག་བྲལ་དུ་འགྱུར་བས་འདིར་རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་རང་ལྡོག་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ (《ཞ་མཆན་ 》དུ་ལྷ།) ཁ་ཅིག་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་མི་བསླུ་བ་ལ་འདོད་པ་དང་། (《ཞ་མཆན་》ལོ།) ཁ་ཅིག་ཡུལ་བདེན་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། (《ཞ་མཆན་》ཕྱ།) ཁ་ཅིག་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མི་བསླུ་བ་ཙམ་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ལའང་ཡོད་ཅིང་། དོན་བདེན་པ་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མེད་ཅིང་། གཟུང་ཡུལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་བྱེད་ན་རང་རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པའི། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་ཅི་ཡང་མེད།། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་རྣམ་ངེས་ལས། རབ་རིབ་དང་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་དང་གྲུར་ཞུགས་པ་དང་འཁྲུལ་པ་ལ་སོགས་པས་འཁྲུལ་པ་མ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་

པའི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུད་（《ཞ》རྒྱུ）དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས་ཀ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་དགོས་སམ་ཞེ་ན།（《ཞ་མཚན་》ལོ་ངུ།）ཁ་ཅིག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡང་དག་པར་ན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་མ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་བྲལ་དུའང་འགྲུབ་མོད་ཀྱི།（《ཞ་མཚན་》སུ་སྟེགས།）ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་པར་འདོད་པ་དང་།（《ཞ་མཚན་》བོད།）ཁ་ཅིག་འཛུག་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བའི་གོ་ཆོད་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བྲལ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ནི། མ་འཁྲུལ་བ་དེ་རྣམ་པ་བཞི། །མངོན་སུམ་བཞིར་འབྱེད་པའི་དབྱེ་གཞི་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་མམ། ལོག་རྟོག་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་དབང་པོ་དང་ཡིད་དང་རང་རིག་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་སྟེ་བཞིའོ། །དེ་དག་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད། ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི །སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ། །མངོན་སུམ་དེའང་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་ཡུལ་གཞན་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་མཐོང་བ་རང་རིག་དང་། རང་གཞན་མེད་པར་མཐོང་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་མོ། །རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་པ་རང་རིག་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གང་ཟག་གིས་དབྱེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་སོ། །མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་གསུམ་རྣམ་རིག་

གཉིས༔ ༔མངོན་སུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་ཕྱེ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡང་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྡུལ་ཕྲན་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་ནས་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་དེའི་དེ་མ་ཐག་པ་འཛིན་པས་ག་ལ་འགལ། འོ་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཉིད་དེ་ལྟར་གསལ་བས་རང་རིག་པ་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་གསུངས་(《ཤ་མཆན་ 》པཎ་ཆེན།)སོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་རང་རིག་མི་འདོད་པས་མངོན་སུམ་(《ཤ》《ལུ》གསུམ་)ཡིན་ནོ། །རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་རང་རིག་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་ལས། གཞན་མི་སྲིད་པ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། ཐོག་མར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། དེ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲ་དོན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཕྱི་ནས་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་འཁྲུལ། །བོད་ཕལ་ཆེར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་བྱེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཅེས

ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དོན་མེད་ཅིང་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་རྣམ་གཅད་མེད་ལ་སློ་འདོགས་གཅོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དེས་ན་དབང་ཤེས་མི་འཁྲུལ་པའོ། །དེ་ལ་དབང་ཤེས་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ༑ དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པའོ། །དེ་ཉིད་ཚད་མའང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་དེ་བསྒྲུབ་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཛིན་ནུས་ཏེ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པས་འགྲུབ། །གྲུབ་མཐའ་འགའ་ཞིག་ལ་གྲགས་པའི་དབང་པོ་མི་འགྱུར་ཀྱང་རྟེན་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལྟ་ལ་འཛིན་ནུས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་སྐྱེས་པར་རྗེས་འགྲོའི་སྒོ་ནས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དབང་དོན་བར་མ་ཆད་དང་འབྲས་སུ་དབང་ཤེས་གཉི་ག་མ་དམིགས་པ་ལས་དབང་དོན་བར་མ་ཆད་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་འགྲུབ་སྟེ་མེ་དུད་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ལྡོག་པས་ཀྱང་འགྲུབ་བོ། ། གཉིས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། གསལ་བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་འགྲུབ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་མ་འདྲེས་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་བཞིན་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་མང་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །རང་མཚན་འཛིན་ཕྱིར

འཁྲུལ་ པ་ མེད། །མ་ འཁྲུལ་ བར་ དོན་ རང་ མཚན་ དུ་ ངེས་ པས་ འགྲུབ་ བོ། །

གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ངེས་པར་བྱ་ : ན (《ཞ》《ལུ》བཞི)། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡུལ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའང་དགོས་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོ་ཁོ་ནའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་ པོ་ ཐུན་ མོང་ མིན་ རྒྱུའི་ ཕྱིར། །དབང་ ཤེས་ ཡིན་ ཏེ་ རྔ་ སྒྲ་ བཞིན། །ཡུལ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་པ་གཞན་བསྐྱེད་པའི་ཁྱང་རྒྱུ་ཡིན་པས། འདོད་པའི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་མི་གོ་བས་ཡུལ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་ཐ་སྙད་མ་མཛད་ལ། དབང་པོ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་དབང་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། དཔེར་ན་རྔ་སྒྲ་ལ་སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུ་གུའང་དགོས་ལ་མྱུ་གུ་ལ་ས་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པའང་དགོས་ཀྱང་༑ དབྱུ་གུའི་སྒྲ་དང་སའི་མྱུ་གུ་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་རྔའི་སྒྲ་དང་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས།། ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་སྐྱེད་ལ། །དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ནུས་ཡིན། །འོ་ན་ཅི་ཕྱིར་གཉིས་རག་ལས། །སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དེས་མི་བརྗོད༑ །གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས། །ཐ་སྙད་ངེས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གླང་པོ་ཆེའི་གཟིགས་སྟངས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དཔྱོད་པའི་དགོངས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལའང

གཉིས་ལས། ཐོག་མར་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་ན། ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དེ་མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཁྲུལ་བའི། །ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་འགགས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་གྱི་ཡིད་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མི་བཞེད་དོ། །དྲུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པའོ། །དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས། །བྱུང་ཞིང་དེ་དོན་དེ་མ་ཐག །འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། བདག་པོའི་རྐྱེན་ནི་དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པའོ། །གཟུང་བའི་ཡུལ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པའོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་གཏོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པར་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། ཚད་མར་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེ་ན་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ལྟ་སྐྱེ་ན་ཡིད་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཡང་། །དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་རིག་གཅིག །རྒྱ་ཐ་དད་པས་ཁ་ཕྱི་ལྟའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཐ་དད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དུ་མར་

མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འཁྲུལ་པ་མེད་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན། །རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་ངེས་མི་ནུས། །དོན་བདེན་པ་ལ་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་། སྔར་བཤད་པའི་གཞན་ལས་ངེས་བཞིན་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མ་ནུས་པས་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ཡང་དེར་མི་སྣང་བས་ཡུལ་དུ་མི་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་པས་རང་ལས་ངེས་ནུས་ལ་ཡིད་ལ་རྒྱུ་མེད་པས་ངེས་མི་ནུས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དབང་སྐྱེ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། །ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུ་མེད། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་མུ་སྟེགས་པའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རྟག་པ་མེད་ཀྱང་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་བ་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་ལས་གཞན་མི་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མཚམས་སྦྱོར་མ་ནུས་པས་རང་ལས་ངེས་མ་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་འོ་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེ་བའམ་སྤེལ་མར་འབྱུང་ཞེ་ན། སྤེལ་མ་དང་ནི་རྒྱུན་གྱི་མཐའ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་ཡོད། །རྒྱུན་མཐར་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་འགགས་པའི་རྗེས་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་རེ་སྐྱེ་བས་མགོ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ལ་མཇུག

ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་རྟུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྲོལ་མར་འབྱུང་བ་ལ་དབང་ཤེས་ངེས་ལ་ཡིད་ཤེས་མི་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཆོག་རྒྱན་གྱི་མཐར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བར་བཞེད་པའང་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྔར་མི་སྐྱེ་བ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དབང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་ཡིད་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར། །རང་རིག་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱུད་གཞན་མེད། །དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ། །དབང་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་ནས་དེ་དང་རིས་འདྲའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བསྐྱེད་ལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་པར་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེད་དོ། །ཁ་ཕྱི་ལྟ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ན་ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུམ་ཇི་སྙེད་སྐྱེས་ཀྱང་རང་རིག་གིས་བསྡུས་པས་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ཞིང་། སྤྲོལ་མར་མི་སྐྱེ་བར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། དེ་གཉིས་རྒྱུན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ངེས་མ་ངེས་སྲིད་པས་རྒྱུན་མཛད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། གྲངས་མཉམ་པར་སྐྱེ་བས་ཆོས་མཆོག་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བ་འདི་ནི། ཤང་ཀར་ནན་ཏའི་དགོངས་པ་ཁོ་བོའི་མཁན་པོ་ལས་རྙེད་པ་འདི་ཁོ་ན་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་། །དེས་ན་ཕྱིའི་ཡུལ་གཉིས་ལ་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀྱི་འགྲོ་ཚུལ་དང་། ནང་གི་བསྡུས་པ་ལ་རང་རིག་གི་འགྲོ་ཚུལ་འདི་ནི་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཡིན་ལ་ཡུལ་གྱི་འགྲོས་དཔྱད་ན་རང་རིག་ལ་ (《ཧོ》 གི་)ཡུལ་གཞན་མེད་པས་འགྲོས་ལྔར་འགྱུར་ལ། དབང་པོ་དང་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྔ་མ་བསྟན་ན་འགྲོས་བདུན་པར་ (《ཧོ》 དུ་)འགྱུར་

རོ༎ ༎གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། རྣ་མ་ཞུག་པ་ན་རེ་དབང་པོས་བཟུང་བ་འཛིན་ན་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་བཟུང་བས་འཛིན་ན་ལོང་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡུལ་གཞན་འཛིན་དང་དབང་པོ་ལ། །ལྟོས་ཕྱིར་འདི་ལ་སྐྱོན་གཉིས་མེད། །དབང་པོའི་ཡུལ་གྱིས་དེ་མ་ཐག་པ་འཛིན་པས་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལ་དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་པ་ལ་ལྟོས་པས་ལོང་བ་ལ་སོགས་པས་མི་མཐོང་བས་སྐྱོན་གཉིས་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཅན། །ཡིད་ནི་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཛིན་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་ལོང་བས་མཐོང་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ༎ ༎གསུམ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ནི། །མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཁས་རྣམས་བཞེད། །རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའོ། དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རང་རིག་པའང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་ཕྱེ་བའི་རང་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་པོ་ལས་ལོག་ནས་རིག་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སེམས་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བཟློག་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ༎ ༎སེམས་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེང་དེ་འདིར་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན༎ ༎ཞེས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་རང་རིག་མི་འཐད་དེ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་རིག་ན་གྲངས་ཅན་ལྟར་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་སྐྱེ་སྐྱོན་མེད་སྐྱེ་བ་ཡིན། །རང་རིག་སེམས་པོ་བཟློག་ཙམ་ཡིན། ། དེས་ན་རང་རིག་རང་སྐྱེ་གཉིས། །མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། །

རང་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་མི་དགོས་ལ། མ་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་མི་ནུས་པས་དགོས་ནུས་མེད་དེ། རང་རིག་ལ་རང་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་བཏགས་པར་ཟད་པས་ག་ལ་མཚུངས། ཡང་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མུ་སྟེགས་འགའ་ཞིག་རང་རིག་མི་འདོད་མོད་ཀྱི་འདི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱན་འབྱིན་པས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །གསུམ་པ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་ནི་འོ་ན་རང་རིག་ཐམས་ཅད་ཚད་མ（《ལུ》+མ་）ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ཡང་བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མ་བསྟེན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྔར་བཤད་པ། །དེ་དག་གི་དེ་བསྒོམ་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་ན་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ། ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་བསམ་པའོ། །མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཕྱི་ནས་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་འཁྲུལ། །བོད་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་：ཚད་མའི་（《ཞ》ཀྱི་）མཚན་ཉིད་བདག་རྐྱེན་དེ་ཁོ་ན་གོམས་པའི་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བདག་རྐྱེན་དེ་ཁོ་ན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྔར་མ་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ

འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་བའང་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མི་སྲིད་པར་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བསྒོམས་བྱུང་འཁྲུལ་མེད་མངོན་སུམ་སྟེ། །འཁྲུལ་པ་ཅན་རྣམས་ལྟར་སྣང་ཡིན། །དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་རབ་བོ། །དེ་ཉིད་ཚད་མའང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལའང་གཉིས་ལས། རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། འཕགས་པ་གསུམ་གྱིས་（《དོ》ཀྱི་）མངོན་སུམ་གསུམ། །སློབ་དང་མི་སློབ་སྒོ་ནས་ལྔ། །ཉན་ཐོས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་སློབ་པའི་མངོན་སུམ་དང་། ཤེས་རབ་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཏེ་མི་སློབ་པའི་མངོན་སུམ་སྟེ་གཉིས་སོ། །རང་སངས་རྒྱས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བསྒྲོད་པས་སློབ་པའི་མངོན་སུམ་མེད་ལ་གྲུབ་མཐའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་སློབ་པའི་འཕགས་པ་འདོད་པ་དེ་དག་གིའང་ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་པ་གང་རུང་ལས་མི་འདའོ། །མི་སློབ་པ་ལ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་སློབ་པ་ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། མི་སློབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ལྔར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བསྟུན་ན་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་འཕགས་པ་མེད་པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་མི་འདོད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐོང་བ་མེད་པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་རྟོག

གེ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུས་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བསྟུན་ཏེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་ནས་དེ་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་འཕགས་པ་ལྷ་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་དཔྱད་དོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དེ་དག་སྣང་བཅས་སྣང་མེད་ཀྱི། །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །སྣང་བཅས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཆར་ལ་མ་ཐོབ་ན་མི་འཆར་ཞིང་མི་སློབ་པ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་མེད་ལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་མཐོང་སྟེ། མཛོད་ལས། སློབ་མ་བསེ་རུ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེར་མ་གསུངས་མོད་ཀྱི༑ འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་འབུམ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྣང་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་པས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ལ། མི་སློབ་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཤིང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེ་ཕྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱུ་བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལེགས་

སྦྱངས་པ། །ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱུར་པས། །ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི།། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །བསམ་གཏན་དང་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བགྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་མདུད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །གོས་ལ་ཚོན་བགྲ་མི་བགྲ་བ། །དེ་བཞིན་འཕེན་པའི་དབང་གིས་ན། །གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བགྲ་མི་བགྲ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས། ཐབས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ན་ཇི་ལྟ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགའ་ཡིས་ཆོས་ཀུན་བདག་མེད་པ། །གོམས་པས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་མཐོང་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་ནི། ཚེ་གསུམ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་ནི། །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་དེ་མཐར་ཕྱིན། །ཚེ་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམས་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། བསྐལ་པ་བརྒྱའི་ཚོགས་དང་བདག་མེད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་དང་། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་དང་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྨྱུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་གྲོལ། །བསེ་རུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུས། །དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བ་འདི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་འཕགས་པ་གསུམ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདོད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་

ཉིད་དམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྙིང་རྗེ་དང་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ཐབས་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནི། ཐབས་ཞན་པས་ན་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། །བག་ཆགས་བཅས་ཕྱིར་སྟོན་པ་མིན། །ཐབས་ལ་གོམས་པས་དངོས་ཀུན་གསལ། །བག་ཆགས་སྤངས་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན། །ཐབས་ལ་མ་སྦྱངས་པར་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བསྒོམས་པས་བདག་མེད་ཕྱོགས་ : གཅིག་ཕྱེད་དང་གཉིས (《ཞ》གཅིག་གམ་གཉིས་ཀ) རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཐབས་ཡུན་རིང་དུ་མ་སྦྱངས་པས་མ་གོམས་པའི་རིག་པ་ལྟར་སེམས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་སྤོང་མི་ནུས་པས་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་མི་འཇུག་ལ། ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཤེས་རབ་སྦྱངས་པས་ན་བཟོ་གནས་གོམས་པ་ལྟར་ཐུགས་གསལ་བའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ལ་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོར།། ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན། །ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་སོགས་ལས་ཁྱད་འདི་ཡིན། །དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། བརྩེ་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད། །ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱུ་ལྐོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི

དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ་ནི། བཅད་ཤེས་དང་ནི་ངེས་པ་གཉིས། །རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་ཚད་མར་གྲུབ། །བཅད་ཤེས་དང་ངེས་པ་གཉིས་ཀ་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དང་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་ལ། དེས་ན་མངོན་སུམ་རང་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་མི་ནུས་དཔྱད་པར་བྱའི་ཚད་མ་ཡིན་མ་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི། །ངེས་པ་ཉིད་ལས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད། །འཕགས་པ་རྟོག་པ་བྲལ་བ་རྣམས། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱེད་པར་གསུངས། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་མྱོང་བ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དྲན་པས་སོ་སོར་ངེས་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འདྲ་ལ་སློན་ནས་ཤེས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱེད་དོ། །རྟོག་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་དེ་དག སློན་ལམ་ལས་གྲུབ་པའི་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་དང་རིན་ཆེན་ཕྲུག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དཔྱད་པ་ནི། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་མི་མཁྱེན་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་རུང་ལ་མཁྱེན་ན་འདང་སྣང་ནས་མཁྱེན་ན་དུས་གསུམ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། མི་

སྣང་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱུན་ཅན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་ཅན (《ཞ》སྐྱུན)། །དེ་ཡི་མཁྱེན་པ་དཔག་མི་ནུས། །གཉིད་ཀྱིས་བསླད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུང་སད་པའི་བློ་དཔག་མི་ནུས་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པས་བསླད་པའི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་སོ་སོར་སྐྱེ་བོས་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དཔག་ནུས་རེ་སྐན༑ དེས་ན་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་དང་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི། །མ་དག་བློ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། །རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས༑ འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ད་ལྟ་བའི་ཤུགས་ལས་འདས་མ་འོངས་རྟོགས་ཟེར་བ་དང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་ནས་རྟོགས་ཞེས་ (《ཞ》མཆན་གཙང་ནག) ཟེར་བ་དང་། (《ཞ་མཆན་》མཚུར་གཞོན།) ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཁྲོན་པའི་རུས་སྦལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། འདས་པ་བསྒྲུབ་ན། ཚིག་གིས་ཁྱད་པར་ངེས་གྱུར་ན། །སྔོན་བྱུང་པ་འང་དཔག་པར་ནུས། །སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཛད་པས་ནི། གང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་པ་དེས་གཞལ་བྱ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ༑ རང་རང་གི་ཡུལ་བཤད་པ་བཞིན་གཞུང་འབུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་པོ་

དེས་ཀྱང་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་བསྒྲུབ་པར་ནུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ངག་གི་སྒྲ་རིས་ཟིན་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། གོམས་པ་རྫོགས་ནས་དེ་གསལ་བ། །མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ། །གང་རྟེན་ : བརྟེན་ཞིང་ (《ཞ》བརྟན་ཅིང་) གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་སྟེ་འདོད་འཇིགས་གོམས་པ་བཞིན། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའང་རྟེན་ : བརྟེན་ཞིང་ (《ཞ》བརྟན་ཅིང་) གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པ་བསྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་ (《ཧོ》ཕྱོགས་ཆོས་) ནི་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དང་གཞན་ (《ཞ》+རྒྱུད་) ལ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །བསྒྲུབ་བྱ་ནི་འབྱུང་རུང་ཙམ་དང་འབྱུང་ངེས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་རུང་བ་ཙམ་མི་བསྒོམ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་ངེས་པ་བསྒོམ་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བསྒོམ་པའི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན། གསལ་སྣང་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་ངེས་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་བརྟེན་ (《ཞ》བརྟན་) པ། གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ། དེ་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་〈བརྟན་〉པ། །རིག་པའི་ཕྱོག་མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས། །མི་དང་སློབ་མ་དཔེར་བྱས་ནས། །མངོན་སུམ

ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅེས་ཟེར། །རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་པ་གཉིས་རང་རིག་གིས་ཁེགས། དབུས་ཀྱི་རིག་པ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་རིག་པའི་རྒྱུན་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །ཡ་མཐའ་མ་མཐའ་ཇི་ལྟར་ཁེགས་སྙམ་ན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བར་གྲུབ་པས་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཏེ། དུ་བ་ཙམ་མེ་ལས་བྱུང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བ་ཙམ། དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན་མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཏེ་སྒྲོན་མེ་ཙམ་གྱིས་འོད་འབྱིན་པར་གྲུབ་པས་འོད་མི་འབྱིན་པའི་སྒྲོན་མེའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་མི་འཐད་དེ། ཐུག་མེད་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ། །མེ་དང་སྒྲོན་མ་དཔེར་མི་རུང་། །རང་རིག་གིས་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་ཐོག་མཐའ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ལྟར་དང་པོའི་སེམས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཕ་མའི་ལུས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་རྒྱུ་གཞན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པར་མེ་ནུལ་བ་ལྟར་རྒྱུན་ཆད་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་རིག་ཙམ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་སྔ་ཕྱི་ངེས་ན་ཆད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་

དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ་དུ་བའི་དང་པོ་དུ་བ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་དཔེར་དགོས་ཀྱི། དུ་བའི་དང་པོ་རིགས་མི་མཐུན་མེ་ལས་སྐྱེ་ལ་དུ་བའི་རྒྱུན་དུ་བའི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་དང་པོ་རིས་མི་འདྲ་ལུས་ལས་སྐྱེ་ལ། སེམས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་རིས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་རོལ་མཛེས་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོན་མེའང་རྣལ་ཁ་མས་སྒྲོན་མེ་གཞན་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དཔེར་དགོས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ལ་འོད་འབྱིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་སེམས་ལ་གསལ་བས་ཁྱབ་པའི་དཔེར་རུང་གི ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་དཔེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་འང་གཉིས་ལས། རྟགས་དགོད་ན། སེམས་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི། །རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་སྐྱོང་བའམ་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་སེམས་ཙམ་ (《ཁ》ཡིན་) ཡིན་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཅི་སྟེ་ (《ཏོ》 སྟོ་) ཞེས། ཕྱི་རོལ་མཛེས་པ་བ་ཀློལ་ན། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས་སམ། སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བ་སེམས་ལས་གཞན་ཕ་ཡའང་ལྟོས། ཕྱི་མ་ནི་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་མ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་འདི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེའམ། རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བརྟག དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རིགས་པས

ཁེགས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེའམ་བེམས་པོ་ལས་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཤེས་པར་གྲུབ་པས་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་སམ། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་སམ༑ དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་གསུམ་གང་ལས་སྐྱེ་བརྟག་གྲང་། དབང་པོ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་ན། རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེའམ། འོན་ཏེ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་ཚང་ཞིང་གགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ལས་སེམས་རེ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་སོར་མོ་ལྟ་བུ་ཡན་ལག་གཅིག་ཉམས་ཀྱང་སེམས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་མྱུ་གུ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས༑ རེ་རེ་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང་།།ཅིག་ཅར་མང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། མ་ལུས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །ཡན་ལག་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་མིན།། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ལས་མི་སྐྱེའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ལས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། སྣང་རུང་མི་དམིགས་པ་འམ། གཅིག་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཁེགས་པར་གསལ་ལོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། སྔ་མ་ལྟར་དབང་པོ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་ན་དབང་པོ་གཅིག་མ་ཚང་ཡང་ཡིད་ཤེས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། རྐྱང་པ་ལས་སྐྱེ་ན་དབང་པོའི་བློ་བཞིན་དུ་ཡུལ་སོ་སོར་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་བློ་བཞིན་དུ་འཛིན་འགྱུར་ཕྱིར། །དབང་པོ་བཅས་ལས་ཡིད་ཤེས་མིན། །ཤེས་སྐྱེད་ནུས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཀུན་ལས་ཀྱང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།ཡང་ན་དབང་པོ་དེ་ཅི། དབང་རྟེན་གཟུགས་ཅན་ལ་ཟེར་རམ་ཡུལ་ལ་འཛིན་ནུས་ལ་ཟེར༑ དང་པོ་ལྟར་ན་ཤི་བའི་གཟུགས་ལས་ཀྱང་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནུས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ལས་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བར་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་བློ་དབང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གནོད་ཀྱང་། །ཡིད་བློ་ལ་གནོད་ཡོད་མ་ཡིན་། །འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་། །འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་བློ་གནས་པ་ཡི་རྟེན། །བློ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་འགའ། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་བློ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དབུགས་དབྱུང་རྔུབ་ལ་ (《ཞ》ལས་) ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་དབུགས་ཡིན་ན་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅི་ཡིན། སེམས་ཡིན་ན་སེམས་སྔ་མ་གྲུབ་ཅིང་། དབུགས་སྔ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་ལུས་དང་སེམས་མེད་ཀྱང་དབུགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ་ལུས་ཡིན་ན་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ལས་ཀྱང་དབུགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་། །འདིའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབུགས་གཅིག་ལ་འང་དོན་དུ་མ། །འཛིན་ཕྱིར་དེ་ལས་ངེས་མ་ཡིན། །ཞེས་དབུགས་འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་དང་། དབུགས་གཅིག་ལས་སེམས་དུ་མ་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འབྱུང་རྔུབ་ལས་སེམས་མི་འབྱུང་གི་སེམས་ལས་འབྱུང་རྔུབ་འབྱུང་བར་གྲུབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། རྒྱུ་མེད་དང་རིས་མི་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པས་རིས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་རྒྱུར་གྲུབ་པ་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཤེས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྔ་མའི་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་གྲུབ་བོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་འཇིག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། འཇིག་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཁེགས་པས་བུམ་པ་ཉིད་འཇིག་པ

དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ལྟོས་མེད་དུ་འདུ་ཡང་སེམས་ནི་སེམས་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་གྲུབ་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ་བུམ་པ་ནི་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་བསྒྲུབ་པས་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་སེམས་སུ་གྲུབ་པ་ན་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་གྲུབ་པའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་ངེས་པར་གང་ཉིད་ཀྱིས། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནི་རྗེས་འཇུག་པར། །སེམས་ནི་དེ་མེད་མི་འབྱུང་བས། །དེ་ཕྱིར་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན༏ ༏ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་རྟགས་དགོད་པ་ནི། རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི། །རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ༏ ༏འཆི་ཀའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ངེས་ཏེ། རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་པ་ཐ་མའི་མྱུ་གུ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་དངོས་ནི། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་ཞིང་གེགས་ནི་བདག་མེད་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་(《ཞ》 +མ་) རྟོགས་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡོག་ཤེས་དགོས་པས་དེ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བརྗོད། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་དང་ལུས་སེམས་འཁོར་བའི་རྒྱུ། །གཉིས་པོ་སྤངས་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱོད་ཟེར། །འདི་ལ

མུ་སྟེགས་བྱེད་འགའ་ཞིག་ལས་དང་ལུས་གཉིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཚོགས་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡ་གྱལ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བས། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལྡོག་སྟེ་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་ཆུ་ལུད་ལོག་ན་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་ཟད་ན་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། མི་ནུས་མི་ཕན་མི་དགོས་པས། །ལས་དང་ལུས་འཛད་ལམ་མ་ཡིན། །ལས་སྤྱང་བར་མི་ནུས་ཏེ་མཐའ་ཡས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཤེས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ༏ ༏མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་མ་སྤངས་ན་ལས་དང་ལུས་སྔར་གྱི་སྤངས་ཀྱང་ཕྱིས་སྐྱེ་བས་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཏུ་སྲིད་པ་སྤངས་ན་ལས་དང་ལུས་མ་སྤངས་ཀྱང་བུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། །ལས་དང་ལུས་དག་སྤོང་མིན་ཏེ། །གཉེན་པོ་དག་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། ནུས་མེད་ཕྱིར་རོ་སྲིད་པ་ནི། །ཡོད་ན་སླར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས༏ འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིར་ཡང་སྲིད་ཙམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། སྐྱེ་རྒྱུ་མ་རིག་དེ་ལས་ཀྱང་༏ ༏ཉོན་མོངས་ལས་དང་འཁོར་བ་འབྱུང་། །འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ཡོད་ན་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་གཞན་འབྱུང་། དེ་ལས་མཐུན་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་ལ་སྡང་བ་འབྱུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་ལས་བསགས་ནས། དགེ་བས་མཐོ་རིས་གསུམ་དང་མི་དགེ་བས་ངན་སོང་གསུམ་དང་། མི་གཡོ་བས་ཁམས་གོང་མར་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་

འཛིན་དང་སྟང་། །དེ་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་མིན་དང་སྲེད་ལྡན་དང་། །རྟོམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་དེ། །ཉོན་མོངས་ལས་ལས་གྲོལ་མ་ཡིན། །དེ་འདྲ་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལས་ཏེ་ལས་ལས་ཀྱང་། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་ཐུབ་པས་གསུངས༔ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་གྱིས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སེམས་སྔ་མ་ལས་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཚེ་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་གི །བག་ཆགས་སད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ། །དེས་ན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱི་བྲག་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་འདི་ལས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན༔ །དེ་ཡི་བཟང་ངན་ལས་ཀྱིས་བྱེད། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་འཆི་ཀའི་སེམས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་དབང་པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ། དབང་པོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང་སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་དབང་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་བཟང་ངན་དུ་བསྐྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་ལས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ། །ལུས་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་༔ གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན། །ལས་རྣམས་བདག་པོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ༔ །གཉིས་པ་གཉེན་པོར་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་རེ་མགོ་གནོན་ནི། བྱམས་སོགས་བདག་དང་མི་འགལ་ཕྱིར། །འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་ནུས་

མིན༔ ༔ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ། འདོད་ཆགས་ལ་མི་སྡུག་པ། རྣམ་པར
འཚེ་བ་ལ་སྙིང་རྗེ། ཕྲག་དོག་ལ་དགའ་བ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཏང་
སྙོམས་བསྒོམས་པར་གསུངས་པའང་ཕྱོགས་རེ་མགོ་གནོན་པའམ། རྒྱུད་བསྲིང་
བ་ཙམ་དུ་ནུས་ཀྱི་རྩ་བ་ནས་གཅོད་མི་ནུས་ཏེ་རྒྱུ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་མངར་བ་
དང་བསིལ་བ་དང་སྨན་པས་བད་ཀན་གྱི་ནད་བཞིན་ནོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་
ལས༔ བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆར་གཅོད་
མིན༔ ༔ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དག་དཔྱིས་འབྱིན་ནི། བདག་
མེད་བདག་དང་འགལ་བས་ན། །བདག་མེད་མཐོང་བས་དེ་སྤུན་འབྱིན༎
དེས་ན་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
རྟག་མི་རྟག་གམ་ཚ་རེག་གྲང་རེག་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པས་
བདག་འཛིན་ཡུལ་ཐོན་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལས་གྲོལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་ཀུན་དང་། །འགལ་བར་
རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱས་པ། །
འདུས་བྱས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཆགས་ནི། །རྒྱུ་ཡིན་དེ་ཡི་གནོད་བྱེད་ནི། །བདག་མེད་
མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བློ་དང་། །
སྲིད་པས་ཀུན་ནས་འཆིང་བ་ནི། །སྐྱེ་རྒྱུ་གང་ལ་དེ་མེད་པ། །དེ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཇི་སྲིད་བདག་འཛིན་ཡོད་པ་དེ་
སྲིད་དུ་ཡང་སྲིད་མི་ཆད་པས་རྟེན་བརྟེན་ (《༡》 བརྟན་)ལ། བདག་མེད་མཐོང་བ་
ན་ཡང་སྲིད་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་རྒྱུ་
དང་གཉེན་པོ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་རྒྱུ་གསུམ་

གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་ལས་དང་ལུས་ཀྱང་རྒྱུར་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་གསུམ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད། ཉོན་མོངས་པས་ལས་བསྐྱེད༑ དེས་ལུས་བསྐྱེད། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱས་པའི་འཆི་སེམས་ཀྱིས་ཚེ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྲེད་པ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་སྲེད་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་རིག་པས་ཉེར་ལེན་བྱས་པའི་སྲེད་པས་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་རྩོལ་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་སྲེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། །མ་བརྗོད་སྲིད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །རྒྱུ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །སྲིད་པ་དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། མདོ་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་མ་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པར་གསུངས། །གཞན་ལས འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་སྟེ། །དེ་སྤངས་པ་ན་སྤོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། འདི་ལ་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་མ་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན༑ དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལསརིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཕྱིར། །སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་

དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ཡོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། །གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ནི་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མ་རིག་པ་རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེའང་། མེད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྭ་ཡང་མ་རིག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ་བེམས་པོའང་མ་རིག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགལ་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ༑ ༑སེམས་ལས་བྱུང་བས་དམིགས་པ་ཡང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་རྣམ་པ་དང་རྫས་མཚུངས་ལྡན་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བླ་བ་སྒྲོན་མ་དང་ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ལམ་དང་པོར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི༑ མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའམ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་གཉིས་ལས་ཀུན་བརྟགས་སྤངས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་ལེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བྲལ་ཕྱིར། །ལམ་དང་པོར་ནི་སྲིད་མེད་འགྱུར། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར། །སྤངས་ན་ཡང་སྲིད་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ།། འོ་ན་གྲུབ་མཐའ་འགའ་ཞིག་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མ་སྤངས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་སྤངས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་ལེན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དག་ལན་སོ་སོར་འདེབས

ཏེ༔ དགྲ་བཅོམ་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མ་སྤངས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་སྲེད་པ་ཟད་པས་འཕེན་མི་ནུས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། སྲེད་པ་མ་སྤངས་ཏེ་རང་དམ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་སད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པས་བདག་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པས་བདག་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ཞེས་ཟ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདག་དང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་སྲེད་པ་ཟད་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པར་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་སྲེད་ལས་རྣམ་བཀྲལ་བའི། །ལས་གཞན་འཕེན་ནུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གནས་གྱུར་ཏེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མེད་པས་སྙིང་རྗེས་སྲིད་པའི་མཚམས་སྦྱོར་བར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་ས་བཅུའི་རྒྱུན་གྱི་མཐར་མི་སྤང་སྟེ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པའི་མཚམས་སྦྱོར་བར་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེ་གཙོ་བོའི་ལས་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་ལས་གཙོ་བོའི་སྙིང་རྗེ་ལས་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྲིད་པར་བཞུགས་པར་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས༔ འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྩེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན༔ ༔ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། འཆི་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་ཞིང༎ གསོན་པ་ལ་ཡང་དགའ་མི་བྱ། །དཔེར་ན་དབང་པོའི་གླང་པོ་བཞིན། ཁ་བོ་དུས་ལ་སྒུག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་སྙིང་རྗེ་ཡོད་ན། དེ་ཉིད་

འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། བདག་གིར་འདུ་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ལ་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པར་མཐོང་བའོ། །རྣམ་པ་ནི་མཁོ་བར་སེམས་པའོ། །སྙིང་རྗེའི་རྒྱུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུན་རིག་པ་གོམས་པའོ། །ཡུལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱིས་ཟིན་པའོ། །རྣམ་པ་ནི་དེ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཆགས་པའོ་ཞེ་ན། མིང་དུ་འདོགས་པ་ལ་རག་མོད་འདམ་ལས་གསེར་ལེན་པ་དང་འབུ་ལེན་པའི་འཇུག་ཚུལ་བཞིན་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །དེས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བདག་འཛིན་གྱི་བུད་ཤིང་མེད་ན་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་ནྣལ་ལ་དེ་ལྟ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དུ་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྨྲ་ངན་ལས་འདས་ན་རྟེན་མི་བརྟེན་༼བརྟན༽ཁར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ན་རྟེན་བརྟེན་༼བརྟན༽ཁར་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ཡང་། །མེས་བསྲེགས་པ་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང་། །བདག་མེད་མཐོང་ན་ཕྱི་མཐའ་གྲུབ། །ས་བོན་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་མེས་བསྲེག་པ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་ལ། མ་བསྲེགས་ཤིང་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམ་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་འབྱིན་པར་ငེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་མེས་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་བསྲེགས་པ་དེ་དག་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་གྲུབ་ལ་སྲེད་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་ཡང་སྲིད་པ་འབྱིན་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ

རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་རྟེན་བརྟེན་(བརྟན་)པས་ཆོག་མོད། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་སྲིད་པ་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་རྟེན་བརྟེན་(བརྟན་)ན་འཁོར་བའི་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ལམ་བསྒོམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་གསལ་བ་ཙམ་རྟེན་བརྟེན་(བརྟན་) པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། གསལ་བ་བསྐྱེད་ལ་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་། །གེགས་མེད་ཕྱིར་ན་བསྐྱེད་པར་ངེས། །སེམས་གསལ་བ་ཙམ་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་ལས་གཞན་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་པས་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་བདག་འཛིན་གྱི་གེགས་བདག་མེད་ལྟ་བུ་གཞན་མེད་པས་བསྐྱེད་ངེས་སོ། །ངེས་ན་གང་གེགས་མེད་ཅིང་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ངེས་ཏེ་གེགས་མེད་ཅིང་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ས་བོན་བཞིན། སེམས་གསལ་བ་ཙམ་ཡང་གེགས་མེད་ཅིང་གསལ་བ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །འོ་ན་སེམས་གསལ་བ་ལ་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་མོད། གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་གེགས་ཅིའི་ཕྱིར་མེད་ཅེ་ན། དེ་དག་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་གསལ་བའི་གེགས་ཙམ་ཡིན་གྱི༑ ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གསལ་བའི་གེགས་སུ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འོ་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཡང་སེམས་གསལ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་ན། གསལ་བ་གཞན་དབང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུར་གནས་གྱུར་པ་ན། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་གསུངས་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ག་ལ་འབྱུང་། དབུ་མ་པ་འགའ་ཞིག་སྣང་བ་རྒྱུན

ཆད་པར་འདོད་པའང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འགལ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་གོམས་པ་དང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ་དེ་བསྒོམ་པ་ནི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། འཇིག་ (འཇིགས་) སོགས་གོམས་ལས་གསལ་སྣང་དང་། ཁྱབ་པ་ནི་དཔེ་འདོད་འཇིགས་སོགས་གོམས་པ་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་འདི་ནི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་གི་དོན་བསྒྲུབས་པ་ལ་གེགས་མེད་ན་ངེས་པ་བསྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་མེད་ཕྱིར་འཁྲུལ་མེད་འགྲུབ། །བསྒོམས་པས་གཟུང་འཛིན་སྤངས་ན་འཁྲུལ་མེད་འགྲུབ་ལ། འཁྲུལ་པ་དང་བྲལ་ན་རྟོག་པ་དང་ཡང་དོན་གྱིས་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་དོན་དམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟར་གཟིགས་པས་སྣང་བཅས་དང་སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པར་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟོག་པའི་དྲ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར༑ ༑གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གསུམ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་ནུས་མི་ཤེས་མི་བརྟེན་ (བརྟན་) ཕྱིར༑ ༑སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་ཅེ་ན། །ཁྲི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤང་མི་ནུས་ལ། ནུས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་ཤིང་། ཤེས་ནས་ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་ལྟར་སླར་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མིན་ཕྱིར་ཐབས་ཡོད་ཕྱིར། །

རྒྱུ་སྦྱོང་ཕྱིར་ན་རྣམ་གྲོལ་འཐད། །དྲི་མ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་བཏགས་པ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ་དེ་དང་འགལ་བ་བདག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སླར་མི་ལྡོག་སྟེ་བུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སེམས་འདི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་བ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱེ་དང་སྐྱོན་ནི་ཀུན་འབྱུང་དག །སླར་ཡང་ལྡོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། །བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སླར་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གོམས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། མཆོངས་དང་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཔེས། །གོམས་པ་སྲིད་པ་མིན་ཞེ་ན། །མཆོངས་པ་གོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་མི་མཆོངས་པ་ལྟར། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གོམས་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་འཕེལ་མི་སྲིད་དོ། ། ཡང་ཆུ་ཧི་ལྟར་བསྐོལ་ཀྱང་མེར་མི་འབར་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་དང་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་གོམས་ཀྱང་ཟུང་ཟད་རྟོགས་པ་སྲིད་ཀྱི་དེའི་ངང་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་གསེར་བཞུ་ཡང་མེ་དང་བྲལ་བ་ན་སྲ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་ལན་གཅིག་སྟོང་ཉིད་དང་བརྩེ་སོགས་རྟོགས་ཀྱང་འབད་པ་དང་བྲལ་བ་ན་སླར་ལྡོག་གོ །དེས་ན་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། འབད་ལ་ལྟོས་ཕྱིར་མི་བརྟན་ཕྱིར། །སླད་(《ཉ》སླར་)འབྱུང་བསྐྱེད་ཕྱིར་དཔེར་མི་རུང་། །མཆོངས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་

ཡིན་པས་ཚད་ཅན་ཡིན་ཏེ། བད་ཀན་ལ་སོགས་པ་ལྷེ་བའི་ཆོས་དག་ནི་རང་ལ་གཞུག་མར་གནས་པའི་སྟོབས་ཉིད་དུ་མཐར་ཐུག་ནས་གནས་སོ། །དེས་ན་མཚོངས་པ་ལས་མཚོངས་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའི་མཚོངས་པ་མི་སྲིད་དོ། །བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་ཚད་མེད་པར་བསྐྱེད་ནུས་ཏེ། བརྩེ་སོགས་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཤིང་དང་མེའམ་དངུལ་ཆུ་དང་གསེར་རམ་ས་བོན་ལས་ས་བོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དང་པོ་ཕྱིས་བཞིན་དུ། །མཚོངས་མིན་ལུས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །རྩོལ་བས་རིམ་གྱིས་མི་མཐུན་པ། །བསལ་ན་རང་སྟོབས་ཉིད་དུ་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ལ་བརྩེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ། །རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་འགྱུར་ཏེ། །མེ་ལ་སོགས་ལ་ཤིང་དག་དང་། །དངུལ་ཆུ་དང་ནི་གསེར་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཆུ་བསྐོལ་ཀྱང་མེར་མི་འགྱུར་བའང་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། འབར་བའི་སྟོན་དུ་རྟེན་མི་བརྟེན་ (《ཧ》བརྟན་) པར་སྣམ་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་འབར་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་ལ་འཕད་ཀྱང་སྣ་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ནི་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་བུད་ཤིང་བསྲེགས་པས་མེར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ།། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་ནུས་པ་རྣམས། ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་དག་ལ་ནི། །བསྐྱབ་པའི་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །རྟག་ཏུ་རྟེན་གནས་མ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་གསེར་གྱི་སྲ་བ་ལྡོག་པ་ཡང་དཔེ་མ་ཡིན། སྨྱིར་ནད་གསོ་བ་ལྟར་གཉེན་པོའི་རིགས་གཉིས་ཏེ་སླར་ལྡོག་པ་དང་མི་ལྡོག་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི།

བད་ཀན་ལས་ (《ཞ》ལ་) སེའུ་འབྲུའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཞི་སྦྱང་ལ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གསེར་ལ་མེ་ལ་སོགས་པ་སླར་ལྡོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། བད་ཀན་ལ་འབྲུ་སྐྱུག་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་སྟོང་ཉིད་དང་། ཤིང་མེས་བསྲེག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སླར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སླར་མི་འབྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ནི། །ལ་ལར་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །འགའ་ཞིག་ལྡོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་དཔེར༔ །ཤིང་དང་གསེར་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཉེས་པ་རྣམ་པར་འགགས་པ་ནི། །སྲུ་བཞིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་མེད་དེ། །དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འབྲལ་མེད་དེ༔ །ཐལ་བ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཆི་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་ལོག་གིས། །འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་ཟློགས་ (《ཞ》ལྡོག་) ཏེ། །བློ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། རྩོད་པ་དགོད་ན། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་གོམས་པ་ལས། །དེ་ཡི་ངང་དུ་འགྱུར་སྲིད་མོད། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །ཀུན་མཁྱེན་བསྒྲུབ་པ་དཀའ་ཞེས་ཟེར། །སྙིགས་འགའ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་གོམས་པས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཀྱང་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་བྱ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་བཞིན་ནོ། །དེ་མི་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཤེས་ན་ཡོག་ཤེས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྭ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ（《ཞ》བས）། །ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་ཆོགས་བཞིན། །འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་བསླུ་བར་ཚད་མས་འགྲུབ་པས་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲུབ་སྟེ། མི་ཀུན་ཆོགས་སྨན་ཀུན་ཚང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །རིང་པོ་མཐོང་ངམ་མིན་ཡང་རུང་། །འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན། །ཚུར་ཤོག་བྱ་རྒོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྒྱན་མཛད་པས་ཀྱང་། མཐོ་རིས་དང་ནི་བྱང་གྲོལ་ལམ། །ཇི་བཞིན་དུ་ནི་མཁྱེན་པས་ན། །སྐྱེས་བུའི་དོན་མཁྱེན་ཙམ་གྱིས་ནི། །སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད། །ཅེས་བཤད་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་ལ། །མཁས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་ཟེར། །ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཉན་པ་ལ། །བ་ལང་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་དེའི་ཐབས་ཀུན་མཁྱེན་པས་ཆོག་མོད། ཉེ་བར་མི་མཁོ་བ་སྲིན་བུའི་གྲངས་དང་རྒྱལ་ཁྲིན་གྱི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་མཁྱེན་ཡང་（《ཧ》པ）ཅི་དགོས། ནད་གསོ་བ་ལ་སྨན་ཀུན་ཤེས་པས་ཆོག་མོད། བ་ལང་གི་སོ་མི་ཤེས་ཀྱང་སུ་ཞིག་སྨོད། རྣམ་འགྲེལ་ལས༏ དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ །ཀྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དཔྱད་བྱའི། །འདི་ཡིས་སྲིན་བུའི་གྲངས་མཁྱེན་པ། །དེད་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགོག་གམ་ཞེ་ན

མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་ཤེས་པས་ཆོག་གི མི་མཁོ་བ་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་གྲངས་མཁྱེན་ཡང་ལེགས་མ་མཁྱེན་ཡང་བླ་ཞེས་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་སྟེ། ནད་གསོ་བ་ལ་སྨན་ཤེས་པས་ཆོག་གི་གཞན་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱན་མཛད་པས། ཐམས་ཅད་རིག་པར་མཛད་པ་ཡི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགོག་པ་མིན། །དེད་ཀྱིས་ཤེས་པར་མི་ནུས་པས། །ཆོག་ཤེས་པར་ནི་འདོད་པ་ཡིན༔ ༔ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཡང་ན་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་སྟེ། གང་ཕྲ་ཞིང་དཀའ་བ་མཐོང་བ་དེས་ཡིད་གཏད་ན་རགས་ཤིང་སླ་བ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་ཟེར་གྱི་རྡུལ་མཐོང་བ་དེས་ཡིད་གཏད་ན་བུམ་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་ཕྲ་ཞིང་དཀའ་བ་བདེན་པ་བཞིའི་དོན་གཟིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས༔ ༔གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་བྱ་གཞན་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་མི་གཏོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། (《ཞ》 +སྐབས) : འགའ་ཞིག་ཏུ (《ཏོ》 ཅི་ཞིག་ལྟར་) ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གང་རྡུལ་གཅིག་མ་མཁྱེན་ཡང་དེ་དང་འཚམ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན (《ཞ》 +བྱེད་) མི་ནུས་པས་ཐམས་ཅད་མཁོ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་མི་གཏོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་མཁོ་རྒྱུ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་དོན་ལ་མི་མཁོ་ལ་གཞན་དོན་ལ་མཁོ་བ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟ་ན་ཐམས་ཅད

འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་འཁྲུལ་སྣང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གནས་མ་གྱུར་པར་ཤེས་ན་（《ཞ》 +ཐམས་ཅད་）འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་། གྱུར་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་ཡིན་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྗོད་ཀྱུ་ཡང་། །མེ་ལོང་ནང་དུ་ཅིག་ཅར་འཆར། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ། །མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་བཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཉིད་དུ་འདོད། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དེ་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས། །རྟོག་མེད་ལ་ཡང་ཡིད་དབང་གཉིས། །རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་དྲུག་བཤད་པ། །ལོག་རྟོག་བཟློག་ཕྱིར་ཕྱེ་སྟེ་གསུངས། །རྟོག་མེད་གཉིས་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དང་། རྨི་ལམ་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པའོ། །རྟོག་པ་གསུམ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་འོ། །ཞེས་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལ་（《ཞ》 +ལས་）ཟླིག་རྒྱུ་ལ་རྟུར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་པ་དང་། བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་འཛིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཕྱི་རོལ་པས་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པས（《ཞ》 པ་）དགག་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དྲན་（《ལ》 +པ་）དང་མངོན་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དང་། རྟགས་གཉི་ག་ལ་མ་ལྟོས་པ་ཡིན་

ནོ༑ ༑དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་བཞི། །རྟོག་པའི་
ཤེས་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །རྗེན་བརླད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན། །རྟོག་པ་མེད་པ་
གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དཔྱད་
པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་སོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ལྟ་དང་ངེས་པ་ཚད་འབྲས་དང་（《ཞ》
ཟེར）༑ ༑སྔ་སྔོགས་དཔྱོད་པ་བ་དོན་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་མར་དོན་སྣང་བའི་
ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཚད་མ། དེའི་འོག་ཏུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ངེས་པའི་རྟོག་
པ་ཚད་འབྲས་སུ་འདོད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། དང་པོ་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་པོ། །ཤེས་པ་རྟོག་
པ་མེད་པ་ཅན། །བྱིས་དང་ལྐུགས་སོགས་བློ་འདྲ་བ། །དག་པ་དངོས་ལས་སྐྱེས་པ་
ནི༑ ༑དེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བློ་གང་གིས། །དངོས་ཆོས་
རིགས་ལ་སོགས་རྣམས་སུ། །བློ་ནི་ཞེན་པར་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་
དུ་འདོད། །ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། དོན་དང་མི་འདྲ་ན་དོན་ལ་ལྟ་བར་མི་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྲད་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་འདོད། ། རིགས་པ་
ཅན་དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ཚད་མ་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་དེ།
ཇི་སྐད་དུ། དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཁྲིད་པ་འདུ་བ་ཅན་ཚད་
མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་
ཀུན་དང་ཕྲད་པས་ཀུན་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་
དེ་（《རྟོ》དེར）སྨྲ། །བྱེ་བྲག་པ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་ལས་ཡོན་ཏན་（《ཞ》+ཅན་）ལ་
སོགས་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ཚད་མ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫས་
རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་དེ་ཇི་སྐད་དུ། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལ་རྫས་རྟོགས་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་ན་ཡོན་ཏན་གཞལ་བས་རྫས་རྟོགས་པར་མི་འཐད་དེ། སྔོན་པོ་གཞལ་བས་སེར་པོ་བཞིན་ནོ། །ལ་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི༔ དབང་པོ་ཉིད་ཡུལ་རྣམ་འཛིན་གྱི་ཚད་མ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་ཙམ་དོན་སོ་སོར་རྟོག (《ཞ》རྟོགས་) པ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་ཅིང་བེམས་པོས་ཡུལ་རིག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ༔ །གཉིས་པ་རང་གི་ཚད་འབྲས་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེས་ན་རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་གི །རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ (《ཧོ》ཉིད་) ལ་ཚད་འབྲས་བཞེད། །ཚད་འབྲས་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་འབྲས་བུ་དོན་གཞག་ (《ཞ》《ལུ》གཞན་) མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་ཅན་ཡིན་པར། རང་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་ན། དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ནི། །རྣམ་གཞག་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེར་མཐུན། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རང་རིག་མི་འདོད་མོད། རང་རིག་འདོད་པའི་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ན་ (《ཞ》《ལུ》ཏེ་)། རང་ (《ཞ》《ལུ》+རིག་) གཞལ་བྱ་སྒྲོང་བར་སྐྱེས་པ་ཚད་མ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་མྱོང་བཞིན། །དེར་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། །གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས

སོ༔ །འོན་ཀྱང་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་མི་མཚུངས་ཏེ། དོན་རིག་སྐྱ་བས་(《ཞ》 +བ་)རང་རང་གི །གྲུབ་མཐའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚད་འབྲས་འཇོག །ཁྲི་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐུག་ཕྲད་སྣང་བའི་དོན་དངོས་གཞལ་བྱ། དོན་མཐོང་བ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་སྨྲ་བས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པས་དོན་ལྐོག་ན་མོ་གཞལ་བྱ་དོན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་དོན་རྟོགས་: བརྟག་པའི་(《ཞ》 བརྟགས་)པ་བའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་དུས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པའི་ལྟར་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང༎ འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་བཅས་པ་དག་གཟུང་བར་སྣང་བའི་: རང་རིག་(《ལུ》 རང་གཞལ་བྱ་)གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་པར་སྣང་བ་ཚད་མ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་ལྟར་དུས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །རྣམ་རྫུན་པ་དོན་དུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱ་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། རང་རིག་བཏགས་པ་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་སྒྲ་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས་སློབ་དཔོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་མཛད་ལ། ཤེས་བྱ་ནང་ལ་འཇུག་པ་ན་རྣམ་མེད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་། དོན་དམ་པར་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བུ

ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན༔ དོན་རིག་ཚད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དོན་འཛིན་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ལ། གང་ལྟར་ཡང་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རིག་ལྟར་ན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་དོན་ཤེས་པ་དང་བློ་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ལ༔ རྣམ་རིག་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ལྡོས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པས་བློ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་བསླད་པས་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚུལ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །བོད་ཕལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མོད། དེ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །ད་ནི་བཤད་པའི་སྐབས་བདེ་བས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་འབྲས་བཤད་ན། གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་དོན་རིག་པའི་ལུགས་ནི། མེ་ཡི་རང་མཚན་གཞལ་བྱ་ལ། །དུ་བ་ལས་བྱུང་གཞན་སེལ་བློ། །ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་དེ་རྟོགས་པ། །འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། །གཞན་སེལ་ལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་མེར་འཁྲུལ་པ་གཞལ་བྱ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་དེ་རྟོགས་པའི་བློ་ཚད་མ། དེ་ལས་མེའི་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་འབྲས་བུའི་རྟགས་མི་སྲིད་དེ། ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་ཚེ་ལ་རྒྱབ་ན་མེ་ཡོད་ན་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཐེམས་པོར་འགྱུར་ལ། མེ་མེད་ན་རྟགས་ལ་(《ཧོ》ལས)ལྡོས་(《ཞ》+རྟོག《ཧོ》རྟོགས)པ་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ༔ །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་མེ་མེད་ཀྱང་དུ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱིས་སྐྱེས་བུས་ཕྱིན་

པ་ན་མེར་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་ནི་དུ་བ་རྒྱུ་དང་མི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་འབྲས་གོ་བཟློག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་འབྲས་རྟགས་ལ་ཚད་འབྲས་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། མེར་སྣང་བག་ཆགས་སྙིང་པོ་ལས། །དུ་བར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་སྐྱེ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བ། །རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། །དུ་བར་སྣང་བའི་བློའི་རྒྱུ་མེར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཅན་སྲེག་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མེར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་ནུས་པ་དཔོག་ལ། དེས་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་ (《ཞ》+པ་བའི་) པའི་རྗེས་དཔག་གྲུབ་བོ། །སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དཔོག་པ་ན་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་མེ་དཔོག་པ་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཅིང་; གེགས་མེད་ན་མི་བསླུ་བ་གཉིས་ཀ་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་མེར་སྣང་བའི་བློ་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་དུ་བར་སྣང་བའི་བློ་མེ་ལས་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་དངོས་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །རང་གི་ལུགས་འདི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལའང་དུ་བར་སྣང་བའི་བློས། །བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཅན། །མེར་སྣང་བ་ཡི་བློ་ཉིད་ནི། །རྟོགས་འགྱུར་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་རྒྱུད་དེར་རུང་བག་ཆགས་ཀྱི། །སྙིང་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། །སྣང་བའི་བློ་ནི་གསལ་བྱེད་པ། །དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་ཡིན།། མཁས་པ་རྣམས་ལ་བརྟུད་འདི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དགུ་པའོ༎ ༎

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་བཤད་ན། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི།། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །རྗེས་དཔག་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་རང་དོན་ནི་རྗེས་དཔག་མཚན་ཉིད་པའོ། །དེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའོ། །རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་མཚན་ཉིད་ལོགས་པ་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་གཅོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས་དང་། དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །ལྟོས་གཞི་ལའང་། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་དོན་སྦྱོར་བསམ་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་(《ཧོ》བྱའི་)སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། གང་དུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །ཚོགས་དང་བརྗོད་ལ་དངོས་མིང་ཡིན། །དེ་ཡི་ཕྱོགས་རེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། །ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག །རྟོག་གེའི་གཞུང་ལས་ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ཞེས་གང་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ལ་དེ་དག་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ལ་བཏགས་མེད་དུ་འཇུག་ལ།

དེ་དག་གི་ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཚོགས་པ་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག །གཙོ་བོ་མིན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། །བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི། འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཁྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་（《ཏོ》ཏེ་）ཞེས་བྱ་བ་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། རིས་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོས་ལའང་འཇུག་པར། གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ལ; ཚོགས་དོན་ལའང་། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། སྒྲའི་དོན་ངེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སམ། ཆོས་ཀྱི་ཆོས་སམ། ཚོགས་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ཞེས་འཇུག་པ་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ཐམས་ཅད་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྒྲའི་འཇུག་པའི་སྐབས་གསུམ་ལས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ལ་འཇུག་ལ། ཁྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ལ་འཇུག་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་དོན་ལ་འཇུག་པས་མི་འཁྲུལ་ཏེ། སེན་རྡེ་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ། ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱིའི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དང་། མཚོན་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་གྱི་ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ

ལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲུབ་ན་གཏན་ཚིགས་(《ཞ》+རྟགས་)གྲུབ་པ་དང་། མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་བས་གྲགས་པས་ཉེ་བ་དང་༑ འདིར་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས་སྐབས་ཀྱི་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གསུམ་པོར་[ཁོ་]རེ་རེ་ལའང་སྐབས་གསུམ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོར་རིག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པའི་སྐབས་སོ། །དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་པ་ཤེས་པར་སློའོ། །དེ་ལྟར་དགུ་ཕྱུགས་ཡོད་པའི་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་དང་པོ་ལ་བརྟས་(《ཞ》བཏགས་)མིང་འཇུག་ལ། སྐབས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རང་མིང་གིས་བརྗོད་དེ། སྔར་བརྡ་བཏགས་པ་དྲན་པར་བྱེད་ཅིང་གསར་དུ་བཏགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ༑ གྲགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐབས་ཡིན་ན་གང་ལྟར་ཡང་གོ་བས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཅི་རིགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར་དང་དངོས་དང་བཏགས་པའི་ཆོས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྟོན་སྦྱོར་བ། །དེ་ཉིད་གོ་བ་དངོས་མིང་ཡིན། །དེ་བརྟེན་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ལས་གཞན། །རྟོགས་པ་[ཕས་]བཏགས་པའི་མིང་དུ་འདོད། །དོན་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མིང་གང་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་

གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་བས་ཐོག་མར་སྦྱར་བས་ (《ཞ》བ་) དངོས་མིང་
ཡིན་ཞིང་། དེས་དོན་གོ་བ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་ལ། གཞན་ལ་གྲགས་
པའི་མིང་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་བཏགས་མིང་
ཡིན་ཞིང་དེས་དོན་གོ་བ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་འཆར་ཏེ། དཔེར་ན་
ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཅན་ལ་བ་ལང་དུ་བཏགས་པ་དངོས་མིང་དང་། མི་བླུན་པོ་ལ་
བཏགས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་ལ་བརྡ་འདོགས་པ་དང་
དོན་གོ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་ཚང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཁྲུལ་མེད་ཅན་ཤེས་
དང་པོ་ཡི། །བརྡ་ཡི་སྦྱོར་ཡུལ་གང་ཡིན་དངོས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཁྲུལ་རྟོགས་
རྟོག་ཅན་གཞན་ཕལ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཧྲར་ཊི་ཀ་རས་ཀྱང་།
བླུན་པོ་ལ་ནི་བ་ལང་ཞེས། །རྗེས་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ལས་འདོད། །དོན་
ཙམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲ་ནི་རང་གི་དོན་ལ་གནས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་
རོ༔ ༔གཉིས་པ་དངོས་དང་བཏགས་ཆོས་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཚོགས་དོན་
ལ་དངོས་ཆོས་བསམ་པ་ནི། ཚོགས་དོན་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ། །མཁས་པ་
རྣམས་ལ་གདོང་ནས་གྲུབ། །ཚོགས་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་གདོང་མ་ནས་མུ་
སྟེགས་ཅན་ཚད་ལ་གྲུབ་པས་དངོས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་བློའོ། །གཉིས་པ་
ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་བཏགས་ཆོས་བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ནི༔བཏགས་པ་ལ་ནི་འདྲ་བ་དང་། །འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་ལྟོས།།
བཏགས་མིང་ལ་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་སླན་བྱ་རོག་ཀང་དམ་སྐྱེས་བུ་སེང་གེ་
ལྟ་བུའོ། །འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའང་གཉིས་ལས། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
ལ་ནི། རྒྱུ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་

དང་༑ འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་ཆང་ལ་སྨྱོས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོགས་པའི་འབྲེལ་བའང་སྤྱིར་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཐུན་མོང་བ་ཟེར་བ་ལྟར་དཔེར་བརྗོད་ན། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཚོགས་པའི་མིང་ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྫའི་སྒྲའམ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡ་གྱལ་གྱི་སྒྲ་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྐྱང་པ་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་མིང་བཏགས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་ཕྱོགས་རེ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཏེ་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རས་ཡུག་ཏུ་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲ་བ་དག་གིས། དགོས་པ་མེད་པར་གཙོ་བོ་ཡི། །སྒྲ་དོན་ལས་འདས་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པས་དགོས་པ་མེད་པར་གཞན་གྱི་མིང་གཞན་ལ་འདོགས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ (《རྟོ》གསུམ་) ལས། དང་པོ་ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་མིང་བཏགས་པ། །འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ། །ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤང་ཕྱིར་རམ། །སྡེབ་སྦྱོར་ངོར་བྱས་བཏགས་པ་ཡིན། །དེའང་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་བ། ཞེས་བརྗོད་ན་འགལ་བའི་ཆོས་ལའང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེད་པས་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ་ཞེས་གསུངས་ལ། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ངོར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དངོས་དང་། མ་བཏགས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་བརྗོད་ན་འཁྲུལ་གཞི་ཡོད། །མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་ཡུན་

རིང་འགོར། །དངོས་མིང་བརྗོད་ན་སྟེབ་སྦྱོར་ཉམས། །བདེ་བླག་རྟོགས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས། །ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚུལ་དང་པོ་ལ་མི་གོ་བར་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ནམ་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ལ་ (《རྟོ》 +དེ་སྐྱེས་ན་) སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལའང་རྟགས་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ཚང་བས་ཡང་དག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ལ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་འདོད་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ (《ཞ》 +རྣམ་ངེས་ལས) ། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ༔ ༔དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་གོ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའང་དེའི་ཆས་ཁྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། མཐའ་དེ་ལྟར་འགོག་ན་རྩོད་པ་བརྒྱུད་པས་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཟེར་རོ་ཞེས་བཤད་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གྲུབ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྩོད་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གཉིས་པ་བཤད་པ་ན་ཚུལ་དང་པོ་ལ་གོ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་ན་གོ་ཡང་ལན་གཅིག་གིས་གོ་བ་ལ་གཉིས་བརྗོད་པ་ཉིད་མི་མཁས་པ་

ཡིན་ཏེ། སེན་མོས་ཆོད་པ་ལ་སྟ་རེ་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་བདེན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་ན་བསྣས་མེད་དུ་འགྱུར་བས། གཉིས་ཀ་ལྟར་མི་བརྗོད་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་རང་མིང་ནས་སྨོས་ན་གོ་བདེ་མོད། ཁར་ཟན་འཛུག་པ་ལ་ལྟག་པ་བསྐོར་ཅི་དགོས་སྙམ་ན། དངོས་མིང་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན། མི་འགྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ཡི་གེ་མི་མཉམ་པས་མི་བདེ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་མི་འགྲིགས་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ལས། ཤུགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ཡང་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡི་གེ་མཉམ་པས་བསྒྲུབ་དཀའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཡི་གེ་ཉམས་པ་བླའི། སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་བརྗོད་དཀའ་བ་དེ་དག་དོར་ནས་ལོག་རྟོག་མེད་ཅིང་བརྗོད་སླ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བསྣས་ (《ཧོ》བསྣན་) མིང་གིས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བཏགས་པ་ལ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཅན་མཚུངས་ཤེ་ན། །གྲགས་ (《ལྷ》བདགས་) པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད། ཁ་ཅིག་ཚིག་བརྗོད་བདེ་མོད། དོན་ལ་ལོག་རྟོག་མི་ཁེགས་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་དང་ཆོས་དང་ཚོགས་དོན་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱོགས་ (《ཞ》 +ཅེས་བརྗོད་པ་ན་) ཆོས་དང་ཚོགས་དོན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་ན་མིག་གིས་གཟུང་

བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའང་རྟགས་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉི་ག་ཚང་བས་ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྤོང་བ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲི་སྒྲ་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བ་ན། སྤྱི་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེ་བྲག་གིས་ཐོབ་སྟེ། དཔེར་ན་ལག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་མི་དང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ལ་འཇུག་ཀྱང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བ་ན་གཞན་ལག་པ་དང་ལྡན་ཡང་ལག་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་གི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དེ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་ཕིས་སྣོ་མ་དང་འདྲ་ལ། ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་གི་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉི་ག་ལའང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་མགོ་བོའི་སྤྱི་སྒྲ་དེ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་ཡང་བྱེ་བྲག་གླང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མི་འཇུག་གི་མགོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མགོ་ལྡན་ཞེས་འཇུག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲའི་དོན་ངེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་གསུམ་ཀ་ལ་གྲགས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་མུ་སྟེགས་ཅན་ཚད་ལ་ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་གྲགས་ཀྱི་གཉིས་པོ་ལ་མ་གྲགས་པས་ཐེ་ཚོམ་མི་སྲིད་དེ། སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ལས། མཚོ་ལྡུམ་ལ་ལིས་ཉི་མཚོ་སྐྱེས་ཞེས། །རྒྱུ་མཚན་སྒོ་ནས་འདིར་མི་བརྟད། །དོན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་ན་ཡང་། །གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་ལག་ལྡན་ཕྱིར། །རྭ་ཅན་གླང་པོ་རྗེས་དཔོག་བྱེད། །འདི་ཡི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ནི། །

གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་བརྗོད་འདོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ ། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ། །རྟོད་གཞི་ཉིད་ཡིན་ལག་ལྡན་བཞིན། །ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཆོས་ཅན་སྒྲས། །ངེས་པར་མི་ནུས་མགོ་ལྡན་བཞིན། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །འདི་ལས་གཞན་པའི་ལན་འདེབས་པ་མང་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི། གྲགས་པའི་སྒྲ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་སུ་རྟོད་པ། དཔེར་ན་ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མིའང་ལག་ལྡན་དུ་ཐལ་ལག་པ་དང་ལྡན་ཡང་མ་ཡིན་ན་གླང་པོ་ཆེའང་ལག་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་རྟོད་པ་དང་མཚུངས་པས་ལྷ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་དཔྱོད་ཁོ་བོས་མ་བཀོད་དོ། །དེས་ན་འདིར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད། །མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་མེད་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་བསལ་མེད་ལ་དཔག་བྱར་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། འདོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱེད་པོ་བྱ་བ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ལས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ལ་འགལ་བའི་རྟོད་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོའམ་བྱ་བར་གྱུར་པ་འདོད་བཞིན་པའི་བློའང་མ་ཡིན་ཏེ་སློ་བུར་པའི་རྗེས་དཔག་གམ་ལོག་རྟོག་དང་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་སྒྲ་མི་སྟན་གྱི་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་སྐབས་སུ་མ

བབ་པའང་ཁྱབ་ཆེས་པས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན། །ཤེས་འདོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་ལ། དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་དོན་གྱི་ཤེས་འདོད་ནི་རྒོལ་བས་བཟུང་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་དོན་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའང་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་དཔྱོད་པ་ན་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་ལ༑ རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ནི་མ་རྟོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལོག་རྟོག་ཉིད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སོ། །ཤེས་འདོད་ལ་རྟགས་མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་དགོད། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་ལ། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱི་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མཐུན་ཕྱོགས། མི་ལྡན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་ཟེར་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་ནུས་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་ལ་དཔག་བྱར་བཟུང་བའི་སྒྲི་རིགས་མའམ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ལྡན་པའི་དོན་ཡང་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་ལུགས་ལྟར་ལྡན་པ་སྟེ། དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང་༑ ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ན་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཁ་ཅིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་འདོད་ནའང་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །

ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་བསམ་ནས། ཕུང་གསུམ་བྱུང་བར་དོགས་པ་ལ། །ཕྱོགས་གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་དུ་རློམ་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་རྫས་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་དམ། ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། བུམ་པའི་རྫས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་བུམ་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའང་མེད་དགག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་བུམ་པའི་བདེན་དངོས་དང་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་རྫས་གཉིས་གང་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་འགྱུར་ན་གང་རུང་དུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དེའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་གཉི་ག་ཡིན་པའམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་གང་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་དགོངས་པ་ལ། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་འགའ། །རྫས་ལྡོག་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ། །ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་བོད་འགའ་ཞིག་མེ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ན་རྫས་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད། ལྡོག་པ་ལ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་སྲིད་ཀྱང་མི་སྐྱོན་ཏེ་ལྡོག་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་དང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད། རྫས་ལ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་སྲིད་ཀྱང་མི་སྐྱོན་ཏེ། རྫས་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་། རྫས་ཆོས་གཅིག་དང་

ཐ་དད་ལྡན། །ལྡོག་ཆོས་རང་ལྡོག་རྟེན་ཅེས་བྱེར། །རྫས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང་ཐ་དད་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་དང་ལྡོག་པའི་ཆོས་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང་། དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང་། བྱས་པའི་རང་ལྡོག་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་དག་གི་སྦྱོར་བའི་དོན་གསུམ་ཉིད་ཀྱང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་གཉིས་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་བ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ངེས་པ་ལ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཅོན་ཆོད་པ་མི་འཐད། རྫས་ལྡོག་ཕྱེ་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཅོན་མི་ཆོད་པ་ནི། རྫས་ལྡོག་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན་ཡང་། །ཕྱོགས་གཉིས་ཉིད་དུ་ངེས་མི་ནུས། །གཉིས་ལ་འདུག་པའི་རྫས་ལྡོག་ཀྱང་། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་། །རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ན་རྫས་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ན། ལ་མེ་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་སྒྲ་བོའི་རྫས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། སྒྲ་བོའི་རྫས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ལྷངས་པའང་མེ་ལྡན་དུ་འགྱུར་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དུ་བའང་མེ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་བོའི་རྫས་ལ་(《ཞ》+རྫས་)གཉིས་ཀ་སྲིད་ན་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་རྩོལ་བྱུང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ(《ཧོ》ན་)། །གློག་དང་ནགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཀྱང་རྩོལ་བྱུང་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས

ཡིན་ན་བུམ་པ་དང་ཛ་སྒྲའང་རྩོལ་བྱུང་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན་བྱས་ལྡོག་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་རང་ལྡོག་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བརྟེན་པར་ཐལ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་བྱས་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཁྱབ་ན་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་མ་ཁྱབ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེའི་ཚེའི་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་འོན་ཀྱང་། འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྔོན་པོ་ལ་སྐད་ཅིག་མས་ཁྱབ་ཀྱང་ལྐོག་གྱུར་གྱིས་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་བཞིན་ནོ་སྙམ་ན།
：སྔོན་པོ་དང་སྐད་ཅིག་མ་རྫས་ལ་ (《ཞ》 སྔོན་པོའི་རྫས་ལ་སྐད་ཅིག་མས) ཁྱབ་ཀྱང་གཞན་སེལ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་དཔེར་མི་མཚུངས་ཤིང་། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཏན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་བྱས་ལྡོག་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ་ཤེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་རུང་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པ་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་རང་ལྡོག་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མི་ལྡན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའང་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱས་མ་ཁྱབ་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་

པར་འགྱུར་ཞིང་ཁྱབ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འང་འཇུག་ན་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ལ་ལྡོག་པས་མ་ཁྱབ་པས་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནའང་རྟགས་ལྡོག་བསྲེས་པར་སོང་གི་ལྡོག་ཆོས་རྐྱང་པར་ག་ལ་འགྱུར་དེས་ན་ལྡོག་པའང་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དཔྱད་ན་རྣམ་གཞག་འཇིག་པ་ལ་བཞི་ལས། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་ནི། དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། །ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར། །བློ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། །ཡོད་མེད་མ་ངེས་གསུམ་དུ་འགྱུར། །དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་བརྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ་བློ་ངོར་བྱེད་ན་ཡོད་པ་ངེས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པར་ངེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་རྐྱང་པ་སྟེ་ཕུང་པོ་གསུམ་ཏེ་སྟེ་མེད། གཉིས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་ཕྱིར། །ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར། །ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་པ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མཚན་ཉིད་དཀའ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདོད་ན་བར་དེར་རྩལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་མི་སྲིད་དེ། ཡང་དག་ལ་རྟོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་འགལ་བ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཁྱེད་ལྟར་ན་ཕྱོགས་མེད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ (《ཏོ》 +སྐབས་སུ) རྩལ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་འདོད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་

གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འགལ་བའི་སྐབས་སུ་ཤེས་འདོད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ག་ལ་སྐྱེད། ལྟོས་གཞི་ དང་ པོ་ ཕྱོགས་ གཉིས་ སུ། །ངེས་ ན་ ལྟོས་ གཞི་ གཞན་ གཉིས་ ཀྱི། །ཡོད་ མེད་ ངེས་ པའི་ འགྲོ་ ལྡོག་ ཀྱང་། །བརྗོད་ པ་ རབ་ ཏུ་ དཀའ་ བ་ ཡིན། །རྩོད་ གཞི་ ཕྱོགས་ གཉིས་ སུ་ ཁ་ ཚོན་ ཆོད་ ན་ མཐུན་ དཔེ་ ལ། མཐུན་ ཕྱོགས་ ཞེས་བརྗོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩོད་གཞིའང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐུན་དཔེའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་འགྲོ་ཞེས་ (《ཞ》+བརྗོད་) དགོས་སོ། །ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལྡོག་པ་ཞེས་བརྗོད་མི་ནུས་ཏེ། འགལ་བའི་རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པས་མི་མཐུན་དཔེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལྡོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཚུལ་གསུམ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་གོ །གཞན་ཡང་། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་པ། །གཅིག་ ལ་ ལྡོག་ པས་ འབྱེད་ ན་ ནི། །རྟགས་ ཀུན་ ཕྱོགས་ སུ་ ལྷུང་ གྱུར་ པའི་ (《ཞ》 པས)། །གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་ག་ལ་སྲིད། །ཡང་རྟགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དག་གི་སྐབས་ སུ་ བསྒྲུབ་ བྱའི་ ཆོས་ དང་ ལྡན་ པས་ མཐུན་ ཕྱོགས་ ཡིན་ ཞིང་ འགལ་ བའི་ སྐབས་ སུ་ བསྒྲུབ་ བྱའི་ ཆོས་ དང་ མི་ ལྡན་ པས་ མི་ མཐུན་ ཕྱོགས་ ཡིན་ པས་ གཞི་མཐུན་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་རྒྱུ་ཆད་པས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའང་ཐོག་མར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ། མཉན་

བྱ་བཀོད་ན་ཡང་དག་གམ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་མཐུན་ཕྱོགས་སམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ་ལྡོག་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ། སྒྲ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་ཤེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན་ཡང་དག་གམ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པའམ་མི་རྟག་པའི་ཤེས་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་གཞི་ག་ཡིན་ན། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་རང་ཉིད་རང་ལ་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་ལྡན་ཉིད། །ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར་ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེའི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདུའོ་ཞེ་ན་དེ་ལྟ་ན་དབྱུག་པ་གྲུབ་པས་དབྱུག་པ་ཅན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཕྱོགས་གཉིས་ངེས་པ་དང༌། །ལྡོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་འགལ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་དང་། རྩོལ་དང་པོའི་ལྡོས་གཞི་ཕྱོགས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྡོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཏེ་ལྡོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པར་(《རྟ》པ་)གཉིས་འགལ་ལོ། །ཡང་དག་པར་ན་ལྡོས་གཞིའང་གཉིས་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། ལྡོས་གཞི་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ནི། །དེ་ལྡོས་རྟགས་ཀྱང་རྩོལ་གཉིས་འགྱུར། །རྩོལ་དང་པོའི་ལྡོས་གཞི་ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན། རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་རྩོལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཅི་དགོས། ཡང་དག་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་རྩོལ་

དང་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྟོག་པ་ཚུལ་གཉིས་པ། འགལ་བ་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པ༑ མ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་སྟེ་ཚུལ་གཉིས་པར་ཅི་སྟེ་མི་བརྗོད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་ཚུལ་བར་པའི་ལྟོས་གཞི་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལྟོས་གཞི་གཉིས་སུ་འདོད་ཀྱང་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །ངེས་པ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དོ༑ །རྣམ་ངེས་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དགུའི་བར་དུ་དབྱེ་བ་མི་རུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་གཉི་གར་ཡང་སྲིད་པ་མི་འགལ་ན་དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་བརྟག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ངེས་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་སྟོད་པའི་ (《ཞ》+ཚིག་) ངེས་པར་གཟུང་བས་ནི། གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དང་པོ་རང་ལས (《ཞ》ལ་) བུ་གཉིས་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །ན་ར་དང་ནི་སྲིད་མེད་བུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་པས་བློ་ངོར་ཕྱུང་པོ་གསུམ་དུ་གནས་སོ། །གཉིས་པ་རྗེས་ལྡོག་ཕྱི་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རྗེས་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡི། །རྗེས་སུ་འཇུག་ན་ཐ་སྙད་འཇིག །རྗེས་ཆོས་ལྡོག་ཆོས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཇུག་ན། དོན་རང་མཚན་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་གཞན་སེལ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པས

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ནུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྫས་ནི་བློ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་ལྡོག་པ་ནི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྒྲུབ་པས་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྫས་ལ་བརྟེན་ནས་རྫས་བསྒྲུབ་བམ་རྫས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ། དེ་བཞིན་དུ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པའམ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫས་བསྒྲུབ་པ་བརྟག་གྲང་། དང་པོ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཏེ་རྫས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མི་ནུས་ཏེ། རྫས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཅིང་ལྡོག་པ་རྒྱུད་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པའང་མི་འཐད་དེ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་རྒྱུད་འགྲུབ་ཀྱང་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་འཐད་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ལྡོག་པ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གྲངས་ཅན་པ་ལྟར་གངས་ཅན་པས་ཀྱང་ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། ། གསུམ་པ་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རང་ལྡོག་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་པ་ཡི། །ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མེད། །ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དམ། ཐ་དད་ལྡན་པའམ། དེ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་པ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་གཉིས་ནི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། གསུམ་པ་མི་སྲིད་དེ་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་བརྟེན་པར་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉི་ག་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི་བློས་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་དེ་ལྟར་ན་ཡང་བློས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དམ་ཐ་དད་ལྡན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པར་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འཇིག

པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་སྤྱང་བ་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །དགག་སྒྲུབ་རྣམ་གཞག་འཇིག་ཅེ་ན། །གལ་ཏེ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་ན་དགག་བྱ་ཁེགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པས་དགག་བྱ་ཁེགས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན། དགག་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་(《ཞ》 ཀྱིས)བྱེད་པ་མིན། །ཚད་མའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་འགྲུབ། །དགག་བྱ་ཁེགས་པ་(《ཞ》 པས)དང་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་གནད་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ལ་མེ་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་མཐུན་དཔེ་ཚང་མང་དུ་མེ་དུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་འགྲུབ་པས་གང་དུ་བ་ཡོད་པ་ན་མེ་གྲུབ་པའི་ཚེ་མི་མཐུན་དཔེ་ལས་(《ཞ》 ལ)གཞི་ཡོད་ཀྱང་རུང་མེད་ཀྱང་རུང་མེ་ལོག་པས་དུ་བ་ལྡོག་པར་ངེས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་མོད། ལྡས་བྱིན་གྱི་ཁང་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་རུང་། མ་ཡིན་ཡང་རུང་ཞེས་བཏང་སྙོམས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཁང་པར་མེ་ཡོད་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་མེད་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བཏང་སྙོམས་སུ་ག་ལ་རུང་ཞེ་ན། མེ་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་མེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པས་དེའི་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་གཉི་གར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་འང་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་ངེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་ལྡན་པར་ངེས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉི་གར་མ་ངེས་པ་བཏང་སྙོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ན་དེ་རྟེན་དང་། །གཞན་རྣམས་བཏང་སྙོམས་ལྟ་བུ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་

གནད་གཅིག་གོ །དེས་ན་སྦྱོར་བ་སྔར་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་རྣམ་པར་འཁྲུམས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་གང་ལྟོས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ནི། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག །རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ནས་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲོ་བ་རྗེས་འགྲོ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ལོག་ན་རྟགས་ལྡོག་པ་ནི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་དག་ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་མི་ནུས་པས་དཔེའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་གང་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དཔྱད་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས། །མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན། །འདིའང་རྣམ་ངེས་ལས། མཐུན་ཕྱོགས་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པའོ། །དེ་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ས་པཀྵ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཨ་ས་པཀྵ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དོན་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཐུན་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། མཐུན་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱང་བཏགས་པ་ཡི་ (《ཤ》《ལུ》བའི་)། །གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གཉིས་པོ་མིན། །འོ་ན་མཐུན་ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནམ། མཚན་ཉིད་པ་ཚོགས་དོན་དང་མཐུན་པའམ། གཉི་གའི་སྒྲ་དོན་དང་མཐུན་པ་ལ་ཟེར་ཞེ་ན། རང་མཚན་དང་སྒྲ་དོན་སོ་སོར་ལན་འདེབས་པ་ནི་རྟོག་གེའི་གསང་ཚིག་གི་གནད་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་

ལ༑ འོན་ཀྱང་རྫོགས་དོན་དང་མཐུན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ལ་མི་ལྡན་དང་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་འདོད་མཐུན་ཡུལ་དུ་སོང་གི་རྫོགས་དོན་མཐུན་ཡུལ་དུ་མ་སོང་སྟེ། དཔེར་ན་དབྱུག་པ་ཅན་དང་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་ན་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་སྐྱེས་བུ་མཐུན་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ལ་མི་ལྡན་དང་མཐུན་ཏེ་ལྟར་མཐུན་ན་དུ་བའི་རྒྱུ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གཞན་དང་མཐུན་ཞེས་ཟེར་དགོས་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མི་འགྲུབ་བོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་མཐུན་ཡུལ་ཆོས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བའི་སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། །གཞུང་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན། །འདིར་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་གསུམ་སྤང་བ་ལས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ༑ འདི་ལྟར་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་ཡོད་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ལ། དེ་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་དེའང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལའང་མཚུངས་སོ༑ །འདིར་ལན་དངོས་ནི། ཚང་མང་དུ་དུ་བ་མེ་དང་འབྲེལ་བར་ངེས་ནས་ལ་ལའང་དུ་བས་མེ་གྲུབ་ན་མཐུན་དཔེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་གོ །དེས་ན་དུ་བ་དང་མེའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཚང་མང་འདི་དང་ལ་གཉིས་མེ་དང་ལྡན་པར་མཐུན་ནོ། །ཞེས་རྒོལ་བས་བསྒྲུབས་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་པའང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས

གཞན་ལ་དགོངས་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་འགལ་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་སྒྲ་དང་རྟག་པའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟག་པའི་རང་མཚན་མི་སྲིད་ཀྱང་གཞན་སེལ་སྲིད་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པས་དེ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་བྱས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་འགལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། གསུམ་པ་ཡང་དག་གི་རྟོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཡང་དག་གི་རྟོད་གཞི་རང་ཉིད་རང་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་རྟགས་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟོད་གཞི་མཐུན་ཡུལ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ག་ལ་འགྱུར། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་གཟུང་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་ (《ཞ》 ལ་) ཡོད་པ་འགོག་གི ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མི་འགོག་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་ན། རྫས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན། །གཞན་སེལ་ལས་གཞན་ལྡོག་པ་མེད། །དེས་ན་རྫས་ལྡོག་གཅིག་ཉིད་དུ། །འབྲེལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །རྫས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་གྲགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་ལ། དོན་རང་མཚན་ཉིད་ལ་རྫས་སུ་འདོད་ན་མིང་དུ་འདོགས་པ་ལ་རག་གོ །ལྡོག་པ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པས་དངོས་མེད་

ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་ལ་གོ་བའི་འཐད་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་དེའང་འཆད་པའི་ཚེ་སོ་སོར་འབྱེད་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་གོ་བའི་འཐད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་ལེའུར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ཡོད་མེད་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་ནས། །སྒྲ་དོན་གསུམ་གྱིས་ཆོས་གཉིས་བསྒྲུབ། །ཡོད་པའི་ཆོས་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མེད་པའི་ཆོས་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་ལ་མ་ཡིན་པ་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉི་གའི་ཆོས་གཉིས་ཀར་གཞན་སེལ་གྱིས་སྒྲོ་གདགས་སུ་རུང་བ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་སྐད་དུའང་། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་བསྒྲུབ་པ། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི༑ སྒྲ་དོན་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པོ་དེའང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་ཡུལ་དུ་འཛོག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་ནི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ལའང་། དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་དང་། ཐ་སྙད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེའང་རྟགས་གསུམ་པོའི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་དོན་དང་ཐ་སྙད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །(《ཞ》《ལུ》+སྣང་རུང་མི་དམིགས་པ) འདི་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཡང་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ་མི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུའང་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་

དཔྱད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་བོའི་རྗེས། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལ་ཤེས་བྱ་ཙམ། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །དཔྱད་ན་ཚད་མ་འཇིག་ཅེ་ན། །རྗེས་ལྡོག་མ་ཕྱེ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་ན་དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་སྐྱ་བའི་རྗེས་ཙམ་ཕྱོགས་གར་འདུ། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ལྡོག་རྟགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་ཕྱོགས་གར་འདུ་བརྟག་ན་མི་འཐད་ཅེ་ན། དུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི། །གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་སྐྱ་བོ་དང་། །ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་པ་དང་། །ལྡོག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་ཕྱིར་འཐད། ཀོ་བོ་ལ་བློ་ངོར་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྐྱོན་པས་དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ནི་དུ་བའི་སྐྱ་བོ་མཐུན་ཕྱོགས། དུ་མིན་གྱི་སྐྱ་བོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་བོའི་གཞན་སེལ་ནི་གཞི་གའི་ཆོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ལྡོག་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལ། མ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ཞིང་། གཞི་གས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱའི་གཞན་སེལ་ནི་གཞི་གའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་རང་ལའང་ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་ཀྱང་བློ་ངོར་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་ཕུང་གསུམ་དུ་ : རྟོགས་པ་ (《ཞ》 རྟོག་པ་ལ་) འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་དང་དགག་བྱ་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩོད་པ་བཞི་ལས།

གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་ནི། ལྡོག་འགོག་ཆོས་རྟགས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི། །རྗོད་པ་བཞི་ཡི་གཞན་ལན་འཁྲུལ། །དང་པོ་རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་(《ཞ》+ཤུལ་དུ་) ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ། བཀོད་པ་ན་འདི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལས་ལྡོག་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་(ཅན་)མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་རྟགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་དེ་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་(《ཞ》+ཆོས་ཅན་;) མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པ་(《ཞ》+སྟོང་སྙེ་ཅེས་) བསྒྲུབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པ་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལས་ལྡོག་པར་ཐལ་ཏེ; ཆོས་ཅན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ(《ཧ》+ཅེ་ན)། །(《ཞ་མཆན་》 ལྷུ་རྟང་།) འགའ་ཞིག་ན་རེ་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་ལ་འོན་ཀྱང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་ནི་རྟགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་འགོག་(《ཞ》དགོད་) བྱ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་སོ; ;ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་ན་མེད་དགག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ་ཐ་དད་ལྡན་པར་ཞུགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྟགས་(《ཧ》+ཀྱིས་) དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་འགོག་ན་སྔར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཉིད་འགོག་པར་ཐལ་ལ་འདོད་ན་ཆོས

འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ན་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེས་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཉིད་འགོག་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་ཆོས་ཅན་འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་སྔ་མ་ལྟར་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་མ་མཐྲེན་པར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བའི་ (《ཉ》པ་) རྟེན་ʻབརྟེན་ʼཁྱེར་ཐལ་ལོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ན་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་མ་ཞུགས་ན་རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། (《ཉ་མཚན་》སྤྱ་རྩང་།) ཁ་ཅིག་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་རྟགས་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་མི་འཇུག་མོད་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ལྡན་གྱི་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་མཐྲེན་པར་ཟད་དོ། །བཞི་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ན་གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཚང་བར་ཐལ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ (《ཉ་མཚན་》མཚུར་།) ཁ་ཅིག་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའང་། སྐབས་ཕྱི་ནས་ལན་འདེབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་

གསུམ་གྱི་རང་ལྡོག་ཕྱུང་པོ་གསུམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི༑ མེད་དགག་ཐ་སྙད་མེད་དགག་དང་། །སྤྱི་ལྡོག་ཕྱུང་གསུམ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད༑ ༑རྟོད་པ་སྦྱ་མ་གསུམ་པོ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་རློམས་ནས་རྟོད་པར་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་མཐར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་མེད་དགག་གི་བརྡ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟགས་དགག་བྱ་ལས་ལྡོག་གམ་འགོག་ཀྱང་རུང་སྟེ་དགག་གཞི་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡོག་པའམ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དགག་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ག་ལ་འགལ། ཡང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པའང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ་ལྟུན་པར་ཁོ་བོ་མི་འདོད་དོ། །བཞི་པ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ལྡོག་པས་ཕྱེ་ན་ཕྱོགས་གསུམ་ཀར་འགྲོ་བ་མི་འགལ་བས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལས་རང་གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་མཆན་ཉིད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མུ་སྟེགས་པ་འགའ་ཞིག་དགག་སྒྲུབ་དོན་ལ་བྱེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་དོན་ལ་དངོས་འགལ་དུ་འདོད་པ་དང་། བློ་ངོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དོན་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པས་དེ་དག་འགལ་བར་དགོངས་ནས་ཐལ་བར་བརྗོད་པ་མི་འགལ་ལོ།།

དེས་ན་དོན་ཕྱུང་གསུམ་སེལ་བར་གནས་པ་དང་། བློས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ངོར་ཕྱུང་གསུམ་མི་སེལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་དག་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕྱུང་པོ་གསུམ་པ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་නོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་ནི། རྗེ་སྙེད་རྟགས་སུ་བཀོད་གྱུར་པ། །དེ་སྙེད་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ལྟོས་པ(《༡》པས)། །དངོས་སུ་གང་རུང་མ་ཚང་ཡང་། །ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཕྱོགས་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲུར་རྟགས་སུ་བཀོད་ཚད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་བརྩི་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གྲུབ་དགོས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ༑ ༑དགག་སྒྲུབ་སེལ་བས་བྱེད་འདི་ལ། །རྫས་ལྡོག་ཕྱེ་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །རྩོད་པའི་ཉེས་པས་མི་གནོད་དེ། །ཚད་མའི་ཡུལ་ལ་མཁས་ཕྱིར་རོ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་དྲུག་གི་བར༑ ༑ཉི་ཚེའི་ཚུལ་གཞན་འདོད་པ་འཁྲུལ། །སྔོད་ཀྱི་རྗེ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ།

ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་ཚོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ་གོ་བྱེད་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་འགྲོའམ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡོག་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ་རྗེས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྡོག་པ་འདུས་པས་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རིགས་པ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་སྔ་མ་ཅན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ལྷག་མ་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་སྤྱི་ལ་མ་མཐོང་ལ་མངོན་སུམ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞིར་འདོད་པའང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་འགལ་བ་མེད་ལ་འགལ་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་（《ཞ་མཚན་》འདི་གསུམ་རིག་པ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ）ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་དང་དེ་ཤེས་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞིར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཚུལ་གསུམ་དང་གྲངས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་ལྔར་འདོད་པའང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པས་མི་འཐད་པར་གོ་སླའོ། །ཡང་（《ཞ་མཚན་》དབང་ཕྱུག་སྡེ།）ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་འབབ་པའི་རྟགས་གཅོད་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་གཅོད་པ་ལ་རྫོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ། ཚུལ་གསུམ་བློས་མ་ངེས་པ། གཅོད་པ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་དྲུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ཚུལ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་པ་ལ་རེ་

ཞིག་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས་གཅོད་ཅིང་། གནོད་པ་དོགས་པ་མེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་གྲུབ་དགོས་ལ་དེ་གྲུབ་ན་རྟགས་མི་དགོས་པས་གནོད་པར་དོགས་པ་ནི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པས་གཅད་མི་དགོས་སོ། །ཡང་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ན་མི་འཁྲུལ་པ་མེད་ལ་ཡོད་ན་དེ་དང་འགལ་བ་མི་སྲིད་དོ༏ ༏ཡང་ངེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ངེས་པ་ལ་ཟེར་ན་ཚུལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་མི་དགོས་ཏེ་རྣམ་གཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ༏ ༏གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་བ་ངེས། །གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ༏ ༏ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། ལྡོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཚང་ན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཡིས། །ལྡོག་པ་འཕེན་པའི་སྐྱོན་གཉིས་མེད། ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་ནམ་ལྡོག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་སམ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པས་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྒྲུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་མེད་ན་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པས་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྗེས་འགྲོ་ཙམ་པོ་འཁྲུལ་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་

ལྡོག་པ་འདུས་ན་རྗེས་འགྲོས་ལྡོག་པ་འཕེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དེ་ཉིད་ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ (《ལུ》+དང་) འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ ། གཉིས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་གི་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའམ། ངེས་སུ་རུང་བ་ཙམ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ངེས་རུང་རྟགས་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར། །ངེས་རུང་ནི་མ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ལ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ༑ རྣམ་ངེས་ལས། རང་ཉིད་དམ་དེའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཉྭངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སྔོན་མ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ (《ཞ》+རྟགས་ནི་སྔོན་མ་བཞིན་རང་ཡོད་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་དང་)། །ཞེས་དང་། ཁྱབ་པའམ་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ངེས་ན་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། (《ཞ》 +མ་) ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་སྤྲོབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །རྟོགས་པ་པོ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞེད་ན། ངེས་པ་རྟགས་ཡིན་གོ་བྱེད་ཕྱིར། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་ལ་སེལ་བའི་ངོར་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་གྲུབ་པ་ལྟག་ལྟན་ལའང་ཡོད་ཅིང་གོ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མ་ངེས་པ་མི་

སྲིད་དེ་ངེས་པ་མེད་ན་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་འབྲེལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ངེས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་རྫུང་ཙམ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་འགའ་ཞིག་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་བསྒྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐ་མར་སློས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་བལྟ་ (《ཞ》 +སྦྱར་)བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ཡུལ་འཛིན་ནུས་ལ་མི་ཟེར་བར་འཛིན་པ་ལ་ཟེར་བ་ལྟར། རྟགས་ཀྱི་སྒྲའང་གོ་ནུས་ལ་མི་ཟེར་བར་གོ་བྱེད་ཉིད་ལ་གསུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། །དེ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ངེས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་དེ་མ་ངེས་ཀྱང་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲིམ་གྱི་ས་བོན་ཡང་ས་བོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲེ་ན། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཙོད་ལ་སྒྲིམ་གྱི་ས་བོན་ཀྱང་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་ན་བྱེད་རྒྱུར་མི་འདོད་ཅིང་། རྟགས་ཀྱང་མི་ངེས་ན་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་ལྟོས་ན་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་མི་ལྟོས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུས་ནའང་ངེས་པར་བྱས་པ་ཡོད་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བློ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆོས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྣང་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་ལྔ་ལས།

དང་པོ་སྐྱེས་བུ་ཀུན་གྱིས་ངེས་བྱར་ཐལ་བ་ནི། བཻ་ཌཱུརྻའི་སྔོན་པོ་དོན་ཆོས་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་ལྟོས་ན་སྔོན་པོར་གནས་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་བློའི་ཆོས་དོན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ལས་(《ཉ》ལ་)རྟགས་འཛིན་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ནི་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་སྔར་རྟགས་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེས་པ་དེ་རྟགས་མ་ཡིན་པ་ལ་[ལས་]རྟགས་འཛིན་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། འདི་ལྟར་དངོས་གང་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་ནི་དེ་འདྲའི་རྟགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལས་དེ་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་བློ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱུ་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་བློ་ལ་ལྟོས་ན་བློ་ཐ་དད་ཀྱི་ལྟོས་པར་སོང་བས་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་ལྟོས་ཆོས་སུ་སོང་བས་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ངེས་པ་ལས་ཡུལ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱི་ངེས་པ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་ཆོས་སུ་གཞན་སེལ་གྱིས་བཟུང་བས་མི་འགལ་ལོ། །བཞི་པ་དགག་རྟགས་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་ནི། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ་སྔར་མ་ངེས་པ་ན་རྟགས་མ་ཡིན་ལ་ངེས་པ་ན་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི་བློས་རེས་འཛོག་ཏུ་བཟུང་བས་དོན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ན། ངེས་རུང་བ་ལའང་མཚུངས་སོ། །ལྔ་པ་མཚན་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་ནི། གཏན་

ཚོགས་ (《ཞ》+རྟགས་) ལ་ངེས་པ་དགོས་པ་ན་མཚན་ཉིད་ལའང་ངེས་པ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པར་སྒྲ་དོན་ལ་བྱེད་པས་མཚོན་བྱ་ངེས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་དོན་ལ་ནི་མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཞི་ཕྲུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེའང་དངོས་སུ་གོ་ན་ངེས་པ་དགོས་ལ་བརྒྱུད་ནས་གོ་ན་ངེས་རུང་གིས་ཆོག་གོ་ཞེས་ཟེར་ནས་ངེས་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་དོ། །དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་རྟོག་དཔྱོད་མཐའ་དག་གཞན་སེལ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་རྟོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ། །བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཁྱབ་ངེས་པ་དང་གཞི་ལ་བཀག་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པས་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་དག་གིས་མི་འགྲུབ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོ་ནས་བསྒྲུབ་སྟེ་རྟགས་ལའི་དུ་བ་ཉིད་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཡང་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚད་མས་དུ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་མེས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ན་ཡུལ་དུས་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གི་དུ་བ་ཡིན་ནའང་མེས་མ་ཁྱབ་པའི་དོགས་པ་ཆོད་པས་འགྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་ཁྱབ་གྲུབ་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་མི་འགྲུབ་ན་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་དག་གི་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ་ཁྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་བཟློག་ཁྱབ་མི་འགྲུབ་བོ། །གལ་

ཏེ་ཡང་དག་གི་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲིར་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་ཡོད་པ་ཙམ་པོ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་གི་གཅིག་དང་དུ་མས་མ་ཁྱབ་བམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆོད་པས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན༑ འདིར་ཡང་ཁྱབ་བྱ་(《ཞ》པ་)ལའི་དུ་བ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྤྱི་དུ་བ་ཙམ་ལ་མེ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་དུ་ཙམ་ལའི་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་མེས་མ་ཁྱབ་བམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆོད་པས་ཁྱབ་པ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ། གཉིས་པ་དུ་ཙམ་མེ་མེད་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་ལ་བྱེ་བྲག་ལའི་དུ་བའང་མེ་མེད་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་པས་ལའི་དུ་བ་ལ་མེས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་སྟེ། གནོད་པ་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པས་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་མི་སེལ་བར་ཐལ་བ་དང་། ལྡོག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྲོས་ནས་གསུང་ངོ་། །འདི་མི་འཐད་དེ། མི་ལྡན་གཅོད་པ་རྟོད་：གཞི་ཡིས(《ཞ》གཞིའི་ཆོས)། །ཡིན་ན་ཡུ་བུ་རྟོད་པ་མེད༑ ༑གཞན་ལྡན་གཅོད་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད། །ཆོས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་དང་འདྲ༑ ༑ལའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དེ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་ལ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་དོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་ཁྱབ་ངེས་པར་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟོད་གཞིའི་ཆོས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་ཞེས་ངག་སྟད་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཡུལ་དུས་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དུ

བ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ལྡོག་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིའོ། །དེ་ལ་རྩོད་གཞི་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲུབ་ (《ཞ》བསྒྲུབ་) བྱ་འགྲོ་བ་རྗེས་འགྲོ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་ལྡོག་ (《ཞ》ལོག་) པ་ནི་ལྡོག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། རྫས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་སྤྱི་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཚུལ་གཉིས (《ཞ》གསུམ་) མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སེལ་བའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་པས་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་ངེས་དགོས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པས་ཆོག་ན་མཉན་བྱའང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པས་རིམ་གྱིས་ངེས་ལ། འོན་ཀྱང་སྐབས་འགར་ཅིག་ཅར་ངེས་པར་གོ་བ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གོམས་པ་གསལ་བས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཉིད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་རྟོགས་ན་ཁྱད་པར་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྩོད་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཕྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས༔ ཐོག་མར་དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི།། གཏན་ཚིགས་དབྱེ་སྒོས་དུ་མར་འགྱུར། །ཚུལ་གསུམ་པ་དེའང་རྟགས་སུ

དགོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མེད་དགག་རྟགས་སུ་དགོད་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་མེད་དགག་སྒྲུབ་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པ་གཉིས་དང་། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན་བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་དང་། དེ་ལའང་དངོས་འབྲེལ་བརྒྱུད་འབྲེལ་གཉིས་དང་། བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། དོན་བསྒྲུབ་༼སྒྲུབ་༽དང་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་༼སྒྲུབ་༽གཉིས་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའི་རྟགས་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་ན་དགག་རྟགས་ཀྱང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བཞིར་འགྱུར་ལ། དགག་པ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་ན་སྒྲུབ་པའང་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་ཡང་ན་བཞིའམ་མིན་ན་གཉིས་སུ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ (《ཞ་མཆན་》ལོ་ཁྲུང་གཙང་ཕྱུག་རྒྱ།) གཞན་དག་རྟགས་གསུམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་དང་བཞིའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པའི་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྦྱོར་བ་ཡིན། །སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་པར་མཛད། །དགག་རྟགས་མཐའ་དག་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་ཏུ་རུང་བས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ལ་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་རྟགས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །ཞེས་བྱ་

པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ། ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ལ་བཞི། །ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། མེ་བཀག་ནས་དུ་བ་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཤིང་བཀག་པས་ཤ་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་དང་། དུ་བ་བཀག་པས་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པའོ། །དེ་དག་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འབྲེལ་ཆོས་འགོག་པ་མི་དམིགས་པ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགལ་བ་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་གྲངས་དགག་ན། ཚ་རེག་སྐོར་བཞིས་གྲང་རེག་བཞི། །བཀག་པས་སྐོར་བ་བཅུ་དྲུག་(《ཞ་མཆན་》རྩང་)ཟེར། །མེ་དང་མེའི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ། མེའི་ཁྱབ་བྱ་ཙནྡན་གྱི་མེ་སྟེ་བཞིའོ། །གྲང་རེག་ལའང་གྲང་རེག་(《ཞ》 +དང་)།གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། དེའི་འབྲས་བུ་སྤུ་ལོང་། དེའི་ཁྱབ་བྱ་བ་མོའི་རེག་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དེའང་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་གཞི་ལ་མེས་འགོག་ན་རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །ཙནྡན་གྱི་མེས་བཞི་པོ་འགོག་ན་རང་བཞིན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །དུ་བས་བཞི་པོ་འགོག་ན་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཞི་པོ་འགོག་ན་རང་བཞིན་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་འདོད་པ་ལ་ཕྱི་མ་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་བཞི་མི་འཐད་དེ། ནུས་པ་

ཐོགས་མེད་མེ་མིན་ཞིང་། །རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མི་ནུས། །རྒྱུ་ཙམ་འཁྲུལ་པས་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་རྟགས་སུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མི་རུང་ཡང་། དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་རུང་ངོ་（《ཞ་མཆན་》རྟང་།）སྙམ་པའང་མི་འཐད་དེ། ནུས་པ་ཐོགས་མེད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་མི་སྐྱེད་པའི་བུད་ཤིང་ཉིད་ཡིན་པས་མེ་མ་ཡིན་པ་དེས་གྲང་རེག་མི་ཁེགས་ལ། ཐོགས་མེད་མེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ན་མེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་པས་རྒྱུའི་རྟགས་མི་དགོས་ཤིང་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇོག་པ་སྐད་ཅིག་གིས་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ་མེར་འཇོག་པ་རྒྱུན་ལ་བྱེད་ན། སྐད་ཅིག་གི་མེས་གྲང་རེག་མི་ཁེགས་པས་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའང་ཙནྡན་གྱི་མེ་མེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཙནྡན་གྱི་མེ་མེ་ཉིད་ཡིན་པས་གྲང་རེག་དང་འགལ་ལ། ཁྱད་པར་སྤྱི་ཆོས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་རྟགས་སུའང་རུང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མུན་པ་འགོག་（《ཞ》《ལུ》མེད་）པ་ལ་མར་མེ་དང་། རྟག་པ་འགོག་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་བཀོད་པ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་འགོག་པ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལུང་རིགས་ལས་བྱེ་བྲག་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ནུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་མཐར་སྣང་བ་དང་བྱས་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ༑ ༑གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། གཞུང་ལས་རྣམ་གཞག་མང་བཤད་ཀྱང་༑ ༑འགོག་ནུས་སྔ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་ལས་གསུམ་དང་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་སུ་གསུངས་པས་ཀྱང་། རྗེ་ཏྭ་རིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྔར་གྱི་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཙམ་སྐབས་སུ་བབ་པར་མངོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་བཤད་ན། ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ནི།། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དངོས་ནི་རྣམ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་ཡིན་པས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡང་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ། གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡིས་ (《ལུ》ཕི་) ཁྱད་པར་བྱས་པ་ནི། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན། །དཔེར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་དགག་བྱ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་དང་འགལ་བ་བྱས་པ་དམིགས་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མས་གནོད་པའི་འགལ་བ་ཡང་། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས། །ཚད་མས་གནོད་པའི་འགལ་བ་ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པ་དང་། ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེར་ན་གང་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་གོས་ལ་ཚོན་བཞིན། འཇིག་པའང་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ངེས་པ་དང་འགལ་བ་མ་ངེས་པའི་ཁྱབ་བྱ་ལྟོས་བཅས་བཀོད་ནས་ངེས་པ་འགོག་པའོ། །གཉིས་པའང་གང་ཡོད་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཐ་མ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་ངེས་པ་བཞིན་བུམ་པ་འཇིག་པའང་དེ་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་སོ་ཞེས་མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བ་ངེས་པའི་ཁྱབ་བྱ་ལྟོས་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པར་འདུའོ། (《ཞ་མཚན་》བོད།) ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཙམ་ལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ་ཅི་ནས་འདོད་ན་སྔོན་པོ་སྐོར་བཞི་སེར་པོ་སྐོར་བཞི་འགོག་པ་ལའང་། ལྡན་ཅིག་མི་

གནས་པའི་སྦྱོར་བ་བཞིན་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་འཇུག་པ་ལ་ （《ཞ་མཆན་》 རྩང་།）ཅེ་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ༑ ༑དེས་ན་ཡ་གྱལ་སྣང་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཡིན་པར་དོགས་པ་ལ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་འགོག་པས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྦྱོར་བ་འཇུག་ལ། གཉི་ག་སྣང་རུང་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པས་འགལ་བའི་རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །གསུམ་པ་དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། དངོས་འབྲེལ་བཀག་ཟིན་ལྡན་ཅིག་ནི། །མི་གནས་ཚོགས་པས་སྐྱེད་པ་འཁྲུལ། །དགག་སྒྲུབ་གཉི་ག་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ་ཁ་ཅིག་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་དམིགས་བཟློག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དེ། དགག་བྱ་གྲང་རེག་སྐོར་བཞི་པོ་རྟགས་མེ་སྟོབས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པ་ལས ：སྐྱེ་བོ་（《ཞ》སྐྱེའོ་）ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད། །ལྡོག་པས་བཟློག་འབྲེལ་བློ་ངོར་འགྲུབ༑ ༑ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ནི། བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཁེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཟློག་འབྲེལ་ངེས་ཏེ། རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་བཟློག་པ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་རྣམས་ནི་བདག་གཅིག་པ་བཟློག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་བསྒྲུབས་ནས་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དཔེ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། གནོད་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱུ་དང་
ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པ་ན་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ཁེགས་པས་འབྲེལ་བ་བློ་ངོར་འགྲུབ་
སྟེ༑ དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ངེས་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། འགལ་ཟླ་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་
གནོད་པས་ཁེགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཟླ་འགོག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་བཟློག་འབྲེལ་དཔྱད་
མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་
ནི༑ ཡིན་པ་བསྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་
བ་ལ་གཉིས་ལས། རྟགས་དངོས་ནི། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་རང་བཞིན་རྟགས།།
དེ་ལའང་རྟགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལ། དང་པོ་
ལའང༑ ཁྱད་པར་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་ལྟོས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་མི་རྟག་པ་
བསྒྲུབ་པ་ལ། ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དག་པ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལའང་
རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ལྟོས་པ་ཁོ་ (《༡》 ཁོང་) ན་ཡོད་པས་
པ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟོས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་རྒྱན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས
ཐ་དད་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་སྐྱེ་བ་དང་
ལྡན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་བཀོད་པ་
ལྟ་བུའོ། །འདིས་མཚོན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཆོས་གང་བཀོད་དོ་
ཅོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་
བྱའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན། དོན་བསྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་
ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ནི། དེ་ཡི་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། །མུ་སྟེགས་བྱེད་རྟགས་

ལོག་ཡོགས་ཁེར་འདོད་པ་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་དང་། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གཞན་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གཅིག་ཕྱིར་ཐ་དད་སྐྱོན་མི་འགོ །གལ་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དགོས་ན་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་གཉིས་རྫས་མི་གཅིག་ཀྱང་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇོག་པ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པས་དོན་དུ་ན་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་བདག་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་ཉིད་ལ་སེམས་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡོད་པ་བསྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུའི་རྟགས་དངོས་ནི། དེས་ཕྱི་བྱུང་བ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟགས། །དེའང་སྤྱིར་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དུ་བས་མེ་ཙམ་བསྒྲུབ་ན་རྒྱུའི་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། ཚིག་ཙམ་ལས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་དང་། ནམ་མཁའི་དུ་བས་(《༡》 བ་ལ་)མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སླ་བའི་རྟགས་ལས་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་དཔོག་པ་དང་། དུ་བས་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་དང་། དུ་བ་ཁྱད་པར་བས་མེ་ད་ལྟར་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་མོ་ནགས་མེར་འབར་བ་ལས་དུ་བ་དཔོག་པ་དང་། རོ་ལས་གཟུགས་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པའི་

འབྲས་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ནི། དེ་དང་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། །མུ་སྟེགས་བྱེད་རྟགས་ལོག་（《རྟ》ལོགས་）པར་འདོད་པ་རྒྱུ་སྐྱར་ལས་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མི་གཡོ་བ་དང་། རྒྱ་ཤུག་གནས་པ་ལས་རྟེན་བརྟེན་པ་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་གཞན་གྱིས་ཕན་འདོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཐ་དད་བསྒྲུབ་ཕྱིར་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། །འབྲས་རྟགས་ཀྱང་དེ་ལས་བྱུང་བ་དགོས་ན་ནམ་མཁའི་དུ་བ་ཡོང་ཡོང་པོ་ཆོས་ཅན་མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་འབྲས་རྟགས་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་དང་དུ་ཙམ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་བསྒྲུབ་ན་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་། སྔར་གྱི་མེ་དེ་ལས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས། རྒྱུ་སྔོན་དུ་སོང་བ་བསྒྲུབ་པས་མི་འགལ་ཏེ་ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ལས་སྔ་མའི་ལས་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བུམ་པའི་ངག་ལས་བུམ་པའི་བློ་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བ་དཔོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། བློ་དངོས་མེད་ལས་ངག་དངོས་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བློ་ཤར་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས། རྐན་དང་བྱེད་པ་ཕྲད་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་ངག་འབྱུང་བས་རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་པོ་འདིའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི། ཡོད་པ་གང་མི་འབྱུང་བ་འམ། །རང་བདག་ནམ་དབྱེར་མེད་ཅན་གང་། །དེ་ནི་དེ་ལས་འབྲུལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་རབ་ཕྱེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟགས་གསུམ་པོ་དེའང་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་གཅིག་ནི་དགག

པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། (《ཞ་མཆན་》 རྩང།) ཁ་ཅིག་འབྲེལ་བ་མུ་དགུ་ལ། །གོ་བྱེད་འབྲེལ་བ་བཞི་ཡོད་ལོ། །རྟགས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ན་དངོས་འབྲེལ་ལམ་བརྒྱུད་འབྲེལ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་འབྲེལ་དགོས་ན་ངག་ལ་ (《ཞ་མཆན་》 ལས་) སྒྲ་ཤར་བ་དང་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལ་མ་ཁྱབ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་དང་བྱེད་ཆོས་འབྲེལ་བ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་ན། དུ་བས་ཙནྡན་གྱི་མེ་བསྒྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་བྱས་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པའང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དུ་བ་དང་བྱས་པ་མེ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དགུར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་ཆོས་ལ་འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གསུམ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་ལའང་དེ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འབྲེལ་ཆོས་དངོས་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ་པ་དང་། འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་། འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་གཉིས་པོའང་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་འབྲེལ་པ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པ་ལས། འབྲེལ་ཆོས་ནི་འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་། དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་འབྲེལ་བས་ཕན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་འབྲེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ་བྱས་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པས་བྱེད་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་ཡུལ་ནི་དངོས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བས་ཕན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ཡོད་པ་ན

བྱས་ཆོས་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོའམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་འབྲེལ་བ་སྟེ། བཞིས་ཕན་ལ་ལྷག་མ་ལྷུས་མི་ཕན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། འདི་ནི་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་། །གཞུང་གི་དགོངས་པར་འཐད་མ་ཡིན། །སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མེ་དང་དུ་བ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བས་གོ་ཆོད་པར་འདོད་པ་དང་། འདིར་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བས་གོ་མི་ཆོད་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་༑ རྒྱུའི་ཆོས་ལ་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་འདོགས་(དགོས་ཏེ)། རྒྱུ་ཆོས་དཔོག་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་སུ་དགུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བས་གོ་ཆོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་དུ་གྲགས་པས་(པ་) འགའ་ཞིག་གོ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བར་འདུའོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་འབྲེལ་པ་ཡི། །སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་མིན། །དེ་ཡི་ངོ་བོའམ་དོན་གཞན་གྱི། །འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཟད། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་གང་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ (《ལུ》 གཉིས་) ལས་མཚན་ཉིད་ནི༑ ཕྱོགས་དང་(ལ)རྟགས་མེད་མ་གྲུབ་པ། །མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་བཀོད་པ་ལྟར་མི་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་

པ་དང་། བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། དེ་དག་གི་ཕྱོགས་རེ་ལས་(ཡི)མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དཔེར་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ན་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེའམ། དོན་དམ་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་རྩོད་གཞིར་མ་གྲུབ་པ་སྒྲ་མཉན་བྱའམ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱེས་བུ་འདི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེའམ༏ རི་བོང་གི་རྭས་ཕུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་ཤེས་འདོད་དང་འབྲེལ་བར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནས་མ་གྲུབ་པ་སྒྲ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་མི་རྟག་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ནི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་(《ཞ》+དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་)ཕྱོགས་གཅིག་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ནི་མ་གྲུབ་པར་མཚོན་མི་ནུས་ཏེ་མཚན་གཞི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ༏ ༏ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་དོ༏ ༏དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མཉན་བྱས་བསལ་བའང་བསལ་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་

ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལའང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཚོགས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དུ་གཞག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཟན་བྱེད་པས་ཤིང་རྣམས་སེམས་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འབུམས་པ་ལ་ཉལ་བར་བརྗོད་ལ་ཡ་ངེ་ཤིང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའམ། ཉལ་བ་གཉིད་ལོག་པ་ལ་ཟེར་ན་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའམ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །རྩོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་སྒྲའི་ཕྱོགས་གཅིག་རླུང་སྒྲ་ལ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་དཔེར་ན་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་སུ་མཆོན་པ་ལ་འདིས་མཆོན་ནུས་བཀོད་པ་ན་ཡ་གྱལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ (《ལུ》 +ལ་) མ་གྲུབ་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་རྟགས་སུ་བྱས་པ་དང་། ཚོགས་པའི་སྤྱི་གཞི་རྟགས་སུ་བྱས་པའི་ཚེ་མཚུངས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཡའང་གྲུབ་མ་གྲུབ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ལ་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་ནའང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གྲུབ་པར་མཚུངས་པའང་སྒྲ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། སྒྲའི་བྱས་པ་གྲུབ་སྒྲ་མ་ཡིན་གྱི་ (《ཞ》 +བྱས་པ་) མ་གྲུབ་ཀྱང་བྱས་ཙམ་གྲུབ་པ་མི་སྐྱོན་པ་བཞིན། སྒྲ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྩོལ་བྱུང་གྲུབ་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན། ཡ་གྱལ་རྟོག་བྲལ་གྲུབ་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བ་མ་གྲུབ་པས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ཚོགས་པའི་སྤྱི

ཚུལ་གསུམ་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་ན། འདི་ཙམ་གྱི་རྟགས་སུ་མཚོན་ནུས་བཀོད་པ་ན་རྟགས་དེ་ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་པ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་སོ། །གཞན་སྤྲོས་པ་རྣམས་རང་གིས་ཤེས་པར་ནུས་པས་མ་བྲིས་སོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དང་། རྟགས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ངེས་རྫུང་མེད་ནས། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་བསྐལ་བ་དང་། གཉིས་པ་ངེས་རྫུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནོར་བུའམ་སྒྲོན་མར་མ་ངེས་པ་ན་ནོར་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྟགས་ལའང་གཉིས་ལས། ངེས་རྫུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ངེས་རྫུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དུ་བའམ་རླངས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལའང་གཉིས་ལས། ངེས་རྫུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ད་ལྟའི་དགེ་བས་ སྔ་མའི་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ངེས་རྫུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྨ་བྱའི་སྒྲ་གྲགས་པས་རི་སུལ་དབུ་མར་རྨ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་རློལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པ་གྲངས་ཅན་པས་བློ་དང་བདེ་བ་སེམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀོད་པ་ན་རང་ཉིད་མངོན་པར་གསལ་བ་ན་ཉེ་བར་ཞི་(《ཞ》ཞ་)བ་ལ་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་ཏུ་མི་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་འང་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པའི་བློ་དང་བདེ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བློ་དང་བདེ་བ་གྲུབ་ཚོད་ལ་བསམས་ནས་རྟགས་རྒོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བཏགས་ལ། ཡང་

དག་པར་ན་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་ན་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་
མོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། །གཉིས་པ་
ཕྱིར་རྒོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི་འཇོམ་མེད་པས་ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བས། ཤིང་
སེམས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཤིང་སྐམ་པ་ཡིན་གྱི་འཆི་བའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས
བཤད་པར་ཟད་དོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་ན་རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་སྒྲ་མ་གྲུབ་
ཀྱང་རྟགས་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལ་མ་གྲུབ་ན་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་འདོད་ཀྱང་
རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བའི་དྲུག བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་ཕྱེ་བའི་
དྲུག་སྟེ། ཕྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་
ལས་ཕྱེ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་རྣམས་ནི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འདུ་ལ།
གཞན་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཞིང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་ནི་གྲུབ་
མཐའ་ཁས་བླངས་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་ཅན་ནམ་རྟགས་ཀྱི་
ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་དོན་ནི་ཞམ་བློ་ངོ་ལ། །མི་གནས
མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན། །ཕྱོགས་རེའམ་རྒོལ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ། །མ་གྲུབ་
རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་མ་
ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མ་ངེས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་
རྟགས༑ ༑མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ།།
གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་
རྒྱུ་མཚན་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེ་ལ་དཔེ་དང་རྟོད་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་

ཡོ༏ ༏དང་པོ་ནི་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། འཇུག་ན་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ལྡོག་པ་གཞན་ཡིན་ན་མཉན་བྱས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པའང་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་ཏེ༏ སྒྲ་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་རྟ་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །རྫས་གཞན་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་སྟེ་བྱས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པའང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྫས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉི་ག་ལ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་ལས་གཞན་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པར་ནུས་མི་ནུས་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇོག་གོ །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱིས་དཔེ་དང་རྩོད་གཞིར་འགྱུར་བ་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་ལའང་གཞན་སེལ་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི་མེ་དང་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ན་ལ་དང་སྒྲ་ཤེས་འདོད་དང་། ཚང་མང་དང་བུམ་པ་དཔེར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ལས། ཐ་སྙད་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་འགྱུར་བ་བུམ་ལྡོག་ཆོས་ཅན་གཞན་སེལ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་མངོན་གྱུར་ལྐོག་གྱུར་གྱིས་དཔེ་དང་རྩོད་གཞིར་འགྱུར་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་མི་སྲིད་མོད༏ འོན་ཀྱང་ངེས་པ་དཀའ་སླ་ལ་མངོན་གྱུར་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོགས་པར་ཟད་དོ༏ ༏གཉིས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འགྱུར་བ་ལའང་གཉིས་ལས། ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ནི་(《ཞ》《ལུ》གིས་) ཤེས་བྱ་ཙམ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དཔེ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ཤེས་འདོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་

ནོ༔ ༔གལ་ཏེ་སྒྲ་དང་བྱེ་བྲག་རྫོང་གཞི་དང་དཔེར་རྫུང་ན་མཉན་བྱས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ནའང་སྒྲ་ཙམ་དང་རྫ་སྒྲ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན། འདི་ཡང་འདྲི་ན་དཔེ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ་རྟགས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཤེས་བྱ་འགའ་ཞིག་འདོགས་ (《ཧྥ》དོགས་) པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་རྫ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲ་ཙམ་ལ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་མཉན་བྱས་མ་ཁྱབ་པའི་སྒྲ་ཙམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན༔ དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་ཙམ་འཛིན་པའི་ཚད་མས་མཉན་བྱ་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། འདིར་ཤེས་བྱ་ཙམ་འཛིན་པའི་ཚད་མའང་ (《ཧོ》མས་) གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དུ་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་འདོད་པས་ག་ལ་མཚུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་སྒྲའི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྫ་སྒྲ་བཞིན་ཞེས་བསྒྲུབ་པ་ན་བྱེ་བྲག་དཔེར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་མཉམ་ནི་མངོན་སུམ་ཙམ་ཆོས་ཅན་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བེམས་པོ་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་མངོན་སུམ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་ཁྱབ་མཉམ་ཡང་དཔེ་དང་ཤེས་འདོད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ངོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་རྫས་དང་ལྡོག་པའམ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གམ་མཚན་ཉིད་དམ་མཚོན་བྱ་གང་ཡིན་ཡང་རྫུང་སྟེ་གང་བློ་ངོར་བསྒྲུབ་སླ་བ་དཔེར་བྱས་ཏེ། དཀའ་བ་རྫོང་གཞིར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའོ༔ ༔དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་མིན་ (《ཧོ》ལས་) གཞན་

ལ་མ་གྲུབ་པ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་ནས་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ། །གཉིས་པ། དབྱེ་ན་བཞི། །དེ་ལ་རྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་སྐྱེས་བུ་འདི་ལྟ་ལས་ཚེ་འཕོས་ཏེ་མིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ལྟ་བུའོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞིན་ལྟ་བུའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་གང་བྱས་པ་མི་རྟག་སྟེ་རིག་བྱེད་བཞིན་ནམ་མཁའ་ནི་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ལས་གཞན་འཇུག་ཐུན་མོང་བ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ། དབྱེ་ན་དངོས་དང་ལྷག་ལྡན་གཉིས། །དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་ལྷག་ལྡན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བཟློག་མི་ཆོད། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་མཐོང་ཡང་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། གཉི་ག་ལ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་གཞལ་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བ་སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ལ་མི་རྟག་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པ་སྒྲ་རྩོལ་མ་བྱུང་བ་ལ་མི་རྟག་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉི་གའི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མཐོང་བ་སྒྲ་རྟག་པ་ལ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལྷག་ལྡན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་དང་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། : ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་། །མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་འོ། །(《ཞ》 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་གཅིག་ཤོས་ལ། །མ་མཐོང་ཡང་དག་ལྟག་ལྡན་ཡིན། །) ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ་དེའང་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་སྟོ་བསངས : མ་ཡིན་(《ཞ》ཡིན་) ཏེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་བྱས་པ་རྟག་པ་དང་འགལ་བར་མ་ཤེས་པ་ལ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །འདི་འགལ་བར་ངེས་ན་ཡང་དག་ཉིད་དོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ༔ ༔མ་མཐོང་འགལ་བའི་ལྟག་ལྡན་ཡིན། །དེ་ལ་གཉིས་ལ་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་བཟློག་པ་མི་ཆོད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་སྟོ་བསངས (《ཞ》+མ་) ཡིན་ཏེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་བྱས་པ་རྟག་པ་དང་འགལ་བར་མ་ཤེས་པ་ལ་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །འགལ་བར་ཤེས་ན་འགལ་བའི་རྟགས་ཉིད་དོ། །འདི་གཉིས་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པའི་ལྟག་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་ལྡོག་པ་ངེས་ན་ཡང་དག་དང་འགལ་བར་འགྲོ་བ་ལས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྟག་མ་ཡོད་པས་ལྟག་ལྡན་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་འགལ་བ་ལ་གསུམ་(《ཧོ》 གཉིས་) ལས་མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་གྲུབ་བཟློག་པས་ཁྱབ་ན་འགལ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཕྱོགས་ཆོས

གྲུབ་ཅིང་བཟློག་པས་ཁྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། མི་དམིགས་རང་བཞིན་གཏན་ཚིགས་སུ།། བསྡུས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཉིད་ཡིན། །མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དཔེ་ལ་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པར་འདུ་ལ་དེ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཅིང་དེ་དག་བཟློག་པས་མི་དམིགས་པའི་འགལ་བའང་རང་བཞིན་འགལ་བའི་ལྟར་སྣང་དུ་འདུ་བས་འགལ་བའང་གཉིས་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་འགལ་བ་སྒྲ་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་དང་། འབྲས་བུ་འགལ་བ་སྒྲ་རྟག་སྟེ། བཙལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ། རང་བཞིན་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་དོན་དུ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་བཟློག་པ་གཉིས། །རྟོད་ཕྱིར་ཁྱད་པར་སྦྱི་དག་སྟེ། །ལྡོག་མ་ལྟོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་འགལ་བ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོད་པ་དགོད་པ་དང་། ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྟགས་དེ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོལ་བྱུང་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཉན་ཤེས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་བསྒྲུབ་ན། བཙལ་མ་ཐག་བྱུང་མི་རྟག་འབྲས། །ཉན་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་བཙལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་ (《ཤ》 གཉིས་) པ་དེ་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་མི་འཐད་པ་ནི། རྟག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་འགལ། །གལ་ཏེ་རྟག་པའི་འབྲས་བུ

ཡིན་ན་བཙལ་བའི་སྔ་རོལ་དུའང་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲིབས་པས་མི་ཐོས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་བྱེད་དེས་ཡུལ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་སམ་དབང་པོ་ལ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ༏ མ་བསྐྱེད་ན་བསྒྲིབས་པར་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་དབང་པོ་ལ་བསྐྱེད་པས་སྒྲའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དེས་སྒྲ་རྟག་པ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེས་བརྟག་པ་སྔར་དང་མཚུངས་སོ། །གསུམ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། མི་རྟག་འགྱུར་ཕྱིར་འདི་མི་མཚུངས། །འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལྟར་ཡང་བུམ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྫིག་པ་ལ་སོགས་པས་བསྒྲིབས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་རྟག་པ་བསྒྲིབས་པར་འདོད་ན་བདེན་ཡང་མི་རྟག་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འདོད་ཀྱི། རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་རྒྱུར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་འགྱུར་མེད་ལ་དེ་མི་མཚུངས་པ་ནི། ངེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་འཐད༏ ཁྱེད་ཀྱི་རྟག་པ་ལ་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མ་གྱུར་པས་རྟག་ཏུ་དམིགས་པའམ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཙལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་འགྲུབ་སྟེ། སྔར་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ནི། །བཙལ་མ་ཐག་བྱུག་ངེས་མིན་ཏེ། །སྒྲིབ་བྱེད་དབང་པོ་སྒྲ་དག་ལ། །རྣམ་ཀུན་ཉེར་སྦྱོར་མེད་ཕྱིར་རོ། །ལྟོས་པ་མེད་པར་རེས་འགའི་ཚེ།། འབྲས་བུ་མི་བྱེད་འགལ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་པ་དེ་འདྲ་རེས་འགའ་བའི། །འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་དེ་རྟགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ན། མི་དམིགས་གསུམ་པར་འབྱེད་ན་ནི། །དེ་

བཟློག་ འགལ་ བའང་ གསུམ་ དུ་ འགྱུར། །སྦྱོར་ བའི་ དབྱེ་ བས་ ཡང་ དག་ གི་ རྟགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་ན། དེ་དག་བཟློག་པ་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་པས་འགལ་བའང་གསུམ་ཉིད་དེ། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ཡོད་དེ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི། འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །དབྱེ་བས་འགལ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར༔ །ཧྲོག་གེ་བ་འགའ་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ནི་རེས་འགའ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ༔ ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སམ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ཐ་སྙད་(《ལུ》དད་)དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་འགོག་པའི་འགལ་བ་བཞི་ཡིན་នོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ལ།(《ཞ་མཆན་》ཇོ།)ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་དང་འགལ་བས་ཚོགས་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའོ། །མཚན་གཞི་དཔེར་བརྗོད་ན་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ནམ་མཁའ་སྣང་ཙམ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་དང་(《ཞ》+འདུས་)མ་བྱས་པ་འགལ་བས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དང་མཚུངས་པས་སོ། །འདི་ལ་ཆོས་མཆོག་ན་རེ༔ ནམ་མཁའ་མ་བྱས་ཤིང་ཡོད་པར་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་རྟག་སྟེ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རི་བོང་གི་རྭ་དང་མཚུངས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་མེད་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱི་འདི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་མི་ཁེགས་ཤིང་། བསྒྲུབ་བྱ་ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པར་འགྱུར་པས་རིགས་པས་མི་འཐད་ཅིང་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མཐྱེན་པར་ཟད་དོ། །ཡང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་ནི་སྒྲ་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་བ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་གཞུང་མི་འཕྲོད་པས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དངོས་ཤུགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན། །ལ་ལ་དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ལ་ལ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འགལ་བར་གྱུར་པ་དང་། ལ་ལ་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བར་ཟད་ཀྱི། དོན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཐ་དད་པས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འགལ་བ་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་འགལ་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ཟེར་བ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ན། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་གྱི་དོན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འགལ་བའང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་ཞེས་ཟེར་ལ་འདོད་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ནི་

ཀྱི་ཉེ་ག་མཚུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ལའང་། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པའང་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པའི་སྒྲའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བའང་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་སྟེ། རྟག་པའི་སྒྲ་ལས་སྒྲ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན་སྒྲས་མི་རྟག་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། སྒྲ་མ་ཡིན་གྱི་མི་རྟག་པ་ལས་སྒྲ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་དག་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ནུས་པས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་នོ། །འདི་དག་ནི་དོན་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་རང་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ལ། སྒྲ་བློའི་སྐྱོན་ཡོན་གཞན་དོན་གྱི་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཟློར་ཡང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤེ་ན། །ཁྱེད་པ་ཆུང་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་མཛད། །འོན་ཡང་དག་ལའང་དེ་ལྟར་ཅི་སྟེ་མི་འབྱེད་ཅེ་ན། ཕྱི་ནང་སྐྱོན་མེད་མོད་བྱེད་པ་ཆུང་བས་མ་ཕྱེ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། འགལ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་། །ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་སྲུས་འགོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་ : འགལ་བ་ (《རྟ》 དགག་པ་) ནི། ཞེ་འདོད་དང་ནི་སྐབས་པ་གཉིས། །བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་སོགས། །འགལ་བ་གསུམ་པ་འདིར་མི་བཞེད། །གྲངས་ཅན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། །

འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ཞེར་
བའི་རྟགས་དེ་ཞེ་འདོད་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མིག་ལ་སོགས་
པའི་སྟེང་དུ་བཟློག་པ་བསྒྲུབས་པས་འགལ་བ་གསུམ་པའང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ངག་
ཏུ་ རྫོད་པ་དང་ཞེ་བས་འདོད་པ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁྱད་མེད་པས་སྔ་མའི་ཁོངས་
སུ་འདུས་པ་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་རྟགས་དེ་དག་གི་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐའ་
འགོག་གི་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནུས་པ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐའ་
གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས། །རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་རུ་ངེས། །
རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལས། མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་
རྟགས་ལྟར་སྣང་ངོ་། །གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་ངེས། འགོག་ངེས། གཉིས་
ཀར་མི་ངེས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡང་དག གཉིས་པ་འགལ་བ། གསུམ་པ་
མ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ལས་ཇི་ལྟར་ནུས་པའི་ཚུལ་ནི། རྟགས་
སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ། །ནུས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་བཞི་ཡོད། །མ་གྲུབ་པས་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་བསྐྱེད་མི་ནུས་སོ། །མ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་
བསྐྱེད་ཅིང་། འགལ་བས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་
ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུས། ཕྱོགས་ལ་
མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་འགྲུབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་ལ་
སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཤེས་ན་མི་འགོད་ཅིང་། མ་ཤེས་
པར་བཀོད་ན་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་མི་བསྐྱེད་པ་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། མ་གྲུབ་པར་
ཤེས་ཀྱང་རྟགས་དེ་ལྟར་བཀོད་ན་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་བའམ་རྟོག་པ

འགའ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱང་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་འགལ་བ་ལ་སྦྱང་བ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དང་བཟློག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ན། འགལ་བ་ལ་ནུས་པ་མེད་ལ། ངེས་ན་འགལ་བ་ལ་དཔོག་འདོད་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། ངེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཞེའམ་བབ་ཅོལ་དུ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིས་ངེས་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོན་པས་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རྟགས་དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གསུམ་སྟེ༔ མཚན་ཉིད་དགོད་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྔར་བསྟན་པ་དང་། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ༔ དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གསུངས༔ ༔ཇི་སྐད་དུ། ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །བདག་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ། །ཞེས་ཆོས་ལྔ་ལྡན་དུ་གསུངས་ལ། དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ནི། བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བ་ན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དྲན་རྫུང་མེད་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་གཅོད་པའོ། །འདོད་པ་ནི་ངག་ཏུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཞེ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅད་ནི། སྨྲ་སྐྱེགས་བྱེད་དག་རྒོལ་བས་མ་བརྗོད་ཅིང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན་གཞན་དོན་དུ་བརྟགས་ (《ཞ》 +གཞན་ལ་བསྙད་བཏགས་) ནས་རང་དོན་བསྒྲུབ་པ་སྒྲུ་ཐབས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་གཅོད་དོ། །གལ་ཏེ་སླས་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་ཞེ་འདོད་ལ་མེད་

ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་སྨྲས་མ་སྨྲས་གཉིས་ཀ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ལ་གཞན་གྱི་སྨྲས་བརྗོད་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་དེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། བདག་གཞན་ཞེ་ན་དེ་མ་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན་མངོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དང་བུམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཨུཏྤལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩིག་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་གསལ་བའི་སྐྱེས་བུ་དཔེ་རྩིག་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ （《རྟ》 བའང་）ལ་བསལ་ཏེ། ཚོགས་པའི་སྤྱི་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་གཉིས་ཀ་མེད་ཅིང་རྟག་པའི་སྤྱི་འགོད་ན་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཉིད་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྐྱལ་བ་རང་འདོད་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི་ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གནོད་ནའང་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ནས། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་གཅོད་དོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལུང་ལ་མི་ལྟོས་ལ། གནས་གསུམ་པར་འཕོ་བ་ན་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ལུང་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ག་མ་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཁོ་ནར་འདོད་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ཉིད་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིས། །ངེས་བཟུང་དོན་ནི་རྟོགས་ན་ཡང་། །བྱེད་པའི་མཐའ་དང་འབྲེལ་པའི་

ཕྱིར་༏ ༏དུས་གཞན་གཅད་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་བྱའི་སྒྲ་དུས་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་ལ་འདིར་བསྟན་བྱའི་སྒྲ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་གཉིས་དེའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་ཞར་ལས་གཉིས་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་བརྗོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱང་དམ་བཅའ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཀྱའི་རྐྱེན་ད་ལྟར་བ་ལ་འཇུག་པས་འདོད་པའི་སྒྲའང་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་(《ཞ》+ད)ལྟར་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན༏ ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་འདོད་པའི་(《ཞ》+སྐད་ཀྱི་)བྱིངས་ཨི་ཥ་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ནིཥྛ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པ་ན་བསྟན་བྱ་གཅོད་མི་ནུས་སོ། །ཁོ་ནའི་སྒྲ་ཡོད་ན་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཁོ་ནར་བསྟན་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་མེད་དེ། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རིགས་པའི་སྐོར་ཡང་ཁོ་ནའི་སྒྲ་དགོས་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ།། ཞེས་བྱ་བ་ལའང་བྱེད་ལྡན་གྱི་མཐའ་ཅན་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ཡོད་པ་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། འདོད་པའི་ཚིག་ལ་ནིཥྛ་ཡན་ལག་ཡིན་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ། མ་འོངས་པ་གཅོད་ནུས་པས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་འགོག་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་ལ་བྱས་པ་དཔྱོད་པ་བ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྐྱལ་བ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་ལ། གྲངས་ཅན་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་པ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་རྐྱེན་འདིར་ནི་ཡན་ལག་མིན། །འདོད་པར་འགྱུར་པའི་ཚིག

དག་ལ། །ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡིས་ནི། །གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ལ་སོགས་འགོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པས་མ་ཡིན་པས་བསྟན་པར་བྱས་（《ཞ》 བྱ་བ་）མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཁྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་ཁ་དོག་（《ཞ》 +ཐོག་）ཏུ་འཁྲིན་པར་འདོད་པ་ལྟར་ནའང་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པ་གཅིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགོངས་ཏེ་རྣམ་ངེས་ལས། གལ་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་རྟགས་ཀྱི་ཀྱིས་ཁྱབསྟན་བྱ་བ་ཞེས་ཚིག་སྦྱད་པས་མི་འགལ་ལོ། །མ་བསལ་བ་ནི་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅད་ནི་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་གཅོད་པའོ། །གཉིས་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་ན། བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་རིགས་པའི་སྐོར། །རིགས་པའི་སྐོར་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་སམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་དང་། །རྟགས་ལ་མཚུངས་པའི་བརྒྱད་པ་མེད། །འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་ནི། གློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་（《ཞ་མཆན་》 ཕྱུ་པ།）ཁ་ཅིག་གློ་བུར་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། འོན་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞིར་རུང་བའི་ཚོགས་དོན་རྟོགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་བརྗོད་དོ། །ཡང་དེའི་ཚེ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་མེད་ཀྱང་། སྒྲུབ་བྱེད་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱའང་གློ་བུར་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་གློ་བུར་བ་མཐོང་བས་བསྒྲུབ་བྱ་མེ་

ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤྱང་བ་ནི། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་དྲིས་པ་ན་ཐ་དད་པ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྒྲ་ལྡན་ནོ་ཞེའམ། ལ་མེ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་ལ་སོགས་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ལ། འདོད་ན་དེ་ཚར་གཅད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་རྟགས་ལ་མཚུངས་པ་སྤྱང་བ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཁས་བླངས་པ་དགོས་པ་ལྟར། རྟགས་ལའང་ཁས་བླངས་པ་ཅི་སྟེ་མི་དགོས་ཤེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་གྲུབ་ན་ཁས་བླངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དངོས་སམ། སྐབས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ནས་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་འདི་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་ཅེ་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ཏེ༑ སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱར་འོས་པ་ཞིག་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྙ་གཏད་པར་འོས་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཚར་གཅད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་（《ཤ》《ལུ》གཞི་）དངོས་པོ་འམ། །བརྟགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་འཁྲུལ། །བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོའི་ཆོས་དོན་ནམ། བརྟགས་པའི་ཆོས་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་གྲུབ་བསལ་མེད་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ན་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའང་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ་སྒྲ་དོན་བསྒྲུབ་

པས་རང་མཚན་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཚོགས་དོན་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་ཚད་མས་བསལ་བ་འཇུག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེའོ༐ ༐འདིའང་མི་འཐད་དེ། བསལ་བའི་དོན་དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་བསལ་བ་དྲན་རུང་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ན། གཙོ་བོ་བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་དང་། བུམ་པ་སྐྱེས་བུས་གཉིས་བཅས་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའང་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་(《ཉ་མཆན་》 ཀྲུ།)ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི་དངོས་པོ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱོན་ཡོན་བརྗེ་བ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་རྟགས་ཀྱིས་གོར་རུང་དང༐ ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ལ་འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། སྔར་གྱི་སྐྱོན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འགྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན། །སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་པས་དགག་སྒྲུབ་སྒྲ་དོན་ལ་བྱས་ཀྱང་རང་མཚན་གོ་བ་ཡིན་ཏོ། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟེན་ཅན༐ ༐ཕྱི་རོལ་བརྟེན་མིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་། ལ་མེ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་དངོས་པོ་དང་། སྒྲ་རྟག་པ་དང་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་། ནམ་མཁའི་མི་

རྟོག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་རྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་གཞལ་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཞལ་བ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་དངོས་པོའི་ཆ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱིས་མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གི་འཇུག་ཚུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དུ། །བསྒྲུབ་ལ་རྩོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད། ཁ་ཅིག་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མཚོན་པའི་ཚུལ་མི་འཐད་དེ། ཚོགས་པ་མ་འགྲུབ་པའི་ཚེ་མཚོན་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། གྲུབ་པའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་ཅིག་ཅར་རང་ལ་གྲུབ་བསལ་བྱུང་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་མ་བྱུང་བ་ལ་བསྒྲུབ་པ་མི་འགལ་ལོ།། ཡང་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲུབ་བྱར་ཇི་ལྟར་མཚོན་ཏེ་སྒྲ་དང་རྟག་པ་སོ་སོ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་བློས་བཟུང་བ་དེ་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསལ་བ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་པར་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་ན་རྩོད་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །གསུམ་པ་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། བསལ་བ་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་གྲུབ།། དེའི་མཚན་ཉིད་དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་སེལ་ནུས་ཀྱི་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ།། གཉིས་པ་དབྱེ་བསྡུ་ནི། ལྔ་པོ་བཞི་རུ་བསྡུས་ཏེ་བཤད། །བསལ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རིགས་པའི་སྒོར་ལྔར་གསུངས་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བཞིར་གསུངས་པ་དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱི་མའི་དགོངས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་ངེས་ལྡན་

བརྗོད་འདོད་པ། །བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་མཚུངས་པ་ཡི། །ཕྱིར་ན་རང་གི་ཚིག་དང་ནི། །བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་བཤད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ལ། །ཕྱེ་སྟེ་བསལ་བ་བཞི་རུ་གསུངས༔ །རྗེས་དཔག་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལའང་རང་གི་ཁས་བླངས་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས༔ །གནོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། །འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ༔ །མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི། །ཚད་ཡིན་ཁས་བླངས་པ་གྲགས་པ་གཉིས། །སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཕྱིར་ཁོངས་སུ་བསྡུ། །མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ལ། ཁས་བླངས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་ནི་རང་གི་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བསལ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁས་བླངས་ནི། གཞི་དེ་ལ་ཡོད་པར་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་གེགས་བྱེད་དང་སྒྲ་སྐྱོན་ཡིན་ལ་སྟེ་མ་གསུམ་ནི། གནོད་བྱེད་དང་དོན་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཕར་མ་སྦྱར་བར་དོན་གྱིས་རྩུར་བཞག་པར་འགྱུར་ལ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཡིན་པས། ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་གསུངས་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། དམ་བཅའ་དང་བསལ་བ་དུས་མི་གཅིག་ན

ཉིན་མཚན་གྱི་སྣང་མུན་ལྟར་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། གཅིག་ན་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དམ་བཅས་དུས་ཉིད་ན་བསལ་རུང་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་དེ་ཉིད་ལ་མ་དྲན་པས་ཁས་ལེན་པ་འཐད་ལ། ཁས་བླངས་པའི་རྒྱུན་ལ་བསལ་བ་འཇུག་པའང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བསྡུ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་དང་། མངོན་སུམ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཁས་བླངས་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་སྤང་བ་ནི། བུད་མེད་འདི་མ་ཡིན་ཏེ་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་མིང་མི་འདོད་པས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་རང་མཚན་ལ་འདོད་པས་འཁྲུལ་ལ། འདིར་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྣང་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་བས་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲགས་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་སྤང་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་ན། བདག་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའང་གྲགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གྲགས་ཀྱང་གནོད་བྱེད་ཡོད་ལ་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པས་རུང་བ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལའང་། །བསལ་བ་གཉིས་པོ་འཇུག་ཅེ་ན། །རྗེས་དཔག་ལྟར་མངོན་སུམ་ལའང་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལའང་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་བསལ་བ་དང་། སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡང་ཡོད་

པས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་མིན།། རྟུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། །བླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་སེལ་བ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ཚིག་ལས་དོན་དཔག་པའི་རྗེས་དཔག་ལས་མ་འདས་ཏེ། མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལས་དོན་དཔག་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ལས་མ་འདས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཁས་བླངས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ལོགས་སུ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཚིག་ལ་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱང་རྟགས་ལས་（《ཞ》 +དོན་） གྲུབ་པས་མཐར་ཚིག་ལ་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲས་བརྗོད་རྟུང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་ཅིང་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱར་དམ་བཅས་པ་ཉིད་ན་དོན་དང་སྒྲའི་སྐྱོན་གྱིས་གྲོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་བསལ་བ་ཕྱོགས་སུ་མི་རྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་བཞི་ལས་ཐོག་མར་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཉིད་ན་སྨྲོང་བ་དང་། །འགལ་བ་མངོན་སུམ་བསལ་བ་ཡིན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་སྨྲོང་སྟོབས་ཀྱིས་འགལ་བ་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་གྲུབ་ན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་ལ། རྨོངས་པས་ཐ་སྙད་ལ་ལོག་པར་ཞེན་ན་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཏེ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་མི་འཐད་ཅིང་སྒྲ་མ་གྲུབ་ན་མཉན་བྱར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སེལ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།

སྒྲར་གྲུབ་པ་མ་དྲན་པས་དམ་བཅས་པ་ན་དྲན་པ་ལ་སྤྱོར་བས་མི་འགལ་ལོ། །
གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ལ་འང་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་། །དམ་བཅས་འགལ་ན་རྟགས་བསལ་ཡིན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅའ་ཙམ་ཉིད་ན་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་འགལ་བ་འགྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གྲངས་ཅན་ན་རེ། སྒྲ་རྟག་ཀྱང་སྐྱེ་འཇིག་ཏུ་སྣང་བ་ནི་མངོན་པར་བསལ་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་པ་ལྟར་མེད་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོད་པ་གཏན་ནས་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ཞ་བའི་གནས་སྐབས་ན་མངོན་པར་བསལ་ (《ཞ》གསལ་) བ་ཞིག་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། མ་ཞིག་ན་ཉེ་བར་ཞ་བ་ཉིད་འགལ་ལོ། །དེས་ན་མི་སྣང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་འགྱུར་ཡང་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་༑ གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་དོ། །གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་ཆེས་ཚིག་དང་དམ་བཅའ་བ། །འགལ་བ་ཁས་བླངས་བསལ་བ་ཡིན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་དང་འགལ་བར་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དེ་ལ་ཁས་བླངས་རང་ཚིག་གཉིས། །རིགས་པའི་སྒོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་རང་ཚིག་གི་ཁྱད་པར། དེ་ (《ཞ》 +དང་) འགལ་ན་དམ་བཅའ་འཇིག་ལ་དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྒྲ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །

དང་པོ་ཡའང་གསུམ་ལས། སྔ་རབས་པ་ཡི་ལུགས་དཔྱད་ན། གཞན་དག་ལུང་དང་རང་ཚིག་ཟེར། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྔ་རབས་པ་དག་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རྐྱལ་བ་རང་གི་ངག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངག་གི་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབྱེ་བར་བཞེད། །ངག་གི་དབྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་པས་ཁས་བླངས་པ་ནི་སྔར་དམ་བཅས་པ་དང་ཕྱིས་བརྗོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྔར་མར་དམ་བཅས་ནས་ཕྱིས་མོ་གཤམ་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རང་ཚིག་ནི་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དཔགས་ན་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་སྤྱི་གཞལ་བྱ་བདེན་པ་བཀག་ནས་བྱེ་བྲག་རང་གི་ཚིག་གིས་གཞལ་བྱ་ཁས་ལེན་པས་རང་ཚིག་གི་བསལ་བའོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གཉིས་ཀ་འང་། །དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་དང་རང་ཚིག་གཉིས་ཀ་དཔེ་གཅིག་གིས་གསུངས་ལ། རིགས་པའི་སྒོར།། ལུང་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས། །དེའི་དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཆོས་ནི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་ཁྱད་པར་བ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ལུང་ཕལ་པ་རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་གཉིས། །བསྐལ་པའི་དོན་ལ་རང་ཚིག་གིས། །མི་གནོད་གསུང་རབ་ངེད་ཀྱི་ལུང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བསྟུས་ཏེ་གསུངས། །མངོན་འགྱུར་ལ་མངོན་སུམ་དང་། ལྐོག་

གྲུར་ལ་རྗེས་དཔག་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་ལུང་གི་ཚིག་ཕན་ཚུན་ནང་མི་འགལ་བའི་གསུང་རབ་ངེད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བསྡུས་པས་ཚད་མ་གསུམ་པར་མི་བཞེད་ཅིང་། གནོད་བྱེད་ཉིད་ཡིན་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ནའང་། །གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ན། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལུང་། །ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་མ་གྲུབ་ན། །རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །དགག་(《ཞ》གགས)བྱེད་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན། །དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལུང་རྣམས་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ལུང་རྣམས་ནི། རང་ཚིག་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་དེ་ཁས་བླངས་ནས་འགལ་ཡང་རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་སྟོབས་མཚུངས་པས་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་གྱི་གེགས་བྱེད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན། །ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་ལུང་ཡིན། ཁས་བླངས་ནས་ནི་དཔྱོད་པ་བླུན། །དཔྱད་ནས་ཁས་བླངས་ཁེན་མཛངས་པའི་ལུགས། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དོན་དག་ལ། །རིགས་པས་གྲུབ་དང་རང་ཚིག་གིས། །གནོད་མེད་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་དེ། །གཟུང་བར་བྱ་ཕྱིར་དཔྱོད་འཇུག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུང་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། ལུང་གཞན་འགལ་བའང་དེར་འགྱུར་ལ། །འོ་ན་རིག་བྱེད་ལས་ཡེས་ཕྲུས་ཀྱིས་སྨིག་པ་འདུག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའང་ལུང་

དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་ཆགས་བྲལ་སོགས། །ཆོས་སུ་ཆད་ལྟ་མིན་རྣམས་འཆད། །ཆགས་སྡང་རྨོངས་པ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྣམས་མེད་པ་ཆོས་ཡིན་པར་རྒྱུད་འཕེན་པ་ལས་གཞན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་འདོད་དོ། །ཁྲུས་དང་ཆགས་སོགས་རྒྱུ་མི་འགལ། །དེ་ལྟའི་གཞུང་རྣམས་ལུང་མ་ཡིན། །ཆོས་ཡིན་མི་(མིན་)མཐུན་བཞིན་དུ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཁྲུས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འཇོམས་པར་འདོད་པ་དེ་རང་ཚིག་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་ལ་མི་གནོད་པའི་སྨན་གྱིས་ནད་སེལ་བར་ཁས་བླངས་ན་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གཞུང་མཐའ་དག་ལུང་དུ་མི་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་གཞགས་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རང་ཚིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། །གཞགས་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན་ཞེ་ན། །རང་གི་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བས་གཞགས་བྱས་ནས་ཐེ་ཚོམ་(ཙམ་)སྐྱེ་མོད། དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེ་ན། གཞགས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཡི། །བློ་ནས་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་མིན། །ཚིག་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི། །བློ་ནས་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། །ཚིག་ཕན་ཚུན་གྱི་གཞགས་ལས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའི་བློ་ནས་སྐྱོན་དུ་མི་བཞག་གི །གཞགས་ཀྱི་བློ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མི་བསྒྲུབ་པས་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་འགལ་ན་དམ་བཅའ་འཇིག་པ་ནི། དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན། །འགལ་བ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཇིག །དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་ཡོད་པར་སྟོན་ལ། རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགལ་

བ་གཞི་གཅིག་ལ་བསྟུས་ན་རྩེ་དན་པའི་ཞོ་ལྟར་ངང་གིས་འདོད་པ་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ༔ ༔གསུམ་པ་དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྒྲ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། དེས་ན་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱིས། །རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕམ་པ་བསྐྱེད། །ཚིག་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་གྲགས་པས་བསལ་བའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། །འགལ་བ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན༔ ༔དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་བསྟུས་ཏེ་བཤད་ན། བརྡ་སྦྱོར་པ་དག་སྒྲ་དོན་ལ། །དངོས་འབྲེལ་འདོད་པ་སུར་བཀག་ཅིང་། །མུ་སྟེགས་བརྡ་སྦྱོར་པ་དག་སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་བསམས་ནས་གང་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་དེས་བརྗོད་དུ་རུང་གིདེ་མེད་པས་བརྗོད་ན་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དངོས་འབྲེལ་འདོད་པ་བརྗོད་བྱ་བརྟག་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པར་བཀག་ཟིན་ཏོ། །བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་། །བསྒྲུབས་ཟིན་དེས་ན་གྲགས་པའང་འགྲུབ། །གཞན་སེལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྦྱར་བ་གྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་ན་གྲགས་པའང་གྲུབ་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་མདོའི་ཚིག་དགོད་ན། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེའང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་ཚུལ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དེ་

དག་གི་དགོངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་དང་། རང་གིས་འཐད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན། །ཟླ་བ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། །བརྡ་སྦྱོར་བ་བ་དག་རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ལ་དཔེ་མེད་ཡོད་རྣམས་ལ། །སྒྲ་ཀུན་བརྗོད་དུ་རུང་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པའི་རྟགས་ལ་དཔེ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་གང་བཞག་པའི་ཆོས་དེ་ལའང་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ལའང་རྗེས་འགྲོ་མེད་ན་རྟགས་ཕལ་པ་དེ་ལས་གཞན་གང་བཀོད་ཀྱང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མིན་པ་འགྱུར་བ་སློས་ཅི་དགོས། ཡོད་པ་དཔེར་བརྗོད་པའི་འབྲས་བུ་འདི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་ཡོད་པ་ལ། །ཟླ་བར་རུང་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཡོད་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཟླ་བར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་དུ་རུང་བའི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པའོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་ན། འཇིག་རྟེན་དཔྱོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་། །དེ་ཉིད་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །འཇིག་རྟེན་ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཉིད་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གྲགས་པའི་བརྡར་མཛད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡི། །ཆོས་དང་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་

པ་ནི། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །རུང་ཕྱིར་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ༑ ༑ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་། སྔར་བརྡ་བྱས་སམ་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་༑ ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་སམ་མ་གྲགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པས་གྲགས་པའང་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་བར་དགོངས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཅན། །འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་དགག་མེད་པ། །བྱས་དང་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དུ། །སྣ་ཚོགས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རུང་༑ ༑ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། །རུང་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་སྔར་མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པར་མིང་འདོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཀུན་དང་(《རྟོ》ལ་)རུང་བ་ལ། །གྲགས་པའི་སྒྲ་མཛད་འཆད་པ་བཞིན། །དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ནུས་པ་ཡོད་པས་དེར་བརྡ་མཛད་དེ་འཆད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལ་འཆད་པ་དང་། བཏུང་དུ་རུང་བ་ལ་བཏུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ། །རུང་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་ཉིད་ལས། །དེ་ལ་སྒྲ་ཀུན་འགྲེལ་དེས་ན། །དེ་ལ་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན༑ ༑ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་ལས༑ དང་པོ་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་ན། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་༑ ༑ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། གྲགས་རུང་དོན་ལ་གྲུབ་ན་ཡང་༑ ༑བརྡ་དང་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི། །སྒྲ་གྲུབ་ན་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས༑ ༑བསྟན་ཕྱིར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས། །སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རུང་བ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་མོད་ཀྱི། སྒྲ་བརྡ་དང་བརྡ་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་ནས་

གྲུབ་ནའང་གྲགས་པ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་འདོད་ཙམ་བརྟེན་པ་ཡིན། །སྒྲ་ཡིས་གྲུབ་པ་མི་འགྲུབ་མིན། །དེ་ལྟར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པས། །འགལ་བ་མི་འབྲེལ་མི་སྲིད་དོ༑ །གྲགས་པས་འགྲུབ་པས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་ཅིང། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཙན་ཡང་མི་དགོས་པར་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་ཡང་མི་ : དགོས་སོ (《ཞ》 འགལ་ལོ)། །
གཉིས་པ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བརྗོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པར་སྟོན་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པར་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཡུལ་མི་གཅིག་ཅེ་ན། གྲགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་ནི། །རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་ཡུལ་ངེས་འགྱུར། །བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་སྦྱར་བ་ལ། །སྒྲ་རྣམས་གང་ལའང་མི་འཇུག་མེད། །གྲགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་བུམ་པ་དང་མི་རྟག་པའམ༑ མེ་དང་དུ་བ་ལྟར་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་ཞིག་ན། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཕར་སྦྱར་བས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་སྲུས་ཁེགས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་ནི་དངོས་རྣམས་ཡོད་མེད་པའི། །རྗེས་སུ་འཇུག་ཅན་རྗེས་དཔག་ལས། །ཐ་དད་དེ་དབང་མི་འཇུག་པ། །དེ་འདོད་ལས་སྐྱེས་ཡིན་

ཞེས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བརྫ་སྦྱོད་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི། དེས་ན་ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །གྲགས་པ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་ཅེས། །བརྗོད་པའི་དཔེ་གཞན་སྐྱེད་དཀའ་བས། །ཐུན་མོང་ཉིད་མིན་མཉན་བྱ་བཞིན། །རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ། ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གང་ལའང་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བའི་དཔེ་མེད་པས་མཉན་བྱའི་རྟགས་བཞིན་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་སྡེ་པའི་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི། སྤྱི་མཚན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། །རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་ནས༑ །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་ཕར་བསྟན། །ད་(《ཧོ》ཏ)ཏྟིག་ཤིང་མིན་སོགས་ལའང་མཚུངས། །ཏྲི་ཀ་བྱེད་པ་དག་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དཔོག་པའི་གྲགས་པ་ཉིད་ལ་དཔེ་མེད་པས་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དཔེ་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དཏྟིག་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལའང་གནོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པས་ཕ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཟླ་བའི་སྒྲ་ཐུན་མོང་བར་བསྒྲུབ་པ་ནི། ག་བུར་དང་ནི་དངུལ་སོགས་ལ། །ཟླ་བའི་སྒྲ་ནི་གཞན་དུ་གྲགས༑ །དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་བསིལ་ཟེར་ཅན། །ཟླ་བར་བསྒྲུབ་པ་ཐུན་མོང་རྟགས། །སྤོས་སྦྱོར་ལས་ག་བུར་དང་། བཅུད་ལེན་ལས་དངུལ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་མཐོང་ལ་དེ་དཔེར་བྱས་ནས་བསིལ་ཟེར་ཅན་ལའང་ཟླ་བར་བརྗོད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་ག་ལ་འགྱུར། གཉིས་པ་དེ་

དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། བརྡ་ལ་འཇུག་རྣམས་ཐུན་མོང་པ།།
གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་ཀུན་ལ་འགྲུབ། །འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིན༑
གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་ཀྱིའང་འཇིག །བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བརྡ་ཐམས་ཅད་ལ་
འཇུག་པས་དེ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དོ། །གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་བརྡ་
འགྲུབ་ན། དེ་དཔེར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་
ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་འདོད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཁྱེད་རང་ཁས་
ལེན་པའི་རི་བོང་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོད་པའང་འཇིག་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་
འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བརྗོད་རུང་འགོག་ན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་
ནི༑ དེས་ན་འདོད་པས་སྦྱོར་བའི་བརྡ། །ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རང་བཞིན་དུ།།
འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པས། །གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་
དགོངས༑ ༑སྒྲིར་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བརྡ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
བསིལ་ཟེར་ཅན་ནམ་འཚོད་པ་ལ་སོགས་པ་དཔྱད་ན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇུག་པ་
སྲིད་ཀྱང་གཉིས་པ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་བཞིན་དུ་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ལ་
སོགས་པ་འགོག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་གྲགས་པ་དང་
འགལ་བ་ཞེས་དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས
ཏེ༑ གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས། ཐོག་མར་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་དུ་འབྱེད་པ་དགག་ན། ལ་ལ་བརྡ་དང་
ཐ་སྙད་ཀྱི། །གྲགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད། །བྱང་ཕྱོགས་པ་བོད་དག་
མིང་གི་རྣམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེན་རུང་བརྡའི་གྲགས་པ་ཡིན་ལ་དོན་ལྡོག་ངེས་པ་ལ་
སྒྲ་བློས་ཞེན་རུང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་

འདི་ཡི་སྐབས་དོན་མིན། །མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་སྔར་བཀག་ཟིན། །ཐ་སྙད་གྱི་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་འདོད་པ་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ། མཚོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་ན་འདིའི་སྐབས་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་འགའ་ཞིག་ཡིན་ལ་འགའ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བརྡ་ལ་དངོས་དང་ཞེན་པར་འབྱེད་པ་དགག་ན། དངོས་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རྒྱུ་གི །བརྡ་འི་གྲགས་པའང་གཉིས་ཞེས་ཟེར། །བོད་རྣམས་བརྡའི་གྲགས་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྗོད་རྒྱུ་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རྒྱུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རྒྱུ་དོན་སྤྱི་ཡིན་ལ། ཞེན་པའི་བརྗོད་རྒྱུ་དོན་དངོས་པོར་བྱས་ནས་རི་བོང་ཅན་གྱི་རྣམ་པའམ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་དངོས་སམ་ཞེན་ནས་རྗེས་སུ་(《ཞ》+བརྗོད་དུ)རྒྱུ་སྒྲོ་རྟོག་པའི་སྣང་ངོར་ཡོད་པའམ་རང་མཚན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པའི་སྤྱིའམ། རང་མཚན་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །འཇུག་པའི་ཚེ་ན་རྣམ་དབྱེ་མེད། །འཆད་ན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་དུ་འབྱེད་མོད་ཀྱི། འཇུག་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་ཞེན་(པའི་བརྗོད་)བྱར་མི་འབྱེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བ་འཁྲུལ་པ་ནི། དེས་ན་བཤད་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས། །དངོས་དང་ཞེན་པར་འཆད་པ་འཁྲུལ། །མདོའི་བཤད་ཚུལ་དང་པོས་ཞེན་པའི་བརྗོད་རྒྱུ་གི་གྲགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རྒྱུ་གི་གྲགས་པར་འཆད་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ན། སྔ་མས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ། །རྗེས་དཔག་མེད་ཕྱིར་མི་ཁེགས་པའམ། །

ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་ཟླ་མེད། །དེས་ན་ངེས་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ལ་དཔྱད་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པའི་ཆོས་ནི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་དགག་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་རྗེས་དཔག་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་དཔག་གནོད་བྱེད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གྲགས་པར་རྗེས་དཔག་ཕྱིར་དེ་ལྟར། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པ་ལ། །འགལ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན། །མེད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་མ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ།། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན། །གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་རྗེས་དཔག་མེད་པར་དགོངས་ཏེ། །རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་འདིའི་ཡུལ་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི། །བསལ་བ་མཁས་པའི་དགོངས་པས་(《ཞ》པ་)འགྲུབ། །གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཤེས་ན་གྲགས་བསལ་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་ཤེས་སོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བསྟན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའོ།། །།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱིས། །མཐོང་བ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག །གཞན་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག་གོ །འདིར་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་འདི་ངག་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་དངོས་མ

ཡིན་ཡང་རང་གིས་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལ་བཏགས་ནས་རྗེས་དཔག་ཏུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་པོ་གང་ཟག་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་དག་ཕམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒོལ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་དཔང་པོ་གསུམ།། སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་བརྗོད་སྦྱོང་པའོ། །སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་རྒོལ་བ༑ སུན་འབྱིན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཕྱིར་རྒོལ། དེ་གཉིས་ཕམ་རྒྱལ་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དཔང་པའོ། །དེའང་རྩོད་པའི་རིགས་པ་ལས། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའམ། སྐྱོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔང་པོས་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དམ་པ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྩོད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའང་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་དཔང་པོས་གཉི་གའི་ངག་རྗེས་སུ་བརྗོད་ན་མི་འཁྲུགས་ཅིང་གྲུབ་མཐའི་གནད་ཡི་གེར་བྲིས་ན་བསྙོན་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་ཕམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་ཡོན་གྱིས། །ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འཇུག །རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་པོ་གང་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་དང་། སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པ་དེ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་ན་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད། །མིན་ན་གཉིས་ཀ་མེད་པར་གསུངས། །རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་མ་བརྗོད་ན་ཕྱིར་རྒོལ་ཕམ་ལ། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་ན་རྒོལ་བ་ཕམ་ཞིང་། དེས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བཀོད་ཀྱང་ཕྱིར་རྒོལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའམ། སྐྱོན་ལྟར་

སྣང་བ་ཞིག་བརྗོད་ཀྱང་གྲོལ་བས་ཆེར་མ་འབྲེན་མ་ཤེས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕམ་རྒྱལ་མེད་དེ། སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཡང་བསྒྲུབ་པ་དང་སྣུན་འབྲེན་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོབས་པ་འཇོམས་ནུས་མ་ནུས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྩོད་རིགས་ལས། ཕྱིར་རྒོལ་བས་དེའི་དངོས་པོ་གོ་བར་བྱས་ན་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ན་གཉིས་པོ་གཅིག་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་ནའང་ཕྱིར་རྒོལ་བས་སྐྱོན་མ་བསྟན་ན་ཕམ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ནུས་པ་ཉེ་བར་འཇོམས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བརྫུན་དང་གཡོ་དང་ཚིག་དོར་གྱིས་བསླུས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་བསྲུང་མི་ནུས་པས་ཕམ་རྒྱལ་མེད་དེ། རྩོད་རིགས་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་འདོད་པས་གཡོ་སྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁུ་ཚུར་དང་། ཐལ་ལྕག་དང་། མཚོན་བསྣུན་པ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ན། འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྲུང་བའི་ཐབས་དམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིར་ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཚུལ་ནི། འཕྲོག་དང་སྦྱིན་པས་འཇིག་རྟེན་པ། །ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འདོད། །འཇིག་རྟེན་ན་སྲོག་དང་ནོར་ལ་སོགས་པ་འཕྲོག་པ་དང་། གདོང་ཐལ་བས་བསྣུགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཚར་གཅོད་ལ། གོ་འཕང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་ཏོ། །གྲུབ་མཐའ་བླང་དོར་བྱེད་པ་ལ། །དམ་

པའི་ཚར་གཅད་རྗེས་འཛིན་འདོད། །མཁས་པའི་གྲྭར་ནོར་བ་འདོར་བ་དང་། བདེན་པ་ལེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲོགས་པ་ཉིད་དོ། །ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་དག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བྱེད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཐད་པ་བརྗོད་པ་དང་འཁྲུལ་པ་དགག་པའོ༔ ༔དང་པོ་ནི། ཚར་གཅད་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བའི་བཞི། །རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། །རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་དང་༔ ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་༔ སྐྱོན་མིན་བརྗོད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། །སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག །ཚར་གཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ༔ ༔གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་འཁྲུལ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་ནི། །རྒོལ་བ་ལ་ནི་གསུམ་གཉིས་དྲུག །ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ཡང་གསུམ་གཉིས་དྲུག །དཔང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག །གངས་ཅན་པ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་འདོད། །རྒོལ་བ་དྲིས་བའི་ལན་མི་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་མ་དྲིས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་དང་༔ སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཚེ། སྐྱོན་མི་སྤོང་བ། ལན་ལྟར་སྣང་བ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ལན་བརྗོད་པ་སྟེ་དྲུག་གོ །ཕྱིར་རྒོལ་འདྲི་བའི་ཚེ་མི་འདྲི་བ། མི་འོས་པ་འདྲི་བ། མ་འབྲེལ་བ་འདྲི་བ་དང་གསུམ། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚེ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ། སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སྟེ་དྲུག་གོ །དཔང་པོ་ལ་ཤན་མི་འབྱེད་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱེད་པ། སྐབས་མ་ཡིན་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །ཐུན་མོང་དུ་རྣ་མི་གཏོད་པ་དང་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་ཟེར

རོ༔ ༔འདི་མི་འཐད་དེ། ཚར་གཅད་ཡིན་ན་སྔ་མར་འདུས། །མིན་ན་ཚར་གཅད་ཉིད་མ་ཡིན། །དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་གཅད་མེད། །ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ། །ལན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མི་སྤོང་བ་དང་༔ ལན་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་ནི། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་མི་བརྗོད་པའམ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་འདུ་ལ། མ་དྲིས་པ་བརྗོད་པ་ནི་སྐབས་སུ་མཁོ་ན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཞིང་། མི་མཁོ་ན་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱིར་རྒོལ་ཁས་བླངས་ནས་མི་འདྲི་བ་དང་། མི་འོས་པ་འདྲི་བ་ནི་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། མ་འབྲེལ་བའི་འདྲི་བ་ཡང་བསམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདྲི་ན་མ་འབྲེལ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་། བླུན་ནས་མ་འབྲེལ་ན་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྤོབས་པ་མེད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་བསྡུ་སྟེ། རྩོད་རིགས་ལས། གང་གི་ཚེ་རྩོད་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཞུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་མི་སྨྲ་བའམ། གཞན་ཅུང་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་ཞེས་དྲིས་པའི་མཐར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ཚར་གཅད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མའི་རྒོལ་བ་དག་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དང་སྤོབས་པ་མེད་པ་དག་ལས་གཞན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀའི་ཚིག་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས : ཀ (《རྒྱ》 ཀར་མ) འདུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ན

ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཚིག་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་སྦྲོས་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དབང་པོ་ལ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་དག་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ལ། གཞུང་གི་ཚ་འགར་ཡང་དེ་མ་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཀྲང་མིག་གི་ལུགས་དགག་ན། དམ་བཅས་ (《༧》བཅའ) ལ་གནོད་དམ་བཅའ་གཞན། །དམ་ བཅའ་ འགལ་ དང་ དམ་ བཅའ་ སེལ། །གཏན་ ཚིགས་གཞན་དང་དོན་གཞན་དང་། །དོན་མེད་པ་དང་དོན་མི་ཤེས། །དོན་ཐལ་དུས་ལ་མ་བབ་པ། །མ་ཚང་ལྷག་དང་ཡང་བརྗོད་དང་། །རྗེས་སུ་མི་སྦྲ་མི་ཤེས་དང་། །སྐྱོབས་ པ་ མེད་ དང་ རྣམ་ གཡེང་ དང་། །འདོད་ པ་ ཁས་ ལེན་བརྒལ་ བརྟག་ འདོར། །རྗེས་ སུ་ སྦྱོར་ མེད་ ལ་ སྦྱོར་ དང་། །གྲུབ་ མཐའ་ཉམས་དང་རྟགས་ལྟར་སྣང་། །ཐུབ་པ་ཀྲང་མིག་གིས་བཤད་པའི། །ཚར་གཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡིན། །དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས། །འགའ་ཞིག་ཚར་གཅད་མིན་པར་བཤད། །ཚར་གཅད་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་སྡུད།།

དེ་དག་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་ན། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་ཚར་བཅད་ནི། །བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་ཡིན། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རང་གི་དཔེ་ལ་ཁས་ལེན་ན་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའོ། །དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་བཟློག་སྟེ། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྟག་ཅེས་བརྗོད་ན་སྔར་གྱི་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་བཟློག་པས་རྒོལ་བའི་དམ་བཅའ་གཏོང་བའི་ངེས་པ་སུས་བྱས། ཀོ་ཡི་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱི་རྟག་པ་དབང་པོས་གཟུང་བྱར

འདོད་པ་ལ་སྒྲ་དབང་པོས་གཟུང་བྱས་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་གྱི། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་སོ། །སྨྲོངས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྨྲོངས་པ་ལ་སྤྱིའི་རྟགས་ཅི་དགོས་ཏེ། རྟག་པར་བྲུངས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཆོག་སྟེ་དེ་ལ་དབྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མི་མཐུན་ (《ཞ》 +ཕྱོགས་) ཁས་བླངས་པས་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་ནི། །སྨྲན་འབྱིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་འདུས། །དམ་བཅས་པ་བཀག་པ་ལ་ཆོས་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དེའི་དོན་སྟོན་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་ནོ། །དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་པའི་ཚེ་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་བསྟན་ཏེ་བཀག་པ་ལ། ：ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྤྱི་དང་བུམ (《ཞ》 ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བུམ་) པ་གཉིས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྟགས་ནས་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སོ། །དེའང་དམ་བཅའ་དང་ (《ཞ》 གཞན་) དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པས་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། དབང་པོས་གཟུང་བྱ་སྤྱི་ལ་འཇུག་པས་མ་ངེས་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་ལས་དམ་བཅའ་གཞན་བསྟན་ན་བདེན་ཡང་འདི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིས་རྒོལ

བ་ཚར་གཅོད་ཤེས་ན་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་རྟགས་སོགས་འགལ་བ་ནི། །དམ་བཅས་(བཅའ)བརྗོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན།། མ་བརྗོད་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་འགྱུར། །རྟགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚར་གཅད་མིན༑ ༑དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འགལ་ན། དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའོ། །དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྫས་(གཞན)ཞེས་དམ་བཅས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ༑ ༑དམ་བཅའ་དང་དཔེ་འགལ་བ་དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དམ་བཅའ་དང་རང་ཚིག་འགལ་བ་དཔེར་ན་དགེ་སློང་མ་སྦྲུམ་མའམ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་རང་ལ་གྲུབ་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པའང་གཞན་ལ་མ་ངེས་པར་སྟོན་ན་འགལ་བ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་ལའང་མ་ལྟོས་པའི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བས་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་ཀས་ཁས་བླངས་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་བས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་དཔྱོད་པར་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་ཁར་མ་ཕུད་ཡང་ཞེ་འདོད་དང་རྟགས་འགལ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དམ་བཅའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་གྱི་རྟགས་འགལ་བས་ཚར་གཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་ཁར་ཕུད་ན་མི་དགོས་པ་བརྗོད་པས་ཚར་ཆོད་ཀྱི། འགལ་བ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་དེ་ཕམ་པ་ལ་ཕམ་པ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་མགོ་བཅད་པ་ལ་ཡན་ལག

ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ། །བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ལ་རྟགས་མང་པོའང་མི་འཇུག་སྟེ། ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་པའང་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་མེད་དེ་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་འགོག་གི་སྒྲ་དོན་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའ་འགལ་བ་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ་ཚོགས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལའང་འདི་ལ་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱི་བསྟན་པའི་དོན་ཉེ་བར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་སྤྱད་པའི་ཚིག་གམ། ཡང་ན་དཔེ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོ་ལས། དེ་ལ་ལྟ་པ་དཔེ་ཡིན་ཏེ། །གཏན་ཚིགས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་གཅིག་མི་འདོད་པ་ལ་དེ་བསྡུས་པའི་ཚོགས་པ་གཅིག་མི་འདོད་པས་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐབས་མེད་དོ། །དྲུག་གི་ཅིག་ཅར་སྦྱར་བའང་ཚོགས་པ་གཅིག་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ལྟ་བུ་དག་ཀུང་མ་གྲུབ་པའམ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ལོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟགས་དང་དཔེ་འགལ་བ་དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་སྐྱུང་དཔེར་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་རྟགས་དང་དཔེ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་སྔར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པས་ཟིན་པ་ལ། ཕྱིས་དཔེ་དང་འགལ་བའི་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་དང་ཚད་མ་འགལ་བ་དཔེར་ན་མེ་གྲིབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་གྲང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་བ

ཡིན་པས་ལོགས་སུ་མི་འཐད་དོ། །ཡང་ལན་འགལ་བ་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟུང་〔རང〕ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བ་ལང་ཉིད་ཡོད་པའམ་མེད་པའང་རྟུང་སྟེ་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བརྗོད་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་ན་བ་ལང་ཉིད་ལ་རྟགས་མི་འཇུག་པར་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། །གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་མ་ངེས་པ་〔མི〕ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་ལོགས་པའི་ (《ཧ》པ་(《ཞ》+ཞེས་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ་) མི་འཐད་དེ་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དཔེ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱང་ལོགས་སུ་མེད་དེ། དཔེ་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒོལ་བའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་རྟགས་ལྟར་སྣང་དང་མ་འབྲེལ་ན་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་ན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚར་གཅད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་སེལ་བ་མ་ངེས་འདུས། །ཚར་གཅད་གཉིས་པ་དོན་མེད་ཡིན། །ཕྱོགས་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སེལ་བ་ནི། དམ་བཅའ་སེལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྟགས་སྤྱི་ལའང་འཇུག་པས་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་བཀག་པའི་ཚེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སུ་སྨྲ་ཞེས་སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་འདོར་ན་དམ་བཅའ་སེལ་བའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །འདིའང་མི་འཐད་དེ། སྔར་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཚར་བཅད་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚར་གཅོད་དོ་ཞེ་ན། ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཕྱོགས་བཀག་པ་ལ་མི་སྨྲ་ན་མི་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

འབྲས་ན་འབྲས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚར་གཅད་གཞན་ཡང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ངག་རྫོགས་ན། །མ་ངེས་མ་རྫོགས་ཚར་གཅོད་མིན༑ །རྟགས་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཀག་ནས་ཁྱད་པར་འདོད་པ་གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསལ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། འཇིམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁམ་ཕོར་ལ་སོགས་ : པའི་ (《ཞ》 《ལུ》 པ་ལ་) ཚད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་སྡུག་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བ་འདི་དག་ཚད་དང་ལྡན་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རང་བཞིན་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་ཚད་མ་མཐོང་བས་གཅིག་དང་འབྲེལ་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །ཞེས་སུན་ཕྱུང་ནས་དེའི་ངོ་བོ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ན་རྟགས་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཀག་ནས་བསྟན་ཏེ། ཁྱད་པར་འདོད་པས་རྟགས་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྟགས་གཞན་ཡོད་ན་རྟགས་སྔ་མ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་མི་འཐད་དེ། སྔ་མའི་ངག་རྫོགས་ན་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་གཉིས་པ་དཔྱད་ཅི་དགོས། ངག་མ་རྫོགས་ཤིང་ལན་གྱི་གོ་སྐབས་མི་སྟེར་ན་ངག་མ་རྫོགས་པས་ཚར་གཅད་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་གཞན་རྒོལ་བ་མ་ངེས་པས། །ཚར་གཅད་ཕྱིར་རྒོལ་སྐྱོན་མིན་པ། །བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་མིན། །རྩོལ་མའི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི་དོན་ཅན་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་རེག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཅི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ནི་ཧི་ནོ་ཏའི་སྒྲའི་རྐྱེན་བྱས་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚིག་གོ །དེ་ལ་མིང་དང་ : ཨཀྵ་ར (《ཧོ》 ཨ་སྐྲྀ་ཏ) དང

ཉེར་བསྒྱུར་ལ་སོགས་པ་སྐབས་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ་ནི་དོན་གཞན་ཞེས་བྱབའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་ལོགས་པ་ཡིན་ (《ཏོ》 མིན་) ཏེ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དོན་མེད་པ་ནི་བསྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་ལས་གཞན་མིན། ། ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བ་ནི་དོན་མེད་པའོ། །དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་ཛ་བ་ག་ཊ་ད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཌྜ་ཌྷ་ཌྜ་ཌྷ་ཌྜྷ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བསྟན་པ་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་མི་འཐད་དེ། ཡི་གེའི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་དང་། བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་གཞན་བརྗོད་པ་ལ་དོན་མེད་པ་བརྗོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་མི་བསྒྲུབ་པའི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་མེད་བཞིན་དུ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་མ་འབྲེལ་ལོ། །འདྲ་ཞེས་བརྗོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དོན་གཞན་པ་མི་དགོས་ཏེ་དོན་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འདྲ་སྟེ་དོན་མེད་པ་ནི་དོན་ཅིའང་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོལ་བ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་དོན་མེད་བརྗོད་པའང་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐབས་འདིར་དོན་མེད་པ་སྨྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཡང་དོན་ཡེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་འགར་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཚར་གཅད་གཞན་དུ་བྱེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། མཁུར་ཚོས་ལ་རྡེག་པ་དང་མཆན་ཁུང་འཚོར་བ་ལ་སོགས་པའང་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །དོན་མི་ཤེས་པ་དོན་མིན་སྨྲ། །གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར

འདུས༔ ༔དོན་ལྡན་གསུམ་བརྗོད་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས། །མི་རྟོགས་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་མིན། །ཚོགས་པ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་གོ་ན་དོན་མི་ཤེས་པའོ། །འདི་ལྟར་ཚོགས་པ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དང་། དྲི་མ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་། མ་གྲགས་པ་དང་། མྱུར་ཆེས་པས་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུས་དོན་མི་ཤེས་པས་བསྒྲུབ་པར་འདོད་ན་ཚར་གཅད་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལའང་དྲི་མ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་མ་གོ་ན་ཕ་རོལ་པོ་བླུན་པས་ཚུ་རོལ་ཚར་གཅད་པ་ག་ལ་རིགས། དེའི་ཚེ་ཕྱིར་རྒོལ་ཉིད་ཚར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཅོད༔ བླུན་པོས་མ་གོ་ན་མཁས་པ་མ་རྒྱལ་མོད། ཚར་གཅད་པ་ག་ལ་འོས། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དོན་བརྗོད་པའང་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་མི་ཤེས་པ་ལས་ལོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་བྲལ་བསྙོན་ཚིག་མ་འབྲེལ་བ། །བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས། །སྔ་ཕྱི་མ་འབྲེལ་བ་ནི་དོན་དང་བྲལ་བའོ། །དཔེར་ན་ས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྔ་ཕྱིའི་ཚིག་མ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ན་ཡི་གེ་མ་འབྲེལ་བའང་དོན་མེད་པ་ལས་ལོགས་སུ་སྨྲོས། །དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ངག་ཀྱང་དོན་དང་བྲལ་བ་ལས་ལོགས་སུ་བརྗོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱི་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ༔ ༔དེས་ན་ཕྱི་བ་ལས་ཡོན་ཏན་ནམ་བསྐྱོན་པ་ལ་སྐྱོན་མ་མཐོང་བས་དེ་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའང་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །དུས་ལ་མ་བབ་གོ་རིམ་བཟློག །དེ་ལས་གོ་ན་ཚར་གཅད་མིན། །དོན་མི་གོ་ན་བསྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས༔ ༔ཡན་ལག་གོ་བཟློས་ནས་བརྗོད་ན་དུས་ལ་མ་བབ་པའོ། །འདི་ལྟར

དམ་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གོ་བཟློག་ཉ་ཚར་གཅད་དོ། །གོ་བཟློག་ཀྱང་དོན་གོའོ་ཞེ་ན། གོའང་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྒྲ་ཟུར་ཆག་པ་ལས་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་གོ་ལ། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་གཞན་དུ་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལས་གོ་རིམ་དང་བཟློག་ཀྱང་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ནའང་ལས་དང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་འཇུག་གོ །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་ཟུར་ཆག་གིས་སྒྲ་ཉིད་རྟོགས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་མོད། བརྒྱུད་པ་ཅི་དགོས༑ ཟུར་ཆག་གིས་སྒྲ་གོ་བའི་བརྡ་སྦྱར་བས་དེ་ཉིད་གོའོ་ཞེ་ན། བརྡ་ལས་གོ་ན་ཟུར་ཆག་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་གོ་མོད། བརྡ་མི་ཤེས་ཀྱང་འཕྲུལ་སྐད་ལས་དོན་གོ་བ་མཐོང་བས་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འཆད་པ་དོན་མེད་དོ། །མ་ཡིན་ཏེ་ལེགས་པར་སྦྱར་བས་བརྗོད་ན། མཐོ་རིས་སུ་འགྲོའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་འཆད་མཁན་གྱིས་མགོ་ཆོད་ཅེས་ལེགས་པར་སྦྱར་བས་བརྗོད་ནའང་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རམ། རིག་བྱེད་སྲུང་བ་ལ་སྒྲ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེད་ལ་རིག་བྱེད་སྲུང་བ་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་དོན་ཆུང་ལ་དཀའ་བའི་སྒྲ་སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ༑ ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་གོ་ལ་རང་རང་གི་གོམས་པས། སྒྲ་དང་སྒྲ་ཉམས་ཤེས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྦྱར་བའང་དེ་ལྟར་ཤེས་སོ། །དེས་ན་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ནི་རྨོངས་པའི་འཇུག་པའོ། །དོན་གོ་ན་གོ་རིམ་བཟློག་མ་བཟློག་མཚུངས་ཏེ། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོའམ་སྔོན་པོ་ཨུཏྤལ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲའི་གོ་རིམ་ཀྱང་མི་དགོས་ལ་དོན་ལའང་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་དོན་གོ་བས་གོ་རིམ་བསྒྲིག་ཅི་དགོས། དོན་གོའང་བརྗོད་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བས

དེའང་འདྲ་བ་ཉིད་ཚར་བཅད་ཡིན་ནོ། །གོ་བ་མེད་པའི་ངག་སྦྲེལ་བ་ནི་དོན་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་ལོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་ཚང་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་སྐྱོན། །དམ་བཅའ་མེད་སོགས་ཚར་གཅད་མིན། །ཡན་ལག་གང་ཡང་རྫུང་བ་མེད་ན་མ་ཚང་བའོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ལས་གང་ཡང་རྫུང་བ་གཅིག་མ་བརྗོད་ན་མ་ཚང་བ་བརྗོད་པས་ཚར་བཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ་དམ་བཅའ་མེད་ཀྱང་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གོའང་ངག་མ་ཚང་ངོ་ཞེ་ན། གོ་བཞིན་དུ་དོན་མེད་སྨྲོར་བ་ཚར་གཅད་པར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ངག་མ་ཚང་ན་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པར་འདུས་སོ། །ལྷག་བརྗོད་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས། །ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚར་གཅད་མིན༔ །རྟགས་དང་དཔེ་ལྷག་པ་བརྗོད་ན་སྔ་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱིས་བསྟན་པས་ལྷག་པ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ངེས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། ཁྱེད་གཏམ་རྒྱུད་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་སྐྱོན་མེད་དེ། མི་དགོས་པ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་དུ་མི་བརྩི་བའི་ཕྱིར།།

ཡང་བརྗོད་སྒྲ་ཟློས་སྐྱོན་མ་ཡིན། །དོན་ཟློས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས།།

དེ་ཡང་བསྒྲུབ་པའི་(《ཞ》བྱེད་)ངག་ལ་མིན་ཡིན་ནོ། །གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་ལ་འདི་སྐྱོན་མིན། །རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་ལས་གཞན་སྒྲ་དང་དོན་དག་ཟློས་པ་ནི་ཡང་བརྗོད་པ་སྟེ༔ དཔེར་ན་སྒྲ་ཟློས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཟློས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲ་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་སྒྲ་ཟློས་པ་ལོགས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ་དོན་ཟློས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ༔ ༔(《ཞ》+རྩོད་རིགས་ལས། དོན་ཡང་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཚུད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག

ཏུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བཟློས་པ་ཡང་བསྡུས་སོ། །)དོན་མི་ཟློས་ན་སྒྲ་ཟློས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་དགའ་ན་ང་དགའ། ལྟ་ན་ལྟ། ཟ་ན་ཟ་ཞེས་བརྗོད་པའམ། གང་གང་ཡོད་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་མེད་ན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཟློས་ན་ནི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ལྟར་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །འདིའང་བསྒྲུབ་པའི་ངག་དགོད་པ་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། གདམས་རྒྱུད་རྒྱས་པའི་ཚེ། སྐྱོན་མ་ཡིན་ཏེ་ཕ་རོལ་པོས་མ་གོ་བར་དོགས་པའི་ཚེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སློབ་མ་ཡིན་ན་བདེན་མོད། ཕྱིར་རྒོལ་དང་དབང་པོ་སློབ་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་བརྗོད་པ་ཉིད་ཚར་གཅོད་པའོ་ཞེ་ན། དབང་པོས་གོར་གཞུག་པ་དང་། མ་གོ་ན་སྐྱོན་ཡོན་མི་ཕྱེད་ལ་བསྟན་བྱ་ཡིན་པས་སློབ་མ་དང་ཁྱད་མེད་ཅིང་རྒྱལ་བར་འདོད་པའི་རྩོད་པ་དགག་བྱ་ཡིན་ལ་ཁྱད་རང་ལྟར་ནའང་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་ཅིང་། གདམས་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལ་ལྷག་ཆད་ཀྱི་བརྡ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར༏ ཡང་ཡང་བཟླས་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་རྩོད་པའི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ༏ ༏བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་ནི་ལྷག་པ་བརྗོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྐྱོན་ལོགས་པར་མི་བགྲང་ངོ་། །དེས་ན་ལྷག་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་བརྗོད་པ་ཐ་དད་དུ་ཀ་ཅང་ཐལ་བས་བླུན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་གཅིག་ཡང་༼ཡང་༽བརྗོད་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། ཉན་པ་པོ་བསྒྲུབ་བྱ་དུ་མ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་འདོད་པའི་ཚེ་རྟགས་ཡང་༼ཡང་༽བརྗོད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་མི་འདྲ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས། །རྒོལ་བའི་ངག་ཀུན་མ་བརྗོད་པ། །སྐྱོན་མིན་དགོས་པ་མ་བརྗོད་ན། །སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། །ཚིགས་པ་ལ་རྒོལ་བས

ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་ངག་གོ་འང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་ན་རྗེས་སུ་སླ་བ་མེད་པའི་ཚར་གཅད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་མི་འཐད་དེ། དང་པོར་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ལ་ཕྱི་ནས་ལན་གདབ་བོ་ཞེས་སྨྲས་དམ་བཅས། རྗེས་སུ་བརྗོད་རུང་མ་བརྗོད་རུང་ལན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བརྗོད་པས་ཆོག་མོད། ལན་མི་བརྗོད་ན་སྤོབས་པ་མེད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཞར་ལ་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱིས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་ཅི་རུང་རུང་ཁས་བླངས་པའི་ངག་རྒྱུས་པས་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་དོ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མི་བརྗོད་པ་དང་། སུན་འབྱིན་པ་ལ་སྐྱོན་ཡང་དག་པ་མ་བརྗོད་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་མ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྔར་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་ཕྱིས་སུན་འབྱིན་ནའང་ལན་གཉིས་བརྗོད་པས་མི་དགོས་པ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཕྱོགས་སྔ་མང་པོ་ཞིག་སུན་འབྱིན་ནའང་སྐབས་སུ་བབ་པ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་སུན་དབྱུང་གི་གཞན་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་སྐབས་དེར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགོས་པ་བརྗོད་པ་དེའང་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུ་བས་ཚར་གཅད་ལོགས་སུ་མི་བརྗོད་དོ། །ཡང་ལན་གསུམ་བརྗོད་དགོས་པའི་ངེས་པའང་གསོག་ཡིན་ཏེ་ཕ་རོལ་གྱི་གོ་བའི་དོན་དུ་བརྗོད་ན་ནམ་གོ་བའི་བར་དུ་བརྗོད་དགོས་ལ། གོ་བར་མི་འདོད་ན་ལན་གཅིག་ཀྱང་བརྗོད་ཅི་དགོས༏ ཕ་རོལ་གདུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་ལ་མ་གོ་བས་སྐབས་དོན་འགྲུབ་བོ་སྙམ་ན། དེ་ལའང་ལན་གསུམ་ཅི་དགོས། དབང་༼དཔང་༽པོའི་རྣ་བར་བཤུབ་པ་དང་། ངག་སྨུར་བ་དང་། ཚིག་བསྡུས་པ་དང་། མ་གྲགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། ངམ་པ་དང་། སྨོད་པ་དང་། ཀུས་འདེབས་ཤིང་བརྗོད་ནའང་དེར

འགྱུར་ཏེ་མ་གོ་བ་ལ་ལན་སུས་ཤེས་མི་སླུ་བ་ལས་འོས་ཅི། ཞེས་བསྒྲིགས་༼བསྒྲིས༽ཏེ་མི་སླུ་བར་འདུག་ན་སྐབས་དོན་གྲུབ་པོ་སྙམ་ན། ཀླུ་གླུའི་སྐད་དང་། མ་འབྲེལ་བའི་སྨྲོར་བ་དང་། སྨྱུར་བ་སྨྱུར་བར་ལྷབ་ལྷིབ་པོ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ན། ཁྱེད་ཀྱང་ཚར་གཅོད་དེར་འགྱུར་མོད། །རྩོད་རིགས་ལས། དེ་ཕྱིར་ཇི་སྲིད་མ་བཟུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ལན་གསུམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། །གཞན་གདུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དམ་པ་འཇུག་པའམ། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། གང་ཞིག་རྒྱལ་འདོད་འཐབ་ཞིག་གིས། །རྩོད་པ་སྨྲ་བ་དམ་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་མི་ཤེས་པ་ཕྱིར་རྒོལ་ནི། །སྤོབས་པ་མེད་ལས་གཞན་དུ་མིན། །དཔང་པོས་གོ་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་མ་གོ་ན་དོན་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅོད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་རྗེས་སུ་མི་སླུ་བ་དང་འདྲ་བར་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདུའོ། །འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་སླུ་བ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་མི་ཤེས་ན་ལན་ཤེས་པ་ག་ལ་སྲིད། ལན་མི་ཤེས་ན་རྗེས་སུ་སླུ་ཤེས་ཀྱང་དོན་མེད་དོ། །མི་ཤེས་པའང་ལན་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀ་སྤོབས་པ་མེད་པ་ལན་མི་ཤེས་པས་ཚར་གཅད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པས་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་དང་། ལན་མི་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་འཇོག་ན། འོ་ན་མི་ཤེས་པ་ལའང་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པ་དང་ཕྱེད་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚར་གཅད་གཞན་ཡང་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །མི་སྤོབས་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ། །ལན་རྟོགས་པ་མེད་པ་ནི་སྤོབས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཕ་རོལ་འགོག་པ་ལ་ལན་མི་ཤེས་ན་ཚར་གཅད་པའོ། །

དཔེར་ན་ཕ་རོལ་པོས་དག་བརྗོད་པའི་རྗེས་ལ་དེའི་ལན་མི་འདེབས་པར་དོན་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་གོ་རིམ་གཞན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་སྐབས་དོན་མི་བརྗོད་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒོལ་བ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུས་སོ། །རྣམ་གཡེང་དྲང་པོ་ཚར་གཅད་མིན། །གཡོ་ཅན་སྐྱོབས་པ་མེད་པར་འདུས། །བྱ་བ་ལ་ཆགས་ནས་རྩོད་པ་འདོར་བ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའོ༏ ༏དཔེར་ན་ཕ་རོལ་གྱིས་དག་བཀོད་པ་ན་སྔོན་ལ་བྱ་བ་འདི་བྱས་ལ་ཕྱིས་བརྩད་ཀྱིས་ཤེའམ། ང་ལྟ་བདག་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྩོད་པའི་སྐབས་གཅོད་ན་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའང་སྒྲོག་དང་སྡོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་མི་བྱར་(《རྟོ》+མི་) རྫུང་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་གམ། སྨྲ་མི་ནུས་པའི་ནད་ལ་སོགས་པ་བདེན་ན་ཚར་གཅད་པའང་ག་ལ་ཡིན། ལན་མི་ཤེས་པའི་སྒྱུ་ཐབས་སུ་སྣད་འདོགས་ན་སྐྱོབས་པ་མེད་པར་འདུའོ༏ ༏གལ་ཏེ་རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་བསྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ན་རྟགས་ལྟར་སྣང་དང་སྐྱོབས་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་ཚར་གཅད་ཐམས་ཅད་འདུ་བ་བདེན་མོད་ཀྱི། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྩོད་པ་གཞན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཚར་གཅད་གཞན་ཡོད་དོ་སྙམ་ན་མི་སྲིད་དོ། །རྟེན་གཅིག་ལ་འགལ་བ་ཁས་མི་ལེན་ན་རྩོད་པ་མེད་ཀྱི་ཁས་ལེན་ན་རྩོད་པ་མ་འཁྲུལ་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། འཁྲུལ་པ་སྨྲ་བའམ། མི་སྨྲ་བར་འདུག་གམ། འབྲེལ་མེད་དམ། རྫབ་རྫུབ་བམ་བཞད་གད་ལ་སོགས་པ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་རྟགས་ལྟར་སྣང་སྐྱོབས་པ་མེད་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་སོ། །འོན་རྩོད་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཞུམ་སྟེ་ཅང་མི་

སླ་བའམ། འབྲེལ་མེད་གཞན་སླ་ན་རྟགས་ལྟར་སྣང་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཤེས་མི་ཤེས། །རིམ་བཞིན་མ་ངེས་སྐྱོན་མི་བརྗོད། །རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཁས་བླངས་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཞར་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་འདོད་པ་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྱེད་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དེས་ཁྱེད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་ཕྱིར་སླ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་བརྟག་སྟེ་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཡང་རྐུན་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཁྱོད་ཀྱང་འགྱུར་ལ། ཁྱེད་རང་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་རྐུན་མ་ལ་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་ན་སྐྱོན་མེད་དེ་རང་རྐུན་མར་མི་འདོད་པས་རྟགས་མ་ངེས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་མ་ཤེས་པས་ཡང་དག་ཏུ་བཟུང་ནས་རང་དེར་ཁས་བླངས་ཏེ་གཞན་ལ་དགོད་ན། འདོད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚར་གཅོད་ཅི་སྟེ་མིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་རང་གི་སྐྱོན་གཞན་ལ་སྦྱོར་བས་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་དུ་མ་ཤེས་པས་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཏགས་བརྟག་འདོར་བ་གྲོལ་བ་གཉིས། །སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། །ཚར་གཅད་ཐོབ་པ་ལ་མི་གཅོད་པས་ནི་བཏགས་བརྟག་འདོར་བ་སྟེ། གྲོལ་བའི་སྐབས་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་ནི་བཏགས་ཞིང་བརྟག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཚར་མི་གཅོད་པ་ནི་འདོར་བ་སྟེ་ཚར་གཅད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་གྲོལ་བའི་ངག་སྐྱོན་ཅན་སུན་འབྱིན་མ་ཤེས་པས་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཡིན་གྱི་ཚར་གཅད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་གཉི་ག་ལ་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་གོ །རྩོད་རིགས་ལས། རིགས་པས་དཔྱད་ན་གཉིས་ལས་གཅིག

ལའང་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ༑ ༑རྗེས་སུ་སྦྱོར་མེད་ལ་སྦྱོར་བའམ། །སྤྱོབས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་མིན༑ ༑གཞན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྦྱོར་བ་ནི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་བརྟག་སྟེ། རྒོལ་བས་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་ལྟར་སྣང་གི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདུ་བས་ལོགས་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་ན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཚར་གཅོད་ན་རྟགས་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པར་འདུ་བས་ཚར་གཅད་ལོགས་པ་མེད་དོ༑ ༑གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་བསྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན༑ ༑གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་ནས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚིག་ཞར་ལ་འོངས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའོ། །དཔེར་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འཇིག་མེད་པ་མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་ནས་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།
རང་བཞིན་གཅིག་གིས་གསལ་བ་འདི། །འགྱུར་བའི་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།།
ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་མཐོང་བར་བརྗོད་པ་ན། མེད་པ་མི་སྐྱེ་ཡོད་པ་མི་འཇིག་པའི་དམ་བཅས་མ་ངེས་པ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མངོན་པ་དང་མི་མངོན་པར་འདོད་པ་ན། ཡོད་པ་འཇིག་པ་དང༑ མེད་པ་ཐོབ་པར་ཁས་བླངས་པས་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའོ། །དེ་ཁས་མི་ལེན་ (《ཞ》 +ན་) ཕྱོགས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚིག་ཞར་ལ་

འོངས་པས་ཆར་གཅད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཆར་གཅད་གནས༑ །དཔེར་ན་ལྟག་ཆོད་བརྗོད་པ་བཞིན། །དེ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་སུན་ཕྱུང་བ་དེའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་དོ། །ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་གཏན་ཚིགས་དང་། །རྟག་དང་མ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་དང་། །འབྲས་བུ་ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་དང་། །རྣམ་རྟོག་ཁྱད་མེད་དམིགས་པ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་དོན་གོ་ཐལ་འགྱུར་རྣམས། །ཀུན་ལས་བཏུས་ཡིན་རིགས་བརྟག་ལས། །འཕེལ་འགྲིབ་བརྗོད་དང་མ་བརྗོད་དང་། །རིགས་པ་དང་ནི་སོ་སོའི་དཔེ། །བསྒྲུབ་བྱ་མི་རྟག་རབ་བྱེད་དང་། །དུས་འདས་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། །ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཕྱོགས་གླང་གིས། །བཀག་ཕྱིར་གྲགས་པས་བཏང་སྙོམས་མཛད། །ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་སོ། །མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཅེས་ཚིག་རེ་རེ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཕྲད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་ལ། རིགས་པ་བརྟག་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བཀག་ཟིན་པ་དང་། ལྟག་ཆོད་དེ་དག་སྤྲོས་ན་ཟུངས་ལ། བསྡུས་ན་མངས་པར་དགོངས་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དེ་རྟོད་རིགས་ལས། ཅི་དེ་དག་ཇི་སྐད་དུ་མཚོན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དམ་འོན་ཏེ་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ཞེས་དེ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནའང་འདིར་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་སྨོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་རིགས་པས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཆར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་འདིར་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་གཞུང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཤད་ན། ཕྲད་པ་མཚུངས་པ་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཕྱིར་རྒོལ་ན་རེ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྲད་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཕྲད་པའི་ཆུ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་མ་ཕྲད་ན་སྒྲ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ལྟར་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཏན་ཚིགས་མཚུངས་པ་དཔེ་སྟེ་མ་ལྟ་བུ་ལ་རྟགས་སྔ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པས་མི་ནུས་ལ་ཕྱི་ན་གྲུབ་ཟིན་པས་མི་དགོས་ཤིང་དུས་མཉམ་ན་གླང་གི་རྭ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ༔ །འདི་གཉིས་ཀ་རྟགས་སྤྱི་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་དུས་གསུམ་ལའང་། །གཏན་ཚིགས་མི་འདོད་རྗོད་བྱེད་པ། །དེ་དག་ཕྲད་མ་ཕྲད་གཏན་ཚིགས། །བརྗོད་པ་གཏན་ཚིགས་མ་ཚང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟག་པ་མཚུངས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། འོ་ན་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་རྣམས་མི་འཕོ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ༔ །འདིའང་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་བྱུང་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་མི་རྟག་པར་འདོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། མི་རྟག་འབྲེལ་ཕྱིར་རྟག་པར་འདོད། །རྟགས་ཉིད་ཐལ་ཏེ་འདི་ལ་ཡང་། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྟེ་མ་ཉིད་ལ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པ་ལ་སྔར་རྟགས་འདི་མེད་པས་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་འང་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བརྗོད་པ་ལས་སྒྲར་རྟགས་མེད་པས༑ ༑བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་བ། །མ་སྨྲས་མཚུངས་འགྱུར་སྒྲོ་བཏགས་ནས༑ ༑སྨྲ་བོའི་ངག་གིས་སྒྲུབ་བྱེད་པ། །མ་གྲུབ་ལྟར་སྣང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ༑ ༑ཡང་ན་འདི་མ་ཚང་བ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། ཆུང་བ་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་ལས་སྒྲར་སྒྲུབ་བྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྒྲ་མ་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལས་སྔར་སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ༑ རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལ་དཔྱད་ན་རྟགས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལས་སྔར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ན། མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྒྲ་སྐྱེས་ན་རྩོལ་བྱུང་གིས་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཤུགས་ཀྱིས་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་ན་དེའི་ཚེ། མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་ལས་སྔར་རྟགས་མེད་ཕྱིར། །མ་གྲུབ་བཟློག་པའི་ངག་དག་ནི། །མ་སྐྱེས་མཚུངས་ཕྱིར་གཉིས་དག་ཏུ། །སྒྲོ་བཏགས་པ་ལས་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ༑ ༑འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་ནི་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྒྲའི་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ། བུམ་པའི་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་མེད། །ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་སྒྲ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ངོ། །སྒྲའི་འབྲས་བུ་ཉིད་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་རྟག་པ་རྣམས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ངོ། །དེ་ཉིད་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པས་དཔེར

བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྗེས་དཔག་སྐྱི་ལ་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ལ་མི་འཇུག་ལ་འདིར་དོན་སོ་སོར་ངེས་པས་རྗེས་དཔག་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས༔ འབྲས་ཉིད་གཞན་གྱི་ཆ་ལས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་གང་། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་འདི་ཡང་ནི། །སྒྲ་བོའི་བསམ་པས་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་མཐུན་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། །ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེས་ཆོས་མཐུན་པས་བཟློག་པ་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེར་བྱས་པ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེར་བྱས་ནས་ལུསཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པས། རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ལ་བུམ་པ་ཆོས་མཐུན་པར་བྱས་ནས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་ (《རྟོ》+མི་) མཐུན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྔ་མ་ལས་བཟློག་སྟེ། དཔེ་གཉིས་པོ་ལ་བུམ་པ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདི་གཉི་ག་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་དཔེ་ལ་མ་བསྟན་པས་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། དཔེ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་ནི། །ཆོས་མཐུན་པ་ཡི་གཞན་བསྒྲུབ་པ། །ཆོས་མཐུན་མཚུངས་ཡིན་གཞན་ཡང་ནི། །ཆོས་མི་མཐུན་པས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཀོད་ནས། གཞན་ལ་མ་གྲུབ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་ནི་ཐུན་མོང་བར་སྣང་བ༔ །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར་དཔེའི། །སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པ་ནི་དཔེ་སྒྲ་མ་ལ་བུམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བུམ་པ་ནི་ཚོས་པ་ཉིད་

དང་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི། མ་ཚོས་པ་དང་མཉན་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་གཞན་ལའང་སྦྱོར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་བརྟག་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་འདི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་ན་འགལ་བའམ་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །སུན་འབྱིན་དུ་འགོད་ན། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས། ཆོས་མཐུན་པ་ཡང་ཁྱད་པར་བརྗོད།། རྣམ་རྟོག་མཚུངས་ཡིན་གཞན་ལ་ཡང་། ཁྱད་པར་གྱིས་ནི་འཕྲུལ་པ་དང་། །རྟག་པར་ཐལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་ཉིད། །སྤྱི་ཡིས་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཁྱད་པར་མེད་པར་མཚུངས་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་ན་བུམ་པ་དཔེར་བྱས་པའི་ཚེ་བུམ་པའི་ཆོས་ཚོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲ་ལ་ཐོབ་ལ། སྒྲའི་ཆོས་མཉན་བྱ་ལ་སོགས་པའང་བུམ་པ་ལ་ཐོབ་པས་དེ་ལྟ་ན་ཕན་ཚུན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བར་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་མ་མཛད་དེ། མདོ་ལས། གཅིག་ཉིད་དུ། །ཐལ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྟགས་ཁྱད་པར་མེད་པས་དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྟགས་ཁྱད་པར་མེད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ། །མདོ་ལས། བསྒྲུབ་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་མེད་པའམ། །དེ་ནི་མ་གྲུབ་ལྟར་སྣང་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་བཟློག་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་བྱང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་ཆོས་གཞན་ཡང་བསྒྲུབ་པའི་

ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །མདོ་ལས། བསྒྲུབ་བྱ་གནོད་བྱེད་ཆོས་དག་ཀྱང་། །མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་མེད་བྱས། །གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ནི་འགལ་བར་སྣང་། །སྐྱོན་མེད་ན་ནི་དེ་ལན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་བཀོད་པའི་ཚེ། ཕྱིར་རྒོལ་ན་རེ་འདི་མི་རྟག་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་གློག་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་མམ། རྟགས་གཞན་གྱིས་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་མེད་ཀྱང་གང་ཡོད་པའི་དེ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩོལ་བྱུང་མི་རྟག་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཤིང་སེམས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཉལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་དཔྱད་དེ། མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟགས་མེད་པས་སྒྲ་ཡའང་མེད་པར་བརྟགས་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །རྟགས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདི་རྟགས་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་གཞན་ལས་འབྱུང་ན་དེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་བདེན་ཡང་། རྟགས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དུ་མས་གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ཅི་འགལ། མདོ་ལས། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་གཞན། །བསྟན་པ་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན། །མ་གྲུབ་མ་ངེས་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །རྟགས་ལ་དེ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པ་ནི་དཔེ་སྤྱི་མ་ཉིད་ལ་རྩོལ་བྱུང་གསལ་བ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལ་མཐོང་བ་ལས་འདིར་གསལ་བ་ཡིན་ནམ། སྐྱེ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་རྟགས་འདིས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁོ་

པོ་ཅག་ནི་མངོན་པར་གསལ་བ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ལྟག་ཆོད་འདི་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྩོལ་བྱུང་སྐྱེ་བར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྲུན་འབྱིན་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་དམིགས་པ་རྟགས་ཡིན་གྱི་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་རྟགས་སུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། དོན་ཐ་དད་པས་གཏན་ཚིགས་ལ། །ཐེ་ཚོམ་རྩོད་པ་ཐེ་ཚོམ་བཤད། །བསྒྲུབ་བྱར་སྒྲོ་བཏགས་མ་ངེས་པར༑ ༑སྣང་ཡིན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་གྱིས་གོ་བར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེར་ན་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བས་མི་རྟག་ན་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་གློག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཐོབ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའང་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །རྩོལ་བྱུང་གིས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དེ་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་བཞེད་དེ། །སྤྱི་མ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་གཏན་ཚིགས་རྟག་པ་ལའང་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གློག་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་གྲུབ་བོ་ཞེས་རྩོད་ན། དེ་རྟག་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དོན་གྱིས་ནི། །མི་འདོད་བརྗོད་པ་དོན་རྟོགས་འགྱུར། ། འདིར་ནི་གཞན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འཁྲུལ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དེར་སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེ་སྤྱི་མ་ལ་བུམ་པ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ལ་རྟགས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་མ་གྲུབ་པར་རྩོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་འང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྟར་སྣང་བར་རྩོད་པ་དེས་ན་དཔེ་ལྟར་སྣང་བའོ༔ ༔ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འབྲས་མཚུངས་སྔ་མ་ནི་རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། འདོད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་དག་ལ། །གཏན་ཚིགས་ལེན་པ་ཐལ་འགྱུར་མཚུངས། །དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་མ་ཚང་བ་དང་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་དེ་འང་དངོས་སུ་བརྗོད་ན་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བས་རྩོད་བྱེད་ལ་བརྗོད་བྱར་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ། དེ་ནི་རྩོད་བྱེད་ལ་བརྗོད་བྱར་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མ་ཚང་བ་བརྗོད་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ཤིན་ཏུ་ཚིགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ༔ ༔གཞུང་གང་དུ་མོ་རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་དག་ལྟག་ཆོད་དང་འབྲེལ་ལ། མ་ཉིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་ནི་ལན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྩོད་པ་གྲུབ་པར་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་མི་བདེན་པ་དང་། འགལ་བ་ཞེས་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་ནི་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་པས་འདིར་མི་བཤད་དེ། མདོ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་མི་བདེན་དང་། །འགལ་ཉིད་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ལ་ནི། །རྩོད་པ་གྲུབ་པར་སྐྱོན་གསུམ་བཤད། །འདི་ལ་ཁྱད་པར་མཚོན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ལྟག་ཆོད་རྣམས་ལས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡིན། །ཞེས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ལ། རིགས་པ་བརྟག་པར་གསུངས་པ་དེ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་འཕེལ་བ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་

(《ཞ》+བུམ་པ་བཞིན་) ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་སྒྲ་བུམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་དུ་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་དང་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྤྱི་མ་ཉིད་ལ་བུམ་པ་སྒྲ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ (《ཧོ》+འགྲིབ་པ་དང་མཚུངས་པ། དཔེ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་སྦྱོར་བ) ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་ནི། ：སྒྲ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ན་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ (《ཞ》《ལུ》 དཔེ་སྤྱི་མ་ལ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་) བུམ་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་བརྗོད་པ་[དང]མཚུངས་པ་ནི། བུམ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་ན་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པས་སྒྲའང་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་པ་མཚུངས་པ་ནི། རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །སོ་སོའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་བུམ་པ་བཀོད་པ་ན། དཔེ་ནམ་མཁའ་བཀོད་ན། རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་པ་ན་དཔེ་བུམ་པ་ལའང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་[དགོད]དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ (《ཞ》《ལུ》 −ཕྱིར་) རྟགས་གཞན་སྦྱོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་རྟག་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་ཅི་སྟེ་མི་འཛོག་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཤེས་པར་ཟད་པས་སོ་སོའི་

དགག་པ་ཡི་གེ་མངས་ཀྱིས་དོགས་པས་མ་བཀོད་དོ། །རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ལ་སྐྱུ་རབས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་མ་ངེས་པར་འདུག (《ཞ》འདུ)ལ། གཞན་དག་ན་རེ། : བྲ་དེ་ཤ་ཨེ་ཀ་ཀ་ར་ཎ་བྲ་ཀ་ར་ཎཾ་(《ཧོ》བྲ་དེ་ཤེ་ཀ་ཀ་ར་ཎ། བྲ་ཀ་ར་ཎི)ཞེས་པར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བསྟུས་ན་(《ཞ》ནས)ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ལྔ་པོ་མི་རྟག་སྟེ་དྲི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀོད་ན་ཕྱོགས་གཅིག་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ལའང་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་གཅིག་ལའང་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་མཚུངས་པས་རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མ་གྲུབ་པར་འདུའོ། །དུས་ལས་འདས་པ་ཡང་རིགས་པ་ཅན་རྐན་པོའི་ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བཀག་པ་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་བ་ཚའི་བུ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་དུས་ལས་བརྒལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྦྱོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ། སྦྱོར་བ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྔ་རོལ་ནས་ཡོད་ཀྱང་བུམ་པ་དང་སྣང་བ་སྦྱར་བ་ལས་གསལ་བར་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་ལའང་སྔར་ཡོད་པ་ལས་རྫ་དང་དབྱུག་གུ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་བ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་དཔྱོད་པ་བ་ཟེར་བ་ལ་རིགས་པ་ཅན་ན་རེ་དེ་ནི་དུས་ལས་འདས་པའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་དང་སྒྲོན་མ་ཧི་སྲིད་སྦྱར་བའི་བར་དུ་མཐོང་བས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུས་མཉམ་པ་འཐད་ཀྱི། རྫ་དང་དབྱུག་གུ་ལ་སོགས་པ་ཕྲད་པ་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བྲལ་བ་ན་རྒྱང་རིང་པོར་གྲགས་པས་དུས་མི་མཚུངས་པས་དུས་ལས་འདས་པ་རྒྱུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ

ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུགས་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ནི་དུས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་གྱི་མ་གྲུབ་པར་འདུས་སོ། །རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་དང་དུས་ལས་འདས་པ་མཚུངས་པའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཡི་གེ་མངས་ཀྱིས་དོགས་པས་མ་བྲིས་མོད་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་ལྟག་ཆོད་ཐམས་ཅད་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཁེགས་སོ། །ལྟག་ཆོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན༏ ༏གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོར་འཆད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སྔ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །ཕྱོགས་ཙམ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། གང་ཟག་དང་། དགོས་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་དྲུག །དེའང་རྒོལ་བས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པ་དང་། སྐྱོན་སྤང་གི་ངག་གཉིས་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་འདོད་པ་འདྲི་བ་དང༏ སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ངག་གཉིས་དང་། དཔང་པོས་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ངག་གཉིས་ཏེ་དྲུག་གོ །གཉིས་པ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པའི་ངག་གོ །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ངོ་། །ཡང་དག་པ་ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག །ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་པའི་ངག་བསྟན་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་རྗེས་དཔག་མ་སྐྱེས་ན། མུ་སྟེགས་(《ཞ》 +རྐང་མིག་པ་) འགའ་ཞིག་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་

འཐད་དེ། ཏ་ཙང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་སྟོན་པའི་རིགས་པར་གསུངས་སོ། །སྨྲ་བའི་ངག་དེའང་ཕ་རོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཁྱབ་པ་ངེས་འཛོག་ཏུ་རྟོགས་ཀྱང་གཞི་མཐུན་དུ་མ་དྲན་པ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་ངག་གོ །གཉིས་པ་ངག་དགོད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་འཐད་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་།དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཡན་ལག་ལྔ་ལ་དམ་བཅའ་དང་། །ཉེར་སྦྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་པོ་ལྷག །ཕྱི་ཁྱབ་མ་ཚང་ཕྱིར་མི་འཐད། །གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྔ་རབས་པ་དག་ལ་ལ་མི་ཡོད་དེ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚང་མང་བཞིན། (《ཞ》 +ཚང་མང་ནང་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ) ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་པས (《ཞ》 +དེའི་ཕྱིར་ལ་ལའང) མེ་ཡོད་ཅེས་ལྔ་ལྡན་དུ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་ཁྱབ་བརྗོད་པ་མ་ཚང་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ཉེར་སྦྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། དོན་གྱི་རྟོགས་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་ནི། །གདོན་མི་ཟ་བར་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ངག་གཉིས་བརྗོད་པའང་ལྷག་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ལས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གཅིག་སྨྲར་བས་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བས་གཉི་ག་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། ཡན་ལག་གཉིས་པའང (《ཞ》 《ལུ》 ལའང) གསུམ་པ་དང་། །ལྔ་པ་སྦྱར་ན་དམ་བཅའ་འདྲེན༑ །བོད་འགའ་ཞིག་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ལའང་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྦྱོར་ཏེ།

དཔེར་ན་ལ་ལས་ (《ཞ》 ལ་) དུ་བ་ཡོད་པ་/པས་ཞེའམ། བྱས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་ལྟ་པར་སྦྱོར་ཏེ་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའམ། སྒྲ་འང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངག་འཕྲོ་ཅན་དེས་དམ་བཅའ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་མ་བརྗོད་ན། །ངག་མ་རྫོགས་ཕྱིར་དྲི་དགོས་འགྱུར། །གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱོར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ (《ལུ》 +ཟན་ཟ་བས་) ཚིག་དེའི་ནུས་པ་མི་རྫོགས་པས་ཚིག་གཞན་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཟན་ཟ་བར་དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཟན་ཟ་བས་ཤེའམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཟ་བས་ཅི་ཡིན། ཟ་བའི་ཕྱིར་ཅི་ཡིན་ཞེས་སླར་དྲིས་ལ་བསམ་པ་བླང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒོལ་བའི་ངག་མ་རྫོགས་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ངག་ཞུགས་ན་སྨྲ་པ་པོའི་སྐྱོན་དུ་རྩོད་རིགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངག་ལྷག་ཆད་མེད་པ་སྦྱོར་བར་བྱའོ། །དེའང་། གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག །མ་སྨྲས་མ་ཚང་སོགས་བརྗོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། བླུན་པོ་ལ་ནི་ཞུང་རྒྱས་སྦྱོར། །ཚིག་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ངག་ཏུ་སྦྱོར་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་ངག་དཔེར་ན་གང་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱོགས་ཆོས་དང་བཟློག་ཁྱབ་བརྗོད་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་ངག་དཔེར་ན་གང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་

བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པོ་སྤྱི་ཁྱད་པར་མེད། །མཐའ་དཔེ་རྗེས་པ་ཆོག་ཏུ་སྦྱར། །ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ངག་ཇི་ལྟར་སྦྱར་ཡང་རུང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་སྟོན་ལ་གང་བརྗོད་ཀྱང་རུང་འགལ་བ་མེད་ཀྱི། དཔེར་ན་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེའམ། ཚང་མང་བཞིན་ནོ་ཞེའམ། སྒྲ་བྱས་སོ་ཞེའམ་བུམ་པ་བཞིན་དུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གང་སྟོན་ལ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་མཐུག་རྗོགས་པར་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་མཁས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ནི༑ མཁས་པ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཉིད། །གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པས་ཁྱབ་པ་དྲན་ནུས་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བའི་རྒོལ་བ་མཁས་པ་དེ་ལ་འོ་ན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་འགྲུབ་བོ། །ཚིགས་སུ་ཁྱབ་པ་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་ན་མཁས་སུ་ཟིན་ཡང་སྐབས་དེར་སྒྲུབ་པའི་ངག་རྫོགས་པར་སྦྱར་ཏེ། མ་རྫོགས་ན་གླེན་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱུ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། །སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད༑ ༑ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་མཚོན་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཁར་འཁྱེན་པ་ལ་ཁྱབ་པ་ཙམ་བརྗོད་པའང་སྐྱོན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་བློའི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིར་རྒོལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་རུང་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་པ། དྲན་རུང་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པའོ། །དེ་ལ་སྔ་མ་གཉིས་ནི། བསྒྲུབ་པ་འགོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་མི་ནུས། གཉིས་པ་ལ་ : མི་འདོགས་ (《ཉ》 མི་དགོས་) པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་དྲན་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་ངག་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མི་ཤེས

པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའང་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་བསྡུ་བ༑ ༑བླུན་དབྱེར་བཤད་ནས་འགལ་ཞེས་ཟེར། །ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། རང་ལས་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལའང་། །ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། །བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་(《ཤ》《ལུ》 བརྗོད་)བྱ་གཞན་རྣམས་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། བསྒྲུབ་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཞེས་བླུན་དབྱེ་བར་བཤད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གསུམ་པ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་ཡི། །བསྡུ་བ་ཡིན་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། ཁོ་བོ་ཅག་འབྲེལ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པའི་དེའི་སྐྱེས་བུའི་བསྡུ་བར་འཆད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་གི་བྱེད་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་ཡིན། །བསྒྲུབ་པའི་ངག་དེས་ཕ་རོལ་(ཕྱི)ལ་འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ། །བཀོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན། །བསྒྲུབ་པའི་ངག་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡན་ལག་མ་གྲུབ་ལ། །ཤེས་བྱེད་ནུས་པ་ཡོད་མིན་པས། །ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །རྟོགས་པ་པོ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་(རྣམ་ངེས་ལས)གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དོན་བློ་སྒྲ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ལྟར་སྣང་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །རྟགས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་བཀོད་པ་དོན་སྐྱོན་ཅན་དང་། རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ཡང་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་བཀོད་པ་བློ་སྐྱོན་ཅན་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང

བརྗོད་པ་མ་ཤེས་ན་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་དག་བཀོད་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེའང་རང་དོན་དུ
དོན་གྱི་སྐྱོན་འབའ་ཞིག་དཔྱད་ལ་གཞན་དོན་དུ་བློ་དང་སྒྲའི་སྐྱོན་ཡང་དཔྱད་དོ། །
གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ངོ། །དང་པོ
ལའང་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱོན་བརྗོད་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་སེལ། །
སུན་འབྱིན་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པས་སྐྱོན་ཅན་གོ་བའོ།།
གཉིས་པ་དབྱེ་ན། ཡུལ་དང་ངོ་བོ་བརྗོད་ཚུལ་གྱིས། །དབྱེ་བས་སུན་འབྱིན
རྣམ་པ་གསུམ། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་།
བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་གསུམ་མོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་དང་། བློ་དང་། སྒྲ
སྐྱོན་ཅན་གསུམ་མོ། །བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྣལ་མ་དང་ཐལ་བར
བརྗོད་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ལའང་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ
བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྟར་སྣང་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད། །དེའི་མཚན
ཉིད་ནི། སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་མ་བརྗོད་པས་སྐྱོན་ཅན་མ་གོ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ
ལ་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། །མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་བོད་འགའ
ཞིག །གྲངས་ངེས་བྱེད་མོད་དེ་མི་འཐད། །མུ་སྟེགས་བྱེད་ཚར་གཅད་ཉི་ཤུ
རྩ་གཉིས་དང་། ལྟག་ཆོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིར་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། བོད
འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ
སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། དོན་དང་བློ་དང་སྒྲའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པའོ།།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ་དེ་ལ་ཕྱོགས
སྣ་ཚོགས་ནས་སྨད་དམ། རང་ལ་བསྟོད་དམ། འབྲེལ་མེད་གཞན་འཆད་ནའང
དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སྐྱོན་མི་བརྗོད

དང་སྐྱོན་མིན་བརྗོད། །གཉིས་ཡིན་དབྱེ་བ་བསམ་མི་ཁྱབ། །རྩོད་རིགས་ལས་བཤད་པ་བཞིན་མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་བརྗོད་པའམ། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའོ། །དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་མ་ཕྱེ་སྟེ། ཡོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྤྲོ་བྱ་མིན༑ ༑ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། །ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡིན་རང་རྒྱུད་བཤད། །རང་རྒྱུད་ནི་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་པས་བཤད་ཟིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་གཞག་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི༑ ༑ཞེས༑ ༑གངས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད། །བོད་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ཐལ་བ་བཀོད་ཚད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་བཞིར་འདོད་དེ། ཐལ་བའི་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དང་པོ་དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་ན་གཉི་ག་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་ན། རྟགས་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། ། གསུམ་པ་སྒྲ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། །བཞི་པ་ལའང་བཞི་སྟེ། གཉི་ག་

ཚད་མ། གཉིས་ག་ཁས་བླངས། རྟགས་ཚད་མས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་འདོད་པས་ལན་ཐེབས་པ་ལྟར་སྣང་དང་། འགའ་ཞིག་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐལ་བ་དེ་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ག་ཚད་མ་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱི་གསལ་ (《ཞ》 བསལ་) བའི་ཐལ་བ་ཡང་དག་སྟེ་གནས་སྐབས་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་སྒྲ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་དང་དེ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཚད་མས་ངེས་ན་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་ཁས་བླངས་ན་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གཉིས་ག་མེད་ན་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དེ་སྐབས་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱས་པ་ལས་ (《ཞ》 ལ་) རྟག་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ལ། སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་གསུམ་པོ་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི་སྒྲ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་ལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའང་བསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་སྔ་མ་བཞིན་នོ། །དེ་དག་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་དུ་དབྱེ་ན། བཟློག་པར་ནུས་དང་མི་ནུས་ལས། །ཡང་དག་ལྟར་སྣང་བདུན་བདུན་ཡིན། །ཐལ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་ལ། རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ག་མ་གྲུབ་པ་ནི། གཉིས་ག་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་ལ། རྟགས་ཀྱང་ (《ཞ》རྐྱང་) པ་མ་གྲུབ་པ་ནི་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་སོ། །གཉིས་ག་ཚད་མ་དམ་བཅས་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་། གཉིས་ག་ཁས་བླངས་དམ་བཅས་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་། རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་དམ་བཅས་ལ་བསལ

བ་ཡེ་མེད་དང་། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་བཞི་པོ་འདོད་པས་ལན་ཐེབས་པས་བདུན་པོ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །གཉི་ག་ཚད་མ་（《ཞ》མས་）འདོད་པ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གཉི་ག་ཁས་བླངས་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་དང་། རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་དང་། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མ་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནི་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པས་ཡང་དག་གོ །ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་དབྱེ་ན། དྲུག་དང་ཕྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །བདུན་པའི་ཕྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཐལ་བ་སྔ་མ་དྲུག་ཀྱང་（《ཞ》དང་）བདུན་པའི་ཕྱེད་རྟག་པའི་སྒྲ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མ་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་ཡང་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་ཏེ་བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པའི་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ལ་རྟག་པའི་བུམ་པའི་རང་མཚན་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་རོ། །འདི་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་མེད་དེ་གཞི་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་དམ་བཅའ་ལ་ཧེ་ལྟར་སེལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དངོས་བསལ་མེད་ཀྱང་གཞན་ལ་འཇུག་པའི་ཤུགས་བསལ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་རྟག་མི་རྟག་འགལ་བའི་ཚད་མས་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་ཁེགས་པ་ན། བྱེ་བྲག་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པའང་ཤུགས་ལ་ཁེགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་གཅིག་གསལ་བ་དུ

མ་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་རྟག་པར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བའི་ཐལ་བ་དང་། བསལ་བའང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་ཕྱིར་དང་། །ལྟག་ཆོད་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེ་མི་འཐད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བཀོད་ཚད་ལ་བཞིར་ངེས་ན་རང་རྒྱུད་ལའང་བཞིར་ཅི་སྟེ་མི་འབྱེད། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་ངེས་པས་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན་ཐལ་འགྱུར་ལའང་ཅི་སྟེ་མི་མཚུངས། : ཡང་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ༔ རྟགས་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ (《ཧ》 ཡང་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་)། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་བླུན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཏེ་སྲོག་ཆད་པ་ལ་དབང་པོ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་ལ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་ན་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྟར་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། རྟོད་པའི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྟགས་ཕྱེད་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ཕྱེད་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའང་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དེ་སྙེད་ཀྱི་དབྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྷག །འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཆད། །རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་འཁྲུལ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན (《ཤ》 ཡིན)། །གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དང་རྟགས : ཀྱང (《ཞ》 ཀྱང་པ) མ་གྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དགོས་ནུས་མེད་པས་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཕྱེ་བ་ལྷག་ཅིང་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། འགལ་བས་ལན་འདེབས

པ་མ་སྨོས་པས་ཆད་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་སྲིད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་སྲོག་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་གཞན་ཚང་བ་ལྟར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་འང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། འདོད་པ་བརྗོད་ནས་མི་འདོད་བསྒྲུབ། །ཐལ་བ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁས་བླངས་ཀྱི་རྟགས་ལས་མི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་འཕེན་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་དང་། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཐོག་མར་མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་སུམ་ལྡན། །དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པས་བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དེ་ལྟར་འཕེན་པ་ལ་ཐལ་བ་ཆོས་སུམ་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཕྱིར་གྱོལ་གྱིས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་བཟློག་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། གཞི་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་རྫུང་ངོ་། །རྟགས་ཁས་བླངས་པས་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པས་འགལ་བ་སེལ་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པ་མ་ངེས་པ་སེལ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བས་འདོད་པ་ལན་ཐེབས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་བཟློག་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བཟློག་ན་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ཏུ་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་ནི། དངོས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་། །བཟློག་ན་བསྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། །དངོས་སུ་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པའི་ངག་མ་ཡིན་མོད། བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་

ན༑ ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཆོས་བཟློག་པས། །བསྒྲུབ་པའི་དགག་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཐལ་བའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ན་སྤྲོར་བ་འཛིག །ཐལ་བའི་ཁྱབ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འཕེན་མོད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཐལ་བའི་ངག་(《ཧ》གང་)གིས་འཕེན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པས་འཕེན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ༑ བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལྟར་འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པས་ཆར་གཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་དུ་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བློ་འཕེན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་བཟློག་པ་དུ་ཡོད་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་རིགས་ཏེ། དུ་མེད་ཀྱི་བློ་འཕངས་པས་དུ་ཡོད་གོ་བར་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ནུས་ན་གྲངས་ཅན་སྒྲ་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གང་མ་བྱས་པ་དེ་རྟག་སྟེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲའང་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བསལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཟློག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྟོན་ཏེ་ལ་ལ་མེ་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཁས་བླངས་བརྗོད་པས་ཤེས་འདོད་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། དུ་བ་མཐོང་བས་བསལ་ཞེས་བསལ་བ་བརྗོད་པས༑ དུ་ཡོད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་ཅིང་དེ་གཉིས་འཚོགས་ནས་མེ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་གཞི་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའང་མི་འཐད་དེ། དུ་བ་མཐོང་བས་བསལ་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་ལ་བསལ་བ་བརྗོད་པ་གཞུང་གང་དུའང་མཐོང་ལ་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་ན། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པས་ངག་ལྷག་པ་ལྟར་བསལ་བའང་ངག་ལྷག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དུ་བ་ཡོད་པས

བསལ་ ཞེས་ པ་ བཟློག་ ན། རང་ རྒྱུད་ ལ་ དྲུ་ བ་ མེད་ པས་ མ་ བསལ་ ཞེས་ བརྗོད་
དགོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ངག་བཟློག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་
ནི༑ ཐལ་བའི་ངག་ལ་ (《ཧ》ལས་) རང་རྒྱུད་ཀྱི། །དོན་འཕེན་ཇི་ལྟར་བཟློག་
བཞིན་ མིན། །ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཕེན་མོད། ངག་བཟློག་པ་
ལྟར་ མི་ འཕེན་ ཏེ། འདི་ ལྟར་ མེ་ མེད་ པར་ ཁས་ བླངས་ པའི་ རྟགས་ མ་ བརྗོད་ ན་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ་བརྗོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བརྗོད་
པས་ངག་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ། : མེ་མེད་པར་ (《ཧ》མེ་ཡོད་པར་དེད་) ཁས་ལེན་ཞེས་
བཟློག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་བའི་ངག་སྐྱོན་མེད་འདི་ལྟར་དགོད་དེ།
སྐྱི་གཅིག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མར་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བཀོད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་
འདྲི་ན་ཐལ་བའི་ངག་འདི་ལྟར་དགོད་དེ་གང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་དུ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྣོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ཤུག་བཞིན་སྤྱི་གཅིག་པོའང་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་
བྱ་བར་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །གང་གཅིག་མི་སྲིད་པ་དེ་དུ་མ་དང་མི་འབྲེལ་
ཏེ་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིའང་གཅིག་ཏུ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ཆོས་ མི་ མཐུན་ པ་ ཉིད་ ཅན་ ནོ། །ཡང་གང་མེ་མེད་པ་ན་དུ་བ་མེད་དེ། ཆུ་ཀླུང་
བཞིན༑ དུ་ བ་ དང་ བཅས་ པའི་ ལའང་ མེ་ མེད་ དུ་ ཁས་ བླངས་ སོ། ཞེས་ བརྗོད་ པ་
ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །གང་དུ་བ་ཡོད་པ་ན་མེ་ཡོད་དེ་ཚང་མང་བཞིན་དུ་བ་
དང་ བཅས་ པའི་ ལ་ ལ་ ཡང་ མེ་ མེད་ དུ་ བ་ ཁས་ བླངས་ སོ་ ཞེས་ བརྗོད་ པ་ ཆོས་ མི་
མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་ངག་གོ །ངག་དེ་དག་ལ་དུ་མར་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དུ་བ་
མེད་པར་ཐལ་བ་ཤུགས་ལ་གོ་བས་དངོས་སུ་མི་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་

མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡང་དག་ཐལ་བ་བཟློག་མི་འཕེན་༑ ༑སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཟློག་པ་མི་འཕེན་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་ན། གཉིས་ལས་དང་པོ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པར་དབྱེ་བ་ནི། རང་བཞིན་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་དེ། །མི་དམིགས་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབ་མི་འཕེན། །ས་ཕྱོགས་ན་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་མི་ལྡན་པས་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གསུམ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་མི་རུང་སྟེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དམིགས་པར་ཡང་གྲུབ་པས：ཕྱོགས་ཆོས་（《ཞ》《ལུ》 ཤེས་འདོད་）མེད་ལ་མ་གྲུབ་ན་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀུན། །སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །：སྔར་བཤད་པའི་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་（《ཧོ》 སྔར་བཤད་པའི་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཉི་ཤུ་ལས་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་མཚན་ཉིད་མི་དམིགས་པ་དང་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་）ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་ལ་རང་རིག་（《ཞ》 རིགས་）གཞན་རིག་（《ཞ》 རིགས་）གཉིས་སུ་དབྱེ་ན། བཟློག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་ལྟ་（《ཞ》 བཞི་）། །དཔེར་ན་གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་མེད་པར་ཐལ་བའི་རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པས་ཐལ་བ་ལས་མེ་ཡོད་པས་གྲང་རེག་མེད་ཅེས་རང་བཞིན་འགལ：བ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་།

(《ཞ》《ལུ》 གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཙནྡན་གྱི་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཅེས་རང་བཞིན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པས་ཙནྡན་གྱི་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གྲང་རེག་མེད་ཅེས། དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་།) བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཙནྡན་གྱི་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པས། ཙནྡན་གྱི་མེ་ཡོད་པས་བ་མོའི་རེག་པ་མེད་ཅེས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། སྨྱུ་ལོང་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་དུ་བ་ཡོད་པས་སྨྱུ་ལོང་བྱེད་པ་མེད་ཅེས་པའི་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། ལྷོས་བཅས་ཡིན་པས་མ་ངེས་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པས་ : ངེས་པས་ལྷོས་བཅས་མ་ཡིན་ཞེས་དེ་ཉིད་ཅེས་འཕེན་པའོ་(《ཧོ》 ལྷོས་མེད་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་འགོག་པ་དེ་ཉིད་འཕེལ་པའོ།།) གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ (《ཞ》 བཞི་) ཡོད༏ ༏དཔེར་ན་དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། མེ་མེད་པས་དུ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་གཉིས་ལ་མཚོན་ན་ཐལ་བཟློག་གཉིས་ཕན་ཚུན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལོག་པ་རྟགས་ཡིན་ཞིང་། གཅིག་གི་རྣལ་ཁྱབ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བཟློག་ཁྱབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འབྲེལ་ཞིང་ཕྱོགས་ཆོས་འགལ་བ་དག་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་བཞིན་དུ་རྟགས་ཁས་ལེན་པ་ལ། གཅིག་གི་ཐལ་བ་བརྗོད་པས་གཅིག་གི་རང་རྒྱུད་འཕེན་ཏེ་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའི་ཐལ་བས་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་ཅེས་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་ལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཐལ་བས་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་ཅེས་རྒྱུ་མི་དམིགས་པར་རང་རྒྱུད་དུ་འཕེན་ནོ།།

འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་ : པོའི་སྐོར་ (《ཞ》པོ་ལའང་འགལ་བའི་སྐོར་) ནས་མེ་དང་

བ་མོའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་འགལ་བས་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ：དུ་བ་དང་བ་མོའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་།（《ལུ》 –དུ་བ······གཉིས་དང་།）མེ་དང་སྤུ་ལོང་བྱེད་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་།（《ལུ》 +མེས་གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པས་རང་བཞིན་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་དང་། དུ་བས་བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་རྒྱུ་དང་འགལ་བས་ཁྱབ་པ་དམིགས་པ་དང་།）དུ་བ་དང་གྲང་རེག་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཙནྡན་གྱི་མེ་དང་གྲང་རེག་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་།（《ལུ》 +དུ་བས་གྲང་རེག་འགོག་པ་མེས་སྤུ་ལོང་འགོག་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཙནྡན་གྱི་མེས་གྲང་རེག་འགོག་པ་མེས་བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་དང་འདྲ་ལ།）ཙནྡན་གྱི་མེ་དང་སྤུ་ལོང་བྱེད། ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་།（《ཞ》 +གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་བས་དུ་བ་ཡོད་པས་གྲང་རེག་མེད་ཅེས་འཕེན་ལ། སྤུ་ལོང་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས་མེ་མེད་པར་ཐལ་བས་མེ་ཡོད་པས་སྤུ་ལོང་བྱེད་པ་མེད་ཅེས་འཕེན་ཏེ། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་རྒྱུ་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་།）ཤ་པས་ཤིང་བསྒྲུབ་པའི་ཐལ་བས་ཤིང་བཀག་པས་ཤ་པ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་དང་། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤ་པ་མེད་པར་ཐལ་བས་ཤ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཤིང་ཡོད་ཅེས་འཕེན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པས་ཕན་

ཚུན་འཕེན་པ་ན། གཅིག་གི་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་གཅིག་གི་བཟློག་ཁྱབ་ཏུ་འགྱུར་རོ༔ ༔(《ཧོ》 +འགལ་བའི་སྒོར་ནས་མེས་བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པས་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པ་དང་། མེས་སྤུ་ལོང་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པས་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། མེས་གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པས་རང་བཞིན་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་དང་། དུ་བས་བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་རྒྱུ་དང་འགལ་བས་ཁྱབ་པ་དམིགས་པ་དང་། དུ་བས་གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་དང་། ཙནྡན་གྱི་མེས་གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་འཕེན་པ་སྟེ་དྲུག་དང་། དུ་བས་གྲང་རེག་འགོག་པ་མེས་སྤུ་ལོང་འགོག་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཙནྡན་གྱི་མེས་གྲང་རེག་འགོག་པ་མེས་བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་དང་འདྲ་ལ། ཙནྡན་གྱི་མེས་སྤུ་ལོང་འགོག་པ་དུ་བས་བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་དང་མཚུངས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་སྒོར་ནས་བྱས་པས་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པས་མ་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་འགོག་པའི་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པ་དང་། ཤ་པས་ཤིང་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་བས་ཤིང་བཀག་པས་ཤ་པ་འགོག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་དང་། ཤིང་མེད་ཀྱིས་ཤ་པ་འགོག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་ཐལ་བས་ཤ་པས་ཤིང་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ལ་གཅིག་གི་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་གཅིག་གི་བཟློག་ཁྱབ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །)གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་།དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འདོད་བཟློད་མི་འདོད་བསྒྲུབ་པ་མེད།། ཐལ་བ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཁས་བླངས་ཀྱི་རྟགས་ལས་མི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་འཕེན་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་བཞི། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་ན་ཁྱབ་པ་མེད་པ་དང་། མ་ངེས་ནས་ཁྱབ་པ་མེད་པ་དང་། འདོད་པས

ལན་ཐེབས་པ་བཞིའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁས་བླངས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ནི། །གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར། ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན། །ཐལ་བས་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་ལོ། །མུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་རྟགས་ཡིན་ན། རྟགས་གསུམ་དུ་མི་འདུ་བར་འགྱུར་ལ། མིན་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ། །ཐལ་བས་བསྒྲུབ་པ་སྐྱོན་ཡོད་མིན། །ཕྱིར་རྒོལ་ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱབ་བྱ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མི་འདོད་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་སྤྱི་གཅིག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། གྲངས་ཅན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟག་པ་དང་། འགའ་ཞིག་དུ་བ་མཐོང་བཞིན་དུ་མེ་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་སློ་གསུམ་ཞེས། ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་སྐད་སྨྲ། །བོད་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ། འདོད་ཐོག་ཅེས་གསུམ་ལས་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། འདི་མི་འཐད་དེ། འགལ་དང་མ་ངེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །འདོད་ན་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །དེ་མཐར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཀུན། །མ་གྲུབ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་འགལ་བ་གཉི་ག་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལྟར་སྣང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་འདོད་ན་ལྟར་སྣང་ཐམས་ཅད་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་དང་

ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར་བས། མཐར་ཐལ་འགྱུར་སྐྱོན་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པས་ལན་ཐེབས་པར་འགྱུར་རོ། །མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་མཚུངས། །ཡང་ན་འགལ་ལ་ཁ་ཏེ་འཁྲུལ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེ་ན། ངེས་མི་ཟིན་པས་རྩོད་པ་མི་བདེའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཉིས་ཀ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེ་ན་ངེས་མི་ཟིན་པས་རྩོད་པ་མི་བདེ་བ་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་འགལ་བའི་སྐབས་སུ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་ན་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་བྱས་པར་འདོད་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། བྱས་ཀྱང་མི་རྟག་ན་ཅི་སྟེ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་ན་བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་སྲིད་པར་ཤུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཤེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞིས་གདབ། །ཐལ་བའི་ལན་ནི། འགལ། མ་ངེས། མ་གྲུབ། འདོད་པ་གྲུབ་པ་སྟེ་སྒོ་བཞིའོ། །ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་ན། །དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལན་གྱིས་བཟློག་མ་ནུས་ན་ཕྲི་བ་དང་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་། གླུ་གར་དང་བཞད་གད་དག་གིས་རིགས་པ་སུབས་པ་ནི་ཐབས་རྟུགས་པ་ཡིན་པས་བདེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་གྱི། །རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། །མཁས་པ་དེ་ནི་རྫོགས་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས

རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ།། །།

སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་། །མཁས་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་སྦྱངས་པས། །ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཐུང་རེ་ཐོས་ཙམ་གྱིས། །གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་གཞུང་། །མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་རྣམས། །ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གེའི་ཚུལ་ཤེས་ནས། །ཡང་དག་རིགས་མཆོག་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བསྒྲུབས། །ཐུབ་པ་སེར་སྐྱ་ཀང་མིག་པ་དང་འུག་པའི་བུ། །མཁའ་གོས་ཅན་དང་ཚུ་རོལ་མཛེས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ། །ཐོས་སྒྲོགས་པ་དང་གངས་རིའི་ཁྲོད་གནས་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི། །རྟོག་གེ་ངན་འཛོམས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་སོ། །བློ་ཡི་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མ་རྙེད་ཅིང་། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཕྱོགས་རེ་དཔྱིས་མ་ཕྱིན། །རྟག་ཏུ་བརྩོན་པས་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་ལམ་ལས་གོལ། །སྙིགས་དུས་སྐྱེ་བོ་ཆོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་སེམས་ལ་མཁས་པ་བསྟེན། །སྡེ་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས། །རྒྱན་པོའི་ལུགས་ངན་དོར་ནས་ངས་འདི་བཤད། །རིགས་པ་མཁྱེན་པ་དེ་དག་འདི་བཞེད་མོད། །ལན་མང་ཐོས་ཀྱང་བླུན་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ལེགས་པར་བཤད་པས་བློ་གྲོས་མིག་ཕྱེ་ནས། །ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་ལེགས་བསྟན་པའི། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །

ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གྱུར་ཅིག། ༎

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་སྒྲ་དང་། ཚད་མ་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་དང་། སྙན་ངག་དང་། ཚིག་གི་རྒྱན་དང་། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དང་། ཟ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པས། འཆད་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། རྩོད་པའི་ཚུལ་ལ་སློབས་པ་དགེ་བ་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། སྡེ་བདུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་། ལུང་དང་། རིགས་པ་དང་། མན་ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་བློའི་སྣང་བ་ཐོབ་པ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་སྡེབ་སྦྱོར་སྦྱངས་ནས་གོ་བདེ་བར་བཀོལ་ཏེ་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱར་བའོ༎ ༎ (《ཞ》 +ནམོ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཡེ། ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་འཇལ་བྱེད་རྣམ་དག་རིགས་པའི་གཏེར་མཆོག་གང་འདི་མི་ཡི་དབང་པོའི་མཆོག་གི་ལྷ་རིས་ཆུ་གཏེར་ལས་འབྲུངས་དཔལ་འབྱོར་འདབ་རྒྱས་ཤཱཀྱའི་བཙུན་པ་དུར་སྒྲིག་འཛིན་མཆོག་ཟེ་འབྲུའི་དབུས་ན་ཆོས་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ཟབ་མོའི་དོན་མཆོག་བསྒྲུབ་པའི་སྙིང་པོ་མཆོག་ལྡན་ཆོས་འབྱོར་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་དྲི་བསུང་བཙུད་ཀྱིས་སྐྱེ་རྒུའི་བུང་བ་བསྡུད་ཅིང་ཆེམ་མཛད་སྟོན་མེད་མཆོག་གི་ཆུ་སྐྱེས་ཀྱིས་ནི་བཀའ་ཡིས་བསྐུལ་ཏེ་ཡི་གེ་པ་མཆོག་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་མེ་ལོང་གཡའ་བྱང་ནང་དུ་སུམ་ཅུའི་བཟོ་རིག་མཆོག་གི་གཟུགས་བརྙན་ཆུབ་གྱུར་གྱིས་བྲིས་དགེ་བས་ཀུན་མཁྱེན་ཤོག །ཚུལ་འདི་སྡེབ་སྦྱོར། རྒྱན་ཆགས་གསེར་ལ། གཟུགས་ཅན་རློས་བརྒྱན། གཡུ་ཡི་ཕྲས་བརྒྱན། འདི་ཡི་བརྗོད་བྱའི། དོན་གྱི་ངོ་བོ། རིན་ཆེན་མཚལ་གྱི་ཡི་གེ་ལས་གསལ། གང་གིས་དེ་འདྲ་སྤྲུར་བའི་ཚུལ།། ཚུལ་བཞིན་ཤེས་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་། །གང་ན་གནས་པར་གྱུར་པ་ཀུན། །ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་མཆོད། །རྗེས་སུ་ཁྲིད་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱའོ། །དགེ་བར་གྱུར་ཅིག། ༎)

[General Information]
书名=萨迦五祖全集对勘本（15/25）（藏文）
作者=萨班更噶坚赞
页数=438
SS号=40468438
出版日期=2007.04
出版社=中国藏学出版社
原书定价=24
主题词=萨迦派 古籍 汇编 藏语
参考文献格式=萨班更噶坚赞.萨迦五祖全集对勘本 15/25 藏文.北京市：中国藏学出版社,